

Stjórnartíðindi

1938 - A-deild

Útgáfa 1.1 af rafræna skjalinu

Þetta PDF skjal er hluti afraksturs skönnunar á prentuðum eintökum af Stjórnartíðindum. Markmið þessarar útgáfu er að veita almenningi færi á að eignast sitt eigið eintak af prentuðum Stjórnartíðindum án endurgjalds. Hvorki dómsmálaráðuneytið né önnur stjórnvöld standa að gerð skjals þessa umfram það að hafa útvegað höfunduð skjalsins prentteintök af ritinu.

Skjalið er upprunalega birt á vefnum <https://urlausnir.is>. Þar má finna rafrænar útgáfur hinna bindanna og verða nýrri útgáfur af skjölunum í boði þar.

Takmörkun ábyrgðar

Höfundur skjals þessa afsalar sér allri ábyrgð, að því marki sem lög heimila, vegna beinnar og/eða óbeinnar notkunar skjalsins sjálfs eða afurða sem af því leiðir. Þó stefnt hafi verið að því markmiði að skjalið endurspegli sem best innihald upprunalegu bindanna er hvorki hægt að tryggja né ábyrgjast að það hafi tekist. Framangreint á einnig við um efnislegt innihald prentuðu eintakanna sem skönnuð voru.

Höfundaréttur

Samkvæmt 9. gr. núverandi höfundalaga, nr. 73/1972, njóta landslög og önnur áþekk gögn gerð af opinberri hálfu, ekki verndar höfundalaga.

Hvers kyns höfundarréttur sem höfundur skjalsins gæti hafa skapað sér til handa með skönnuninni sjálfri eða öðru framlagi sínu til sköpunar þess, skal vera meðhöndlaður í samræmi við Creative Commons Zero höfundaleyfið (CC0 1.0 Universal eða síðari útgáfa þess).

Ábendingar

Séu ábendingar um mögulegar úrbætur á skjalinu er hægt að koma þeim á framfæri við höfund þess.

Athugasemdir um þessa útgáfu

Gallar á bls. 159 og 250.

Höfundur skjalsins: Svavar Kjarrval (svavar@kjarrval.is)

STJÓRNARTÍÐINDI

FYRIR

ÍSLAND

ÁRÍÐ 1938

A-DEILD

REYKJAVÍK 1938
RÍKISPRENTSMÍÐJAN GUTENBERG

Efnisyfirlit

við

Stjórnartíðindi fyrir Ísland árið 1938.

A.

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
1	5. jan.	Lög um sildarverksmiðjur ríkisins	1—3
2	6. jan.	Fjáralög fyrir árið 1936	4
3	S. d.	Lög um fasteignamat	5—8
4	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 125 31. des. 1935 (Útflutningsgjald af sild o. fl.)	8—9
5	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 75 27. júní 1921, um stimpilgjald	9
6	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 132 31. des. 1935, um viðauka við og breytingar á lögum nr. 11 2. júní 1933, um bráðabirgðaverðtoll	10
7	S. d.	Fjáralög fyrir árið 1935	11—17
8	S. d.	Lög um samþykkt á ríkisreikningnum fyrir árið 1935	18
9	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 6 9. jan. 1935, um tekjuskatt og eignarskatt	19
29	11. jan.	Auglýsing um breytingu á reglugerð fyrir Háskóla Íslands	54
10	13. jan.	Lög um að reisa sildarverksmiðju á Raufarhöfn og aukningu við sildarverksmiðjur ríkisins á Siglufirði	19—20
11	S. d.	Lög um viðauka við lög nr. 104 23. júní 1936 um atvinnu við siglingar á íslenskum skipum	20
12	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 5 14. apríl 1937, um breyting á lögum nr. 99 3. maí 1935, um skuldaskilaskjóð vélbátaeigenda	21
13	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 43 13. nóv. 1903, um vörumerki	21
14	S. d.	Lög um löggilding verzlunarstaðar við Þaralátursfjörð	22
15	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 18 1934, um kosningar til Alþingis	22—23

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
16	13. jan.	Lög um að heimila í viðeigandi tilfellum aðgerðir á fólki, er koma í veg fyrir, að það auki kyn sitt	24—26
17	S. d.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að kaupa Reykhóla	26
18	S. d.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að selja hluta úr landi jarðarinnar Eyrar við Ingólfsfjörð	27
19	S. d.	Lög um sauðfjarbaðanir	27—29
20	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 31 14. júní 1929, um Bún- aðarbanka Íslands	29—30
21	S. d.	Lög um eignarnám á landspildu í Sandvíkurlandi ..	30—31
22	S. d.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að fyrir- skipa blöndun á þurrmjólk í brauð í brauðgerðar- húsum, og til þess að ákveða hámarksverð á brauði og þurrmjólk	31—32
23	S. d.	Lög um hafnargerð á Suðureyri	32—35
24	S. d.	Lög um hafnargerð á Hofsósi	35—38
25	S. d.	Lög um stuðning til handa bændum, er tjón hafa beð- ið af völdum mæðiveikinnar	38—39
26	S. d.	Lög um bændaskóla	40—42
27	S. d.	Lög um váttryggingarfélög fyrir vélbáta	43—52
28	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 61 23. júní 1932, um lax- og silungsveiði	53
30	S. d.	Konungsráðgjafi um breytingu á konungsráðgjafi nr. 1 12. febrúar 1919, um lögum hins klofna fána og um notkun hans, svo og um fána hafnsögumanna ..	55
31	22. jan.	Opið bréf, er stefnir saman Alþingi til fundar þriðju- daginn 15. febrúar 1938.	55
32	S. d.	Konungsbréf um setning Alþingis	56
33	18. febr.	Konungleg auglýsing um að ríkisstjórn sé falin í hend- ur ríkisarfa í fjarvist konungs	56
34	25. febr.	Auglýsing um viðbótarákvæði við samning við Stóra- Bretland um framsal afbrotamanna, frá 31. marz 1873	57
35	17. marz	Lög um að ágreiningur milli útgerðarmanna botnvörpu- skipa og sjómanna um kaupkjör skuli lagður í gerð ..	57—58
36	5. apríl	Auglýsing um samkomulag milli Íslands og Svíþjóðar til þess að komast hjá tvísköttun á tekjum og eign- um	59—60
37	13. apríl	Auglýsing um breyting, um stundarsakir, á allrahæst- um úrskurði 29. desember 1924, um skipun og skipt- ing starfa ráðherra o. fl.	61
38	22. apríl	Auglýsing um að samningurinn, sem prentaður er sem fylgiskjal með lögum nr. 76 21. desember 1937, um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að láta öðlast gildi ákvæðin í milliríkjasamningi 3. marz 1937, um slysabætur, sé í gildi genginn	61
39	6. maí	Lög um að ágreiningur milli Eimskipafélags Íslands h/f og Skipaútgerðar ríkisins o. fl. annarsvegar og	

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsiðutal
		Stýrimannafélags Íslands hinsvegar skuli lagður í gerð	62—63
40	11. maí	Konungsbréf um þinguppsögn	63
41	14. maí	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að ábyrgjast fyrir Reykjavíkurborg lán til hitaveitu	64
42	S. d.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að taka lán	64—65
43	19. maí	Lög um breyting á lögum nr. 1 5. jan. 1938, um sildarverksmiðjur ríkisins	65
44	26. maí	Lög um bráðabirgðatekjuöflun fyrir Hafnarfjarðarkaupstað	66
45	27. maí	Lög um varnir gegn útbreiðslu mæðiveikinnar og stuðning til bænda, er beðið hafa tjón af henni	67—71
46	11. júní	Lög um breyting á lögum nr. 69 31. des. 1937, um tekjur bæjar- og sveitarfélaga og eftirlit með fjárstjórn bæjar- og sveitarstjórna	72
47	S. d.	Lög um fasteignasölu	72—74
48	S. d.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að innheimta ýms gjöld 1939 með viðauka	75
49	S. d.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að veita sérleyfi til fóðurmjölsvinnslu úr þangi	76
50	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 28 13. jan. 1938 (Lax- og silungsveiði)	77
51	S. d.	Lög um framlenging á gildi laga nr. 33 7. maí 1928, um skattgreiðslu h/f Eimskipafélags Íslands	77
52	S. d.	Lög um framlenging á gildi laga nr. 90 19. júní 1933, um útflutning á kjöti	78
53	S. d.	Lög um mat á matjessild og skozkverkaðri sild	78—79
54	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 24 31. maí 1927, um rannsókn banameina og kennslu á banameina- og líffærafræði	80
55	S. d.	Lög um framlenging á gildi laga um verðtoll og bráðabirgðaverðtoll	80
56	S. d.	Lög um breyting á lögum um þingsköp Alþingis, nr. 115 19. nóv. 1936	81
57	S. d.	Lög um einkaleyfi til að flytja út hrafntinnu og selja hana á erlendum markaði	81—82
58	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 17 3. okt. 1903, um aðra skipun á æðstu umboðsstjórn Íslands	82
59	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 58 frá 28. nóv. 1919 um breytingar á lögum nr. 30 22. nóv. 1918, um bæjarstjórn á Siglufirði	83
60	S. d.	Lög um húsmæðrafræðslu í sveitum	83—85
61	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 30 19. júní 1922 (Skemmtanaskattur)	86
62	S. d.	Lög um bókhald	86—91
63	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 45 16. nóv. 1907, um skipun prestakalla	91

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
64	11. júní	Lög um breyting á lögum nr. 55 27. júní 1921, um skipu- lag kaupþúna og sjávarþorpa	92—93
65	S. d.	Lög um skatt- og útsvarsgreiðslu útlendinga o. fl. ..	94—95
66	S. d.	Lög um vörugjald fyrir Vestmannaeyjakaupstað	95
67	S. d.	Lög um skipun nefndar til að rannsaka hag og rekstur togaraútgerðarinnar og gera tillögur um það mál ..	96—97
68	S. d.	Lög um hafnargerð á Raufarhöfn	97—100
69	S. d.	Lög um bráðabirgðabreyting nokkurra laga	100—101
70	S. d.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að veita einkaleyfi til að flytja út mó og vörur unnar úr mó og selja á erlendum markaði	101—102
71	S. d.	Lög um byggingarsamvinnufélög	102—105
72	S. d.	Lög um einkaleyfi til að vinna þilplötur o. fl. úr ís- lenzku torfi	106
73	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 46 13. júní 1937, um sam- vinnufélög	106—107
74	S. d.	Lög um löggilta niðurjöfnunarmenn sjóttjóns	107—108
75	S. d.	Lög um veiting ríkisborgararéttar	108—109
76	S. d.	Lög um byggingar- og landnámssjóð	109—118
77	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 46 19. maí 1930, um fisk- veiðasjóð Íslands	119—120
78	S. d.	Lög um eftirlit með skipum	121—128
79	S. d.	Lög um einkaleyfi til þess að flytja út og selja erlendis íslenskar sælgætisvörur, blandaðar fisklýsi og jurta- efnum	129
80	S. d.	Lög um stéttarfélag og vinnudeilur	130—139
81	S. d.	Lög um heimild til að lækka aðflutningsgjald á nokkr- um vörum	140
82	S. d.	Lög um samþykkt á ríkisreikningunum fyrir árið 1936	140—141
83	S. d.	Lög um að flytja fé ellistyrktarsjóða sveitar- og bæj- arfélaga úr aðaldeild söfnunarsjóðs í útborgunar- deild hans	141—142
84	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 81 23. júní 1936, um sveit- arstjórnarkosningar	142
85	S. d.	Lög um laun hreppstjóra og aukatekjur m. fl.	143—144
86	S. d.	Lög um lífeyrissjóð ljósmæðra	145—147
87	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 71 28. nóv. 1919, um laun embættismanna	147—148
88	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 1 3. jan. 1890, um lög- reglusamþykktir fyrir kaupstaðina	148
89	S. d.	Fjárlög fyrir árið 1939	149—206
90	S. d.	Lög um breyting á vatnalögum, nr. 15 20. júní 1923 ..	206—207
91	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 75 27. júní 1921, um stimpilgjald og lögum nr. 25 9. jan. 1935, um við- auka við þau	207
92	S. d.	Fjáráukalög fyrir árið 1936	208—214
93	S. d.	Lög um skattgreiðslu útgerðarfyrtækja íslenskra botnvörpuskipa	214—215

VII

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
94	11. júní	Fjáráukalög fyrir árið 1937	215
95	S. d.	Lög um bráðabirgðatekjuöflun ríkissjóðs og jöfnunar- sjóðs bæjar- og sveitarfélaga	216—219
96	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 27 1. febr. 1936, um iðn- aðarnám	219—220
97	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 104 23. júní 1936, um at- vinnu við siglingar á islenzkum skipum	221—222
98	S. d.	Lög um rekstrarlánafélög	222—224
99	S. d.	Lög um Fiskveiðasjóð Íslands	224—227
100	S. d.	Lög um iðnaðarnám	227—232
101	14. júní	Opið bréf um að Hans konunglega tign Knud, Íslands prins og Danmerkur, sé settur ríkisstjóri	233
102	S. d.	Auglýsing um yfirlýsingu milli Íslands, Danmerkur, Finnlands, Noregs og Svíþjóðar um samkynja hlut- leysisákvæði	233—237
103	17. júní	Konungleg auglýsing um að konungur sé kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn	238
105	26. júní	Bráðabirgðalög um viðauka við lög nr. 61 23. júní 1932, um lax og silungsveiði	239
104	7. júlí	Auglýsing um innköllun hinna eldri Landsbankaseðla	238
106	2. ágúst	Auglýsing um verzlunarsamning milli Íslands og Haíti	240—241
112	20. ágúst	Tilskipun um gerð og afgreiðslu sérlyfja	249—250
107	2. sept.	Bráðabirgðalög um breyting á og viðauka við námulög, nr. 50 30. júlí 1909	241—242
108	28. sept.	Bráðabirgðalög um heimild fyrir ríkisstjórnina til ým- islegra ráðstafana vegna yfirvofandi styrjaldar í Norðurálfu	242—243
109	14. nóv.	Bráðabirgðalög um viðauka við lög nr. 99 3. maí 1935, um skuldaskilaskjóð vélbátæigenda	243—247
110	6. des.	Konungleg auglýsing um að ríkisstjórn sé falin á hend- ur ríkisarfa í fjarvist konungs	247
111	10. des.	Konungleg auglýsing um að konungur sé kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn	248

Yfirlit

eftir stafrófsröð.

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
		Afbrotamenn.	
34	25. febr.	Auglýsing um viðbótarákvæði við samning við Stóra-Bretland um framsal afbrotamanna, frá 31. marz 1873	57
		Alþingi, alþingiskosningar.	
15	13. jan.	Lög um breyting á lögum nr. 18 1934, um kosningar til Alþingis	22—23
31	22. jan.	Opið bréf, er stefnir saman Alþingi til fundar þriðjudaginn 15. febrúar 1938	55
32	S. d.	Konungsbréf um setning Alþingis	56
40	11. maí	Konungsbréf um þinguppsögn	63
56	11. júní	Lög um breyting á lögum um þingsköp Alþingis, nr. 115 19. nóv. 1936	81
		Banameina- og líffærafræði.	
54	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 24 31. maí 1927, um rannsókn banameina og kennslu í banameina- og líffærafræði	80
		Bankamál.	
20	13. jan.	Lög um breyting á lögum nr. 31 14. júní 1929, um Búnaðarbanka Íslands	29—30
104	7. júlí	Auglýsing um innköllun hinna eldri Landsbankaseðla	238
		Bókhald.	
62	11. júní	Lög um bókhald	86—91
		Bráðabirgðaaákvæði.	
44	26. maí	Lög um bráðabirgðatekjuöflun fyrir Hafnarfjarðar-kaupstað	66
69	11. júní	Lög um bráðabirgðabreyting nokkurra laga	100—101
95	S. d.	Lög um bráðabirgðatekjuöflun ríkissjóðs og jöfnunar-sjóðs bæjar- og sveitarfélaga	216—219

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
Brauð.			
22	13. jan.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að fyrir- skipa blöndun á þurrmjólk í brauð í brauðgerðar- húsum, og til þess að ákveða hámarksverð á brauði og þurrmjólk	31—32
Byggingar- og landnámssjóður.			
76	11. júní	Lög um byggingar- og landnámssjóð	109—118
Byggingarsamvinnufélög.			
71	S. d.	Lög um byggingarsamvinnufélög	102—105
Bæjarmálefni.			
46	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 69 31. des. 1937, um tekjur bæjar- og sveitarfélaga og eftirlit með fjárstjórn bæjar- og sveitarstjórna	72
59	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 58 frá 28. nóv. 1919, um breytingar á lögum nr. 30 22. nóv. 1918, um bæjar- stjórn á Siglufirði	83
88	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 1 3. jan. 1890, um lög- reglusamþykktir fyrir kaupstaðina	148
95	S. d.	Lög um bráðabirgðatekjuöflun ríkissjóðs og jöfnunar- sjóðs bæjar- og sveitarfélaga	216—219
Eignarnám.			
21	13. jan.	Lög um eignarnám á landspildu í Sandvíkurlandi	30—31
Eimskipafélag Íslands.			
51	11. júní	Lög um framlenging á gildi laga nr. 33 7. maí 1928, um skattgreiðslu h/f Eimskipafélags Íslands	77
Einkaleyfi.			
57	S. d.	Lög um einkaleyfi til að flytja út hrafntinnu og selja hana á erlendum markaði	81—82
70	S. d.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að veita einkaleyfi til að flytja út mó og vörur unnar úr mó og selja á erlendum markaði	101—102
72	S. d.	Lög um einkaleyfi til að vinna þilplötur o. fl. úr ís- lenzku torfi	106
79	S. d.	Lög um einkaleyfi til þess að flytja út og selja erlendis íslenzkar sælgætisvörur, blandaðar fisklýsi og jurta- efnum	129
Ellistyrktarsjóður.			
83	S. d.	Lög um að flytja fé ellistyrktarsjóða sveitar- og bæjar- félaga úr aðaldeild söfnunarsjóðs í útborgunardeild hans	141—142

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
Embættismenn.			
87	11. júní	Lög um breyting á lögum nr. 71 28. nóv. 1919, um laun embættismanna	147—148
Eyrar.			
18	13. jan.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að selja hluta úr landi jarðarinnar Eyrar við Ingólfsfjörð	27
Fáninn.			
30	S. d.	Konungsúrskurður um breyting á konungsúrskurði nr. 1 12. febrúar 1919, um lögun hins klofna fána og um notkun hans, svo og um fána hafnsögumanna	55
Fasteignir, mat, kaup, sala.			
3	6. jan.	Lög um fasteignamat	5—8
17	13. jan.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að kaupa Reykhóla	26
18	S. d.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að selja hluta úr landi jarðarinnar Eyrar við Ingólfsfjörð	27
47	11. júní	Lög um fasteignasölu	72—74
Fiskveiðar, fiskveiðasjóður.			
67	S. d.	Lög um skipun nefndar til að rannsaka hag og rekstur togaraútgerðarinnar og gera tillögur um það mál ..	96—97
77	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 46 19. maí 1930, um fiskveiðasjóð Íslands	119—120
93	S. d.	Lög um skattgreiðslu útgerðarfyrirtækja íslenskra botnvörpunga	214—215
99	S. d.	Lög um Fiskveiðasjóð Íslands	224—227
Fjárlög, fjárukalög.			
2	6. jan.	Fjárukalög fyrir árið 1936	1—3
7	S. d.	Fjárukalög fyrir árið 1935	11—17
89	11. júní	Fjörlög fyrir árið 1939	149—206
92	S. d.	Fjárukalög fyrir árið 1936	208—215
94	S. d.	Fjárukalög fyrir árið 1937	215
Fóðurmjöl.			
49	S. d.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að veita sérleyfi til fóðurmjölsvinnslu úr þangi	76
Fræðslumál.			
60	S. d.	Lög um húsmæðrafræðslu í sveitum	83—85
Gerðardómur.			
35	17. marz	Lög um að ágreiningur milli útgerðarmanna botnvörpuskipa og sjómanna um kaupkjör skuli lagður í gerð	57—58

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsiðutal
39	6. maí	Lög um að ágreiningur milli Eimskipafélags Íslands h/f og Skipaútgerðar ríkisins o. fl. annarsvegar og Stýrimannafélags Íslands hinsvegar skuli lagður í gerð	62—63
		Hafnarfjörður.	
44	26. maí	Lög um bráðabirgðatekjuöflun fyrir Hafnarfjarðar-kaupstað	66
		Hafnargerð.	
23	13. jan.	Lög um hafnargerð á Suðureyri	32—35
24	S. d.	Lög um hafnargerð á Hofsósi	35—38
68	11. júní	Lög um hafnargerð á Raufarhöfn	97—100
		Háskólinn.	
29	S. d.	Auglýsing um breytingu á reglugerð fyrir Háskóla Íslands	54
		Heilbrigðismál.	
16	13. jan.	Lög um að heimila í viðeigandi tilfellum aðgerðir á fólki, er koma í veg fyrir, að það auki kyn sitt	24—26
54	11. júní	Lög um breyting á lögum nr. 24 31. maí 1927, um rannsókn banameina og kennslu í banameina- og líf-færafræði	80
112	20. ágúst	Tilskipun um gerð og afgreiðslu sérlyfja	249—250
		Hitaveita.	
41	14. maí	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að ábyrgjast fyrir Reykjavíkurkaupstað lán til hitaveitu	64
		Hrafn tinna.	
57	11. júní	Lög um einkaleyfi til að flytja út hrafn tinnu og selja hana á erlendum markaði	81—82
		Hreppstjórar.	
85	S. d.	Lög um laun hreppstjóra og aukatekjur m. fl.	143—144
		Húsmæðrafræðsla.	
60	S. d.	Lög um húsmæðrafræðslu í sveitum	83—85
		Iðnaður, iðnaðarnám.	
70	S. d.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að veita einkaleyfi til að flytja út mó og vörur unnar úr mó og selja á erlendum markaði	101—102
72	S. d.	Lög um einkaleyfi til að vinna þilplötur o. fl. úr íslenzku torfi	106
79	S. d.	Lög um einkaleyfi til þess að flytja út og selja erlendis íslenzkar sælgætisvörur, blandaðar fisklýsi og jurtaefnum	129

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
96	11. júní	Lög um breyting á lögum nr. 27 1. febr. 1936, um iðnaðarnám	219—220
100	S. d.	Lög um iðnaðarnám	227—232
Kirkjumál.			
63	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 45 16. nóv. 1907, um skipun prestakalla	91
Landbúnaður.			
19	13. jan.	Lög um sauðfjárbaðanir	27—29
25	S. d.	Lög um stuðning til handa bændum, er tjón hafa beðið af völdum mæðiveikinnar	38—39
26	S. d.	Lög um bændaskóla	40—42
45	27. maí	Lög um varnir gegn útbreiðslu mæðiveikinnar og stuðning til bænda, er beðið hafa tjón af henni ..	67—71
52	11. júní	Lög um framlenging á gildi laga nr. 90 19. júní 1933, um útflutning á kjöti	78
49	S. d.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að veita sérleyfi til fóðurmjólsvinnslu úr þangi	76
Lántaka.			
42	14. maí	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að taka lán	64—65
Laun.			
85	11. júní	Lög um laun hreppstjóra og aukatekjur m. fl.	143—144
87	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 71 28. nóv. 1919, um laun embættismanna	147—148
Lax- og silungsveiði.			
28	13. jan.	Lög um breyting á lögum nr. 61 23. júní 1932, um lax- og silungsveiði	53
50	11. júní	Lög um breyting á lögum nr. 28 13. jan. 1938 (Lax- og silungsveiði)	77
105	26. júní	Bráðabirgðalög um viðauka við lög nr. 61 23. júní 1932, um lax- og silungsveiði	239
Ljósmæður.			
86	11. júní	Lög um lífeyrissjóð ljósmæðra	145—147
Lyf.			
112	20. ágúst	Tilskipun um gerð og afgreiðslu sérlyfja	249—250
Lögreglusamþykktir.			
88	11. júní	Lög um breyting á lögum nr. 1 3. jan. 1890, um lögreglusamþykktir fyrir kaupstaðina	148

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsiðutal
		Milliríkjasamningar.	
34	25. febr.	Auglýsing um viðbótarákvæði við samning við Stóra-Bretland um framsal afbrotamanna, frá 31. marz 1873	57
36	5. apríl	Auglýsing um samkomulag milli Íslands og Svíþjóðar til þess að komast hjá tvísköttun á tekjum og eignum	59—60
38	22. apríl	Auglýsing um, að samningurinn, sem prentaður er sem fylgiskjal með lögum nr. 76 31. desember 1937, um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að láta öðlast gildi ákvæðin í milliríkjasamningi 3. marz 1937, um slysabætur, sé í gildi gengin	61
102	14. júní	Auglýsing um yfirlýsingu milli Íslands, Danmerkur, Finnlands, Noregs og Svíþjóðar um samkynja hlutleysisákvæði	233—237
106	2. ágúst	Auglýsing um verzlunarsamning milli Íslands og Haíti	240—241
		Mór.	
70	11. júní	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að veita einkaleyfi til að flytja út mó og vörur unnar úr mó og selja á erlendum markaði	101—102
		Mæðiveiki.	
25	13. jan.	Lög um stuðning til handa bændum, er tjón hafa beðið af völdum mæðiveikinnar	38—39
45	27. maí	Lög um varnir gegn útbreiðslu mæðiveikinnar og stuðning til bænda, er beðið hafa tjón af henni.	67—71
		Námulög.	
107	2. sept.	Bráðabirgðalög um breyting á og viðauka við námulög, nr. 50 30. júlí 1909	241—242
		Ófriðarráðstafanir.	
108	28. sept.	Bráðabirgðalög um heimild fyrir ríkisstjórnina til ýmislegra ráðstafana vegna yfirvofandi styrjaldar í Norðurálfu	242—243
		Prestaköll.	
63	11. júní	Lög um breyting á lögum nr. 45 16. nóv. 1907, um skipun prestakalla	91
		Raufarhöfn.	
68	S. d.	Lög um hafnargerð á Raufarhöfn	97—100
		Rekstrarlánafélög.	
98	S. d.	Lög um rekstrarlánafélög	222—224
		Ríkisábyrgð, ríkislán.	
41	14. maí	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að ábyrgjast fyrir Reykjavíkurkaupstað lán til hitaveitu ..	64

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
42	14. maí	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að taka lán	64—65
		Ríkisborgararéttur.	
75	11. júní	Lög um veiting ríkisborgararéttar	108—109
		Ríkisreikningur.	
8	6. jan.	Lög um samþykkt á ríkisreikningnum fyrir árið 1935	18
82	11. júní	Lög um samþykkt á ríkisreikningnum fyrir árið 1936	140
		Ríkisstjórn.	
33	18. febr.	Konungleg auglýsing um að ríkisstjórn sé falin á hendur ríkisarfa í fjarvist konungs	56
37	13. apríl	Auglýsing um breyting, um stundarsakir, á allrahæstum úrskurði 29. desember 1924, um skipun og skipting starfa ráðherra o. fl.	61
58	11. júní	Lög um breyting á lögum nr. 17 3. okt. 1903, um aðra skipun á æðstu umboðsstjórn Íslands	82
101	14. júní	Opið bréf um að hans konunglega tign Knud , Íslands prins og Danmerkur, sé settur ríkisstjóri	233
103	17. júní	Konungleg auglýsing um að konungur sé kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn	238
110	6. des.	Konungleg auglýsing um að ríkisstjórn sé falin á hendur ríkisarfa í fjarvist konungs	247
111	10. des.	Konungleg auglýsing um að konungur sé kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn	248
		Samvinnufélög.	
71	11. júní	Lög um byggingarsamvinnufélög	102—105
73	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 46 13. júní 1937, um samvinnufélög	106—107
		Sérleyfi.	
49	S. d.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að veita sérleyfi til fóðurmjölsvinnslu úr þangi	76
		Siglingar, skip.	
11	13. jan.	Lög um viðauka við lög nr. 104 23. júní 1936, um atvinnu við siglingar á íslenskum skipum	20
27	S. d.	Lög um váttryggingarfélag fyrir vélbáta	43—52
35	17. marz	Lög um að ágreiningur milli útgerðarmanna botnvörpuskipa og sjómanna um kaupkjör skuli lagður í gerð	57—58
39	6. maí	Lög um að ágreiningur milli Eimskipafélags Íslands h/f og Skipaútgerðar ríkisins o. fl. hinsvegar skuli lagður í gerð	62—63
74	11. júní	Lög um löggilta niðurfjöfnunarmenn sjóttjóns	107—108
78	S. d.	Lög um eftirlit með skipum	121—128

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
97	11. júní	Lög um breyting á lögum nr. 104 23. júní 1936, um atvinnu við siglingar á íslenskum skipum	221—222
Siglufjörður.			
59	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 58 frá 28. nóv. 1919 um breytingar á lögum nr. 30 22. nóv. 1918, um bæjarstjórn á Siglufirði	83
Síld, síldarverksmiðjur.			
1	5. jan.	Lög um síldarverksmiðjur ríkisins	1—3
4	6. jan.	Lög um breyting á lögum nr. 125 31. des. 1935, (Útflutningsgjald af síld o. fl.)	8—9
10	13. jan.	Lög um að reisa síldarverksmiðju á Raufarhöfn og aukningu við síldarverksmiðjur ríkisins á Siglufirði	19—20
43	19. maí	Lög um breyting á lögum nr. 1 5. jan. 1938, um síldarverksmiðjur ríkisins	65
53	S. d.	Lög um mat á matjessíld og skozkverkaðri síld	78—79
Sjótjón, sjá siglingar.			
Skattar, tollar.			
6	6. jan.	Lög um breyting á lögum nr. 132 31. des. 1935, um viðauka við og breytingar á lögum nr. 11 2. júní 1933, um bráðabirgðaverðtoll	10
9	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 6 9. jan. 1935, um tekjuskatt og eignarskatt	19
36	5. apríl	Auglýsing um samkomulag milli Íslands og Svíþjóðar til þess að komast hjá tvísköttun á tekjum og eignum	59—60
48	11. júní	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að innheimta ýms gjöld 1939 með viðauka	75
51	S. d.	Lög um framlenging á gildi laga nr. 33 7. maí 1928, um skattgreiðslu h/f Eimskipafélags Íslands	77
55	S. d.	Lög um framlenging á gildi laga um verðtoll og bráðabirgðaverðtoll	80
61	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 30 19. júní 1922, (Skemmtanaskattur)	86
65	S. d.	Lög um skatt- og útsvarsgreiðslu útlendinga o. fl. ..	94—95
66	S. d.	Lög um vörugjald fyrir Vestmannaeyjakaupstað ..	95
81	S. d.	Lög um heimild til að lækka aðflutningsgjald á nokkrum vörum	140
91	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 75 27. júní 1921, um stimpilgjald og lögum nr. 25 9. jan. 1935, um viðauka við þau	207
93	S. d.	Lög um skattgreiðslu útgerðarfyrirtækja íslenskra botnvörpuskipa	214—215

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
Skip, sjá siglingar.			
Skipulag.			
64	11. júní	Lög um breyting á lögum nr. 55 27. júní 1921, um skipulag kaupsána og sjávarþorpa	92—93
Skólamál.			
26	13. jan.	Lög um bændaskóla	40—42
Skuldaskilasjóður.			
12	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 5 14. apríl 1937, um breyting á lögum nr. 99 3. maí 1935, um skuldaskilasjóð vélbátæigenda	21
109	14. nóv.	Bráðabirgðalög um viðauka við lög nr. 99 3. maí 1935, um skuldaskilasjóð vélbátæigenda	243—247
Slysabætur.			
38	22. apríl	Auglýsing um að samningur, sem prentaður er sem fylgiskjal með lögum nr. 76 21. desember 1937, um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að láta öðlast gildi ákvæði í milliríkjasamningi 3. marz 1937, um slysabætur, sé í gildi genginn	61
Stéttarfélag.			
80	11. júní	Lög um stéttarfélag og vinnudeilur	130—139
Stimpilgjald.			
5	6. jan.	Lög um breyting á lögum nr. 75 27. júní 1921, um stimpilgjald	9
Stjórnarráðið.			
37	13. apríl	Auglýsing um breyting, um stundarsakir, á allrahæst-um úrskurði 29. desember 1924, um skipun og skipting starfa ráðherra o. fl.	61
58	11. júní	Lög um breyting á lögum nr. 17 3. okt. 1903, um aðra skipun á æðstu umboðsstjórn Íslands	82
Sveitarstjórnarmál.			
46	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 69 31. des. 1937, um tekjur bæjar- og sveitarfélaga og eftirlit með fjárstjórn bæjar- og sveitarstjórna	72—74
84	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 81 23. júní 1936, um sveitarstjórnarkosningar	142
95	S. d.	Lög um bráðabirgðatekjuöflun ríkissjóðs og jöfnunar-sjóðs bæjar- og sveitarfélaga	216—219

XVII

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
		Styrjaldarráðstafanir.	
108	28. sept.	Bráðabirgðalög um heimild fyrir ríkisstjórnina til ým- islegra ráðstafana vegna yfirvofandi styrjaldar í Norðurlögu	242—243
		Tollar, sjá skattar.	
		Togaraútgæði, sjá fiskveiðar.	
		Útanríkisráðgjafi.	
34	25. febr.	Auglýsing um viðbótarákvæði við samning við Stóra- Bretland um framsal afbrotamanna, frá 31. marz 1873	57
36	5. apríl	Auglýsing um samkomulag milli Íslands og Svíþjóðar, til þess að komast hjá tvísköttun á tekjum og eign- um	59—60
38	22. apríl	Auglýsing um að samningur, sem prentaður er sem fylgiskjal með lögum nr. 76 21. desember 1937, um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að láta öðlast gildi ákvæðin í milliríkjasamningi 3. marz 1937, um slysabætur, sé í gildi genginn	61
102	14. júní	Auglýsing um yfirlýsingu milli Íslands, Danmerkur, Finnlands, Noregs og Svíþjóðar um samkynja hlut- leysisákvæði	233—237
106	2. ágúst	Auglýsing um verzlunarsamning milli Íslands og Haíti	240—241
		Útflutningur.	
52	11. júní	Lög um framlenging á gildi laga nr. 90 19. júní 1933, um útflutning á kjöti	78
57	S. d.	Lög um einkaleyfi til að flytja út hrafntinnu og selja hana á erlendum markaði	81—82
70	S. d.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að veita einkaleyfi til að flytja út mó og vörur unnar úr mó og selja á erlendum markaði	101—102
79	S. d.	Lög um einkaleyfi til þess að flytja út og selja erlendis íslenskar sælgætisvörur, blandaðar fisklýsi og jurta- efnum	129
		Útlendingar.	
65	S. d.	Lög um skatt- og útsvarsgreiðslu útlendinga o. fl. ..	94—95
		Vatnalög.	
90	S. d.	Lög um breyting á vatnalögum nr. 15 20. júní 1923 ..	206—207
		Veiði.	
28	13. jan.	Lög um breyting á lögum nr. 61 23. júní 1932, um lax- og silungsveiði	53

XVIII

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
50	11. júní	Lög um breyting á lögum nr. 28 13. jan. 1938, (Lax- og silungsveiði)	77
105	26. júní	Bráðabirgðalög um viðauka við lög nr. 61 23. júní 1932, um lax- og silungsveiði	238
		Vélbátar, sjá siglingar, skip.	
		Verzlun, verzlunarstaðir.	
14	13. jan.	Lög um löggilding verzlunarstaðar við Þaralátursfjörð	22
57	11. júní	Lög um einkaleyfi til að flytja út hrafntinnu og selja hana á erlendum markaði	81—82
70	S. d.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að veita einkaleyfi til að flytja út mó og vörur unnar úr mó og selja á erlendum markaði	101—102
79	S. d.	Lög um einkaleyfi til þess að flytja út og selja erlendis íslenskar sælgætisvörur, blandaðar fisklýsi og jurtaefnum	129
106	2. ágúst	Auglýsing um verzlunarsamning milli Íslands og Haíti	240—241
108	28. sept.	Bráðabirgðalög um heimild fyrir ríkisstjórnina til ýmislegra ráðstafana vegna yfirvofandi styrjaldar í Norðurálfu	242—243
		Vestmannaeyjar.	
66	11. júní	Lög um vörugjald fyrir Vestmannaeyjakaupstað	95
		Vinnudeilur.	
80	S. d.	Lög um stéttarfélög og vinnudeilur	130—139
		Vörumerki.	
13	13. jan.	Lög um breyting á lögum nr. 43 13. nóv. 1903, um vöru- merki	21
		Þangmjöl.	
49	11. júní	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að veita sér- leyfi til fóðurmjölsvinnslu úr þangi	76

L Ö G

1

5. jan.

um síldarverksmiðjur ríkisins.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Hver sá, er reisa vill eða stækka síldarverksmiðjur hér á landi, skal hafa til þess leyfi ríkisstjórnarinnar.

2. gr.

Ríkissjóður hefir að öðru jöfnu forkaupsrétt að síldarverksmiðjum þeim, sem nú eru í landinu eða síðar kunna að verða reistar.

3. gr.

Síldarverksmiðjur þær, sem ríkið nú á eða síðar kann að eignast, skulu reknar samkv. lögum þessum, sé eigi öðruvísi ákveðið.

4. gr.

Stjórn síldarverksmiðja ríkisins skal skipuð 5 mönnum, kosnum hlutbundinni kosningu í sameinuðu Alþingi til þriggja ára í senn. Stjórnin kys sér sjálf formann.

Yfirstjórn verksmiðjanna er í höndum verksmiðjustjórnar. Hefir hún aðsetur og varnarþing á Siglufirði, og skulu stjórnarnefndarmenn hafa þar fast aðsetur þann hluta ársins, sem verksmiðjurnar eru reknar, nema þeir séu fjarverandi í erindum verksmiðjanna. Atvinnumálaráðherra setur stjórninni erindisbréf og ákveður laun hennar og endurskoðenda.

Til þess að skuldbinda verksmiðjurnar þarf undirskrift þriggja stjórnarnefndarmanna.

Stjórn verksmiðjanna ræður framkvæmdarstjóra, er hefir á hendi daglega stjórn verksmiðjanna og umsjón með rekstrinum. Annast hann sölu afurðanna í samráði við stjórnina.

Framkvæmdarstjóri hefir prókúruumboð fyrir verksmiðjurnar og skuldbindur þær eftir reglum um prókúru, að svo miklu leyti sem öðruvísi er eigi ákveðið.

Stjórn verksmiðjanna ákveður með erindisbréfi starfsvið framkvæmdarstjóra og laun.

5. gr.

Endurskoðendur verksmiðjanna séu þrír, skipaðir af atvinnumálaráðherra, eftir tilnefningu þriggja stærstu þingflokka, til eins árs í senn.

6. gr.

Verksmiðjustjórninni er óheimilt, án samþykktar Alþingis, að auka við verksmiðjurnar nýjum vélum eða mannvirkjum umfram það, sem nauðsynlegt er til þess að tryggja öruggan og hagfelldan rekstur þeirra vinnslutækja, sem fyrir eru.

Til allra meiri háttar framkvæmda skal jafnan leita samþykkis ráðherra og leggja fyrir hann ýtarlega greinargerð og kostnaðaráætlun.

1

5. jan.

7. gr.

Ríkissjóður ber eigi ábyrgð á þeim skuldum, sem sildarverksmiðjur ríkisins stofna til eftir 31. des. 1937, nema heimild sé veitt til þess af Alþingi.

8. gr.

Nú er ríkissjóður eigandi sildarbræðslustöðvar, og er ríkisstjórninni þá heimilt að selja hana samvinnufélagi sildveiðimanna, ef slíkur félagsskapur æskir kaupanna og setur tryggingar, er ríkisstjórnin tekur gildar, enda hafi Alþingi lagt samþykki sitt á sölu. Ennfremur er það skilyrði fyrir slíkri sölu, að þátttaka í samvinnufélaginu sé almenn, bæði meðal útgerðarmanna og sjómanna.

9. gr.

Verksmiðjurnar kaupa ekki síld af framleiðendum, nema með sérstakri heimild frá atvinnumálaráðherra, en taka við henni til vinnslu fyrir þeirra reikning.

10. gr.

Áður en starfræksla verksmiðjanna hefst, skal stjórn þeirra gera samninga við þá útgerðarmenn, er óska að fá verksmiðjunum afla sinn til vinnslu, svo og um tölu veiðiskipa. Ganga samningsbundnir viðskiptamenn fyrir öðrum um mótöku sildar. Skal áætlun um viðskiptamagnið vera fyrir hendi fyrir 15. maí ár hvert. Ákveður þá atvinnumálaráðherra innan viku, í samráði við stjórn verksmiðjanna, með hliðsjón af hinu áætlaða viðskiptamagni, hvort verksmiðjurnar verða reknar það ár.

Nú verður meira framboð á síld til bræðslu en sýnilegt er, að verksmiðjurnar geti unnið, og getur þá stjórn verksmiðjanna ákveðið, hve mikið verði tekið til vinnslu af hverjum framleiðanda, enda sé framleiðanda tilkynnt það svo fljótt sem verða má, ef ekki er hægt að taka þá síld til vinnslu, sem hann óskar að fá lagða inn í verksmiðjurnar.

11. gr.

Eigendum skal greitt söluverð afurða þeirrar sildar, sem tekin er af þeim til vinnslu, að frádregnum þeim kostnaði, sem hér segir:

1. Stjórnarkostnaði og öðrum venjulegum rekstrarkostnaði, þar með taldir vextir af stofnkostnaði, eins og hann er á hverjum tíma.
2. Afborgun af stofnkostnaði sildarverksmiðjanna, svo sem um er samið á hverjum tíma við lánveitendur eða ríkissjóð.
3. Ekki minna en 2% fyrningargjöld af húsum og mannvirkjum og 5% af vélum og áhöldum.
4. 5% gjald í varasjóð.

Við afhendingu sildarinnar til vinnslu má greiða eigendum hennar allt að 85% af áætlunarverði sildarinnar nýrrar, ákveðnu samkvæmt þessu og með hliðsjón af 9. gr. Komi það í ljós, er allar afurðir verksmiðjanna hafa verið seldar, að andvirði afurðanna meira en hrökkvi fyrir útgjöldum þeim, sem talin eru upp í 1.—4. lið þessarar greinar, ásamt þeim hluta áætlunarverðsins, sem greiddur hefir verið til þeirra, sem lagt hafa inn síld til vinnslu, og fyrir tilsvarendi hluta af andvirði keyptrar sildar, skal því, er þá kann að vera eftir, skipt í réttu hlutfalli við sildarmagn milli þeirra, er lagt hafa inn síld til vinnslu, og verksmiðjanna sjálfra, er teljast eigendur þeirrar sildar, sem keypt hefir verið á fast verð við afhendingu.

12. gr.

Sildarverksmiðjum ríkisins skal skylt að selja samvinnufélögum, bæjarfélögum, hreppsfélögum og búnaðarfélögum það af sildarmjöli, sem slík félög panta fyrir 30. september ár hvert.

Hámarksverð á sildarmjöli til samvinnufélaga, bæjarfélaga, hreppsfélaga og búnaðarfélaga ákveður ríkisstjórnin ár hvert, að fengnum tillögum verksmiðju-
stjórnar og með hliðsjón af kostnaðarverði og markaðsverði, enda hafi félögin
pantað fyrir 30. september það af sildarmjöli, sem þau telja sig þurfa og sildar-
bræðslurnar geta látið af höndum. Skulu félögin skyld að hafa leyst út pantanir
sínar í síðasta lagi 10. nóv. það ár, sem þær eru gerðar.

Félögin mega aðeins láta sildarmjölið af hendi til notkunar innanlands. Brot
á móti þessu varða sektum frá 1000 til 10000 kr.

13. gr.

Reikningsár verksmiðjanna skal vera almanaksárið. Stjórn verksmiðjanna skal
gera reikningsskil fyrir starfsárið svo fljótt sem auðið er, og eigi síðar en svo, að
endurskoðendur geti lokið störfum sínum fyrir 1. júlí ár hvert.

Að þeim tíma loknum skal stjórn verksmiðjanna tafarlaust senda ríkisstjórn-
inni afrit af rekstrar- og efnahagsreikningum verksmiðjanna, undirritaða af stjórn-
inni og áritaða af endurskoðendum, ásamt skýrslu um störf og rekstur verksmiðj-
anna á árinu.

Reikningarnir skulu árlega birtir í B-deild Stjónartíðindanna og ríkisreikn-
ingnum.

14. gr.

Verksmiðjurnar skulu greiða $\frac{1}{2}\%$ af brúttóandvirði seldra afurða ár hvert til
bæjarsjóðs eða sveitarsjóðs, þar sem þær eru starfræktar, þó ekki yfir 25% af útsvör-
um viðkomandi bæjar- eða sveitarfélags það ár. Þær greiða ekki útsvar né tekju-
og eignarskatt.

15. gr.

Nánari ákvæði um rekstur og tilhögun verksmiðjanna setur atvinnumálaráðu-
neytið með sérstakri reglugerð.

16. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi núnin lög nr. 14 9. jan. 1935, um sildarverk-
smiðjur ríkisins, og lög nr. 35 13. júní 1937, um breyting á lögum um sildarverk-
smiðjur ríkisins 9. jan. 1935.

17. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Ákvæði til bráðabirgða.

Kosning 5 manna í verksmiðjustjórn, samkv. 4. gr., skal fara fram á því þingi,
sem samþykkir þessi lög. Fellur þá jafnframt niður umboð núverandi verksmiðju-
stjórnar. Skipun endurskoðenda samkvæmt 5. grein fer fram strax og verksmiðju-
stjórn hefir verið kosin. Fyrningargjöld af dr. Pauls verksmiðju, sem nú er eign
ríkisins, skal eigi reikna þau 2 ár, sem eftir er að greiða fyrrverandi eiganda af-
borganir af andvirði verksmiðjunnar samkvæmt samningi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 5. janúar 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Haraldur Guðmundsson.

2
6. jan.

FJÁRAUKALÖG

fyrir árið 1936.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Til viðbótar við gjöld þau, sem veitt eru í fjárlögum 1936, eru veittar kr. 90845.45 til gjalda þeirra, sem tilfærð eru í 2.—5. gr. hér á eftir.

2. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 11. gr. A. er veitt:

1. Aðgerð á lögreglustöðinni, Pósthússtræti 3	kr. 12291.16	
2. Húsgögn í lögreglustöðina	— 964.60	
		kr. 13255.76

3. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 15. gr. er veitt:

1. Aðgerð á safnahúsinu	— 2000.00	
2. Girðing um listasafnshús Einarssonar	— 7000.00	
		— 9000.00

4. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 16. gr. er veitt:

Vatnsveita í Hrísey	— 5000.00	
---------------------------	-----------	--

5. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 19. gr. er veitt:

1. Kostnaður vegna konungskomunnar	kr. 56070.69	
2. Kostnaður við athuganir um sementsverksmiðju ..	— 7519.00	
		— 63589.69

Samtals kr. 90845.45

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 6. janúar 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

L Ö G

3

6. jan.

um fasteignamat.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Allar jarðeignir, lóðir og hús á landinu skal meta til peningaverðs tíunda hvert ár. Undirbúningur fyrsta mats eftir lögum þessum skal hafinn þegar eftir að lögin hafa öðlzt gildi, enda skal því mati vera lokið fyrir árslok 1941 og fasteignabók fullprentuð fyrir árslok 1942.

2. gr.

Fasteign hver skal metin sanngjörnu söluverði. Til hliðsjónar við matið skal hafa tekjur þær, er af fasteigninni fást, hlunnindi þau, er henni fylgja, leigumála þann, sem á henni er eða telja má hæfilegan, verð það, er fasteignin kann að hafa verið seld fyrir síðustu 10 árin áður en matið fór fram, söluverð nágrannafasteigna á sama tíma og virðingar til lántöku og brunabóta, þegar um húseign er að ræða. Fjármálaráðherra ákveður með reglugerð, að fengnum tillögum yfirfasteignamatshnefndar, nánari grundvöll fyrir framkvæmd matsins. Fasteignir skulu metnar til peningaverðs í heilum hundruðum króna.

3. gr.

Til undirbúnings og fyrirgreiðslu við mat fasteigna skulu hreppstjórar í sveitum, en bæjarfógetar í kaupstöðum, hver í sínu umdæmi, semja skýrslu um allar fasteignir í hreppnum eða kaupstaðnum. Skýrslur þessar skulu ritaðar á eyðublöð, er yfirmatsnefnd lætur prenta, og skal senda þær formönnum undirmatsnefnda nokkru áður en aðalmat á að hefjast í hvert sinn.

Skýlt er hreppstjórum, bæjarfógetum og einstökum mönnum að láta í té allar upplýsingar, er matsnefndir óska og kostur er á, til leiðbeiningar við mat fasteigna.

4. gr.

Við matið skal hver jörð, sem hefir sérstök bæjarhús og afskipt tún og engi, metin sér til verðs, hvort sem hún telst lögbýli eða eigi og hvort sem hún er fornt býli eða býli byggt úr landi annarar jarðar.

Lönd, sem látin hafa verið á erfðafestu, skal meta sér, hvort sem hús hafa verið reist á þeim eða ekki. Verði um það ágreiningur milli undirmatsnefndar og aðilja, hvort meta skuli fasteign sér eða ekki, skal lögreglustjóri skera úr. Úrskurði hans má þó innan mánaðar skjóta til yfirmatsnefndar, en hún leggur á málið fullnaðarúrskurð.

Eyðijarðir og óbyggðar lóðir og lendur skal meta sér til verðs, nema nytjaðar séu að fullu frá annari jörð eða lóð, enda sé sami eigandi að báðum.

Ennfremur skal meta sérstaklega allar lóðir og lendur, ásamt mannvirkjum, ítök og fasteignarréttindi, sem ekki fylgja neinni ákveðinni jörð eða húseign, svo sem vatnsréttindi, námuréttindi og veiðiréttindi, sem seld eru undan jörðum.

3

6. jan.

Við mat jarðeigna skal:

5. gr.

1. Meta sér verðmæti landsins, að frádregnu því verðmæti þess, er stafar af styrk ríkisins, sbr. jarðræktarlög.
2. Meta sér þann hluta af verðmæti landsins, sem hvorki má selja né veðsetja (sbr. jarðræktarlög, nýbýlalög og lög um framlög ríkisins til endurbygginga á sveita-býlum).
3. Meta sér þann hluta af verðmæti landsins, sem svarar til afgangsskvaðar, sem jarðareiganda ber að telja sér til eignar.
4. Meta sér þann hluta af verðmæti húsa, er jarðareigandi á, og telst þar með álag.
5. Meta sér verðmæti þeirra húsa, sem ábúandi á.
6. Meta sér verðmæti þeirra húsa, sem ekki má selja né veðsetja, sbr. jarðræktarlög og nýbýlalög.

Með landverðinu skal meta hlunnindi og ítök í lönd annara jarða.

6. gr.

Húseignir allar í kaupstöðum, kauptúnum og þorpum, svo og hús þurrabúðarmanna í sveitum, ber að meta svo, að húsin skulu metin sér, lóðin sér og mannvirki á lóðinni, önnur en hús, sér. Að öðru leyti gilda ákvæði 5. gr. um mat á fasteignum þessum, ef styrkur hefir verið veittur til þeirra samkvæmt jarðræktarlögum eða nýbýlalögum.

7. gr.

Afréttarlönd, sem eru eign sveitarfélaga eða sameign fleiri jarða og notuð eru aðallega til upprekstrar, skal ekki meta sérstaklega, en taka skal upprekstrarréttinn til greina við mat þeirra jarða, er hann eiga.

Þrætulönd milli jarða skal meta sér í lagi.

8. gr.

Hverri fasteign, sem metin er, skal lýsa svo skýrt, að ekki verði um villzt, hver hún er. Nafngreina skal eiganda hennar og notanda. Geta skal þess, hvort landamerki og lóðamörk eru ágreiningslaus.

9. gr.

Tiunda hvert ár, í fyrsta skipti 1938, skipar fjármálaráðherra þrjá menn í undirfasteignamatsnefnd í hverri sýslu og hverju bæjarfélagi. Tveir nefndarmanna skulu skipaðir eftir tilnefningu sýslunefndar eða bæjarstjórnar, en hinn þriðja skipar fjármálaráðherra án tilnefningar, og skal hann vera formaður nefndarinnar. Á sama hátt og til jafnlangs tíma skal skipa varamenn, er taka sæti í nefndinni í forföllum hinna, eftir því sem reglugerð kveður nánar á um.

10. gr.

Fjármálaráðherra skipar þrjá menn til 10 ára í yfirfasteignamatsnefnd, og skal einn þeirra vera formaður. Varamenn í yfirmatsnefnd skal skipa jafnmarga og til sama tíma.

11. gr.

Hver, sem skipaður er í fasteignamatsnefnd, hvort heldur undirmats- eða yfirmatsnefnd, skal undirrita drengskaparheit um að rækja starf sitt af alúð og samvirkusemi. Nefndarmenn allir eru sýslunarmenn ríkisins og njóta þeirra réttinda og hafa þær skyldur, er því fylgja að lögum.

12. gr.

3

6. jan.

Milli þess er aðalmat fer fram, sbr. 1. gr., skal meta öll ný hús, svo og fasteignir, sem vegna einhverra sérstakra ástæðna breytast verulega að verðmæti. Mat þetta skulu úttektarmenn framkvæma, hver í sínum hreppi, en í kaupstöðum og annarsstaðar, þar sem ekki eru til úttektarmenn, skal til þess starfa kveðja tvo menn. Nefnir fjármálaráðherra annan, en hreppsnefnd eða bæjarstjórn kýs hinn. Í Reykjavík skal þó mat þetta framkvæmt af formanni yfirmatsnefndar og 2 mönnum, er bæjarstjórn kýs hlutfallskosningu. Yfirmatsnefnd hefir eftirlit með því, að aukamat fari fram þegar ástæða er til, og skal hún jafnan endurskoða slíkt mat eins og aðalmat væri.

13. gr.

Formaður yfirmatsnefndar hefir fast árskaup, sem fjármálaráðherra ákveður, en aðrir matsmenn, í yfir- og undirmatsnefndum, taka þóknun fyrir starf sitt eftir því, hve lengi þeir vinna að því, og skal sú þóknun ákveðin af ráðherra á hverjum tíma, að fengnum tillögum yfirmatsnefndar og með hliðsjón af almennri kaupgreiðslu í landinu. Laun matsmanna og annan kostnað af matinu, þar með talinn ferðakostnaður, síma- og rítfangakostnaður, skal greiða úr ríkissjóði.

14. gr.

Fjármálaráðherra setur nánari ákvæði í reglugerð um framkvæmd fasteignamats og störf matsnefnda, og skal hann í hvert skipti, er aðalmat á fram að fara, ákveða, hvenær það byrji og hvenær því skuli lokið.

Matsgerðir úr hverjum hreppi og kaupstað skal leggja fram á þingstað hreppsins eða kaupstaðarins þegar er undirmati er lokið, og skal auglýsa á venjulegan hátt, hvenær þær liggi frammi, og má það ekki vera skemmri tími en mánuður.

15. gr.

Við mat fasteigna skal gera eiganda eða umráðamanni kost á að bera fram þær skýringar, sem hann óskar, að teknar verði til greina við matið.

Nú er eigandi fasteignar óánægður með mat undirmatsnefndar eða þykir ekki samræmi í mati í hreppi, sýslu eða kaupstað, og getur hann þá kært það til undirmatsnefndar, enda skal hann þá leggja fram skrifleg rök máli sínu til stuðnings eigi síðar en mánuði eftir að matsgerðirnar lágu frammi í hreppnum eða kaupstaðnum.

Allar aðfinnslur og kærur, sem undirmatsnefnd berast, skal hún athuga og úrskurða. Að því búnu skal nefndin senda matsgögn öll til yfirmatsnefndar og láta fylgja lýsingu fasteignar, þær kærur og aðfinnslur, er fram hafa komið við matið og hana varðar, svo og umsögn eða úrskurð sinn í málinu.

Heimilt er aðilja að skjóta úrskurði undirmatsnefndar til yfirmatsnefndar, en hún leggur á málið fullnaðarúrskurð.

16. gr.

Yfirmatsnefnd hefir eftirlit með störfum undirmatsnefnda, undir yfirumsjón fjármálaráðherra. Hún skal endurskoða og samræma mat allra fasteigna. Ef henni þykir eitthvað vera óljóst eða rangt, getur hún heimtað nánari skýringar hjá undirmatsnefnd og eiganda eða notanda fasteignar.

Yfirmatsnefnd ákveður gerð eyðublaða undir lýsingar fasteigna og sendir þau til undirmatsnefnda í tæka tíð.

Að loknu hverju aðalmati semur yfirmatsnefnd og lætur prenta fasteignabók samkvæmt matsgerðum undirmatsnefnda, með þeim breytingum, er á matinu hafa orðið við úrskurð eða endurskoðun yfirmatsnefndar. Skal bókin löggilt af fjármálaráðherra og send ókeypis öllum þeim mönnum og stofnunum, er fá stjórnartíðindi án endurgjalds.

3

6. jan.

17. gr.

Aukamati samkv. 12. gr. ber að ljúka fyrir 1. desember ár hvert, og skal það liggja frammi allan desembermánuð. Um kærur og aðfinnslur fer eftir því, sem segir í 15. gr. Í janúar næstum á eftir skal síðan senda matsgerðirnar til yfirmatsnefndar. Yfirmatsnefnd skal árlega tilkynna skattayfirvöldum þeim, er hlut eiga að máli, þær breytingar, er verða á fasteignamati við aukamat.

18. gr.

Nú óskar einhver endurmats á fasteign sinni milli þess, er aðalmat fer fram, og skal hann þá senda yfirmatsnefnd um það rökstudda beiðni. Yfirmatsnefnd úrskurðar síðan, hvort endurmat skuli fram fara eða ekki.

19. gr.

Aukamatsmenn fá þóknun úr ríkissjóði fyrir starf sitt eftir lögum um laun hreppstjóra og aukatekjur m. m. Þó skal sá, er krefst endurmats, sbr. 18. gr., greiða matskostnaðinn, nema matsverðið breytist um 10% eða meira.

20. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin lög nr. 22 frá 3. nóv. 1915, um fasteignamat, lög nr. 14 frá 19. júní 1922, um skattmat fasteigna, lög nr. 41 frá 8. sept. 1931, um breyting á lögum nr. 22 frá 3. nóv. 1915, um fasteignamat, svo og önnur ákvæði, sem koma í bága við lög þessi.

21. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 6. janúar 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

4

6. jan.

L Ö G

um breyting á lögum nr. 125 31. des. 1935 [Útflutningsgjald af síld o. fl.].

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

1. gr. laganna skal orða svo:

Aftan við 2. gr. laga nr. 52 8. sept. 1931 bætist ný málsgrein, svo hljóðandi:

Á sama hátt má endurgreiða innflutningstoll af sykri, sem notaður er til sykur-

söltunar á þorski og þorskhrögnum (gotu), og af efnum, sem notuð eru til verk- 4
unar grásleppuhroga til útflutnings. Sá, sem vill fá tollinn endurgreiddan, skal 6. jan.
sanna með vottorði fiskimatsmanns, um hve mikið magn þessara efna er að ræða.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 6. janúar 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

L Ö G

5

6. jan.

um breyting á lögum nr. 75 27. júní 1921, um stimpilgjald.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og
Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenberg og
Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með
samþykki Voru:

1. gr.

52. gr. laga nr. 75 27. júní 1921 orðist svo:

Sektir samkvæmt lögum þessum er þó fjármálaráðuneytinu heimilt að lækka, og
jafnvel láta þær alveg falla niður, ef sérstakar málsbætur eru, til 1. júlí 1940.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 6. janúar 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

6

6. jan.

L Ö G

um breyting á lögum nr. 132 31. des. 1935, um viðauka við og breytingar á lögum nr. 11 2. júní 1933, um bráðabirgðaverðtoll.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg.

Gjörum kunugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Í E-lið 1. greinar bætist eftir orðið „segl“: Trékassar, unnir og hálfunnir.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 6. janúar 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

FJÁRAUKALÖG

fyrir árið 1935.

7

6. jan.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg.

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Til viðbótar við gjöld þau, sem veitt eru á fjárlögum 1935, eru veittar kr. 2635128.72 til gjalda þeirra, sem tilfærð eru í 2.—12. gr. hér á eftir.

2. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 3. gr. er veitt:

A. 1. Póstmal:

3. a. Skrifstofukostn. í Reykjavík	kr.	4030.43	
c. Húsaleiga utan Reykjavíkur	—	48.45	
d. Önnur gjöld	—	30455.73	
			kr. 34534.61

A. 2. Síminn:

b. 1. Aðalskrifstofa landssímans	kr.	5531.17
2. Ritsímastöðin í Reykjavík	—	27018.62
3. Loftskjástöðin í Reykjavík	—	10942.79
5. Bæjarsíminn í Reykjavík	—	37153.25
6. Áhaldahúsið	—	877.16
7. Ritsímastöðin á Akureyri	—	10841.46
8. — á Seyðisfirði	—	4530.85
9. — — Ísafirði	—	5713.11
10. — — Borðeyri	—	1230.32
11. — í Vestmannaeyjum	—	8971.17
12. — á Siglufirði	—	12519.12
c. Eyðubl., prentkostn., ritföng o. fl.	—	7149.97
f. Viðhald landsímanna	—	71613.22
g. Framhaldsgjald	—	1603.00
h. Til kennslu fyrir símamenn	—	23.75
j. Ýmis gjöld	—	4538.90
l. Burðargjald	—	11433.60

Eignabreytingar:

4. Firðtalstöðvar í Vestmannaeyjum, Reykjavík og Siglufirði	kr.	36865.22
5. Talstöðvar í bátum	—	12455.98
6. Talstöð í Gufunesi og Vatnsenda	—	488031.68
		— 759044.34

Flyt kr. 793578.95

7
6. jan.

Flutt kr. 793578.95

A. 3. Víneinkasalan.

1. Laun starfsmanna	kr. 39086.28	
3. Húsaleiga, ljós og hiti	— 130.31	
4. Annar kostnaður	— 45003.65	
		84220.24

A. 5. Ríkisútvarpið.

a. 1. Yfirstjórn	kr. 1283.12	
2. Útvarpsefni	— 44574.45	
3. Skrifstofan	— 8837.45	
4. Innheimta	— 14214.68	
5. Útvarpssalur	— 5047.00	
6. Húsaleiga	— 1593.74	
9. Óviss gjöld	— 2063.43	
10. Kosning í útvarpsráð	— 9591.87	
		87205.74

B. 2. Arnarhváll.

2. Ýmis rekstrarkostnaður	— 6871.47	
		kr. 971876.40

3. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 10. gr. er veitt:

I. Ráðuneytin, ríkisféhirðir o. fl.

2. Til utanferða ráðherra	kr. 11264.16	
3. Laun starfsmanna	— 11813.16	
4. Annar kostnaður	— 38741.80	
5. Fyrir að gegna ríkisféhirðis- störfum	— 5642.32	
6. Pappír, prentun og hefting ríkis- reiknings	— 43.50	
7. c. Kostnaður við sendingu stjórn- artíðinda	— 4158.51	
8. Til umbóta og viðhalds á stjórn- arráðshúsi og ráðherrabústað	— 920.43	
		kr. 72583.88

II. Hagstofan.

2. Pappír, prentun og hefting hag- skýrslna	kr. 794.61	
3. Húsaleiga, hiti, ljós o. fl.	— 1056.45	
5. Aðstoð og skrifstofukostnaður ..	— 1770.64	
		3621.70

III. Utanríkismál.

2. Til meðferðar utanríkismála ...	kr. 5127.85	
4. Kostn. við sambandslaganefnd .	— 150.00	
5. — vegna samninga við erlend ríki	— 55130.83	
		60408.68
		136614.26
		Flyt kr. 1108490.66

Flutt kr. 1108490.66 7

6. jan.

4. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 11. gr. er veitt:

A. Dómgæzla og lögreglustjórn:

1. b. Annar kostnaður	kr.	6190.60	
4. a. Laun 3 fulltrúa og 2 skrifara —		4525.00	
b. Húsaleiga, hiti, ljós og ræsting —		720.00	
5. a. Laun 5 skrifara	—	5626.00	
c. Aðstoð og aukavinna	—	2879.00	
d. Húsaleiga, ljós og hiti	—	1896.00	
e. Innheimtukostnaður	—	17657.00	
f. Ýmis gjöld	—	7508.48	
6. a. Laun 2 fulltrúa og 5 skrifara —		9600.00	
b. Húsaleiga, ljós og hiti	—	1632.63	
c. Ýmis gjöld	—	11277.61	
7. Toll- og löggæzla	—	71037.33	
8. Skrifst.k. sýslum. og bæjarfógeta —		13802.28	
9. Til landhelgisgæzlu	—	179756.66	
10. Til hegningarhússins í Reykjavík og viðhaldskostnaður fangelsa —		9954.89	
11. Til vinnuhælisins á Litla-Hrauni —		24616.17	
12. Sakamála-kostnaður og lögreglu- mála m. m.	—	26020.01	
15. Til endursk. réttarfarslöggjafar .	—	3440.60	
16. Kostn. við löggildingu vogar- og mælitækja	—	3182.33	
17. Kostnaður við barnavernd	—	1363.50	
			kr. 402686.09

B. Sameiginl. kostn. við embættisrekstur:

1. b. Fyrir embættisskeyti	kr.	40054.81	
2. Brunaábyrgðar- og fasteignagjald nokkurra ríkisfasteigna	—	1204.25	
3. Til embættiseftirlitsferða	—	3286.80	
4. Gjöld v/ yfirskattaneftnda o. fl. .	—	12533.41	
5. Til ríkisskattaneftndar	—	3700.00	
6. Eyðubl., bókband, auglýs. o. fl. —		8140.17	
			68919.44
			471605.53

5. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 12. gr. er veitt:

Til læknaSKIPUNAR og heilbrigðismála:

2. Til skrifstofu landlæknis	kr.	2484.00	
5. Til augnlæknisferða	—	800.00	
12. Landsspítalinn	—	62265.68	
13. Holdsveikraspítalinn	—	18636.22	
14. Kleppur: I. Gamli spítalinn	—	18257.20	
— II. Nýi spítalinn	—	54763.56	
			Flyt kr. 157206.66 kr. 1812144.37

7		Flutt	kr.	157206.66	kr.	1812144.37
6. jan.	15.	Heilsuhælið á Vífilsstöðum	—	44531.22		
	17.	— — í Kristnesi	—	4567.50		
	18.	c. Til að reisa læknisbústaði og sjúkraskýli ..	—	7866.66		
		g.—h. Varnir gegn næmum sjúkdómum	—	9756.96		
		i. Varnir gegn kynsjúkdómum	—	7395.73		
		j. Heilbrigðiseftirlit með alþýðuskólum	—	223.95		
		o. Styrkur til gervilimakaupa	—	49.50		
		r. Biðlaun til Páls Sigurðssonar, héraðslæknis	—	450.00		
						232048.18

6. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 13. gr. er veitt:

A. Vegamál:

I.	2.	Laun aðst.verkfræðings ..	kr.	350.00
	3.	Ferðakostn. og fæðispen. .	—	79.85
	4.	Til aðstoðarm. og mælinga	—	8327.84
	5.	Skrifstofukostnaður	—	4351.14
II.	a.	1. Kjósarvegur	—	4629.40
		2. Andakílsvegur	—	6416.58
		3. Mýravegur	—	97.83
		4. Stykkishólmsvegur	—	162.18
		6. Suðurdalavegur	—	1272.49
		7. Geiradalsvegur	—	1520.84
		8. Kollafjarðarvegur	—	651.56
		9. Holtavörðuheiðarv.	—	3394.63
		10. Saurbæjarvegur	—	2851.96
		11. Hrútafj.v. við Hrútat. .	—	639.72
		12. Bitruvegur	—	521.99
		13. Víðidalssvegur	—	1447.39
		14. Patreksfjarðarvegur á- leiðis til Bíldudals ..	—	637.23
		15. Breiðadalssheiðarvegur .	—	713.74
		16. Blönduhlíðarvegur	—	545.49
		17. Hofsóssvegur	—	3821.13
		18. Fljótavegur	—	107.82
		21. Ljósavatnsskarðsvegur .	—	4510.98
		22. Kópaskersvegur	—	1593.36
		23. Raufarhafnarvegur	—	277.51
		24. Þistilfjarðarvegur	—	131.06
		25. Bakkafjarðarvegur	—	138.03
		26. Vopnafjarðarvegur	—	179.58
		27. Úthéraðsvegur	—	2543.91
		29. Jökulsárhlíðarvegur ...	—	1173.43
		30. Skriðdalsvegur	—	551.56
		31. Norðfjarðarvegur	—	2496.65
		32. Fáskrúðsfjarðarvegur frá Reyðarfirði	—	374.08
		33. Breiðdalsvegur	—	205.20
		35. Suðursveitarvegur	—	623.95

Flyt kr. 57340.11

kr. 2044192.55

	Flutt	kr. 57340.11	kr. 2044192.55	7
36.	Síðuvegur	— 337.11		6. jan.
37.	Mýrdalsvegur	— 426.93		
40.	Gnúpverjahreppsvegur ..	— 2778.93		
41.	Hrunamannahreppsv. ..	— 690.38		
42.	Sogsvegur	— 5874.32		
43.	Fellavegur	— 18103.50		
b.	Viðhald og umbætur	— 127360.98		
III.	Til brúagerða	— 24548.97		
		kr. 237461.23		

B. Samgöngur á sjó:

2.	Til bátakerða á flóum, fjörðum og vötnum	— 841.66
----	--	----------

C. Vitamál og hafnargerðir:

I. 2.	Laun aðstoðarverkfræðings	kr. 350.00		
4.	Til skrifstofuhalds	— 4218.90		
5.	Ferðak. og fæðispeningar .	— 368.78		
6.	Til aðstoðarm. og mælinga	— 2260.00		
III.	Rekstrarkostnaður vitanna ..	— 32776.80		
IV.	Sjómerki	— 7000.00		
V.	Til áhaldakaupa	— 9531.29		
VI.	Ýmislegt	— 23531.71		
XII.	Sjómælingar	— 4570.65		
		— 84608.13		
			322911.02	

7. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 14. gr. er veitt:

A. Kirkjumál:

a. 2.	Skrifstofukostnaður	kr. 2500.00		
b. 4.	Framlag til prestlaunasjóðs .	— 20837.59		
		kr. 23337.59		

B. Kennslumál:

I. g.	Rekstrarstyrkur til rann- sóknarstofu háskólans ..	kr. 1000.00		
k.	Hiti, ljós, ræsting, vélgæzla	— 1176.92		
l. 2.	Ýmis gjöld	— 11724.21		
III. 3.	Skrifstofuk. fræðslum.stj. .	— 10856.76		
IV. b. 2.	Eldiviður, ljós, ræsting	— 159.76		
4.	Til stundakennslu og prófdómenda	— 4374.25		
9.	Ýmis gjöld	— 1503.28		
10.	Til verðlaunabóka	— 5.10		
V. b. 1.	Til aukakennara og stundakennslu	— 4134.00		
8.	Til ýmislegra gjalda ...	— 2665.79		
			64111.48	
Flyt	kr 37600.07	kr. 23337.59	kr. 2431215.05	

7		Flutt	kr.	37600.07	kr.	23337.59	kr.	2431215.05
6. jan.	VI. b.	1. Stundakennsla	—	6443.40				
		3. Bókakaup og áhöld	—	252.02				
		6. Ýmis gjöld	—	4363.31				
	VII. b.	1. Til stundakennslu	—	850.00				
		4. Ýmis gjöld	—	21.48				
	VIII. b.	1. Til stundakennslu	—	2514.00				
		3. Ljós, hiti og ræsting ...	—	34.17				
	VIII. b.	4. Til prófhalda	—	121.25				
		6. Til stofn. rafmagnsd.	—	2781.00				
	IX. c.	1. Til verklegs náms	—	809.50				
		2. Til kennsluáhalda	—	513.98				
		3. Til eldiviðar og ljósa ..	—	903.21				
		4. Ýmis útgjöld	—	991.42				
		2. c. 1. Til verklegs náms	—	817.39				
		4. Ýmisleg gjöld ...	—	1238.77				
	XIII. 4.	Styrkur til byggingar barna- skóla utan kaupstaða	—	696.35				
		5. Utanfararstyrkur til barna- kennara til að sækja nor- rænt kennaramót	—	966.85				
	XIV. 1. c.	4. Til viðhalds	—	1839.06				
		5. Til raflýsingar	—	10951.00				
		8. Til bókasafna við unglinga- skóla	—	150.00				
		9. Ritstyrkur fyrir kennslu- bækur handa skólum ..	—	150.00				
	XVI.	Til kennslu heyrnar- og mál- leysingja	—	10339.81				
					kr.	85348.04		
							kr.	108685.63

8. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 15. gr. er veitt:

Til vísinda, bókmennta og lista:

1. c.	Til aðstoðar	kr.	400.00		
2. c.	Ýmis útgjöld	—	1248.86		
5. a.	Til eldiviðar, ljósa og ræstingar	—	2317.26		
	b. Til viðhalds og áhalda	—	1673.31		
54.	Kostnaður við friðun Þingvalla	—	3330.83		
					8970.26

9. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 16. gr. er veitt:

Til verklegra fyrirtækja:

1.	Til atvinnubóta í kaupstöðum og kauptúnum ..	kr.	12200.83		
15.	Til fyrirhleðslu og vegagerða við Þverá í Fljótshl.	—	618.84		
16.	Til Þykkvabæinga til notkunar skurðgröfu	—	694.11		
				Flyt	kr. 13513.78
					kr. 2548870.94

	Flutt	kr.	13513.78	kr.	2548870.94	7
20. b. Til aðstoðar	—		574.50			6. jan.
c. Til veðurathugana utan Rvíkur, áhalda o. fl.	—		1622.54			
d. Til veðurskeyta o. fl.	—		329.90			
f. Húsaleiga, ljós, hiti og ræsting	—		341.46			
h. Til jarðskjálftamælinga	—		177.18			
i. Ýmis gjöld	—		2427.76			
22. Til landmælinga	—		228.48			
25. Kostnaður vegna laga um lax- og silungsveiði ..	—		800.00			
27. e. Ferðakostnaður yfirmatsmanna	—		3798.98			
29. b. Til skrifstofukostnaðar	—		575.06			
c. Ferðakostnaður	—		706.67			
30. Til erindrekstrar í Miðjarðarhafslöndum	—		4685.28			
31. Kostnaður vegna laga um fiskimatsstjóra	—		513.67			
32. Kostn. vegna ráðstafana um inn- og útflutning	—		17183.08			
51. Til vinnumiðlunar	—		4170.56			
58. b. Skrifstofukostnaður	—		12462.58			

10. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 17. gr. er veitt:

Til almennrar styrktarstarfsemi:

10. Til að hjálpa nauðstöddum Íslendingum erlendis	kr.	220.23	
27. Styrkur til verkamannafélagsins á Þingeyri	—	300.00	
			520.23

11. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 19. gr. er veitt:

Óviss útgjöld	—	153432.36
---------------------	---	-----------

12. gr.

Til gjalda samkv. þingsályktunum er veitt	—	164353.37
---	---	-----------

Samtals kr. 2635128.72

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 6. janúar 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

L Ö G

um samþykkt á ríkisreikningnum fyrir árið 1935.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallið á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

I. Innborganir:		Áætlun	Reikningur
		kr.	kr.
1. Tekjur samkv. 2. gr. fjárlaga		11 275 000.00	12 259 691.71
2. — — 3. — A. —		1 894 400.00	2 947 203.05
3. — — 3. — B. —		24 650.00	23 904.49
4. — — 4. — —		518 940.00	504 456.21
5. — — 5. — —		50 000.00	91 063.11
6. Eignahreyfingar samkv. 20. gr. fjárlaga		474 051.00	12 659 428.14
7. Greiðslujöfnuður		99 845.17	67 966.64
Samtals		14 336 886.17	28 553 713.35

II. Útborganir:		Fjárveiting	Reikningur
		kr.	kr.
1. Gjöld samkv. 7. gr. fjárlaga		1 547 576.00	1 499 877.67
2. — — 8. — —		60 000.00	60 000.00
3. — — 9. — —		250 920.00	335 739.56
4. — — 10. — —		407 846.00	542 518.43
5. — — 11. — A. —		1 065 760.00	1 507 292.43
6. — — 11. — B. —		231 000.00	296 250.68
7. — — 12. — —		721 371.00	938 349.21
8. — — 13. — A. —		1 341 402.00	1 575 488.27
9. — — 13. — B. —		716 000.00	688 002.09
10. — — 13. — C. —		535 700.00	604 277.64
11. — — 14. — A. —		358 420.00	389 761.63
12. — — 14. — B. —		1 507 477.00	1 689 596.99
13. — — 15. — —		209 010.00	215 698.91
14. — — 16. — —		2 629 675.00	3 322 824.75
15. — — 17. — —		1 158 200.00	1 250 228.59
16. — — 18. — —		268 684.17	278 334.52
17. — — 19. — —		100 000.00	257 917.36
18. Eignahreyfingar samkv. 20. gr. fjárlaga ...		1 227 845.00	13 101 554.62
Samtals		14 336 886.17	28 553 713.35

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 6. janúar 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

L Ö G

9

6. jan.

um breyting á lögum nr. 6 9. jan. 1935, um tekjuskatt og eignarskatt.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Á eftir b-lið 10. gr. laganna komi:

Milli ára er þó ekki leyfilegt að færa tap, ef það, eða þær skuldir, sem mynduðust þess vegna, hefir verið eftir gefið fyrir ráðstafanir þess opinbera.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 6. janúar 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

L Ö G

10

13. jan.

um að reisa síldarverksmiðju á Raufarhöfn og aukningu við síldarverksmiðjur ríkisins á Siglufirði.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenberg og Aldinborg.

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að láta reisa nýja síldarverksmiðju á Raufarhöfn, er geti tekið til starfa á árinu 1938 eða 1939, vinni úr um 2400 málum síldar á sólarhring og verði útbúin tækjum til fljótvirkrar lésunar og vinnslu. Skal byggingu verksmiðjunnar eftir föngum hagað þannig, að síðar verði auðvelt að koma við stækkun.

Ennfremur er ríkisstjórninni heimilt að kaupa vélar og gera nauðsynlegar breytingar á síldarverksmiðjunum á Siglufirði, þannig að afköst þeirra aukist um 2400 mál síldar á sólarhring.

10

13. jan.

2. gr.

Ríkisstjórninni heimilast að taka lán fyrir hönd ríkissjóðs, að upphæð allt að einni og hálfri milljón króna, eða jafngildi þeirrar fjárhæðar í erlendri mynt, til greiðslu kostnaðar, sem leiðir af fyrirmælum 1. gr.

3. gr.

Um stofnun og starfrækslu hinnar nýju verksmiðju á Rauфарhöfn fer að öðru leyti eftir lögum um sildarverksmiðjur ríkisins.

4. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 13. janúar 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Haraldur Guðmundsson.

11

13. jan.

L Ö G

um viðauka við lög nr. 104 23. júní 1936, um atvinnu við siglingar á íslenskum skipum.

Vér **Christian hinn Tíundi**, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Atvinnumálaráðherra er heimilt, þegar skortur er á vélstjórum, að veita æfðum kyndurum leyfi til þess að gegna undirvélstjórastarfi við eimvél í skipum allt að 300 hestafla og aðstoðarmannsstarfi á eimskipum með vél allt að 800 hestafla, meðan skip þau, er slíka vél hafa, stunda veiðar á tímabilinu 1. júní til 31. október ár hvert.

Áður en undanþága er veitt, skal leita umsagnar skipaskoðunarstjórans og Vélstjórafélags Íslands.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 13. janúar 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Haraldur Guðmundsson.

L Ö G

12

13. jan.

um breyting á lögum nr. 5 14. apríl 1937, um breyting á lögum nr. 99 3. maí 1935,
um skuldaskilasjóð vélbátæigenda.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Í stað „30. sept.“ í 3. málsg. 1. gr. laga nr. 5 14. apríl 1937, um breyting á lög-
um nr. 99 3. maí 1935, um skuldaskilasjóð vélbátæigenda, komi: 31. desember.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 13. janúar 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Haraldur Guðmundsson.

L Ö G

13

13. jan.

um breyting á lögum nr. 43 13. nóv. 1903, um vörumerki.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Í stað tölunnar 4 í 5. lið 15. gr. laga nr. 43 13. nóvember 1903 komi talan 6.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 13. janúar 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Haraldur Guðmundsson.

14

13. jan.

L Ö G

um löggilding verzlunarstaðar við Paralátursfjörð.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Við Paralátursfjörð í Grunnavíkurbhreppi í Norður-Ísafjarðarsýslu skal vera löggiltur verzlunarstaður.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar fullnægt hefir verið skilyrðum laga nr. 61 10. nóv. 1905 um ákvörðun verzlunarlóðarinnar í Paralátursfirði.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 13. janúar 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Haraldur Guðmundsson.

15

13. jan.

L Ö G

um breyting á lögum nr. 18 1934, um kosningar til Alþingis.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

24. gr. laganna orðist svo:

Sá, sem er óánægður með úrskurð bæjarstjórnar eða hreppsnefndar út af kæru hans yfir kjörskrá, á kröfu til, að sér verði fengið eftirrit af úrskurðinum ókeypis, og getur hann sótt málið fyrir dómi. Á sama hátt getur sá, sem vegna fjarvistar eða af öðrum ástæðum hefir ekki átt kost á að koma fram með kæru út af kjörskrá áður en kærufrestur er liðinn, sótt málið fyrir dómi, hvort sem málið varðar hann sjálfan eða ekki. Máli út af þessu skal dómara skylt að hraða svo, að því verði lokið fyrir kjördag, ef unnt er. Réttargjöld skulu engin greidd fyrir undirrétti, og skal dómariinn skipa mann fyrir hönd þeirrar bæjarstjórnar eða hreppsnefndar,

sem stefnt er. Falli dómur þannig, að kjörskrá beri að breyta, skal fullnægja dóm- 15
inum þegar er sækjandi málsins leggur fram eftirrit af honum, og frestar áfrýjun 13. jan.
ekki fullnægingu dómsins.

2. gr.

Aftan við 43. gr. laganna bætist ný málsg., svo hljóðandi:

Ef frambjóðandi hefir dáið og annar boðið sig fram í hans stað samkv. heimild og að fullnægðum skilyrðum 32. gr., skal hlutaðeigandi yfirkjörstjórn tafarlaust tilkynna það dómsmálaráðuneytinu, sem birtir framboðið í útvarpinu og tilkynnir það öllum yfirkjörstjórnnum, svo og öllum hreppstjórn, sýslumönnum og bæjarfógetum (í Reykjavík lögmanni).

3. gr.

Síðari málsg. 66. gr. laganna orðist svo:

Enginn má við sömu alþingiskosningar senda frá sér nema einn kjörseðil. Þegar svo stendur á, að frambjóðandi hefir dáið og annar boðið sig fram í hans stað samkv. heimild og að fullnægðum skilyrðum 32. gr., má þó kjósandi, sem þegar hefir greitt atkvæði utan kjörfundar, endurtaka kosninguna, og eins þó að hann eigi ekki kost á að heimta þá þegar aftur hið fyrra atkvæði sitt (sbr. 75. gr.), annaðhvort af því, að það sé í fjarlægð, eða varðveitt í innsigluðum atkvæðakassa.

4. gr.

Aftan við 100. gr. laganna bætist ný málsg., svo hljóðandi:

Nú berast fleiri en eitt atkvæði greidd utan kjörfundar frá hinum sama kjósanda (sbr. 32. og 66. gr.), og skal þá aðeins hið síðast greidda atkvæði koma til greina.

5. gr.

Aftan við 2. tölul. 110. gr. laganna bætist: (sbr. þó 112. gr.)

6. gr.

Aftan við 112. gr. laganna bætist ný málsg., svo hljóðandi:

Utankjörfundaratkvæði greitt látnum frambjóðanda skal, ef annar hefir boðið sig fram í hans stað samkv. heimild og að fullnægðum skilyrðum 32. gr., teljast greitt hinum síðari frambjóðanda.

7. gr.

Aftan við 11. tölul. 147. gr. laganna bætist: (sbr. þó 66. gr.).

8. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 13. janúar 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Hermann Jónasson.

16

13. jan.

L Ö G

um að heimila í viðeigandi tilfellum aðgerðir á fólki, er koma í veg fyrir, að það auki kyn sitt.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Heimilar eru aðgerðir á fólki, er koma í veg fyrir, að það auki kyn sitt, ef fengið er til þess sérstakt leyfi samkvæmt ákvæðum laga þessara, enda sé um aðgerðirnar fylgt þeim reglum, sem lögín að öðru leyti setja.

Ákvæði laga þessara ná ekki til lækni-aðgerða, sem viðurkenndar eru nauðsynlegar til að ráða bót á eða til að koma í veg fyrir vanheilindi þeirra, sem aðgerðirnar eru framkvæmdar á.

2. gr.

Aðgerðir, sem til greina koma samkvæmt ákvæðum laga þessara, eru þrennskonar:

1. **Afkynjanir:** Er kynkirtlar karla eða kvenna eru numdir í burtu eða þeim eytt þannig, að starfsemi þeirra ljúki að fullu.
2. **Vananir:** Ef sáðgangar karla eða eggvegir kvenna eru hlutaðir í sundur eða þeim á annan hátt lokað varanlega þannig, að slitið sé sambandi milli kynkirtlanna og hinna ytri getnaðarfæra.
3. **Fóstureyðingar** (sbr. 5. tölulið 3. gr. laga nr. 38 28. janúar 1935, um leiðbeiningar fyrir konur um varnir gegn því að verða barnshafandi og um fóstureyðingar).

3. gr.

Leyfi til aðgerða samkvæmt lögum þessum veitir landlæknir, en þó því aðeins, að meiri hluti nefndar þeirrar, er um ræðir í 5. gr., mæli með leyfisveitingunni.

Leyfi veitast samkvæmt umsóknum, sem hér greinir:

1. Frá viðkomanda sjálfum, og aðeins frá honum, nema hann falli undir siðari töluliði þessarar greinar.
2. Frá foreldrum eða lögráðamanni, ef viðkomandi er undir 16 ára aldri eða hefir verið sviptur sjálfræði.
3. Frá tilsjónarmanni, skipuðum samkvæmt ákvæðum 4. greinar, ef viðkomandi er geðveikur eða fáviti og svo ástatt um hann, sem þar segir.
4. Frá lögreglustjóra, ef hann telur óeðlilegar kynhvatir viðkomanda munu geta leitt til glæpaverka, enda hafi hann felld úrskurð um. Að því leyti sem slíkur úrskurður er ekki felldur í sambandi við sakamál, skal rannsókn sú, sem úrskurðurinn er byggður á, fara að hætti almennra lögreglumála. Úrskurði lögreglustjóra má áfrýja til æðri réttar.

Umsóknir skal rita á eyðublöð, er landlæknir gefur út og héraðslæknar láta í té. Skal hver umsókn árituð umsögn læknis, er hefir kynnt sér ástæður fyrir umsókninni og ástand viðkomanda. Ef viðkomandi lifir hjúskaparlífi, skal makinn rita umsögn sína á umsóknina, ella skal honum, ef unnt er, gefast kostur á að láta á annan hátt í ljós vilja sinn í málinu.

4. gr.

Ef borið er upp fyrir landlækni, að nauðsyn beri til aðgerðar samkvæmt lögum þessum á geðveikum manni eða fávita, sem er sjálfráða, getur landlæknir, ef honum þykir ástæða til, krafist þess, að viðkomanda sé á varnarþingi hans af héraðsdómara skipaður tilsjónarmaður. Um skipun tilsjónarmanns fer eftir sömu reglum og um skipun lögráðamanns, nema sérstakar ástæður mæli því í gegn. Tilsjónarmaður hefir sömu afstöðu til viðkomanda, að því er snertir ákvæði þessara laga, og lögráðamaður, ef viðkomandi væri ósjálfráða.

5. gr.

Dómsmálaráðherra skipar þriggja manna nefnd landlækni til ráðuneytis um framkvæmd laga þessara. Af nefndarmönnum skal einn vera læknir, helzt sérfróður um geðsjúkdóma, og annar lögfræðingur, helzt í dómastöðu.

Um úrskurði leyfa til aðgerða samkvæmt lögum þessum skal nefndin og landlæknir fylgja eftirfarandi reglum:

1. **Afkynjun** skal því aðeins leyfa, að gild rök liggi til þess, að óeðlilegar kynhvatar viðkomanda séu líklegar til að leiða til kynferðisglæpa eða annara hættulegra óbótaverka, enda verði ekki úr bætt á annan hátt. Leyfi til afkynjunar veitist aðeins eftir umsókn viðkomanda sjálfs eða lögreglustjóra, og þó því aðeins, að dómsúrskurður sé á undan genginn.
2. **Vönun** skal því aðeins leyfa:
 - a. að gild rök liggi til þess, að viðkomandi beri í sér að kynfylgju það, er mikil líkindi séu til, að komi fram á afkvæmi hans sem alvarlegur vanskapnaður, hættulegur sjúkdómur, andlegur eða líkamlegur, fávitaþáttur eða hneigð til glæpa, eða að afkvæmi hans sé í tilsvarende hættu af öðrum ástæðum, enda verði þá ekki úr bætt á annan hátt.
 - b. að viðkomandi sé fáviti eða varanlega geðveikur eða haldinn öðrum alvarlegum langvarandi sjúkdómi og gild rök liggi til þess, að hann geti ekki með eigin vinnu alið önn fyrir sjálfum sér og afkvæmi sínu.
3. **Fóstureyðingu** skal því aðeins leyfa:
 - a. að gild rök liggi til þess, að burður viðkomanda sé í mikilli hættu af kynfylgjum þeim eða öðrum ástæðum, er um getur í tölulíð 2. a.
 - b. að viðkomandi hafi orðið þunguð við nauðgun, er hún hafi kært fyrir réttvisinni þegar í stað, enda hafi sökunautur verið fundinn sekur um brotið fyrir dómi, og er dómur undirréttar fullnægjandi í því efni.

Dómsmálaráðherra er heimilt að skýra reglur þessar nánar í sérstakri reglugerð.

6. gr.

Landlæknir ákveður í hverju einstöku tilfelli, í samráði við nefnd þá, er um getur í 5. gr., í hverju aðgerðin, er hann gefur út leyfi fyrir, skuli vera fólgin, hvar hún skuli framkvæmd, og ef það getur ekki orðið á opinberu sjúkrahúsi, þá af hvaða lækni. Leyfi landlæknis skal vera rökstutt, getið tilefnis, umsækjanda og afstöðu nefndarinnar til leyfisins.

Nú synjar landlæknir leyfis, er meiri hluti nefndarinnar mælir með, og má þá umsækjandi leita úrskurðar dómsmálaráðherra, er þá má fela nefndinni að gefa út leyfið.

7. gr.

Öllum öðrum en læknum eru óheimilar aðgerðir samkvæmt lögum þessum, og því aðeins eru þær heimilar læknum, að fyrir liggi skriflegt leyfi samkvæmt 6. gr., enda sé ekki fyrirsjáanlegt, að heilsu viðkomanda sé búið tjón af framkvæmd aðgerðarinnar.

Ekki má framkvæma aðgerð samkvæmt lögum þessum gegn vilja viðkomanda, eða, ef hann hefir á engan hátt vit fyrir sjálfum sér vegna æsku, geðveiki eða fá-

16 vitaháttar, þá ekki gegn vilja lögráðamanns hans eða tilsjónarmanns. Þó er heimil 13. jan. aðgerð samkvæmt 1. tölulið 5. greinar gegn vilja viðkomanda, þegar hennar hefir verið leitað af lögreglustjóra samkvæmt dómsúrskurði (sbr. 4. tölulið 3. gr.).

Nú framkvæmir læknir aðgerð samkvæmt lögum þessum, og skal hann þá í einu og öllu haga aðgerðinni samkvæmt fyrirmælum í leyfi fyrir aðgerðinni samkvæmt 6. gr., auk þess sem hann skal í hvívetna fylgja ýtrustu kröfum læknisfræðinnar til tryggingar tilætluðum árangri af aðgerðinni, minnstri hættu viðkomanda af henni og því, að hann verði sem skjótast heill.

Um hverja aðgerð, sem læknir framkvæmir samkvæmt lögum þessum, skal hann þegar senda landlækni skýrslu, svo úr garði gerða sem landlæknir segir fyrir um.

8. gr.

Allir þeir, sem starfa á einn eða annan hátt að framkvæmd laga þessara, eru bundnir þagnarskyldu um öll persónuleg málefni, er þeir í því sambandi kunna að fá vitneskju um.

9. gr.

Brot á ákvæðum laga þessara varða sektum, 100—10000 krónum, nema þyngri refsing verði samkvæmt öðrum lögum.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 13. janúar 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

17

13. jan.

L Ö G

um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að kaupa Reykhóla.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallið á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að kaupa jörðina Reykhóla í Reykhólahreppi í Barðastrandarsýslu fyrir samvinnubyggð eða til annara almenningsnota, enda mæli nýbýlastjórn ríkisins og sýslunefnd Austur-Barðastrandarsýslu með kaupunum.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 13. janúar 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

L Ö G

18

13. jan.

um heimild fyrir ríkisstjórnina til að selja hluta úr landi jarðarinnar Eyra-
við Ingólfsfjörð.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenberg og Aldinborg,

Gjöllum kunnugt: Alþingi hefir fallið á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að selja, eftir mati dómkvaddra manna, Árneshreppi í Strandasýslu land úr Þjóðfjörðinni Eyri við Ingólfsfjörð, er sé 200 metrar með sjó fram, innan við svo nefnda Thorsteinssens-stöð og á land upp, svo sem þörf er, fyrir sildarverksmiðjubyggingu.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amalínborg, 13. janúar 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

L Ö G

19

13. jan.

um sauðfjárbaðanir.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenberg og Aldinborg,

Gjöllum kunnugt: Alþingi hefir fallið á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Prifaböðun skal árlega fara fram á öllu sauðfé á landinu á tímabilinu frá 1. nóvember til 15. janúar.

2. gr.

Skyldur er hver umráðamaður sauðfjár að framkvæma rækilega böðun á öllu því sauðfé, sem hann hefir undir höndum, og hlíta eftirliti því og öðrum fyrirmælum, sem getur um í 4. gr. Landbúnaðarráðuneytið gefur út reglur til leiðbeiningar um baðanir, og skulu hreppsnefndir og bæjarstjórnir gæta þess, að reglunum sé fylgt.

19

13. jan.

3. gr.

Hreppsnefndir og bæjarstjórnir skulu, hver í sínu umdæmi, hlutast til um, að allir fjáreigendur í hreppum eða kaupstöðum hafi pantað næg baðlyf í sauðfé sitt svo snemma, að böðun geti farið fram samkvæmt fyrirráðum þessara laga, sem og að nothæf baðtæki séu til á hverju heimili.

4. gr.

Hreppsnefndir í hverjum hreppi og bæjarstjórnir í kaupstöðum skipa fyrir um, hvenær baða skuli innan þess tímatakmaks, er til er tekið í 1. gr., og hafa eftirlit með, að allir baði. Skulu þær í þessu skyni skipa eftirlitsmann eða eftirlitsmenn, er skoði fé allt í hreppnum eða kaupstaðnum á þeim tíma, sem dýralæknir telur heppilegast, og kynni sér heilbrigði þess, þar á meðal sérstaklega, hvort nokkursstaðar verður vart við fjárkláða. Verði eftirlitsmaður var við fjárkláða einhversstaðar í umdæminu, skal hann tafarlaust tilkynna það hreppsnefnd eða bæjarstjórn, sem þá skal gera ráðstafanir til, að hið kláðasjúka og grunaða fé verði einangrað og baðað á þann hátt, sem dýralæknir telur fullnægjandi til útrýmingar kláðanum, sem og að fjárhús verði sóttthreinsuð, svo sem hann telur fært og nauðsynlegt. Verði eftirlitsmaður var einhvers sjúkdóms, sem líklegt þykir, að geti verið fjárkláði eða annar hættulegur sjúkdómur, skal dýralækni þegar gert aðvart, svo úr því verði skorið, hver sjúkdómurinn er, og ráðstafanir gerðar gegn skaða af honum.

Eftirlitsmenn þeir, sem um ræðir í 3. gr. laga nr. 90 3. maí 1935, skulu hafa glöggar gætur á því, að hreppsnefndir og bæjarstjórnir hafi nægilegt eftirlit með því, að sauðfjárbaðanir fari fram, svo að sem fyllstum notum komi. Hreppsnefndum og bæjarstjórnnum ber að gefa þessum eftirlitsmönnum skýrslur um fjárkláða, sem vart hefir orðið við í umdæmi þeirra.

5. gr.

Eftirlitsmönnum þeim, sem um ræðir í 4. gr. 1. mgr., greiðist hæfileg þóknun fyrir starf þeirra úr sveitarsjóði eða bæjarsjóði. Að öðru leyti greiðir umráðamaður sauðfjárens allan kostnað af hinum venjulegu þrifaböðum. Þurfi að tvíbaða féð vegna fjárkláða, greiðir ríkissjóður andvirði baðlyfja í annað baðið, hvort sem það er samhliða hinni almennu þrifaböðun eða á öðrum tímum árs, svo og flutningsgjald undir þau á viðkomustaði strandsiglingaskipanna, kostnað við geymslu þeirra og afhendingu, en þangað vitji fjárhafar baðlyfjanna á sinn kostnað og greiði annan kostnað af böðuninni.

6. gr.

Nú verður kind sjúk með þeim hætti, að kláði kann að vera, og skal þá sá, er kindina hefir undir hendi, tafarlaust segja eftirlitsmanni frá því, enda einangri fjárhafi kindina þangað til gengið hefir verið úr skugga um það, hvort um kláða er að ræða, og þá nauðsynlegar ráðstafanir gerðar til lækningar.

7. gr.

Nú fyrirskipar stjórnarráðið baðanir á sauðfé til útrýmingar fjárkláða á stærri eða minni svæðum samkvæmt lögum nr. 90 3. maí 1935, og skal þá framkvæmd þessara laga frestað á því svæði, sem útrýmingarboðun fer fram, svo lengi sem þurfa þykir og stjórnarráðið ákveður.

8. gr.

Landbúnaðarráðherra er heimilt að veita undanþágu frá þrifaböðunum þar sem svo er háttað heilbrigði sauðfjár, að dómi dýralæknis, að hætta geti stafað af böðun.

9. gr.

19

Brot gegn lögum þessum varða sektum, frá 10—500 kr., sem renna í sveitar-sjóð eða bæjarsjóð, þar sem brotið er framið. Skal farið með þau mál sem almenn lög-reglumál.

13. jan.

10. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi númer lög nr. 58 30. nóvember 1914, um sauð-fjárbaðanir, og önnur ákvæði, sem fara kunna í bága við lög þessi.

11. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Ákvæði til bráðabirgða.

Heimilt er landbúnaðarráðherra að endurgreiða sauðfjáreigendum þeim, er tvi-böðuðu fé sitt vegna fjárkláða veturinn 1936—1937, verð baðlyfs í aðra þá böðun, og verði það greitt af fé því, sem veitt verður í fjárlögum 1938 til útrýmingar fjárkláða.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 13. janúar 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

L Ö G

20

um breyting á lögum nr. 31 14. júní 1929, um Búnaðarbanka Íslands.

13. jan.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

67. gr. laganna hljóði þannig:

Stjórn bankans skal skipuð einum bankastjóra og einum gæzlustjóra.

Ráðherra sá, sem fer með landbúnaðarmál, skipar bankastjórna og hefir um-sjón bankans.

Ráðherra getur sagt bankastjóra og gæzlustjóra upp með 12 mánaða uppsagn-arfresti, enda geta þeir sjálfir sagt upp stöðu sinni með sama fyrirvara.

Bankastjóri hefir að árslaunum 12000 krónur, og auk þess dýrtíðaruppbót, sem ráðherra ákveður, þó svo, að hann aldrei hafi hærri laun og dýrtíðaruppbót saman-lagt en bankastjórar Landsbanka Íslands.

Laun gæzlustjóra og dýrtíðaruppbót ákveður ráðherra.

Ráðherra getur veitt fráförnum bankastjóra eða ekkju hans eftirlaun af fé bank-ans. Eftirlaun mega þó aldrei fara fram úr 50% af launum bankastjóra og 25% af launum handa ekkju hans, en skulu að öðru leyti ákveðin eftir því, sem ástæður eru fyrir hendi í hvert skipti.

Ráðherra getur einnig veitt fráförnum gæzlustjóra og ekkju hans eftirlaun af fé bankans eftir sömu reglum.

- 20 Ráðherra setur mann til að gegna bankastjóra- og gæzlustjórastarfi um stundarsakir, ef bankastjóri eða gæzlustjóri forfallast eða sæti þeirra verður óskipað í bili.

2. gr.

69. gr. laganna orðist svo:

Bankastjóri annast dagleg störf bankans. Bankastjóri og gæzlustjóri skulu undirskrifa, svo að skuldbindi bankann, ef gefa skal út eða framselja víxla, verðbréf eða aðrar skriflegar skuldbindingar. Þó er bankastjóra heimilt að veita tilteknum starfsmönnum bankans umboð til þess að skuldbinda bankann í þessum efnum með undirskrift sinni ásamt bankastjóra, svo og að veita ákveðnum starfsmönnum bankans umboð til þess að skuldbinda bankann með undirskrift sinni í tilteknum mál-efnum.

Kvittanir bankans eru því aðeins fullgildar, að féhirðir hafi ritað undir þær og að þeim fylgi áritun bókara um, að þær séu athugaðar. Féhirðir má eigi greiða neina fjárhæð úr bankanum, sem samþykki bankastjóra þarf til, nema með samþykki bankastjóra eða gæzlustjóra og starfsmanns, sem umboð hefir samkv. 1. málsg. þessarar greinar.

Ráðherra setur fyrir mæli um störf og verk svið gæzlustjóra.

3. gr.

70. gr. sömu laga breytist þannig:

- a. Í stað „Aðalbankastjóri“ í 1. málsg. komi: Bankastjóri.
- b. Fyrir „bankastjórar“ í 2. og 3. málsg. komi: bankastjórn.

4. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 13. janúar 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

L Ö G

um eignarnám á landspildu í Sandvíkurlandi.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Hreppsnefnd Grimseyjarhrepps í Eyjafjarðarsýslu veitist heimild til að láta taka eignarnámi landspildu undir bryggju í Sandvíkurlandi.

Takmörk lóðarinnar mega vera: Í vestur, eftir fjöru, 20 metrar. Í austur, eftir 21 fjöru, 15 metrar, þar með talin breidd bryggjunnar sjálfrar, og svo upp í brún á 13. jan. bugðóttum klettabakka, sem er yfir fjörunni á þessu svæði.

2. gr.

Eignarnámið skal fara fram samkvæmt lögum nr. 61 14. nóv. 1917.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 13. janúar 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Haraldur Guðmundsson.

L Ö G

22

13. jan.

um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að fyrirskipa blöndun á þurrmjólki í brauð í brauðgerðarhúsum, og til þess að ákveða hámarksverð á brauði og þurrmjólk.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmari, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Í lögum þessum er efni það, sem unnið er úr mjólk með því að þurrka hana, nefnt þurrmjólk. Landbúnaðarráðherra ákveður með reglugerð, hvaða efni skuli vera í feitri þurrmjólk og feitislausri þurrmjólk, svo að fullgild vara sé.

2. gr.

Landbúnaðarráðherra hefir heimild til þess að ákveða með reglugerð, sem samin er í samráði við mjólkursölunefnd og matvælaeftirlit ríkisins, að ákveðnar brauðtegundir, sem seldar eru í brauðgerðarhúsum, sé skylt að blanda þurrmjólk, er framleidd sé innanlands, og má ákveða, að þurrmjólkinn nemi allt að $\frac{1}{10}$ af þyngd þurrefnis brauðtegundar. Ákveða má, að í stað þurrmjólkur megi nota mjólk, enda samsvari magn hennar og innihald þurrmjólkinni, sem fyrirskipað er, að blandað sé í mismunandi tegundir brauðs.

3. gr.

Nú er eigi til nægileg þurrmjólk eða mjólk í vissum landshlutum, eða sérstakir örðugleikar eru á því að afla þessa, til þess að blanda í brauð, svo sem fyrir er mælt í reglugerð ráðherra, og hefir hann þá heimild til að mæla svo fyrir, að minnka megi magn þurrmjólkur eða mjólkur, er þar sé skylt að blanda í brauð, eða undanþiggja frá blöndun.

4. gr.

Nú hefir landbúnaðarráðherra fyrirskipað þurrmjólkurblöndun í brauð samkvæmt lögum þessum, og hefir hann þá heimild til að ákveða hámarksverð á þurrmjólk, er seld sé frá vinnslustöð til brauðgerðarmanna, og hámarksverð á brauðum.

22

13. jan.

Landbúnaðarráðherra felur matvælaeftirliti ríkisins að hafa með höndum eftirlit með þurrmjólkurvinnslustöðvum og með því, að ákvæðum reglugerðar, sem gefin er út samkvæmt lögum þessum, sé hlýtt.

Eftirlitsmanni skal jafnan heimilt að taka sýnishorn af brauði eða brauðefni til rannsóknar úr brauðgerðarhúsum. Brauðgerðarmönnum er skylt að veita eftirlitsmanni þær upplýsingar um framleiðsluna, sem hann óskar og starf hans varðar, enda skal honum jafnan heimilt að athuga viðskiptabækur brauðgerðarhúsa.

6. gr.

Engum er heimilt að starfrækja þurrmjólkurvinnslustöð, nema með leyfi landbúnaðarráðherra.

7. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að veita byggingarstyrk til þurrmjólkurvinnslustöðva eftir sömu reglum og gildandi eru á hverjum tíma um styrk til mjólkurbúa.

8. gr.

Brot gegn lögum þessum varða sekum, frá 100 til 5000 króna, nema þyngri refsing liggi við samkvæmt öðrum lögum.

Skal fara með mál út af lögum þessum sem almenn lögreglumál, nema um brot á hegningarlögum sé að ræða.

9. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 13. janúar 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

23

13. jan.

L Ö G

um hafnargerð á Suðureyri.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Til hafnargerðar á Suðureyri við Súgandafjörð veitist úr ríkissjóði $\frac{2}{5}$ kostnaðar, eftir áætlun, sem ríkisstjórnin hefir samþykkt, þegar fé er veitt til þess í fjárlögum, allt að kr. 92000.00 — níutíu og tvö þúsund krónur —, gegn $\frac{3}{5}$ úr hafnarsjóði Suðureyrarhrepps.

2. gr.

Ríkisstjórninni veitist heimild til að ábyrgjast fyrir hönd ríkissjóðs allt að kr. 92000.00 — níutíu og tvö þúsund kr. — lán, er hafnarsjóður Suðureyrarhrepps

kann að fá til hafnargerðar, gegn ábyrgð Suðureyrarhrepps og sýslusjóðs Vestur-Ísafjarðarsýslu, en þó aldrei meira en $\frac{2}{5}$ kostnaðar við hafnargerðina. Tillagið úr ríkissjóði og ábyrgð ríkissjóðs er bundin því skilyrði, að yfirumsjón með verkinu og reikningshald sé falið manni, sem atvinnumálaráðuneytið samþykkir.

23

13. jan.

3. gr.

Sérhver er skyldur til að láta af hendi mannvirki og land, er þarf til að gera höfnina, eða undir brautir og vegi í þarfir hafnarinnar, svo sem leyfa, að tekið verði í landi hans hvort heldur er stunga, grjót eða möl og önnur jarðefni, og þola þær eignarkvaðir, óhagræði eða takmörkun á afnotarétti, er hafnargerðin hefir í för með sér, allt gegn því, að fullar batur komi fyrir. Náist ekki samkomulag um bæturnar, skulu þær ákveðnar með mati tveggja dómkvaddra manna, að tilkvöddum báðum málsaðiljum. Kostnaðurinn við matið greiðist úr hafnarsjóði Suðureyrarhrepps. Nú vill annarhvor málsaðili ekki una mati, og getur hann þá heimtað yfirmat, en gera skal hann það innan 14 daga frá því að matsgerð er lokið. Yfirmatið skal framkvæmt á sama hátt af 4 dómkvöddum mönnum. Kostnaðinn við yfirmatið greiðir sá, er þess hefir krafizt, ef matsupphæðinni verður ekki breytt meira en sem nemur 10% af hinni ákveðnu endurgjaldsupphæð, ella greiðist kostnaðurinn úr hafnarsjóði Suðureyrarhrepps.

4. gr.

Hafnarmerki skulu ákveðin af atvinnumálaráðherra, að fengnum tillögum hreppsnefndar Suðureyrarhrepps og sýslunefndar Vestur-Ísafjarðarsýslu.

5. gr.

Bryggjur og önnur mannvirki við höfnina má enginn gera nema í samráði við hafnarnefnd og með samþykki hreppsnefndar Suðureyrarhrepps. Hver sá, er gera vill eitthvert slíkt mannvirki, skal senda hafnarnefnd beiðni um það, og skal beiðninni fylgja lýsing á því, svo og uppdráttur, ef með þykir þurfa í tvennu lagi, og heldur hafnarnefnd öðru eintakinu. Hafnarnefnd afgreiðir síðan málið til hreppsnefndar. Sá, sem fengið hefir slíkt leyfi, er skyldur að halda mannvirkinu svo við, að engin hætta stafi af því. Brot gegn þessari grein varðar sektum, frá 20—500 kr., og hafnarnefnd getur látið nema burt mannvirkið á kostnað eigenda.

6. gr.

Hreppsnefnd Suðureyrarhrepps hefir á hendi stjórn hafnarmálefna undir yfirumsjón atvinnu- og samgöngumálaráðuneytisins.

7. gr.

Framkvæmd hafnarmála og eftirlit með höfninni og eignum hennar skal fela hafnarnefnd. Hafnarnefnd skipa 3 menn, kosnir af hreppsnefnd Suðureyrarhrepps. Nefndarmenn skulu kosnir til 3 ára, gengur 1 úr árlega, fyrstu 2 árin eftir hlutkesti.

8. gr.

Eigum hafnarsjóðs má aðeins verja í þarfir hafnarinnar. Hreppssjóður ábyrgist skuldir hafnarsjóðs og hreppsnefndin hefir ábyrgð á eignum hafnarinnar.

9. gr.

Hreppsnefndin má ekki án leyfis ráðuneytisins selja eða veðsetja fasteignir hafnarsjóðsins, eða kaupa nokkrar nýjar fasteignir, taka stærri lán eða lán til lengri tíma en að þau verði borguð af tekjum þess árs, sem fer í hönd, né endurnýja slík lán eða fresta borgunartímanum, og ekki heldur gera nein þau mannvirki við höfn.

23 ina, sem eru svo stórvaxin, að árstekjur hrökkvi ekki til að koma þeim í fram-
13. jan. kvæmd.

10. gr.

Til þess að standa straum af kostnaði við byggingu og viðhald hafnarvirkja og til árlegs rekstrarkostnaðar er heimilt að innheimta þau gjöld, er hér segir:

1. Árlegt gjald af bryggjum og öðrum mannvirkjum, sem gerð eru samkv. 5. gr.
2. Af skipum og bátum, sem hafna sig á Suðureyrarhöfn, og farmi þeirra:
 - a. Lestagjald,
 - b. Vitagjald,
 - c. Vörugjald. — Undanskildar skulu þó þær vörur, sem samkvæmt farmskrá skipsins eiga að fara til annara hafna á landinu, ef þær eru ekki settar á land.
 - d. Bryggjugjald af skipum og bátum, er leggjast við bryggjur hafnarinnar.
 - e. Festargjald af skipum, sem nota festar hafnarsjóðs.
 - f. Allt að 2% af magni afla skipa og báta, sem heima eiga í kaupþúninu, svo og allra þeirra skipa og báta, er leggja þar afla á land.

Gjöld þessi, sem og gjöld fyrir afnot af öðrum eignum hafnarinnar, skulu ákveðin í reglugerð, sem hreppsnefnd Suðureyrarhrepps semur og atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið staðfestir. Herskip og skemmtiskip skulu undanþegin gjöldum til hafnarinnar samkvæmt tölul. 2. a, b og c.

11. gr.

Nú má álita, að tekjur af gjaldstofnum þeim, sem heimilaðir eru í 10. gr., hrökkvi ekki fyrir árlegum útgjöldum hafnarinnar, og getur þá hreppsnefndin, með sérstöku samþykki atvinnumálaráðuneytisins fyrir hvert ár, ákveðið, að leggja megi aukatoll á aðflutningsgjaldskyldar og útflutningsgjaldskyldar vörur. Gjaldið má þó aldrei fara fram úr 4% af tolli þeim, er greiða ber í rikissjóð. Gjald þetta innheimtir hafnarnefnd. Gjald þetta, sem og gjöldin samkvæmt 10. gr., má taka lögtaki.

12. gr.

Reikningsár hafnarsjóðs er almanaksárið.

13. gr.

Fyrir 1. nóv. ár hvert ber hafnarnefnd að leggja fyrir hreppsnefnd frumvarp til áætlunar um tekjur og gjöld hafnarinnar á komandi ári. Hreppsnefnd skal hafa fullsamið áætlunina fyrir lok nóvembermánaðar, og senda hana síðan atvinnu- og samgöngumálaráðuneytinu til samþykktar fyrir árslok, ásamt nauðsynlegum skýringum á einstökum gjalda- og tekjuliðum.

14. gr.

Nú hefir hreppsnefnd í hyggju einhverjar meiri háttar aðgerðir við höfnina, eða hún vill gera einhverjar þær ráðstafanir, er samþykki atvinnumálaráðuneytisins þarf til, og skal hún þá senda ráðuneytinu sérstaka tillögu um það efni. Skal það gert svo tímanlega, að samþykki ráðuneytisins geti komið til, áður en hreppsnefnd lætur fjárhagsáætlun hafnarinnar fara frá sér.

15. gr.

Komi það í ljós, þegar fram á árið líður, að óumflýjanlegt sé að sinna einhverjum aðgerðum utan áætlunar, eða fara fram úr áætluðum fjárhæðum, ber hafnarnefnd að tilkynna það sveitarstjórn í tæka tíð. Fallist hún á tillögur hafnarnefndar, skal þegar leitað samþykkis ráðuneytisins til þess, að víkja megi frá áætluninni. Fyrir má ekki framkvæma verkið né stofna til tekjuhallans.

16. gr.

Við lok hvers reikningsárs, og ekki síðar en fyrir febrúarlok, skal hafnarnefnd gera reikning yfir tekjur og gjöld hafnarinnar á hinu liðna ári og efnahagsreikning hennar. Reikninginn skal endurskoða og úrskurða á sama hátt og hreppsreikning.

23

13. jan.

17. gr.

Að öðru leyti skal ákveða með reglugerð, er hreppsnefnd semur og ráðuneytið staðfestir, allt það, er lýtur að greiðri og hættulausri umferð um höfnina, góðri reglu og öðru höfninni viðvikjandi, er við þykir eiga. Í reglugerðinni má ákveða sektir fyrir brot gegn henni, 20—1000 krónur. Sektir samkvæmt lögum þessum renna í hafnarsjóð.

18. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 13. janúar 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Haraldur Guðmundsson.

L Ö G

24

13. jan.

um hafnargerð á Hofsósi.

Vér **Christian hinn Tíundi**, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Ríkissjóður veitir til hafnargerðar á Hofsósi í Hofshreppi í Skagafjarðarsýslu, samkvæmt áætlun, er ríkisstjórnin hefir samþykkt, $\frac{2}{5}$ kostnaðar, eftir því sem fé er veitt til þess í fjárlögum, allt að kr. 120000,00 — eitt hundrað og tuttugu þúsund krónur — gegn $\frac{3}{5}$ hlutum frá hafnarsjóði Hofshrepps.

2. gr.

Ríkisstjórninni veitist heimild til að ábyrgjast fyrir hönd ríkissjóðs allt að kr. 120000,00 — eitt hundrað og tuttugu þúsund króna — lán, er hafnarsjóður Hofsóss kann að taka, gegn ábyrgð Hofshrepps og sýslusjóðs Skagafjarðarsýslu, en þó aldrei meira en $\frac{2}{5}$ kostnaðar við hafnargerðina. Tillagið úr ríkissjóði og ábyrgð ríkissjóðs er bundin því skilyrði, að yfirumsjón með verkinu og reikningshald sé falið manni, sem atvinnumálaráðuneytið samþykkir.

3. gr.

Hafnarmerki skulu ákveðin af atvinnumálaráðherra, að fengnum tillögum hafnarnefndar Hofsóss.

Sérhver er skyldur til að láta af hendi mannvirki og land, er þarf til að gera höfnina, eða undir brautir og vegi í þarfir hafnarinnar, svo og leyfa, að tekið verði í landi hans, hvort heldur er grjót, möl eða önnur jarðefni, og þola þær eignakvaðir, óhagráði eða takmörkun á afnotarétti, sem hafnargerðin hefir í för með sér, allt gegn því, að fullar bætur komi fyrir. Náist ekki samkomulag um bæturnar, skulu þær ákveðnar með mati tveggja dómkvaddra manna, að tilkvöddum báðum málsaðiljum. Kostnaðurinn við matið greiðist úr hafnarsjóði Hofsóss. Nú vill anparhvor málsaðili ekki una mati, og getur hann þá heimtað yfirmat, en gera skal hann það innan 14 daga frá því að matsgerð er lokið. Yfirmatið skal framkvæmt á sama hátt af 4 dómkvöddum mönnum. Kostnaðinn við yfirmatið greiðir sá, er þess hefir krafizt, ef matsupphæðinni verður ekki breytt meira en sem nemur 10% af hinni ákveðnu endurgjaldsupphæð, ella greiðist kostnaðurinn úr hafnarsjóði Hofsóss.

Meðfram strandlengjunni umhverfis höfnina má ekki gera í sjó fram neina bryggju eða önnur mannvirki, né fylla upp eða dýpka út frá landi, nema eftir tillögum hafnarnefndar og með samþykki sveitarstjórnar Hofshrepps. Sá, sem vill gera eitthvert slíkt mannvirki, skal senda hafnarnefndinni beiðni um það, og skal beiðninni fylgja lýsing á því, svo og uppdráttur, ef með þykir þurfa í tvennu lagi, og heldur hafnarnefnd öðru eintakinu. Hafnarnefnd afgreiðir síðan málið til sveitarstjórnar.

Sá, sem fengið hefir slíkt leyfi, skal skyldur að halda mannvirkinu svo við, að engin hætta stafi af því. Þessi ákvæði gilda og um þær bryggjur og önnur mannvirki, sem þegar hafa verið gerð á hafnarsvæðinu.

Brot gegn þessari grein varða sektum, frá 20—500 kr., og hafnarnefnd getur látið nema burt mannvirkið á kostnað eiganda.

Sveitarstjórn Hofshrepps fer með stjórn hafnarmálefna undir yfirumsjón atvinnu- og samgöngumálaráðuneytisins.

Framkvæmd hafnarmála og eftirlit með höfninni og eignum hennar skal fela hafnarnefnd. Hafnarnefnd skipa þrír menn, kosnir af sveitarstjórn Hofshrepps. Nefndarmenn skulu kosnir til þriggja ára. Gengur einn úr árlega, fyrstu tvö árin eftir hlutkesti.

Eigum hafnarsjóðs má aðeins verja í þarfir hafnarinnar. Sveitarsjóður ábyrgist skuldir hafnarsjóðs og sveitarstjórn hefir ábyrgð á eignum hafnarinnar.

Sveitarstjórn má ekki án leyfis ráðuneytisins selja eða veðsetja fasteignir hafnarsjóðsins, eða kaupa nokkrar nýjar fasteignir, taka stærri lán eða lán til lengri tíma en að þau verði borguð aftur af tekjum þess árs, sem fer í hönd, né endurnýja slík lán eða fresta borgunartímanum, og ekki heldur gera nein þau mannvirki við höfnina, sem eru svo stórvaxin, að árstekjurnar hrökkvi ekki til að koma þeim í framkvæmd.

Til þess að standa straum af kostnaði við byggingu og viðhald hafnarvirkja og til árlegs rekstrarkostnaðar hafnarinnar er heimilt að innheimta gjöld þau, sem hér segir:

1. Árlegt gjald af bryggjum og öðrum mannvirkjum, sem gerð eru samkv. 5. gr. 24
2. Af skipum og bátum, er hafna sig á Hofsósshöfn, og farmi þeirra: 13. jan.
 - a. Lestagjald.
 - b. Vitagjald.
 - c. Vörugjald. — Undanskildar skulu þó vörur þær, er samkvæmt farmskrá skipsins eiga að fara til annara hafna á landinu, ef þær eru ekki settar á land.
 - d. Bryggjugjald af skipum, er leggjast við bryggjur hafnarinnar.
 - e. Festargjald af skipum, sem nota festar hafnarsjóðs.
 - f. Allt að 2% af magni afla skipa og báta, sem heima eiga í kaupsíðinu, svo og allra þeirra skipa og báta, er leggja þar afla á land.

Gjöld þessi, sem og gjöld fyrir afnot af öðrum eignum hafnarinnar, skulu ákveðin í reglugerð, sem hafnarnefnd Hofsóss semur og atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið staðfestir.

Herskip og skemmtiskip skulu undanþegin gjöldum til hafnarinnar samkvæmt tölulið 2. a., b. og c.

11. gr.

Nú má álíta, að tekjur af gjaldstofnum þeim, sem heimilaðir eru í 11. gr., hrökkvi ekki fyrir árlegum útgjöldum hafnarinnar, og getur þá hafnarnefndin, með sérstöku samþykki atvinnumálaráðuneytisins fyrir hvert ár, ákveðið, að leggja megi aukatoll á aðflutningsgjaldskyldar og útflutningsgjaldskyldar vörur. Gjaldið má þó aldrei fara fram úr 4% af tolli þeim, er greiða ber í rikissjóð. Gjald þetta innheimtir hafnarnefnd. Gjald þetta, sem og gjöldin samkv. 11. gr., má taka lögtaki.

12. gr.

Reikningsár hafnarsjóðs er almanaksárið.

13. gr.

Fyrir 1. nóvember ár hvert ber hafnarnefnd að leggja fyrir sveitarstjórn frumvarp til áætlunar um tekjur og gjöld hafnarinnar á komandi ári. Sveitarstjórn skal hafa fullsamið áætlunina fyrir lok nóvembermánaðar og senda hana síðan atvinnu- og samgöngumálaráðuneytinu til samþykktar fyrir árslok, ásamt nauðsynlegum skýringum á einstöku gjalda- og tekjuliðum.

14. gr.

Nú hefir sveitarstjórn í hyggju einhverjar meiri háttar aðgerðir við höfnina, eða hún vill gera einhverjar þær ráðstafanir, er samþykki atvinnumálaráðuneytisins þarf til, og skal hún þá senda ráðuneytinu sérstaka tillögu um það efni. Skal það gert svo tímanlega sem kostur er á, að samþykki ráðuneytisins geti komið til áður en hún lætur fjárhagsáætlun hafnarinnar fara frá sér.

15. gr.

Komi það í ljós, þegar fram á árið líður, að óumflýjanlegt sé að sinna einhverjum aðgerðum utan áætlunar, eða fara fram úr áætluðum fjárhæðum, ber hafnarnefnd að tilkynna það sveitarstjórn í tæka tíð. Fallist hún á tillögur hafnarnefndar, skal þegar leitað samþykkis ráðuneytisins til þess, að víkja megi frá áætluninni. Fyrir má ekki framkvæma verkið né stofna til tekjuhallans.

16. gr.

Við lok hvers reikningsárs, og ekki síðar en fyrir febrúarlok, skal hafnarnefnd gera reikning yfir tekjur og gjöld hafnarinnar á hinu liðna ári og efnahagsreikning hennar. Reikningana skal endurskoða og úrskurða á sama hátt og sveitarreikninga.

24

13. jan.

17. gr.

Að öðru leyti skal ákveða með reglugerð, er hafnarnefnd semur og ráðuneytið staðfestir, allt það, er lýtur að greiðri og hættulausri umferð um höfnina, góðri reglu og öðru höfninni viðvikjandi, er við þykir eiga. Í reglugerðinni má ákveða sektir fyrir brot gegn henni, 20—1000 kr.

Sektir samkvæmt lögum þessum reyna í hafnarsjóð.

18. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 13. janúar 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Haraldur Guðmundsson.

25

13. jan.

L Ö G

um stuðning til handa bændum, er tjón hafa beðið af völdum mæðiveikinnar.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Pétterski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Til stuðnings bændum í sveitum þeim, er mæðiveikin geisar í, og tjón hafa beðið af völdum mæðiveikinnar, er ríkisstjórninni heimilt að framkvæma á árinu 1938 þær ráðstafanir, er hér segir:

- a. Að verja til greiðslu upp í vexti af veðlánunum og upp í jarðarafgjöld leiguliða fjárupphæð, er nemur allt að 150000 kr.
- b. Að verja til sýslu- og hreppavega í mæðiveikisveitunum fjárupphæð, er nemi allt að 110000 kr.
- c. Að verja til byggingar gróðurhúsa við jarðhita, þó ekki yfir $\frac{1}{3}$ kostnaðar, stofnstyrk, er nemi allt að 5000 kr., enda standi félagsskapur bænda í mæðiveikisveitunum að starfseminni.
- d. Að veita styrk til stofnunar rjómaþúsa í mæðiveikisveitunum, allt að helmingi kostnaðar.
- e. Að greiða styrk til framræslu og túnasléttunar, er nemi allt að tvöföldum styrk, sem greiddur er til skurðagerðar og túnasléttunar samkv. jarðræktarlögum, og til túnauka allt að jafnháum styrk og veittur er samkv. jarðræktarlögum. Auk þess greiðist lögmaeltur jarðræktarstyrkur.

2. gr.

25

13. jan.

Um úthlutun fjár þess, sem um getur í 1. gr., fer eftir reglum þessarar greinar:

- a. Hver hreppsnefnd á svæðinu skipar einn mann til þess að gera tillögur um úthlutun fjárins að því er snertir þann hrepp.
- b. Hver sýslunefnd á svæðinu skipar tvo menn til þess að vera í ráðum um úthlutun fjárins að því er snertir þá sýslu.
- c. Landbúnaðarráðherra skipar, eftir tillögum landbúnaðarnefnda Alþingis, þriggja manna nefnd til þess að hafa á hendi úthlutun fjárins.

Þeir menn, sem hreppsnefndir skipa, gera tillögur til þeirra manna, sem hlutaðeigandi sýslunefndir hafa valið, um stuðning til bænda samkv. lögum þessum, hver í sínum hreppi.

Þeir menn, sem sýslunefndir hafa valið, gera tillögur til nefndar þeirrar, sem landbúnaðarráðherra skipar, um stuðning til bænda í hlutaðeigandi sýslu.

Nefnd sú, er landbúnaðarráðherra skipar, úthlutar, að fengnum þeim tillögum, er að framan getur, milli bænda fé því, sem er til umráða samkv. lögum þessum.

Heimilt er landbúnaðarráðherra að fela nefndinni yfirstjórn og eftirlit með vörn-um gegn útbreiðslu mæðiveikinnar. Skipar þá landbúnaðarráðherra framkvæmdarstjóra eftir tillögum nefndarinnar, er annist framkvæmd varnanna.

3. gr.

Hreppssjóðir greiða kostnað þeirra manna, sem ræðir um í a-lið 2. gr., sýslu-sjóðir kostnað þeirra manna, sem um ræðir í b-lið 2. gr., og rikissjóður kostnað af starfi þeirrar nefndar, sem um ræðir í c-lið 2. gr.

4. gr.

Nefnd sú, er landbúnaðarráðherra skipar samkv. 2. gr., skal beita sér fyrir því, að lánsstofnanir veiti þeim bændum, sem koma undir ákvæði laga þessara og eigi geta innt af hendi afborganir að dómi hennar, greiðslufrest á afborgunum af lánum þeirra í lánsstofnunum fyrir árin 1937 og 1938.

5. gr.

Bændur þeir, sem lög þessi ná til, fá án þess að greiða dráttarvexti frest á greiðslu árgjalda í lánsstofnunum fyrir árið 1937, þar til séð er, hvort og hve mikinn styrk þeir fá samkvæmt lögum þessum, og er óheimilt að segja upp lánum vegna þess dráttar.

Dráttur á greiðslu jarðarafgjalda til sama tíma varðar ekki missi ábúðar.

6. gr.

Landbúnaðarráðherra setur, að fengnum tillögum þeirrar nefndar, er hann skipar samkv. 2. gr., reglugerð um nánari framkvæmd þessara laga.

7. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 13. janúar 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

26
13. jan.

L Ö G

um bændaskóla.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru.

1. gr.

Þar til öðruvísi verður ákveðið, skulu vera tveir skólar á landi hér, er veita bændaeftum nauðsynlega sérþekkingu til undirbúnings stöðu þeirra. Skal annar vera á Hólum í Hjaltadal, en hinn á Hvanneyri í Borgarfirði. Skólarnir nefnast bændaskólar.

2. gr.

Á skólajörðum skulu vera hæfilega stór, fjölbreytt bú, rekin á kostnað ríkissjóðs, og veita skólastjórnir þeim forstöðu. Þar skulu færðir búrekningar um allar greinir búrekstrarins.

Á búunum skal gera ýmsar hagnýtar tilraunir í landbúnaði, svo sem jarðrækt, garðrækt, akuryrkju, kynbótum, fóðrun búfjár og loðdýrarækt.

Áherzla skal á það lögð, að alidýraræktin á skólabúunum sé sem fjölbreyttust, með hliðsjón af þeim arði, sem af slíkri starfsemi getur leitt fyrir íslenskan landbúnað.

3. gr.

Í landi skólajarðanna skal heimilt að reisa nýbýli og bústaði fyrir kennara og starfsfólk skólanna á kostnað ríkissjóðs, eftir því sem landbúnaðarráðherra ákveður í samráði við skólastjóra og fé er veitt til í fjárlögum.

Landbúnaðarráðherra ákveður landstærð þessara nýbýla í samráði við skólastjóra.

4. gr.

Við hvorn skóla skulu vera skólastjóri og tveir fastir kennarar. Laun þeirra skulu ákveðin í launalögum. Ráðherra ákveður laun þeirra og hlunnindi þangað til ný launalög verða sett.

Skólastjóri hefir aðalumsjón með nemendum skólans og húsum hans og áhöldum.

Heimilt er ráðherra auk þess að greiða hvorum skóla upphæð, er svarar allt að tveimur kennaralaunum, er sé varið til verklegrar og bóklegrar kennslu. Skólastjóri ræður aukakennara, með samþykki landbúnaðarráðuneytisins, til að annast þessa kennslu.

Njóti kennarar landsnyttja og afnota peningshúsa, gjaldi þeir fyrir það leigu.

Fastir kennarar skulu eiga þess kost, einu sinni á hverjum 6 árum, að fá 4 mánaða leyfi frá starfi til utanfarar, til að kynna sér framfarir og nýjungar í landbúnaði.

Fastir starfsmenn skulu hafa mánaðarleyfi ár hvert.

5. gr.

Skólarnir séu þriggja missira skólar. Í hvorum skóla séu tvær deildir, yngri og eldri deild. Bóklega kennslan fari aðallega fram á tímabilinu frá 15. október til 15. apríl ár hvert.

Kennslan í yngri deild sé aðallega bókleg, en í eldri deild bæði bókleg og verkleg. 26

Þeim umsækjendum skólans, sem fullnægja hinum almennu inntökuskilyrðum, og að dómi skólastjóra hafa þá þekkingu, sem krafizt er fyrir inntöku í eldri deild skólans, skal eigi skylt að ganga í yngri deild, en dvelja skulu þeir þó árlangt í skólanum. 13. jan.

6. gr.

Skilyrði fyrir inntöku í skólann séu þessi:

- Að umsækjandi sé fullra 18 ára. Þó getur skólastjóri veitt undanþágu frá þessu ákvæði, ef sérstakar ástæður mæla með.
- Að hann fullnægi þeim skilyrðum um kunnáttu, sem reglugerð ákveður.
- Að hann hafi óflekkað mannorð og sé ekki haldinn smitandi sjúkdómi.

7. gr.

Kennslan í skólanum sé bæði bókleg og verkleg. Bóklega kennslan fari fram í fyrirlestrum, að því leyti sem betur þykir henta. Þessar námsgreinar skal kenna bóklega:

Íslenzku, stærðfræði (talnafræði), flatar- og rúmmálsfræði og reikningshald, þjóðfélagsfræði, búnaðarhagfræði, búnaðarsögu og landbúnaðarlöggjöf Íslands og nágrannalandanna, viðskiptalandafræði, grasafræði, eðlisfræði, efnafræði, jarðfræði, líffærafræði og lífeðlisfræði búfjár, búfjárfræði, mjólkurfræði, arfgengisfræði, verkfærafræði, jarðræktarfræði, helztu undirstöðuatriði húsabygginga í sveitum og land- og hallamælingar.

Í eldri deild skal leggja ríka áherzlu á kennslu í búfjár- og jarðræktarfræði. Verklega kennslan fari aðallega fram á skólabúunum sumarið á milli námsvetranna og að nokkru leyti síðari veturinn.

Kennd skulu sem fjölbreyttust jarðræktarstörf, garðrækt, nýyrkja, heyskapur og uppskeruvinna. Ennfremur akuryrkja með sáðskiptiræktun.

Einnig skal nemendum kennd hirðing og notkun þeirra verkfæra, er verulega þýðingu hafa fyrir búskap, einkum með tilliti til aukinnar hestanotkunar.

Nemendum ber að taka þátt í hirðingu þeirra búfjartegunda (alidýra), sem á búunum eru, undir stjórn og tilsögn kennara. Þeir skulu og taka þátt í venjulegum bústörfum, með það fyrir augum, að þeir nemi hagnýtar vinnuaðferðir, er komi bændum að sem mestum notum í starfi þeirra.

Vanti verkefni á skólabúunum, er heimilt að láta nemendur stunda verklega námið að meira eða minna leyti annarsstaðar, ef fullnægt er þeim skilyrðum, sem sett eru fyrir náminu.

Ferðakostnað, er nemendur hafa af för sinni frá skólanum til verklegs náms, skulu þeir fá greiddan af fé skólans. Heimilt er, með samþykki landbúnaðarráðherra, að veita nemendum undanþágu um heyskapartímann frá því að stunda verklega námið á skólabúunum, eða á þeim stöðum öðrum, þar sem verklega kennslan fer fram, ef þeim er það brýn nauðsyn, vegna heimilisástandna, að vera heima, en próf verða þeir að þreyta eins og aðrir nemendur skólans. Ennfremur skal kenna búsmíði (trésmíði og járnsmíði), steinsteypugerð, söng, íþróttir, leikfimi og teikningu.

Í reglugerð skal kveða nánar á um allt fyrirkomulag kennslunnar, bæði í bóklegum og verklegum efnum.

8. gr.

Fyrir verkleg störf á skólabúunum eða öðrum þeim stöðum, sem verklega kennslan fer fram á, fá nemendur annaðhvort ókeypis fæði og þjónustu tvö síðari missirin eða upphæð, sem því svarar, ef hentara þykir, að nemendur hafi sameigin-

26 legð mótuneyti. Úr ríkissjóði fá nemendur 100 kr. styrk til bókakaupa seinni veturinn, enda ljúki þeir námi.

Ríkissjóður greiði skólabúunum 100 kr. fyrir hvern nemanda, er nýtur kennslu í verklegu námi að tilhlutun skólans. Þeir nemendur, er undanþágu fá frá því að stunda að öllu leyti verklega námið, að tilhlutun skólanna, sbr. 7. gr. 8. málsg., greiði fyrir fæði og þjónustu síðari veturinn eftir ákvæðum reglugerðar.

9. gr.

Árspróf og burtfararpróf skal halda við skólana í lok skólaárs í þeim námsgreinum, sem kenndar eru í ársdeildunum. Að loknu verklegu námi skal og fara fram verklegt próf. Þeir einir, er lokið hafa bóklegu og verklegu fullnaðarprófi við skólana, eða á hliðstæðum skólum erlendum, hafa rétt til að bera nafnið búfræðingar. Þó skerðir það ekki rétt þeirra manna, sem tekið hafa próf eftir hinum eldri bændaskólalögum, til þess að bera það nafn.

Í reglugerð skal kveða nánar á um próf við skólana.

10. gr.

Selji skólabúin nemendum fæði og þjónustu, skal það selt við kostnaðarverði. Ella sjái hlutaðeigandi skólastjóri um, að nemendur geti haft sameiginlegt mótuneyti.

11. gr.

Heimilt er að halda námskeið á bændaskólunum fyrir bændur og bændaeefni, þegar ástæður leyfa.

Námskeið þessi séu til hvatningar og fræðslu. Einnig námskeið fyrir trúnaðarmenn samkvæmt jarðræktarlögum, eftirlitsmenn nautgriparæktarféлага, forðagæzlumenn, búreikninganámskeið og ennfremur matreiðslunámskeið.

12. gr.

Landbúnaðarráðuneytið hefir á hendi yfirstjórn bændaskólanna og gefur út reglugerð fyrir þá, að fengnum tillögum skólastjóranna.

13. gr.

Kostnaður við að gera skólana og skólabúin úr garði samkvæmt lögum þessum greiðist úr ríkissjóði, eftir því, sem fé er veitt til þess í fjárlögum. Svo greiðir hann og allan árlegan kostnað við skólana.

14. gr.

Lög þessi koma til framkvæmda 15. október 1938.

15. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi felld lög nr. 51 19. maí 1930, svo og öll önnur lagaákvæði, er koma í bága við lög þessi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amalínborg, 13. janúar 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Hermann Jónasson.

L Ö G

27

13. jan.

um váttryggingarfélög fyrir vélbáta.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

I. KAFLI

Stofnun váttryggingarfélaga.

1. gr.

Skip merkir í lögum þessum öll skip og báta, stór og smá, sem sigla undir íslenskum fána, innan þeirra takmarka, sem lögin setja.

2. gr.

Fiskifélag Íslands gengst fyrir stofnun váttryggingarfélaga fyrir vélbáta í verstöðvum landsins. Takmörk hvers umdæmis ákveðast af Fiskifélaginu í samráði við skipaeigendur. Verði ágreiningur um takmörk umdæmanna, sker atvinnumálaráðuneytið úr, og er sá úrskurður bindandi fyrir alla hlutaðeigendur.

Til greiðslu kostnaðar við stofnun félaganna greiði skipaeigendur 1% af váttryggingarupphæð hvers skips í stofnsjóð, um leið og váttrygging fer fram í fyrsta sinn. Undanþegnir greiðslu þessari eru þeir skipaeigendur, er þegar eiga upphæð, sem nemur stofnsjóðsgjaldi, eða meiri, í stofnsjóði starfandi bátaábyrgðarfélags. Það, sem á kann að vanta að stofnkostnaðurinn sé að fullu greiddur, leggur ríkissjóður til eftir reikningi, sem atvinnumálaráðuneytið samþykkir, og endurgreiða félögin ríkissjóði þannig útlagðan kostnað, eftir því sem stofnsjóður vex og leyfir.

Allir skipaeigendur skulu skyldir til að taka þátt í stofnun félaga þessara, innan þeirra takmarka, sem um getur í 3. gr. þessara laga.

Váttryggingarfélög þau, sem nú eru starfandi, skulu breyta lögum sínum í samræmi við lög þessi, og skulu þau síðan gilda sem lög fyrir þau. Skal bera félagslögin þannig breytt undir Samábyrgð Íslands á fiskiskipum til staðfestingar eða breytingar, eftir því sem hún telur þurfa til þess að þau samrýmist lögum þessum og reglugerðum, sem gefnar kunna að verða út samkvæmt þeim.

3. gr.

Allir vélbátaeigendur, sem eiga vélbáta, opna eða með þilfari, sem eru allt að 70 smál. brúttó að stærð og aðallega eru ætlaðir til fiskveiða við Ísland, skulu skyldir til að váttryggja alla vélbáta sína af nefndri stærð hjá félagi því, sem stofnað hefir verið samkv. 2. gr. laga þessara, innan þess umdæmis, sem báturinn er skrásettur í, og með þeim skilmálum, sem lög þessi og reglugerðir, sem settar kynnu að verða samkvæmt þeim, ákveða.

Neiti einhver skipeigandi, sem váttryggingarskyldur er samkvæmt lögum þessum, að váttryggja skip sitt, skal það samt sem áður skoðað og metið af skoðunar- og virðingarmanni hlutaðeigandi félags og váttryggjast sem önnur tryggingarskyld skip, og iðgjald innheimtast með lögtaki samkv. 31. gr., ef þörf krefur.

- 27 Heimilt er þó félögum þessum að taka skip til váttryggingar allt að 150 smál.
13. jan. brúttó að stærð (sbr. þó 5. gr.).

4. gr.

Ríkissjóður ábyrgist með 300 000 kr., að félögin fullnægi skuldbindingum sínum. Geti þau ekki af eigin rammleik greitt þær tjónbætur, sem þau eru skyld til að greiða, leggur ríkissjóður það til, er á vantar, en þó aldrei meira en áður nefnda upphæð.

Ef eitthvert félaganna hefir orðið að leita aðstoðar ríkissjóðs til þess að greiða tjónbætur, skal styrkur sá, er það hefir þegið af ríkissjóði, að viðbættum 4% í árlega vöxtu, endurgreiddur smátt og smátt, eftir því sem efni þess leyfa.

5. gr.

Félög þau, sem stofnuð verða samkv. lögum þessum, skulu endurtryggja að minnsta kosti helming þeirra upphæða, er þau taka ábyrgð á, hjá Samábyrgð Íslands á fiskiskipum. Hæsta upphæð, sem félögin mega hafa í eigin ábyrgð á einu skipi, má þó eigi fara fram úr 20000 kr., og skulu upphæðir þær, er fara fram úr þessari upphæð eftir að helmingaskiptin hafa farið fram, einnig yfirfærðar til Samábyrgðar Íslands á fiskiskipum, og skal Samábyrgðinni skytt að taka við þeim. Félögin greiði Samábyrgðinni sömu iðgjöld af upphæðum þeim, sem þau yfirfæra til hennar, og þau sjálf taka.

Innheimtulaun af iðgjöldum, sem greidd verða Samábyrgðinni, skulu ákveðin með samningi, sem atvinnumálaráðuneytið samþykkir.

II. KAFLI

Stjórn félaganna.

6. gr.

Váttryggingarfélagum, sem stofnuð verða samkv. 2. gr. þessara laga, skal stjórnað af þriggja manna nefnd. Er einn þeirra formaður og tveir meðstjórnendur. Stjórnarnefndina velja eigendur hinna váttryggðu skipa, og kys hún framkvæmdarstjóra.

Stjórnarnefndin skal kosin á aðalfundi til þriggja ára í senn, og enn fremur 2 endurskoðendur til jafnlangs tíma. Stjórnarnefndarmenn og endurskoðendur má endurskjósa. Á sama hátt skal kjósa 3 menn til vara í stjórn og 2 endurskoðendur. Þóknun til stjórnar og endurskoðenda ákveður aðalfundur.

Stjórnarnefnd hefir æðsta úrskurðarvald í öllum málefnum félagsins innan takmarka þessara laga. Hún hefir og daglegt eftirlit með rekstri félagsins, skipar skoðunar- og virðingarmenn og úrskurðar skaðabótagreiðslur. Þó þarf jafnan samþykki Samábyrgðar Íslands á fiskiskipum, ef um greiðslu hærri skaðabóta en 5000 króna er að ræða. Stjórnarnefndin skal halda fundabók og skrá í hana allar ákvarðanir sínar.

Framkvæmdarstjóri annast allan daglegan rekstur félagsins, gefur út og undirritar váttryggingarskirteini, innheimtir iðgjöld, annast reikningshald og hefir á hendi fjárvörzlu félagsins. Stjórnin ákveður þóknun til hans. Endurskoðendur skulu endurskoða reikninga félagsins, hver í sínu umdæmi, og hafa lokið endurskoðun sinni í síðasta lagi 5 dögum fyrir aðalfund, og skulu reikningar félaganna liggja frammi hjá framkvæmdarstjóra frá því endurskoðun er lokið og þar til aðalfundur hefst.

7. gr.

Til að framkvæma skoðunar- og virðingargerð þá, sem um getur í 12. gr., skal stjórn félagsins skipa 2 skoðunar- og virðingarmenn fyrir hvert félag og 2 til vara.

Skal annar þeirra vera fróður um byggingu skipa og hinn vélfróður. Þeir skulu, 27
áður en skip er tekið í tryggingu, skoða og meta skipið og gefa skriflega sundur- 13. jan.
liðaða skýrslu um matið.

Ef skoða skal skip, sem skoðunar- og virðingarmaður á að öllu eða nokkru leyti, skal varamaður framkvæma skoðun og mat.

Skoðunar- og virðingarmenn skulu einnig skoða og meta hvert það tjón, er vátryggt skip verður fyrir, áður en aðgerð á skipinu hefst, og gefa skriflega sundurliðaða skýrslu um mat sitt á tjóninu. Þeir skulu einnig skoða sömu skip eftir að aðgerð hefir farið fram og gefa skriflega skýrslu um, hvort þau eru komin í samt lag aftur eftir aðgerðina.

Til tryggingar því, að skilyrðum þeim, sem vátryggða eru sett, sé fullnægt, getur stjórnin skipað eftirlitsmenn, og ákveður hún þóknun til þeirra.

8. gr.

Aðalfund skal halda fyrir hvert einstakt félag fyrir lok júnímánaðar ár hvert og aukafund þegar stjórnin telur þess þörf, eða $\frac{1}{5}$ hluti skipaeigenda fer þess á leit. Til aðalfundar skal boðað með skriflegri eða símaðri tilkynningu til skipaeigenda, eigi síðar en 14 dögum fyrir fundardag, og aukafund skal halda svo fljótt sem auðið er eftir að stjórn félagsins hefir fengið tilmæli um fundinn. Boða skal til aukafundar með viku fyrirvara.

Á aðalfundi skal lagður fram endurskoðaður reikningur félagsins og þriðja hvert ár kosin stjórn og endurskoðendur samkv. 6. gr.

Atkvæðisrétt á fundum hafa allir skipaeigendur, sem skip eiga í tryggingarfélaginu, og skulu þeir hafa eitt atkvæði fyrir hverjar 5000 krónur eða minni upphæð í einu skipi, sem þeir hafa tryggt hjá félaginu. Þó má enginn fara með meira atkvæðamagn fyrir sjálfan sig og aðra en 10% af heildaratkvæðamagni félagsins.

Eitt atkvæði er fyrir hvert skip, þótt vátryggingarfjárhæð sé undir 5000 krónum.

Ef fleiri en einn eru eigendur að sama skipi, skulu þeir fela einum sameignarmanni að fara með atkvæði skipsins, og skal tilkynna það stjórn félagsins, þegar vátrygging fer fram eða mannaskipti verða.

Eigi má fela utanfélagsmanni að fara með umboð félagsmanna á fundum, nema veðhafi sé í skipi, sem vátryggt er hjá félaginu.

Fundur er lögmætur, ef mætt er með helming allra atkvæða á fundinum. Verði fundur ekki lögmætur, skal svo fljótt sem auðið er boða til nýs fundar með viku fyrirvara, og er sá fundur ályktunarfær án tillits til þess, með hve mörg atkvæði mætt er á þeim fundi.

Senda skal Samábyrgð Íslands á fiskiskipum afrit af ársreikningum félagsins að afloknum aðalfundi ár hvert.

III. KAFLI

Reikningshald og sjóðir.

9. gr.

Tekjur félaganna eru þessar:

1. Iðgjöld hinna vátryggðu skipa.
2. Tillög skipaeigenda til stofnkostnaðar samkv. 2. gr.
3. Allar aðrar tekjur, er félögunum kunna að áskotnast.

Gjöld félaganna eru þessi:

1. Tjónbætur.
2. Rekstrarkostnaður.

- 27 3. Endurgreiðslur.
 13. jan. 4. Öll önnur gjöld.
 Sjóðir félaganna eru þessir:
1. Aðalsjóður. Í hann renna allar rekstrartekjur félaganna, og skal hann notaður til greiðslu á tjónbótum og öðrum rekstrarkostnaði.
 2. Varasjóður. Í hann renna 25% af tekjuafgangi hvers reikningsárs, og skal hann notaður til greiðslu á tekjuhalla félaganna, er verða kann. Af tekjuafgangi skal færa 75% til næsta árs.
 3. Stofnsjóður. Í hann renna stofnsjóðsgjöld samkv. 2. gr. Hann skal aðeins nota til greiðslu á stofnkostnaði félaganna samkv. 2. gr. Að öðru leyti má ekki skerða stofnsjóðinn. Þó skal heimilt að nota hann til greiðslu á tekjuhalla, ef varasjóður hrekkur ekki til þessa, en endurgreiða skal stofnsjóði það, er þannig er tekið úr honum, svo fljótt sem ástæður félaganna leyfa það.

10. gr.

Eignir félaganna skal ávaxta í islenzkum bönkum eða sparisjóðum, sem ráðherra samþykkir.

11. gr.

Í reikningum félaganna ár hvert skal færa til skuldar ógreiddar tjónbætur, eftir því sem stjórnir félaganna telja nauðsynlegt, til vara fyrir óbættum tjónum, og telja þá upphæð til tekna í næsta ársreikningi þar á eftir.

IV. KAFLI

Um váttryggingu skipanna.

12. gr.

Áður en skip er váttryggt, skal það skoðað og metið af þar til skipuðum skoðunar- og matsmönnum, en þeir skulu skipaðir af stjórn hlutaðeigandi félags.

Sé skipi í einhverju ábótavant, er skoðun fer fram, skal úr því bætt áður en skipið verður tekið í trygginguna. Skoðunarmenn skulu láta álit sitt og mat í ljós skriflega á þar til ætluð eyðublöð. Þóknun skoðunarmanna ákveður stjórn félagsins, og greiðist þóknunin af hlutaðeigandi skipseiganda.

Skoðun skips gildir til tveggja ára í senn. Þó er stjórninni heimilt að láta skoðun fara fram hvenær sem henni þykir ástæða til. Öll áhöld, sem eru á skipsfjöl, að undanteknum matvælum, málningu, olíum, sjóúrum, sjókortum og bókum, skal telja með í virðingarupphæð skipanna.

Nú er skipseigandi óánægður með skoðun og mat á skipi, og er honum þá heimilt að bera mál sitt upp við stjórn félagsins, og sker hún úr um skoðunina og matið.

Váttryggja skal $\frac{1}{10}$ hluta virðingarverðs hvers skips. Félagið ber ávallt „fyrstu áhættu“ á hverju einstöku eignatjóni. Þann $\frac{1}{10}$ hluta, sem þá verður eftir, má hvergi váttryggja.

Stjórn félagsins gefur út váttryggingarskirteini fyrir hvern bát um sig, til eins árs í senn.

Nú þykir samábyrgðinni einhver skoðunar- og matsgerð eigi framkvæmd sem skyldi, og getur hún þá krafizt yfirskoðunar og yfirmats dómkvaddra manna.

Hún getur og látið fara fram yfirmat á skipum yfirleitt, sem endurtryggð eru hjá henni, ef henni þykir ósamræmi í matinu hjá hinum einstöku váttryggingarfélögum í landinu.

13. gr.

Nú verða eigandaskipti að skipi og hinn ný eigandi flytur skipið í annað váttryggingarumdæmi; skal þá félag það, er skipið var váttryggt hjá, flytja trygging-

una í félag þess umdæmis. er skipið flyzt til, enda fær hið síðarnefnda félag váttrygg- 27
ingariðgjaldið frá þeim degi, er skipið kemur í þess umdæmi, og tekur um leið við 13. jan.
áhættunni.

V. KAFLI

Um sjótjón.

14. gr.

Þar sem annað er ekki ákveðið í lögum þessum, reglugerð, sem út kann að verða gefin, eða váttryggingarskírteinum, bætir félagið tjón það, sem verður af sérhverri þeirri áhættu, sem skip lendir í á váttryggingartímabilinu. Félagið greiðir þannig tjón, sem verður af völdum storms, sjávar, straums, íss, jarðskjálfta, elds, eldingar, árekstrar á grunn, skipbrots, veltu, ásiglingar eða sjóráns.

Það hefir engin áhrif á skaðabótaskyldu félagsins, þótt svo kunni að standa á, að tjónbóta verði krafist af þriðja aðila, og eigi heldur þótt skipstjóri eða skipshöfn hafi valdið tjóninu (sbr. þó 26. gr.),

Hvert sinn, sem skip verður fyrir bótaskyldu slysi, skal það skoðað og metið af skoðunar- og virðingarmönnum hlutaðeigandi félags, eða sé skipið statt utan takmarka váttryggingarsvæðis síns, af þeim mönnum, er stjórn félagsins útnefnir, áður en aðgerð á biluninni hefst. Skipaeigendur annast sjálfir um aðgerð skipa sinna.

15. gr.

Þegar greiddar eru tjónbætur fyrir viðgerð á skipi, skal ávallt draga frá viðgerðarkostnaðinum eða matsverði sem hér segir:

Frá tjónbótum fyrir skip, sem er:

- 10 rúmlesta eða minni, 200 krónur.
- 10 til 20 rúmlesta, 350 krónur.
- Yfir 20 rúmlesta, 500 krónur.

Verði aðgerð á tjóni, sem váttryggt skip hefir orðið fyrir, frestað án samþykkis félagsstjórnarinnar, bætist ekki sá tjónauki, sem af drættinum kann að hafa hlotið.

16. gr.

Tjón á vélum, ásamt ásum og skrúfum eða öðrum útbúnaði, bætist því aðeins, að það stafi af:

1. Eldi eða sprengingu, sem ekki stafar frá vélinni.
2. Að skipið sökkvi, strandi, því hvolfi eða það rekist á grunn.
3. Árekstri á fasta eða fljótandi hluti, þar með talinn ís.

17. gr.

Tjón á seglum, ábreiðum, köðlum, reiða og öðrum lausum áhöldum, útbúnaði í herbergjum skipverjanna, þó ekki á föstum tré- eða málmhlutum, bætist því aðeins, að það stafi af:

1. Eldi eða sprengingu.
2. Að skipið sökkvi, strandi, því hvolfi eða það rekist á grunn.
3. Árekstri skipsins eða áhalda þess á fasta eða fljótandi hluti, þar með talinn ís.

18. gr.

Váttryggður hefir rétt til bóta fyrir algerðan skiptapa, þegar:

1. Skipið týnist algerlega.
2. Skipið sekkur, strandar eða á annan hátt verður fyrir tjóni, þannig að ekki

27
13. jan.

telst hægt að bjarga því né endurbæta það á staðnum eða flytja það á annan stað til viðgerðar.

3. Skipið er löglega dæmt óbætandi, þ. e. hefir orðið fyrir svo miklum skemmdum vegna sjóttjóns, að aðgerð á því borgar sig ekki, þar eð kostnaðurinn við aðgerð á skemmdunum fer fram úr verði skipsins í viðgerðu ástandi, að frádregnu verði þess óviðgerðs.

Greiði félagið bætur fyrir algerðan skiptapa, ber því hlutfallslegur hluti af andvirði þess, er inn kann að koma fyrir leifar þess, miðað við þann hluta virðingarverðsins, sem félagið hefir tekið ábyrgð á.

Félögin skulu þó ávallt hafa rétt til, ef skip verður fyrir ónýtingardómi á þennan hátt, að gera við skipið á sinn kostnað og skila eiganda því í skoðunarfæru standi.

Nú sekkur skip, strandar eða verður fyrir öðru tjóni, sem um ræðir í 2. og 3. tölul. þessarar greinar, og váttryggjandi vill eigi að síður reyna björgun á því á eigin ábyrgð og gerir slíka tilraun án þess að óþarfur dráttur verði á, og á þá váttryggður því aðeins rétt til bóta fyrir algerðan skiptapa, að björgun skipsins sé ekki lokið í síðasta lagi 10 mánuðum eftir að áfallið varð, eða björgunartilraunum sé áður hætt.

19. gr.

Nú hefir ekki spurzt til skips í 3 mánuði frá því það lagði síðast úr höfn til fiskveiða hér við land, og skal þá líta svo á, að það hafi farizt algerlega, og skal greiða bætur fyrir það sem algerlega tapað. Sé skipið í utanlandssiglingum, lengist þessi frestur í 6 mánuði.

Nú er skip yfirgefið af áhöfn úti í rúmsjó og því hefir ekki verið bjargað innan 3 mánaða frá því að það var yfirgefið, og á váttryggður þá kröfu til bóta sem um algerðan skiptapa væri að ræða.

20. gr.

Bætur, sem váttryggður hefir orðið að greiða þriðja manni vegna tjóns af árekstri (þegar skipið eða áhöld þess hafa rekizt á annan fastan eða fljótandi hlut), ennfremur kostnað við málarekstur, gerðardóm eða samkomulag vegna þess, greiðir félagið, en þó eigi fram yfir það, sem váttryggingarfjárhæð skipsins hrekkur til. Bætur fyrir tjón á lífi manna eða fyrir meiðsli eru váttryggingarfélögunum óviðkomandi.

21. gr.

Sameiginlegt sjóttjón (havari grosse) skal leitt til lykta samkvæmt York-Antwerpen-ákvæðunum frá 1924.

22. gr.

Þetta skal ekki bæta sem sjóttjón:

1. Tjón, sem verður vegna þess, að skip var, þegar það lagði síðast úr höfn, ekki sjófært, hæfilega útbúið, mannað og lestað, nema ætla meg, að váttryggður hafi ekki vitað eða hlotið að sjá, að ábótavant var.
2. Tjón, sem verður vegna þess, að skipið hefir ekki verið í gildu ástandi þegar því var lagt upp, eða ekki frá því gengið svo sem vera bar eða haft undir nægilegu eftirliti, nema váttryggða verði ekki gefin sök á því.
3. Tjón, sem verður á skipi, sem með vitund váttryggða liggur mannlaust við bryggju eða hafnarvirki.
4. Tjón, sem verður meðan áfallið iðgjald er ekki greitt (sbr. þó 31. gr. 3. málsg.).
5. Tjón á áhöldum eða skipshluta, sem orsakast af almennri notkun hlutaðeigandi skipshluta eða áhalds.

6. Tjón, sem orsakast af hernaði, borgarastyrjöld eða þess háttar.

27

Ef tjón verður vegna smíðis eða efnisgalla, verður tjón á hlutum þeim, sem gallinn er í, ekki bætt. 13. jan.

Ef tjón verður vegna slits, fúa, ryðs, tæringar, maðkskemmda, rottu, músa eða af öðrum slíkum orsökum, verður tjón á þeim hlutum, sem áður nefndar orsakir hafa valdið, ekki bætt.

23. gr.

Nú verður skip fyrir einhverri bilun á vél eða útbúnaði og hefir þess vegna begið hjálp hjá öðrum, og skal þá þóknun fyrir slíka hjálp greidd af váttryggingarfélaginu í hlutfalli við váttryggingarupphæðina, að fráðregnum 10%.

Öll skip, sem tryggð eru samkvæmt lögum þessum eða af Samábyrgð Íslands á fiskiskipum, eru skyld til að hjálpa hvert öðru úr háska. Greiðslu fyrir slíka hjálp verður ekki krafizt eftir venjulegum björgunarreglum, heldur skal hún ákveðin af stjórn hlutaðeigandi félags eða, ef málsaðiljar verða ásáttir um, af gerðardómi samkvæmt 33. gr. laga þessara. Þóknunina skal ávallt miða við það fjártjón og þann tilkostnað, sem hjálpin hefir bakað þeim, er hana veitti, og aldrei getur hún orðið hærri en váttryggingarfjárhæð skips þess, sem hjálpina þáði, nemur.

24. gr.

Þegar gert er við skip, sem orðið hefir fyrir tjóni, sem váttryggjendum ber að greiða, greiðir félagið ekki þann aukakostnað, sem stafar af yfir- eða helgidagavinnu, nema að svo miklu leyti sem við þá vinnu sparast önnur útgjöld fyrir váttryggjendur.

Leifar skips, sem farizt hefir eða dæmt hefir verið ónýtt, svo og verð braks, sem rifið er úr skipi, sem gert er við á kostnað váttryggjanda, er eign váttryggjanda að réttir til tölu við virðingarupphæð þess, sem váttryggt er.

25. gr.

Opnir vélbátar eru allir þeir vélbátar, sem ekki eru með fullu þílfari. Fyrir þá gilda þessi ákvæði sérstaklega:

Bætur fyrir tjón á opnum vélbáti greiðist aðeins, ef báturinn ferst algerlega eða er dæmdur ónýtur eða óbætanlegur af skoðunarmönnum og matsmönnum félagsins.

Þó skal félagið ávallt greiða að sínum hluta kostnað við björgun á opnum vélbáti, sem orðið hefir fyrir áfalli, og skaða, er hlýzt af nauðlendingu, enda fari kostnaðurinn ekki fram úr váttryggingarfjárhæðinni.

Þar sem því verður við komið vegna staðhátta og annars, getur stjórn félagsins krafizt þess, að opnir vélbátar séu settir á land eftir hverja notkun í sjóferð. Hafi félagsstjórn krafizt þessa, verða engar bætur greiddar fyrir tjón, sem af því kann að leiða, að út af er brugðið.

26. gr.

Nú sannast það, að skipstjóri hafi af ásettu ráði eða í sviksamlegum tilgangi valdið tjóninu, og má þá draga allt að því 20% af skaðabótafénu, enda þótt váttryggðum annars hefðu borið fullar bætur. Hafi váttryggður sjálfur í sviksamlegum tilgangi tvítryggt hið sama, eða hafi hann gerzt valdur að tjóni af ásettu ráði eða fyrir hirðuleysi, er félagið laust allra mála um skaðabótaskyldu gagnvart honum.

Hinsvegar skal félaginu ávallt skylt að greiða svo mikið af skaðabótafénu, sem þarf til að greiða lán, er veitt hafa verið gegn veði í skipinu eða bátnum, enda skerða ákvæði laga þessara um niðurfall skaðabótaskyldu váttryggingarféлага, að einhverju eða öllu leyti, í einstökum tilfellum, aldrei rétt veðhafa til innheimtu váttryggingarfjárins hjá félaginu.

27 Skaðabætur greiðast þó aldrei, ef tjón verður af þeim orsökum, er greinir í 22.
13. jan. gr. 5. og 6. tölulið.

Félagið á ætíð endurgjaldskröfu á hendur þeim, sem sekur er samkvæmt fyrri hluta þessarar greinar.

27. gr.

Öll skjöl og reikninga snertandi tjón og aðgerð á skipi skal þegar að aðgerðinni lokinni afhenda hlutaðeigandi félagi. Skal tjónið þá gert upp innan eins mánaðar frá afhendingu skjalanna. Félagið og skipseigandi koma sér saman um það, hversu aðgerð skuli hagað, og greiða kostnaðinn í hlutfalli við áhættu sína.

Aðgerðarreikningar eða aðrar kröfur vegna sjóttjóns, sem ekki eru komnar í hendur stjórnar félagsins áður en 1 mánuður er liðinn frá því að aðgerðinni er lokið, eða ef um tjón án aðgerðar, svo sem dráttarhjálp eða annað því um líkt, er að ræða, verða ekki teknar til greina, nema sannað sé fyrir stjórn félagsins, að gildar ástæður séu að hennar dómi fyrir þeim drætti, sem orðið hefir á því að gera kröfu.

Afrit af tjónbótaniðurfjöfnun skal ávallt senda Samábyrgð Íslands á fiskiskipum.

VI. KAFLI

Skyldur vátryggða.

28. gr.

Þegar vátryggt skip verður fyrir tjóni, sem bótaskyld er samkvæmt lögum þessum, skal eigandi skipsins, eða formaður þess í hans stað, þegar í stað tilkynna það skriflega til hlutaðeigandi félagsstjórnar og gefa nákvæma skýrslu um atvikin. Skýrslan skal rituð á þar til gerð skýrsluform, er Samábyrgð Íslands á fiskiskipum semur og lætur vátryggjendum í té.

Tjón, sem ekki hefir verið tilkynnt innan hálfis mánaðar frá því er það vildi til, getur félagsstjórnin neitað að taka til greina, nema sannað sé fyrir henni, að óviðráðanlegar orsakir séu til dráttarins.

29. gr.

Skyld er bæði skipstjóra og útgerðarmönnum að gera allt, sem í þeirra valdi stendur, til þess að draga úr tjóni, svo að það verði sem allra minnst. Þeim ber að hlíta þeim ráðstöfunum, sem stjórn félagsins kann að gera í því skyni.

Á vátryggðum hvílir skylda til þess að færa sönnur á tjónið og hve miklu það hefir numið.

30. gr.

Skipstjórar á hinum vátryggðu skipum verða að fullnægja þeim reglum, sem settar eru í gildandi lögum á hverjum tíma um rétt til að vera skipstjóri á slíkum skipum, sem þeir stjórna, og í þeim siglingum, er þau ganga. Skipin verða einnig að fullnægja ákvæðum laganna um útbúnað, áhöfn, ljós- og bendingarfæri o. fl.

Hvert það skip, sem hefir mótur í lokuðu rúmi, skal hafa meðferðis öflugt slökkvitól, sem tekið er gilt af Samábyrgð Íslands á fiskiskipum, og skal það haft einhversstaðar fyrir utan vélarrúmið, þar sem auðvelt er að ná til þess. Í vélarrúmi mega ekki vera nein þau tæki, sem eldur er notaður við, að undanteknum lömpum þeim, sem nauðsynlegt er að hafa við rekstur og gæzlu mótorsins.

VII. KAFLI

Um iðgjöld og iðgjaldaendurgreiðslu.

27

13. jan.

31. gr.

Iðgjöld skulu á hverjum tíma ákveðin af atvinnumálaráðuneytinu, að fengnum tillögum Samábyrgðar Íslands á fiskiskipum og starfandi vélbátavátryggingarfélagi.

Þar sem sérstaklega stendur á að dómi atvinnumálaráðuneytisins og Samábyrgðar Íslands á fiskiskipum, skal heimilt að ákveða iðgjöldin með hliðsjón af því áhættusvæði, sem skipinu er ætlað að vera í förum um.

Vátryggingarfélag hefir lögveð í skipi fyrir skoðunarkostnaði og vátryggingariðgjöldum, þó eigi fyrir lengra tímabil en eitt ár frá gjalddaga þeirra að telja.

Vátryggingin gengur í gildi þegar er áskilið iðgjald og stofnsjóðsgjald er ákveðið, og eiga félögin kröfu á að fá greitt iðgjald fyrir vátryggt skip frá þeim tíma, er beðið var um vátrygginguna.

32. gr.

Endurgreiða skal iðgjald fyrir skip, sem staðið hefir í landi eða verið lagt tryggilega fyrir festum á öruggum stað, sem stjórn félagsins telur gildan, ef slík landstaða eða hafnlega hefir varað að minnsta kosti einn mánuð samfleytt. Ef tjónbætur á vátryggingarárinu fara fram úr helmingi hins greidda iðgjalds, fellur endurgreiðsla niður fyrir það vátryggingarár.

Endurgreiðslu þessa skal reikna hlutfallslega af hinu greidda ársiðgjaldi.

Vottorð tveggja manna, sem stjórn félagsins tekur gilda, um uppistöðu eða hafnlegu þá, er hér um ræðir, skal afhenda stjórn félagsins og er skilyrði fyrir, að endurgreiðsla verði lätin af hendi.

Skipin eru þó ávallt tryggð fyrir venjulegri hafnaráhættu (revier), þegar þau „liggja uppi“, en fyrir þá áhættu skal greiða iðgjald eins og ákveðið verður í iðgjaldaskránni.

VIII. KAFLI

Ýms ákvæði.

33. gr.

Ágreining milli félaganna og skipaeigenda má leggja í gerð. Í gerðardóminn kveður hvor málsaðili einn mann, en héraðsdómari í því héraði, þar sem félögin eiga heima, skipar oddamann.

Ágreining milli félaganna og Samábyrgðar Íslands á fiskiskipum má leggja í gerð á sama hátt, en þá skipar atvinnumálaráðherra sem oddamann einn af dómurunum í hæstarétti.

Gerðardómurinn skal háður þar, sem hlutaðeigandi félag á lögheimili, en sé Samábyrgð Íslands á fiskiskipum annar aðili, skal gerðardómurinn háður í Reykjavík.

Ef gerðardómsmenn verða ekki á eitt sáttir, ræður atkvæði oddamanns úrslitum.

Nú hefir annarhvor málsaðilja ekki kvatt mann í gerðardóminn og tilkynnt það, svo sannanlegt sé, hinum málsaðilja 30 dögum eftir að sannanlegt er, að hann hafi fengið vitneskju um kvaðningu andstæðings síns, og skal þá héraðsdómari í því lögsagnarumdæmi, þar sem gerðardómurinn er háður, skipa gerðardómsmann í hans stað.

Nú hefir ágreiningurinn ekki getað orðið útkljáður vegna vanrækslu annars gerðardómsmanna 30 dögum eftir að hann var nefndur í dóminn, og á þá hinn

27 gerðardómsmaðurinn rétt á að gera út um málið ásamt oddamanninum, og ræður
13. jan. þá atkvæði oddamanns úrslitum, ef þeir verða eigi á eitt sáttir. Oddamaður sker
úr því, hvort gerðardómsmaður hafi gert sig sekan í vanrækslu.

Í gerðardómnum skal það og ákveðið, hvort málskostnaður skuli að öllu eða
nokkru leyti falla á annan málsaðilja eða hvernig skuli skipta honum milli máls-
aðilja.

Gerðardómur uppkveðinn samkvæmt þessum ákvæðum er óraskanlegur.

34. gr.

Þegar váttryggðar eignir eru veðsettar, nær veðrétturinn einnig til váttryggingar-
fjárins. Þegar váttryggingarfé er útborgað, ber félaginu skylda til þess að rannsaka,
hverjir hafi veð í skipinu, og að haga útborgun fjárins eftir því.

35. gr.

Ef félögin leggjast niður, skal eignum þeirra varið í þarfir hlutaðeigandi héraðs,
eftir tillögum bæjarstjórnar eða sýslunefndar, enda komi samþykki atvinnumála-
ráðuneytisins til.

36. gr.

Váttryggingarfélög, sem starfa samkvæmt lögum þessum, eru undanþegin gjöld-
um til bæjar- og sveitarsjóða, svo og undanþegin eignar- og tekjuskatti til ríkissjóðs.

37. gr.

Í tilfellum, sem engin ákvæði eru sett um í lögum þessum, skal farið eftir regl-
um þeim og venjum, sem á hverjum tíma gilda um samskonar tilfelli hjá Samábyrgð
Íslands á fiskiskipum.

38. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin lög nr. 20 9. jan. 1935, um váttryggingar
opinna vélbáta, svo og önnur ákvæði, sem fara í bága við lög þessi.

39. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 1938.

Ákvæði til bráðabirgða.

Þau innlend váttryggingarfélög, sem starfað hafa 50 ár eða lengur þegar lög
þessi öðlast gildi, skulu undanþegin skyldutryggingum samkvæmt lögum þessum í
3 ár frá gildistöku laganna, enda hafi þau sent Fiskifélagi Íslands tilmæli um undan-
þágu frá lögnum eigi síðar en 15. ágúst 1938.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 13. janúar 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Haraldur Guðmundsson.

L Ö G

28

13. jan.

um breyting á lögum nr. 61 23. júní 1932, um lax- og silungsveiði.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Í stað orðanna „fimm ára“ í síðasta málsl. 2. tölul. 3. gr. laganna komi: tíu ára.

2. gr.

Aftan við fyrri tölulið í 25. gr. laganna bætist:

Ráðherra skal setja, að fengnum tillögum veiðimálastjóra, reglur um það, hvaða veiðitæki megi nota til lax- eða silungsveiða, og skal í reglum þessum miða við þau veiðitæki, er líklegust þykja til þess, að fiskistofninn verði eigi upprættur. Í reglum þessum má ákveða fjölda veiðitækja, er notuð eru samtímis í veiðiá. Ennfremur má setja ákvæði um það, hversu langan tíma úr sólarhring megi samfleytt veiða í á, og má það vera mismunandi langur tími, eftir stærð veiðiár, eftir því hve auðvelt er að veiða og öðru því, sem við kann að eiga. Reglur þessar mega ekki brjóta í bág við friðunarákvæði laganna.

3. gr.

93. gr. laganna skal orða þannig:

Mál út af brotum gegn lögum þessum og reglum, sem settar eru samkvæmt þeim, skulu rekin sem almenn lögreglumál.

4. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 13. janúar 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

29

11. jan.

AUGLÝSING

um breytingu á reglugerð fyrir Háskóla Íslands.

Samkvæmt þegnlegum tillögum ráðuneytisins hefir Hans hátign konunginum allramildilegast þóknazt að staðfesta eftirfarandi

BREYTINGU

á reglugerð fyrir Háskóla Íslands, nr. 8 frá 9. okt. 1912.

Við 49. gr.:

Prófgrein c 1: handlæknisaðgerð, falli niður. Ennfremur falli niður síðasta málsgrein í hinni upphaflegu 49. grein, um tilhögun prófs í handlæknisaðgerð.

Þetta tilkynnist hér með öllum þeim, er hlut eiga að máli, til leiðbeiningar.

Í kennslumálaráðuneytinu, 11. janúar 1938.

Haraldur Guðmundsson.

Gústav A. Jónasson.

KONUNGSÚRSKURÐUR**30**

13. jan.

um breytingu á konungsráðgjafi nr. 1 12. febrúar 1919, um lögum hins klfna fána og um notkun hans, svo og um fána hafnsögumanna.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Þar eð póstur og sími á Íslandi hafa verið sameinaðir í eina stofnun undir sameiginlegri yfirstjórn, höfum Vér, samkvæmt allraþegn-samlegastri tillögu forsætisráðherra Vors, allramildilegast úrskurðað þannig:

Í konungsráðgjafi nr. 1 12. febrúar 1919, um lögum hins klfna fána og um notkun hans, svo og um fána hafnsögumanna, skal í stað orðanna: „Landssíma-fáni, póstfáni og tollgæzlufáni skulu vera klfafánar með merki í efra stangarreit miðjum þannig: Landssímafáni með stjörnu með neistum út frá til allra hliða, póstfáni með horni“, komi orðin: „Póst- og símafáni og tollgæzlufáni skulu vera klfafafnir með merki í efra stangarreit miðjum þannig: Póst- og símafáni með horni og stjörnu í miðju með neistum út frá til allra hliða“.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 13. janúar 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Hermann Jónasson.

OPIÐ BRÉF**31**

22. jan.

er stefnir saman Alþingi til reglulegs fundar þriðjudaginn 15. febrúar 1938.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Að Vér samkvæmt stjórnarskrá konungsríkisins Íslands 18. maí 1920, allramildilegast höfum ákveðið að láta Alþingi koma saman til reglulegs fundar þriðjudaginn 15. febrúar 1938.

Um leið og Vér birtum þetta, bjóðum Vér öllum þeim, er setu eiga á Alþingi að koma nefndan dag til Reykjavíkur, og verður þá sett Alþingi, eftir að guðsþjónustugerð hefir farið fram í dómkirkjunni.

Gjört á Amaliuborg, 22. janúar 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Hermann Jónasson.

8

32

22. jan.

KONUNGSBRÉF**um setning Alþingis.**

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Vér viljum hér með veita yður sem forsætisráðherra Vorum, umboð til þess í Voru nafni að setja Alþingi, er koma á saman til reglulegs fundar þriðjudaginn 15. febrúar 1938.

Gjört á Amaliuborg, 22. janúar 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

33

18. febr.

KONUNGLEG AUGLÝSING**um að ríkisstjórn sé falin á hendur ríkisarfa í fjarvist konungs.**

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Þar eð Vér höfum í hyggju að ferðast til útlanda, viljum Vér, samkvæmt lögum 11. febrúar 1871, sbr. 3. gr. dansk-íslenzkra sambandslaga 30. nóvember 1918, að ríkisstjórn í fjarvist Vorri sé falin á hendur ríkisarfanum.

Því birtum Vér hér með Vorum kærú og trúu þegnum, að hans konunglega tign, krónprins Christian Frederik Franz Michael Carl Valdemar Georg tekur við ríkisstjórn í Voru nafni frá þessum degi þangað til Vér komum heim aftur.

Gjört á Amaliuborg, 18. febrúar 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

AUGLÝSING

34

25. febr.

um viðbótarákvæði við samning við Stóra-Bretland um framsal afbrotamanna,
frá 31. marz 1873.

Sendiherra Íslands og Danmerkur í London og utanríkismálaráðherra Stóra-Bretlands hafa, með erindum dagsettum 25. nóv. 1937, samkvæmt fyrirlagi ríkisstjórna sinna, orðið ásáttir um, að ákvæðin í samningnum milli Stóra-Bretlands og Danmerkur, frá 31. marz 1873 um framsal afbrotamanna, sem einnig tekur til Íslands, skuli enn fremur gilda fyrir eftirfarandi hluta Brezka Ríkjasambandsins:

Umboðsríkin: Western-Samoa, New Guinea, Nauru, Cameroon, Togoland, Palestina (ásamt Transjordan) og Tanganyika Territory. Brezk verndarríki: Bechuanaland, Gambia, Kenya, Nigeria, Northern Rhodesia, Northern Territories of the Gold Coast, Nyasaland, Sierra Leone, Salomon Islands, Somaliland, Swaziland, Uganda og Zanzibar. Landsvæði er njóta brezkrar verndar: Perak, Selangor, Negri Sembilan, Pahang, Johore, Kedak, Perlis, Kelantan, Trengganu og Brunei.

Auglýsing nr. 56 23. des. 1937, er hér með felld úr gildi.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Í ríkisstjórn Íslands, 25. febrúar 1938.

Haraldur Guðmundsson.

LÖG

35

17. marz

um að ágreiningur milli útgerðarmanna botnvörpuskipa og sjómanna
um kaupkjör skuli lagður í gerð.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Í gerð skal lagður ágreiningur sá, sem nú er uppi milli Félags íslenzkra botnvörpuskipaeigenda annarsvegar og hinsvegar Sjómannafélags Reykjavíkur, Sjómannafélags Hafnarfjarðar og Sjómannafélags Patreksfjarðar, um ráðningarkjör á botnvörpuskipum við fiskveiðar í salt og í ís, við síldveiðar og karfaveiðar.

2. gr.

Gerðardóminn skipa formaður og fjórir meðdómendur. Skulu þeir nefndir til starfans sem hér segir: Hæstiréttur skipar formann dómsins. Enn fremur tilnefnir hæstiréttur fjóra menn, en af þeim ryðja deiluaðiljar hvor sínum manni. Hina tvo skipar hæstiréttur síðan til að taka sæti í dóminum. Loks tilnefna deiluaðiljar hvor sinn mann í dóminn.

Nú ryðja deiluaðiljar, annarhvor eða báðir, ekki dóminn innan þess tíma, sem dómsformaður tiltekur, og ryður þá dómsmálaráðherra dóminn í þess stað.

35 Nefni deiluaðiljar, annarhvor eða báðir, ekki mann í dóminn af sinni hálfu inn-
17. marz an þess tíma, sem dómsformaður tiltekur, skal hæstiréttur nefna í dóminn í þess stað,
og skal hann, eftir því sem við verður komið, tilnefndur þannig, að líklegt megi telja,
að hann liti á deiluna frá sama sjónarmiði og dómari tilnefndur af aðiljanum myndi
hafa gert.

Nú verður laust sæti í dómnum, og skal þá um tilnefningu manns í það sæti
fara svo sem um val þess manns, sem forfallast hefir.

3. gr.

Hver lögráður íslenzkur ríkisborgari er skyldur að taka sæti í dómnum sam-
kvæmt löglegri kvaðningu. Dómendur eru í starfi sínu opinberir sýslunarmenn og
njóta réttinda og bera skyldur samkvæmt því.

4. gr.

Dómsformaður kveður dóminn saman og annast um, að störfum dómsins sé
hraðað svo sem verða má. Skyldir eru aðilar að láta dómnum í té skýrslur og upp-
lýsingar, sem dómurinn kann að æskja og aðilar geta í té látið, og getur dómurinn
kveðið upp úrskurð, þótt annarhvor eða báðir aðilar mæti ekki. Ráðningarkjör þau,
sem dómurinn úrskurðar að gilda skuli milli aðila, skulu vera bindandi fyrir þá
báða á sama hátt og hefðu þau verið ákveðin með samningi þeirra á milli. Kjör þessi
skulu gilda til ársloka 1938. Kjörin skulu einnig vera bindandi fyrir þá eigendur
íslenzkra botnvörpuskipa, sem ekki eru félagsmenn í Félagi íslenzkra botnvörpu-
skipaeigenda. Þó er samvinnuútgæð undanskilin.

5. gr.

Samningar þeir, sem í gildi voru milli deiluaðila til ársloka 1937, skulu gilda
framvegis til bráðabirgða þangað til úrskurður gerðardómsins fellur. Dómurinn skal
ákveða, að ráðningarkjör þau, sem hann úrskurðar, skuli gilda frá ársbyrjun 1938.
Dómurinn skal afla sér upplýsinga hjá sáttasemjara ríkisins í vinnudeilum um kröf-
ur og tilboð deiluaðila. Hvorugum aðila má dómurinn dæma frekari rétt en hann
hefir gert kröfur til fyrir sáttasemjara, þó þannig, að skipverjar sæti ekki lakari
kjörum en samkvæmt samningi þeim, er gildi til ársloka 1937.

6. gr.

Úrskurður gerðardómsins víkur fyrir löglega gerðum samningi milli deiluaðila
á hvaða tíma sem er.

7. gr.

Allur gerðardómskostnaður greiðist úr ríkissjóði.

8. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 17. marz 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Í nafni konungs

Frederik ríkisarfi.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

AUGLÝSING

um samkomulag milli Íslands og Svíþjóðar til þess að komast hjá tvísköttun á tekjum og eignum.

36

5. apríl

Þann 8. september 1937 var undirritað í Stokkhólmi samkomulag milli Íslands og Svíþjóðar um ofanritað efni.

Samkomulagið var gert á íslenzku og sænsku og birtast hér með báðir textarnir.

SAMKOMULAG

milli

Íslands og Svíþjóðar til þess að komast hjá tvísköttun á tekjum og eignum.

Hans hátign konungur Íslands og Danmerkur, og hans hátign konungur Svíþjóðar, hafa ákveðið að gera með sér samkomulag til þess að komast hjá tvísköttun á tekjum og eignum, og hafa með það fyrir augum útnefnt sem fulltrúa sína:

Hans hátign konungur Íslands og Danmerkur: sendiherra í Stokkhólmi E. Reventlow, greifa, og

Hans hátign konungur Svíþjóðar: R. J. Sandler, utanríkismálaráðherra,

sem, eftir að hafa tjáð hvor öðrum umboð sin, er reyndust góð og gild, hafa orðið ásáttir um eftirfarandi ákvæði:

1. gr.

Þegar fyrir kemur í viðskiptum Íslands og Svíþjóðar tvísköttun á tekjum eða eignum, þá skulu æðstu fjármálastofnanir í báðum þessum ríkjum taka upp samninga um samkomulag í hverju einstöku dæmi til þess að koma í veg fyrir tvísköttunina.

2. gr.

Eftirtalдар aðalreglur skulu vera til leiðbeiningar við samkomulag það, er um ræðir í 1. gr.:

AVTAL

mellan

Sverige och Island för undvikande av dubbelbeskattning beträffande inkomst och förmögenhet.

Hans Majestät Konungen av Sverige och Hans Majestät Konungen av Island och Danmark hava beslutit att ingå ett avtal för undvikande av dubbelbeskattning beträffande inkomst och förmögenhet och hava i detta syfte till Sina fullmäktige utsett:

Hans Majestät Konungen av Sverige: Sin Minister för Utrikes Ärendena R. J. Sandler och

Hans Majestät Konungen av Island och Danmark: Sin Envoyé extraordinaire och Ministre plénipotentiaire i Stockholm greve E. Reventlow,

vilka, efter att hava granskat varandras fullmakter och funnit dem i god och behörig form överenskommit om följande bestämmelser:

Art 1.

Uppkommer in förhållandet mellan Sverige och Island dubbelbeskattning av inkomst eller förmögenhet, skola de högsta finansmyndigheterna i de båda staterna upptaga förhandlingar för slutande av överenskommelser i de särskilda fallen till undanröjande på skäligt sätt av dubbelbeskattningen.

Art. 2.

Vägledande vid de i art. 1 avsedda överenskommelserna skola vara följande huvudregler:

36 a) Tekjur af fasteign, sem er í öðru
5. apríl hvoru ríkinu, skulu skattlagðar í því
ríki, sem fasteignin er í; tekjur af atvinnu-
rekstri, sem stundaður er í öðru hvoru
þessara ríkja, í því ríki, sem atvinnan er
rekin í; og aðrar tekjur þar sem skatt-
þegninn á heimilisfang.

b) Eignir skulu skattlagðar í því ríkj-
anna, sem tekjur af eignunum eru
skattlagðar í.

c) Persónur að lögum skulu taldar bú-
settar þar, sem stjórn þeirra á heimilis-
fang.

3. gr.

Samkomulag þetta skal þó ekki gilda
þegar um vaxta- og arðmiðaskatt er að
ræða (skatter vid källan å inkomst av
kapital).

4. gr.

Samkomulag þetta gengur í gildi dag-
inn eftir að það hefir verið fullgilt. Í Svi-
þjóð verður ríkisþingið að staðfesta sam-
komulagið til þess að það geti öðlast full-
gildingu. Samkomulagið gildir þó ekki
um skatt af tekjum eða eignum, sem
lagður hefir verið á í öðru hvoru ríkinu,
áður en samkommulagið öðlast gildi.

Samkomulagið gengur úr gildi átta
mánuðum eftir uppsögn þess. Ef tekjur
eða eignir hafa verið skattlagðar í öðru
hvoru ríkinu, áður en samkomulagið
fellur úr gildi, skal það þó gilda um þann
skatt.

Þessu til staðfestu hafa fulltrúarnir
undirritað samkomulag þetta og sett við
það innsigli sín.

Gert í tveim eintökum í Stokkhólmi
þann 8. september 1937.

E. Reventlow.
(L. S.)

Fullgildingarskjölin að samkomulaginu voru afhent þann 4. apríl 1938, og geng-
ur það því, samkvæmt ákvæði 4. gr., í gildi í dag, 5. apríl.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Forsætisráðherrann, 5. apríl 1938.

Hermann Jónasson.

a) Inkomst av fast egendom, belägen
i endera av de båda staterna, beskattas
i den stat, där den fasta egendomen är
belägen, inkomst av rörelse, bedriven i
endera av de båda staterna, beskattas
i den stat, där rörelsen bedrives, och
övrig inkomst beskattas, där den skatt-
skyldige är bosatt.

b) Förmögenhet beskattas i den av de
båda staterna, där avkastning, som här-
rör av förmögenheten, beskattas.

c) Juridiske personer skola anses bo-
satta, där ledningen har sitt säte.

Art. 3.

Detta avtal skall ej vara tillämpligt
beträffande eventuella skatter vid källan
å inkomst av kapital.

Art. 4.

Detta avtal träder i kraft dagen efter
det att avtalet ratificerats. Ratificeringen
förutsätter för Sveriges vidkommande
riksdagens godkännande. Avtalet skall ej
vara tillämpligt beträffande inkomst eller
förmögenhet, som i någondera staten
taxerats före ikraftträdandet.

Avtalet skall upphöra att gälla åtta
månader efter uppsägning. Har, innan
avtalet trätt ur kraft, inkomst eller för-
mögenhet taxerats i endera staten, skall
det vara tillämpligt beträffande den in-
komst eller den förmögenhet taxeringen
avser.

Till bekräftelse härå hava de befull-
mäktigade ombuden undertecknat detta
avtal och försett detsamma med sina
sigill.

Som skedde i Stockholm, i två exemp-
lar, den 8 september 1937.

R. J. Sandler.
(L. S.)

AUGLÝSING

37

13. apríl

um breyting, um stundarsakir, á allrahæstum úrskurði 29. desember 1924,
um skipun og skipting starfa ráðherra o. fl.

Samkvæmt þegnlegum tillögum forsætisráðherra hefir Hans hátign konunginum 13. þ. m. allramildilegast þóknast að fyrirskipa nokkrar breytingar á allrahæstum úrskurði 29. desember 1924 um skipun og skipting starfa ráðherra o. fl., á meðan að þeir eru ráðherrar alþingismennirnir Hermann Jónasson, Eysteinn Jónsson og Skúli Guðmundsson.

Starfaskiptingin breytist þannig:

Af þeim málum, sem samkvæmt konungsúrskurðinum heyra undir atvinnu- og samgöngumálaráðherra skulu landbúnaðarmál, þar undir löggjöf um afurðasölu landbúnaðarins innanlands, og vegamál, heyra undir forsætisráðherra Hermann Jónasson, sem jafnframt er dóms- og kirkjumálaráðherra, en hinsvegar skulu, af þeim málum, sem samkvæmt téðum úrskurði heyra undir dóms- og kirkjumálaráðherrann, heilbrigðismál heyra undir atvinnu- og samgöngumálaráðherra Skúla Guðmundsson.

Áfengisverzlun ríkisins skal áfram heyra undir fjármálaráðherra Eystein Jónsson.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Forsætisráðherrann, 13. apríl 1938.

Hermann Jónasson.

AUGLÝSING

38

22. apríl

um að samningurinn sem prentaður er sem fylgiskjal með lögum nr. 76 21. desember 1937, um heimild fyrir ríkisstjórnina, til þess að láta öðlast gildi ákvæðin í milliríkjasamningi 3. marz 1937, um slysabætur, sé í gildi genginn.

Fullgildingarskjal að samningi þeim, sem gerður var í Oslo þann 3. marz 1937 milli Íslands, Danmerkur, Finnlands, Noregs og Svíþjóðar, um það, eftir hvaða lands slysaftryggingarlögum skuli farið, ef svo vill til, að atvinnurekandi, búsettur í einhverju samningsríkjanna, hefir atvinnufyrirtæki eða verkamenn í þjónustu sinni í einhverju hinna ríkjanna, var, af Íslands hálfu, afhent í Oslo þann 16. marz 1938.

Samkvæmt 6. gr. samningsins hefir hann því gengið í gildi fyrir Ísland þann 17. marz 1938.

Hin samningsríkin afhentu fullgildingarskjöl sín þann 15. okt. f. á., og gekk því samningurinn í gildi, að því er þau snertir, þann 16. okt. 1937.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Forsætisráðherrann, 22. apríl 1938.

Hermann Jónasson.

39

6. maí

L Ö G

um að ágreiningur milli Eimskipafélags Íslands h/f og Skipaútgerðar ríkisins o. fl. annarsvegar og Stýrimannafélags Íslands hinsvegar skuli lagður í gerð.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjöllum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Í gerð skal lagður ágreiningur sá um ráðningarkjör, sem nú er uppi milli Eimskipafélags Íslands h/f, Skipaútgerðar ríkisins, Eimskipafélags Reykjavíkur h/f og Eimskipafélagsins Ísafoldar h/f annarsvegar og hinsvegar Stýrimannafélags Íslands. Skal úrskurður gerðardóms þessa vera fullnaðarúrskurður og hvorugur deiluaðili láta hinn gjalda þátttöku sinnar í deilunni.

2. gr.

Gerðardóminn skipa formaður og fjórir meðdómendur. Skulu þeir nefndir til starfans sem hér segir: Hæstiréttur skipar formann dómsins. Ennfremur tilnefnir hæstiréttur fjóra menn, en af þeim ryðja deiluaðiljar hvor sínum manni. Hina tvo skipar hæstiréttur síðan til að taka sæti í dóminum. Loks tilnefna deiluaðiljar hvor sinn mann í dóminn.

Nú ryðja deiluaðiljar, annarhvor eða báðir, ekki dóminn innan þess tíma, sem dómsformaður tiltekur, og ryður þá dómsmálaráðherra dóminn í þess stað.

Nefni deiluaðiljar, annarhvor eða báðir, ekki mann í dóminn af sinni hálfu innan þess tíma, sem dómsformaður tiltekur, skal hæstiréttur nefna í dóminn í þess stað, og skal hann, eftir því sem við verður komið, tilnefndur þannig, að líklegt megi telja, að hann líti á deiluna frá sama sjónarmiði og dómari tilnefndur af aðiljanum myndi hafa gert.

Nú verður laust sæti í dóminum, og skal þá um tilnefningu manns í það sæti fara svo sem um val þess manns, sem forfallast hefir.

3. gr.

Hver lögráður íslenskur ríkisborgari er skyldur að taka sæti í dóminum samkvæmt löglegri kvaðningu. Dómendur eru í starfi sínu opinberir sýslunarmenn og njóta réttinda og bera skyldur samkvæmt því.

4. gr.

Dómsformaður kveður dóminn saman og annast um, að störfum dómsins sé hraðað svo sem verða má. Skyldir eru aðiljar að láta dóminum í té skýrslur og upplýsingar, sem dómurinn kann að æskja og aðiljar geta í té látið, og getur dómurinn kveðið upp úrskurð, þótt annarhvor eða báðir aðiljar mæti ekki. Ráðningarkjör þau, sem dómurinn úrskurðar, að gilda skuli milli aðilja, skulu vera bindandi fyrir þá báða á sama hátt og hefðu þau verið ákveðin með samningi þeirra á milli. Kjör þessi skulu gilda til 1. apríl 1939.

5. gr.

Síðustu samningar, sem í gildi hafa verið milli deiluaðilja, skulu gilda framvegis til bráðabirgða, þangað til úrskurður gerðardómsins fellur, enda skal gerðardómur-

inn kveða upp úrskurð sinn innan 7 daga frá því að dómendur hafa verið tilnefndir 39
og dómurinn þannig fullskipaður. Dómurinn skal ákveða, að ráðningarkjör þau, sem 6. maí
hann úrskurðar, skuli gilda frá því að stýrimenn hefja vinnu á skipunum á ný. Dóm-
urinn skal afla sér upplýsinga hjá sáttasemjara ríkisins í vinnudeilum um kröfur og
tilboð deiluaðilja. Hvorugum aðilja má dómurinn dæma frekari rétt en hann hefir
gert kröfur til fyrir sáttasemjara, þó þannig, að stýrimenn sæti ekki lakari kjörum
en segir í samningi þeim, er síðast gildi.

6. gr.

Úrskurður gerðardómsins vikur fyrir löglega gerðum samningi milli deiluaðilja
á hvaða tíma sem er.

7. gr.

Allur gerðardómskostnaður greiðist úr rikissjóði.

8. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihóll, 6. maí 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

KONUNGSBRÉF

um þingsuppsögn.

40

11. maí

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og
Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenberg og
Aldinborg.

Gjörum kunnugt: Að Vér viljum hér með veita yður sem Vorum forsætis-
ráðherra umboð til þess í Voru nafni að segja Alþingi slitið þegar það hefir
lokið störfum sínum nú bráðlega.

Gjört á Amaliuborg, 11. maí 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

41

14. maí

L Ö G

um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að ábyrgjast fyrir Reykjavíkurkaupstað lán til hitaveitu.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt, gegn þeim tryggingum, er hún metur gildar, að ábyrgjast fyrir hönd ríkissjóðs lán fyrir Reykjavíkurkaupstað til hitaveitu, allt að 6,3 milljónum króna, eða jafngildi þeirrar fjárhæðar í erlendri mynt, þó aldrei yfir 90% af stofnkostnaði hitaveitunnar.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 14. maí 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

42

14. maí

L Ö G

um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að taka lán.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að taka að láni á yfirstandandi ári fyrir hönd ríkissjóðs allt að 5 milljónum króna, eða jafngildi þeirra í erlendri mynt, enda verði 1 milljón króna af þeirri upphæð notuð til verksmiðjubyggingar á Raufarhöfn.

Ennfremur er ríkisstjórninni heimilt að taka að láni á árunum 1939 og 1940 allt að 7 milljónum króna, eða jafngildi þeirra í erlendri mynt. 42
14. maí

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 14. maí 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

LÖG

43

19. maí

um breyting á lögum nr. 1 5. jan. 1938, um síldarverksmiðjur ríkisins.

Vér **Christian hinn Tíundi**, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallið á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Á eftir fyrri málsl. 1. málsgr. 4. gr. laganna kemur nýr málsl.: Kosnir skulu og með sama hætti 5 varamenn í stjórnina, til jafnlangs tíma. Eigi skal þó kveðja varamann til starfa nema aðalmaður óski þess eða hafi fallið frá.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi nú þegar, og skal á því þingi, er samþykkir lögin, kjósa varamenn fyrir þann tíma, sem eftir er af kjörtímabili núverandi stjórnar síldarverk-smiðja ríkisins.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sönderborg, 19. maí 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Skúli Guðmundsson.

44
26. maí

L Ö G

um bráðabirgðatekjuöflun fyrir Hafnarfjarðarkaupstað.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Meðan bæjarstjórn Hafnarfjarðar undanþiggur útgerðarfyrirtæki botnvörpu-skipa útsvari, heimilast henni að leggja sérstakt gjald á alla mannflutninga milli Hafnarfjarðar og Reykjavíkur, sem sérleyfi er veitt til, og má gjaldið nema allt að 50% af sjálfu fargjaldinu. Gjald þetta rennur í bæjarsjóð Hafnarfjarðar.

2. gr.

Sérleyfishafar annast innheimtu gjalds þessa með fargjaldinu, enda sé hverjum farþega afhentur farseðill með tilgreindri heildarupphæð. Farseðlarnir skulu gefnir út af bæjarstjórn Hafnarfjarðar, sem tekur á móti gjaldinu um leið og farseðlar eru afhentir, þó ekki sjaldnar en mánaðarlega.

3. gr.

Sérleyfishafar eru ábyrgir fyrir greiðslu gjaldsins. Þeim er óheimilt að flytja nokkurn mann þessa leið án þess að afhenda honum farseðil með tilgreindu fargjaldi.

4. gr.

Brot á lögum þessum varða sektum frá 100—1000 kr.

5. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað og gilda til ársloka 1942.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 26. maí 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Skúli Guðmundsson.

L Ö G

45

27. maí

um varnir gegn útbreiðslu mæðiveikinnar og stuðning til bænda,
er beðið hafa tjón af henni.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg.

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallið á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Landbúnaðarráðherra hefir á hendi yfirstjórn þeirra mála, er um ræðir í lögum þessum. Hann skipar fimm manna framkvæmdanefnd, eftir tillögum landbúnaðarnefnda Alþingis, til þess að hafa á hendi stjórn þessara mála. Hann skipar og framkvæmdastjóra eftir tillögum nefndarinnar.

I. KAFLI

Um varnir.

2. gr.

Framkvæmdanefndin hefir heimild til þess að kveðja sér menn til aðstoðar við framkvæmd laganna, að fengnum tillögum framkvæmdastjóra.

3. gr.

Framkvæmdastjóra er heimilt að láta fram fara rannsókn á heilbrigði sauðfjár eftir því, sem honum þykir þörf á. Fjáreigendur, sem búsettir eru utan aðalvarðlína, eru skyldir til þess að gera viðkomandi hreppstjóra tafarlaust aðvart, er þeir verða varir við grunsamleg veikindi í fé sínu eða annara á því svæði. Hreppstjóra er skylt að bregða þegar við, er hann hefir fengið slíka tilkynningu, og rannsaka, hvernig veikinni er háttað.

Nú telur hreppstjóri, að um mæðiveiki geti verið að ræða, og skal hann þá láta lóga einni eða fleirum grunsömum kindum til þess að fá úr því skorið. Hann skal enn fremur láta einangra hjörðina unz úrskurður um veikina er fenginn. Kostnaður við þá einangrun greiðist að $\frac{2}{3}$ úr ríkissjóði, en að $\frac{1}{3}$ úr viðkomandi sýslusjóði.

4. gr.

Nú er úrskurður fenginn fyrir því, að um mæðiveiki er að ræða utan aðalvarðlína, og skal þá framkvæmdastjóri, í samráði við mæðiveikinefnd, gera þær ráðstafanir til varnar útbreiðslu veikinnar, sem nefndinni þykja tryggilegastar. Ávallt skal þó tafarlaust lóga hinu sjúka fé.

Kostnaður við ráðstafanir þessar greiðist úr ríkissjóði.

5. gr.

Aðalvarðlínur skulu vera þessar:

1. Meðfram Þjórsá frá sjó og upp í Hofsjökul.
2. Meðfram Héraðsvötnum og Jökulsá eystri frá sjó og upp í Hofsjökul.
3. Milli Steingrímsfjarðar og Þorskafjarðar eða Berufjarðar.
4. Milli Kollafjarðar og Ísafjarðar.

45 Þessar aðalvarðlinur skal treysta með girðingum og varðmönnum eftir því, sem 27. maí þörf krefur og öruggast er talið á hverjum stað.

6. gr.

Framkvæmdanefnd er heimilt að setja aukavarðlinur meðfram Blöndu frá sjó og upp í Hofsjökul, á Kili milli Langjökuls og Blöndu og meðfram Ölfusá, Hvítá og Brúará frá sjó og upp í Langjökul, ef nefndinni þykir það nauðsynlegt til að tefja fyrir útbreiðslu veikinnar.

7. gr.

Nú vilja bændur gera tilraun til þess að verjast fjársamgöngum með því að setja upp varnargirðingar fyrir ákveðin svæði, sem framkvæmdanefndin telur líkur til, að séu ósýkt, og er þá heimilt, með ráði nefndarinnar, að veita styrk til slíkra girðinga, er nemi allt að 35 aurum á hvern metra, enda verði girðingar þessar eign þeirra, er kosta þær að öðru leyti. Styrkurinn má þó ekki nema meiru en 50 aurum á hverja fullorðna kind, sem verja skal.

Nú vill sveitarstjórn einhvers hrepps koma upp slíkri varnargirðingu, og skal þá oddviti gera öðrum sveitarstjórnnum aðvart, sem gera má ráð fyrir, að not hafi af slíkri girðingu. Skal oddviti hvers hrepps eða hreppshluta tafarlaust leita álits hlutaðeigandi fjáreigenda, og skulu þeir kjósa einn fulltrúa til þess að fara með umboð sitt á sameiginlegum fundi sveita þeirra, er hér um ræðir. Sá fundur ræður málinu til lykta, og er ákvörðun hans bindandi fyrir alla fjáreigendur á svæðinu.

Styrkur til þessara girðinga greiðist því aðeins, að girðingarstæði sé samþykkt af framkvæmdastjóra og að gerð og frágangur girðinga sé tekið gilt af honum eða trúnaðarmanni hans.

Allur annar kostnaður við þessar girðingar, svo og varzla meðfram þeim og allar búsifjar, sem ráðstafanir þessar veita nágrönnum og bótaskyldar eru, greiðist af eigendum þess fjár, er verja skal, í hlutfalli við fjáreign þeirra. Skal oddviti sveitarstjórnar innheimta gjaldið með öðrum sveitargjöldum. Gjöldum þessum fylgir lögtaksréttur.

Tölu varðmanna og tilhögun vörzlu ákveður framkvæmdastjóri.

8. gr.

Framkvæmdanefnd er heimilt að setja upp einangrunargirðingar til þess að geyma í sjúkt og grunað fé í þeim héruðum, sem liggja innan aðalvarnarlína, ef veikin er ekki mikið útbreidd þar, og sé það gert í samráði við hlutaðeigandi sýslunefnd. Sýslufélagið leggur til land undir girðingu og kostnað við uppsetningu, en girðingarefni og flutningur á næsta hafnarstað skal lagður fram sem annar kostnaður við varnirnar.

9. gr.

Heimilt er að leggja girðingar þær, sem um getur í 5.—8. gr., um lönd einstakra manna og afrétti, eftir því sem framkvæmdastjóri telur haganlegast.

Náist ekki samkomulag við landeiganda um land undir einangrunargirðingu samkv. 8. gr., er sýslunefnd heimilt, í samráði við framkvæmdastjóra, að taka land undir slíka girðingu leigunámi, og fer þá um leigunámið samkv. ákvæðum laga nr. 61 14. nóv. 1917, um framkvæmd eignarnáms.

Bætur fyrir landspjöll, átroðning, afnotamissi lands eða önnur óþægindi vegna girðinga, sem um getur í 5.—7. gr., koma ekki til greina, nema alveg sérstakar ástæður séu fyrir hendi.

10. gr.

Skytt er vegfarendum, sem fara um hlið á varnargirðingum, að loka þeim trygglega. Vanræksla í þessu efni, svo og skemmdir á hliðum og girðingum varða sektum eða fangelsi, allt að 3 mánuðum. Skemmdir skal auk þess bæta að fullu.

11. gr.

Varðmenn þeir, sem tekizt hafa á hendur vörzlu við varðlinur þær, sem um ræðir í 5. og 6. gr., eru sýslunarmenn ríkisins meðan þeir gegna því starfi. Varðmaður, sem yfirgefur varðstöðu sína á þeim tíma, sem honum ber að vera á verði, eða vanrækir starf sitt á annan hátt, skal sæta sektum, nema þyngri refsing liggi við samkvæmt öðrum lögum.

45

27. maí

12. gr.

Framkvæmdanefnd er heimilt að fyrirskipa litarmerkingar á sauðfé, þar sem henni þykir nauðsyn bera til. Ennfremur getur hún bannað hverskonar litarmerkingar á sauðfé á ákveðnum svæðum.

13. gr.

Flutningur sauðfjár yfir varðlinur þær, sem um getur í 5.—8. gr., er bannaður nema samþykki framkvæmdastjóra komi til. Kindum, sem leita mjög á að komast gegnum varðlinur, má varðmaður lóga, en gera skal hann það verð úr, sem unnt er, ef eigandi hefir ekki aðstöðu til að hirða sjálfur. Greiða má bætur fyrir slíkar kindur, allt að verðlagsskrárverði, ef ástæður mæla með, að dómi framkvæmdastjóra.

14. gr.

Framkvæmdanefnd er heimilt að ráðstafa sauðfé á afrétti og í heimahögum, ef nauðsyn ber til vegna varnanna. Nefndinni er ennfremur heimilt að fyrirskipa slátrum á fé, sem kemur fyrir í útréttum, ef henni virðist það hafa þýðingu vegna varnanna. Óskilafé og ómerkinga, er fyrir koma í næstu sýslum við aðalvarðlinur, má ekki selja til lífs, heldur skal hreppstjóri sjá um, að því fé sé lógað.

15. gr.

Heimilt er sveitarstjórnnum og stjórnnum upprekstrarfélaga, með samþykki framkvæmdanefndar, að fyrirskipa breytingu á fjallgöngum, smölun heimalanda og réttum, ef það telst nauðsynlegt til heftingar útbreiðslu veikinnar. Breytingar þessar teljast ekki brot á fjallskilareglugerðum.

16. gr.

Hreppstjórar, gangnaforingjar (fjallkóngar) og réttarstjórar í þeim héruðum, sem talin eru lítið sýkt eða ósýkt, skulu hafa strangt eftirlit með því í öllum réttum og fjallgöngum, að allar veikar eða grunsamlegar kindur, er þar koma fyrir, séu tafarlaust teknar úr fjársafni og lógað eða einangraðar. Sama skylda hvílir á bændum í þeim héruðum við smölun heimalanda.

17. gr.

Leyni fjáreigandi veiki í fé sínu, skal hann sæta sektum, en verði það til þess, að veikin berist í ósýkt fé annara, varðar það fangelsisvist.

18. gr.

Allur kostnaður við girðingar og vörzlu samkv. 5.—8. gr., sem ekki greiðist af viðkomandi héruðum, greiðist að $\frac{3}{5}$ hlutum úr ríkissjóði og þeim hluta bjargráðasjóðs, sem er sameign allra landsmanna, $\frac{1}{10}$ af hvorum aðilja, en $\frac{2}{5}$ sé jafnað niður á alla sauðfjáreigendur utan aðalvarðlinanna.

Landbúnaðarráðuneytið jafnar gjaldi þessu árlega niður eftir síðasta fjárframtali á þau sýslufélög, eða hluta úr þeim, er þátt taka í greiðslunni, en þó ekki hærri fjárhæð á ári hverju en sem svarar 10 aurum á kind. Sýslumenn jafna gjaldinu milli hreppa eftir sömu reglu og innheimta það með sýslusjóðsgjöldum.

II. KAFLI

Um stuðning til bænda.

19. gr.

Fé því, sem veitt er árlega í fjárlögum til stuðnings þeim bændum, er tjón hafa beðið af völdum mæðiveikinnar, skal varið sem hér segir:

1. Til greiðslu upp í vexti af lánum og upp í jarðarafgjöld leiguliða. Þau ein lán koma til greina með vaxtastyrk, sem vottorð liggur fyrir um frá skattanefnd, að talin hafi verið fram og sönnuð í árslok 1937 ásamt vaxtakjörum.
2. Til sýslu- eða hreppavega í viðkomandi héruðum án framlaga úr sýslu- eða sveitarsjóði.
3. Til greiðslu á styrk til framræslu, túnasléttunar og garðyrkju, er nemi allt að tvöföldum styrk, sem greiddur er til skurðagerðar, túnasléttunar og garðræktar samkv. jarðræktarlögum, og til túnauka allt að jafnháum styrk og veittur er samkv. jarðræktarlögum. Auk þess greiðist lögmæltur jarðræktarstyrkur.
4. Til styrktar nýjum fyrirtækjum, er gera framleiðslu bænda verðmæta eða fjölbreytta, svo sem gróðurhúsum og rjómbúum.

Ákveða skal í fjárlögum hvert ár, hversu hárrí upphæð megi verja samkvæmt 1., 2. og 4. lið.

20. gr.

Framkvæmdanefnd hefir á hendi skiptingu fjárins. Áður en skipting fer fram skal nefndin safna skýrslum um tjón það, er hlotizt hefir af veikinni.

21. gr.

Hver hreppsnefnd velur einn mann til að safna skýrslum um fjártjón bænda af völdum mæðiveikinnar í hreppnum og öðrum upplýsingum, sem framkvæmdanefndin telur nauðsynlegar vegna úthlutunarinnar. Hver sýslunefnd tilnefnir 2 menn til þess að taka á móti skýrslum úr einstökum hreppum í þeirri sýslu, færa þær til samræmis og vera að öðru leyti framkvæmdanefndinni til ráðuneytis um skiptingu fjárins.

22. gr.

Nú hefir framkvæmdanefnd fengið skýrslu um tjón bænda af völdum mæðiveikinnar, og skal hún þá skipta því fé, er fjárlög ákveða, í hlutfalli við þann tekjumissi, er þeir hafa orðið fyrir af völdum veikinnar, skv. nánari ákvæðum reglugerðar.

23. gr.

Framkvæmdanefnd tilkynnir aðiljum, ekki síðar en í lok aprílmánaðar, hversu mikils styrks þeir megi vænta það ár. Sýslunefndin ákveður síðan, að fengnum tilögum viðkomandi hreppsnefnda, í hvaða vegum skuli unnið og hvernig þátttaka í vinnunni skiptist á milli hreppanna.

24. gr.

Framkvæmdanefnd sér um greiðslu á vaxtatillagi og jarðarafgjöldum. Þeir, sem eiga ógreidda vexti, afborganir eða jarðarafgjöld, fá því aðeins tillag upp í vexti, að þeir greiði jafnframt það, sem vangoldið er, eða hafi náð samningum um það.

Nefndin ávísar vegafénu til vegamálastjóra og jarðræktarstyrknum til Búnaðarfélags Íslands, og skulu þessir aðilar hafa eftirlit með þessum framkvæmdum og annast útborgun samkvæmt því, sem unnið hefir verið og heimild er til.

25. gr.

45

Hreppssjóður greiðir allan kostnað við söfnun skýrslna og úthlutun styrktarfjárins innan hrepps. Sýslusjóður greiðir á sama hátt kostnað við störf sýsluráðunauta og skiptinguna milli hreppa.

27. maí

26. gr.

Bændur þeir, sem lög þessi ná til, fá án þess að greiða dráttarvexti frest á greiðslu árgjalda í lánsstofnunum, þar til séð er, hvort og hve mikinn styrk þeir fái á því ári samkvæmt lögum þessum, og er óheimilt að segja upp lánum vegna þess dráttar. Dráttur á greiðslu jarðarafgjalda til sama tíma varðar ekki missi ábúðar.

III. KAFLI

Almenn ákvæði.

27. gr.

Ráðherra er heimilt, eftir tillögum framkvæmdanefndar, að gera hverja þá ráðstöfun, er hann álitur nauðsynlega til þess að hindra útbreiðslu veikinnar og útrýma henni.

28. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að endurgreiða bændum og félögum bænda á mæðiveikisvæðinu verðtoll af loðdýrum, sem innflutt voru árið 1937.

29. gr.

Brot gegn lögum þessum varða sektum, allt að 10000 kr., eða fangelsi, og skal með mál út af slíkum brotum farið sem almenn lögreglumál.

30. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi númer lög nr. 12 frá 12. maí 1937 og lög nr. 25 frá 13. janúar 1938.

31. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört í Rönne, 27. maí 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Hermann Jónasson.

46

11. júní

L Ö G

um breyting á lögum nr. 69 31. des. 1937, um tekjur bæjar- og sveitarfélaga og eftirlit með fjárstjórn bæjar- og sveitarstjórna.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Aftan við 1. málsg. 4. gr. laganna komi:

Á sama hátt eru undanþegnar skatti þessum jarðræktartilraunastöðvar þær, sem reknar eru með opinberum styrk og undir opinberu eftirliti.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Skúli Guðmundsson.

47

11. júní

L Ö G

um fasteignasölu.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Engum er heimilt að annast um kaup og sölu fasteigna fyrir aðra, eða kalla sig fasteignasala, nema hann hafi fengið til þess leyfi samkvæmt lögum þessum.

2. gr.

Hver maður, karl eða kona, getur fengið leyfi til þess að annast sölu fasteigna, ef hann:

1. Hefir íslenzkan ríkisborgararétt.
2. Er heimilisfastur á Íslandi.

3. Er fjárráður.
4. Hefir forræði á búi sínu.
5. Hefir ekki verið dæmdur fyrir verknað, sem svivirðilegur er að almenningssáliti.
6. Sannar, að hann hafi staðizt próf samkvæmt ákvæðum, er atvinnumálaráðuneytið setur með reglugerð. Lögræðingar eru þó undanþegnir slíku prófi.

47

11. júní

3. gr.

Peir, sem fengið hafa leyfi til fasteignasölu samkvæmt 2. gr., skulu hafa opna skrifstofu á þeim stað, er leyfið er veitt. Tilkynna skal flutning úr lögsagnarumdæminu til þess lögreglustjóra, er veitt hefir leyfið.

4. gr.

Í hvert skipti, sem fasteignasali tekur fasteign í umboðssölu, eða aðstoðar að öðru leyti við kaup og sölu fasteignar, skal hann til upplýsingar aðiljum gera nákvæmt yfirlit yfir tekjur og gjöld fasteignarinnar, veðskuldir, er á henni hvíla, o. s. frv. Skal yfirlit þetta vera sem nákvæmast, þannig, að það ásamt skoðun á eigninni sé tryggur grundvöllur fyrir mati á verðmæti eignarinnar.

5. gr.

Fasteignasala er sjálfum óheimilt að ganga inn í samning um kaup á fasteign, sem honum hefir verið falin í umboðssölu, nema hann hafi lýst því yfir áður en hann tók eignina til sölu, að hann sé persónulegur kaupandi hennar.

Ennfremur skal fasteignasali tilkynna aðiljum, hafi hann nokkurra annara hagsmuna að gæta en að því er snertir sjálf sölulaunin.

6. gr.

Fasteignasala er óheimilt að taka hærri þóknun en sanngjarnt má teljast með tilliti til þeirrar vinnu, sem í té er látin.

Fyrir aðstoð við kaup og sölu má þóknun frá kaupanda og seljanda samanlagt ekki fara fram úr 2% af kaupverði eignarinnar. Fasteignasala er þó heimilt að áskilja sér minnst 150 krónur fyrir aðstoð við sölu fasteignar. Ennfremur getur fasteignasali áskilið sér aukalega greiðslu fyrir útlagðan auglýsingarkostnað, enda hafi eignin verið auglýst eftir sérstakri beiðni eiganda.

7. gr.

Fasteignasala er óheimilt að skýra frá því, er honum er trúað fyrir í starfi sínu.

8. gr.

Hverju sinni er fasteignasali gengur frá kaupsamningi, afsali eða skuldabréfi með veði í fasteign, er honum skylt að senda hlutaðeigandi héraðsdómara tilkynningu um löggerninga þessa. Skal í tilkynningu taka fram um nafn kaupanda og seljanda og upphæð kaupverðs eða skuldar, ef um veðbréf er að ræða, svo og útgáfudag bréfanna.

9. gr.

Lögreglustjóri, þar sem aðili ætlar að reka fasteignasölu, lætur leyfisbréf af hendi. Fyrir leyfið greiðast 300 krónur í viðkomandi bæjar- eða sveitarsjóð.

Leyfi til fasteignasölu er bundið við nafn og veitir leyfishafa rétt til þess að kalla sig fasteignasala. Þó er ekkju heimilt að halda áfram fasteignasölu látins manns síns, jafnvel þótt hún fullnægi ekki skilyrðum þessara laga, en hafa skal hún þá forstöðumann, er fullnægi skilyrðum 2. gr.

47

11. júní

10. gr.

Fasteignasali fyrirgerir leyfi sínu, ef hann missir einhver þeirra skilyrða, er í 1.—5. tölulið 2. gr. segir.

Geri fasteignasali sig sekan í einhverjum þeim verknaði, að varhugavert megi teljast, að hann haldi áfram starfi sínu sem fasteignasali, þá má, jafnframt refsingu, svipta hann leyfisbréfi í lengri eða skemmri tíma, eða fyrir fullt og allt.

11. gr.

Brot gegn 1. gr. varða sektum frá 300—5000 krónum, sem renna að hálfu í viðkomandi bæjar- eða sveitarsjóð og að hálfu í rikissjóð.

Sömu refsingu skal sá sæta, er annast sölu fasteignar eftir að hann hefir verið sviptur leyfi sínu, eða misst það á annan hátt.

12. gr.

Verði fasteignasali sekur gegn öðrum ákvæðum þessara laga, skal hann, nema þyngri hegning liggi við að lögum, sæta sektum frá 100—2000 krónum.

13. gr.

Hæstaréttar- og héraðsdómsmálaflutningsmenn, svo og lögfræðingar, sem gegnt hafa í 3 ár embætti eða stöðu, sem lagapróf þarf til, þurfa ekki leyfi til þess að annast fasteignasölu samkvæmt lögum þessum.

14. gr.

Þeim, er stundað hafa fasteignasölu 5 síðustu árin áður en lög þessi öðlast gildi og auglýst opna skrifstofu, er heimilt að halda áfram starfi sínu, uppfylli þeir ákvæði 1.—5. tölul. 2. gr. og sanni auk þess með vottorðum tveggja manna, og sé að minnsta kosti annar þeirra lögfræðingur, að þeir séu færir um að annast fasteignasölu.

15. gr.

Mál út af brotum á lögum þessum skulu sæta meðferð almennra lögreglumála.

16. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1939.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Skúli Guðmundsson.

L Ö G

48

11. júní

um heimild fyrir ríkisstjórnina til að innheimta ýms gjöld 1939 með viðauka.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallið á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að innheimta eignarskatt, álagðan 1939 samkvæmt lögum nr. 6 9. janúar 1935, með 10% viðauka. Þó skal ekki innheimta álag, sem nemur minna en 3 kr. hjá gjaldanda.

2. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt til ársloka 1939 að innheimta með 25% viðauka vitagjald, aðflutningsgjald skv. lögum nr. 37 13. júní 1937, nema af sykri, sírópi, brenndu og óbrenndu kaffi, kaffibæti og öli, aukatekjur ríkissjóðs, þær sem taldar eru í lögum nr. 27 27. júní 1921, I.—VI. kafla, stimpilgjald samkvæmt lögum nr. 75 27. júní 1921, og ennfremur verðtoll (sbr. lög nr. 47 15. júní 1926, lög nr. 5 3. apríl 1928, lög nr. 11 2. júní 1933, lög nr. 132 31. des. 1935 og lög nr. 6 6. jan. 1938), þó ekki verðtoll af þeim vörum, er greinir í lögum nr. 83 19. júní 1933 og auglýsingu nr. 106 29. júní 1933, og eigi heldur af skófatnaði, öðrum en lakk-, flos- og silkiskóm, og olúfatnaði.

3. gr.

Viðaukinn sé reiknaður þannig, að hver toll- og gjaldeining hækkar um 25%, og reiknast $\frac{1}{2}$ eyrir og $\frac{1}{2}\%$ eða hærra sem heill eyrir eða heilt prósent, en minna broti skal sleppt.

Gengisviðauki sá á aukatekjum ríkissjóðs og stimpilgjaldi, er um ræðir í þessari grein, tekur þó ekki til greiðslna fyrir embættisverk, sem framkvæmd eru, eða fyrir skjöl, sem gefin eru út vegna framkvæmdar á lögum nr. 78 19. júní 1933, um kreppulánasjóð.

Rísi ágreiningur um það, hvort reikna skuli gjaldið með 25% viðauka eða ekki, sker fjármálaráðuneytið úr.

4. gr.

Skemmtanaskatt samkvæmt lögum nr. 56 31. maí 1927 skal til ársloka 1939 heimilt að innheimta með 80% álagi. Þó skulu leiksýningar, hljómleikar og söngskemmtanir innlendra manna undanþegnar álagningunni.

5. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. jan. 1939.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihóll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

49

11. júní

L Ö G

um heimild fyrir ríkisstjórnina til að veita sérleyfi til
fóðurmjölsvinnslu úr þangi.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru.

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að veita þeim Karel Hjörtpórssyni verkstjóra, Theódór Jónssyni bókara og Sveinbirni Jónssyni byggingameistara, öllum til heimilis í Reykjavík, sérleyfi til fóðurmjölframleiðslu úr þangi til sölu, ef þeir leiða að því þau rök, er ríkisstjórnin tekur gild, að þeir geti framleitt góða og óskaðlega vöru.

Sérleyfið má veita til allt að 10 árum frá því er lög þessi öðlast gildi, enda sé á því tímabili öllum öðrum en sérleyfishöfum óheimilt að framleiða þessa vöru til sölu.

2. gr.

Hafi sérleyfishafar ekki hafið framleiðslu í nokkuð stórum stíl, að dómi ríkisstjórnarinnar, innan þriggja ára frá veitingu sérleyfisins, eða falli framleiðslan niður um tveggja ára skeið á sérleyfistímabilinu, getur ríkisstjórnin fellt sérleyfið úr gildi.

3. gr.

Sérleyfishafar skulu háðir þeim reglum, sem ríkisstjórnin kann að setja við veitingu sérleyfisins til að tryggja vörugæði framleiðslunnar og sanngjarnt verðlag.

4. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Skúli Guðmundsson.

L Ö G

50

11. júní

um breyting á lögum nr. 28 13. jan. 1938 [Lax- og silungsveiði].

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

2. gr. laganna falli niður.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

L Ö G

51

11. júní

um framlenging á gildi laga nr. 33 7. maí 1928,
um skattgreiðslu h/f Eimskipafélags Íslands.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Lög nr. 33 7. maí 1928, um skattgreiðslu h/f Eimskipafélags Íslands, skulu gilda árin 1939 og 1940.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

52

11. júní

L Ö G

um framlenging á gildi laga nr. 90 19. júní 1933, um útflutning á kjöti.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Lög nr. 90 19. júní 1933, um útflutning á kjöti, skulu gilda til 1. júlí 1939.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

53

11. júní

L Ö G

um mat á matjessíld og skozkverkaðri síld.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Öll matjessíld og skozkverkuð síld, sem verkuð er hér á landi og í islenskri landhelgi, skal metin og flokkuð eftir gæðum, þegar hún er fullsöltuð til útflutnings, af síldarmatsmönnum, undir umsjón síldarmatsstjóra. Hverri sendingu matjessíldar til útlanda fylgi vottorð síldarmatsmanna, og sé í vottorðinu tiltekin nákvæm tala tunna í hverri sendingu og hvaða gæða- (og stærða-) flokki síldin tilheyrir. Í vottorðinu séu einnig tilgreind merki saltenda, söltunarnúmer og matsmerki.

2. gr.

Ráðherra skipar matsstjóra og matsmenn, að fengnum tillögum matsstjóra, og setur þeim erindisbréf. Matsstjóri skal hafa sérþekkingu á öllu því, er lýtur að síldarmati. Hann skal, eftir því sem kostur er á, fylgjast vel með öllum nýjungum og

framförum í sildarverkun, kynna sér stöðugt kröfur markaðanna um verkunarað- 53
ferðir og vörugæði og aðstoða framleiðendur í því að koma fram umbótum á verkun 11. júní
sildar. Hann hefir yfirumsjón með framkvæmd matslaganna, sér um samræming
matsins í hinum ýmsu héruðum, hefir eftirlit með matsmönnum og leiðbeinir þeim
í starfi þeirra.

3. gr.

Atvinnumálaráðherra ákveður laun matsstjóra og matsmanna. Skulu laun þeirra
greidd úr ríkissjóði. Til að standast kostnað við matið skal heimilt að taka af hverri
útflutningsmetinni tunnu matsgjald, er nemi kr. 0,25. Gjald þetta skal innheimt af
lögreglustjóra ásamt útflutningsgjaldi. Um kaup sildarmatsmanna, ferðakostnað,
dagpeninga, vinnutíma o. fl. skal nánar ákveðið í erindisbréfi þeirra.

4. gr.

Matsstjóri og sildarmatsmenn mega ekki taka á móti nokkurri þóknun, hverju
nafni sem nefnist, frá saltendum eða kaupendum sildarinnar. Þeir mega ekki reka
neinn sjálfstæðan atvinnuveg, sem lýtur að sildarsöltun, sildarverzlun eða sildarút-
gerð. Þeir mega ekki vera í þjónustu þeirra, er þeir meta sild fyrir, né vera þeim
háðir á annan hátt. Matsstjóri og matsmenn hafa algerða þagnarskyldu um allt,
er þeir verða áskynja um í starfi sínu, og mega ekki við óviðkomandi láta uppi
neitt annað um ástand vörunnar en það, sem stendur í matsvottorði.

5. gr.

Ráðherra setur reglugerð um framkvæmd matsins, merkingu sildar og annað
það, er þurfa þykir. Einnig er honum heimilt að setja reglugerð um frjálst mat á
annari sild en matjessild, ef um það koma fram beiðnir frá sildarsaltendum, eða ef
sildarútvegsnefnd álítur það nauðsynlegt.

6. gr.

Sá, sem flytur út eða lætur flytja út matjessild án þess að láta meta hana og
fá matsvottorð um, að hún sé útflutningsháef, sæti 500—2000 kr. sekt, er renni í
ríkissjóð. Ef um ítrekað brot er að ræða, má hámarkssekt vera allt að 5000 kr. Um
mál út af brotum á lögum þessum eða reglugerðum fer sem um almenn lögreglumál.

7. gr.

Sannist þær misfellur á matsvottorðum matsstjóra eða matsmanna, sem álíta
verður, að stafi af vitaverðu gáleysi eða vanrækslu, bera þeir ábyrgð á tjóni því,
er þar af leiðir, og má þá svipta þá stöðu þeirra fyrirvaralaust.

Um hegningu fyrir brot matsstjóra og matsmanna gegn ákvæðum þessara laga
fer að öðru leyti eftir hinum almennu hegningarlögum.

8. gr.

Lög þessi öðlast gildi nú þegar.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Skúli Guðmundsson.

54.
11. júní

L Ö G

um breyting á lögum nr. 24 31. maí 1927, um rannsókn banameina og kennslu í meina- og líffærafræði.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

Orðin „sem ríkið rekur“ í lagagr. falli burt.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Skúli Guðmundsson.

55
11. júní

L Ö G

um framlenging á gildi laga um verðtoll og bráðabirgðaverðtoll.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Lög nr. 47 15. júní 1926, um verðtoll af nokkrum vörum, lög nr. 5 3. apríl 1928, um breyting á þeim lögum, með þeim breytingum, sem leiðir af lögum nr. 11 2. júní 1933, um bráðabirgðaverðtoll, lögum nr. 132 31. des. 1935 og lögum nr. 6 6. jan. 1938, um breyting á þeim lögum, svo og lög nr. 11 2. júní 1933, lög nr. 132 31. des. 1935 og lög nr. 6 6. jan. 1938, skulu gilda til ársloka 1939.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

L Ö G

56

11. júní

um breyting á lögum um þingsköp Alþingis, nr. 115 19. nóv. 1936.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Fyrsta málsg. 16. gr. laganna orðist svo:

Á 2. fundi sameinaðs Alþingis skulu kosnar þessar fastanefndir:

- 1) fjárveitinganefnd, skipuð 9 mönnum,
- 2) utanríkismálanefnd, skipuð 7 mönnum og 7 til vara,
- 3) allsherjarnefnd, skipuð 7 mönnum.

Fjárveitinganefnd fjallar um frumvörp til fjárlaga og fjáráukalaga og þingsályktunartillögur, sem til hennar kann að verða vísað og fara fram á útgjöld úr ríkissjóði. Til utanríkismálanefndar skal vísað utanríkismálum. Utanríkismálanefnd starfar einnig milli þinga, og skal ráðuneytið ávallt bera undir hana utanríkismál, sem fyrir koma milli þinga. Til allsherjarnefndar skal vísað öðrum málum, sem sameinað þing ákveður.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

L Ö G

57

11. júní

um einkaleyfi til að flytja út hrafntinnu og selja hana á erlendum markaði.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Frá gildistöku laga þessara til ársloka 1943 veitist herra Agli Árnasyni kaupmanni og herra Daníel Ólafssyni kaupmanni, báðum til heimilis í Reykjavík, einkaleyfi til þess að flytja út úr landinu og selja á erlendum markaði hrafntinnu, sem notuð er til þess að húða með steinbyggingar.

57

11. júní

Einkaleyfishafar greiða í rikissjóð útflutningsgjald af hverri smálest ofantaldrar bergtegundar, eftir samkomulagi við atvinnumálaráðherra, þó ekki undir 5 kr. og ekki yfir 50 kr. af hverri smálest.

3. gr.

Meðan leyfistíminn stendur, er öllum öðrum en sérleyfishöfum óheimilt að flytja út vöru þá, er einkaleyfið nær til. Brot gegn því ákvæði varðar sektum frá 500—5000 kr.

4. gr.

Verði útflutningur sérleyfishafa, að liðnum hálfum sérleyfistímanum, minni en 100 smálestir á ári, er atvinnumálaráðherra heimilt að svipta þá sérleyfinu.

5. gr.

Atvinnumálaráðherra setur reglugerð um framkvæmd einkaleyfisins, og má í henni meðal annars ákveða, að óheimilt sé að flytja út beztu tegund hrafntinnu, um eftirlit með því, að leyfi sé eigi brotið, svo og sektir við brotum leyfishafa o. s. frv.

6. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Skúli Guðmundsson.

58

11. júní

L Ö G

um breyting á lögum nr. 17 3. okt. 1903, um aðra skipun á æðstu umboðsstjórn Íslands.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Skrifstofustjórar í stjórnarráði Íslands skulu vera fjórir.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

L Ö G

59

11. júní

um breyting á lögum nr. 58 frá 28. nóv. 1919, um breytingar á lögum nr. 30
22. nóv. 1918, um bæjarstjórn á Siglufirði.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

2. gr. laga nr. 58 frá 28. nóv. 1919 orðist þannig:

Málefnum kaupstaðarins skal stjórnað af bæjarstjórn. Í henni eru kjörnir bæjarfulltrúar og bæjarfógeti, og er hann oddviti hennar.

Samþykki bæjarstjórn að velja sér bæjarstjóra, vikur bæjarfógeti úr bæjarstjórninni, en bæjarstjóri tekur við þeim störfum, er oddviti bæjarstjórnar hefir nú. Bæjarstjóri skal launaður úr bæjarsjóði.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Skúli Guðmundsson.

L Ö G

60

11. júní

um húsmæðrafræðslu í sveitum.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Landbúnaðarráðherra hefir yfirstjórn allrar húsmæðrafræðslu í sveitum landsins samkvæmt lögum þessum.

2. gr.

Húsmæðraskólar þeir, er um getur í 3. gr., skulu viðurkenndir og styrktir af ríkinu, enda fullnægi þeir ákvæðum laga þessara.

I. KAFLI

Um húsmæðraskóla í sveitum.

3. gr.

Húsmæðraskólar þeir, er njóta styrks samkv. lögum þessum, eru á eftirtöldum stöðum: Hallormsstað í Suður-Múlasýslu, Laugum í Suður-Þingeyjarsýslu, Laugalandi í Eyjafjarðarsýslu, Blönduósi í Húnavatnssýslu, Staðarfelli í Dalasýslu, Laugarvatni í Árnessýslu og Reykholti í Borgarfjarðarsýslu.

Skólar þessir skulu vera sjálfseignarstofnanir, eign héraða eða sýslufélaga og fullnægja ákvæðum laga þessara.

4. gr.

Tilgangur skólanna er að veita konum hagnýta fræðslu til undirbúnings húsmóðurstöðu, miðað við íslenska staðhætti, einkum í sveit.

5. gr.

Nemendur skulu eigi vera yngri en 16 ára. Heimilt er þó forstöðukonu, í samráði við skólaráð, að veita undanþágu frá þessu ákvæði, þegar sérstaklega stendur á.

6. gr.

Hver nemandi skal njóta 7 til 14 mánaða kennslu. Lengd námstíma og skipulag kennslu í hverjum skóla ákveður ráðherra með reglugerð.

7. gr.

Kennslan skal vera bæði bókleg og verkleg. Námsgreinar eru:

Íslenska, reikningur, bókfærsla, matarefnafræði, heilsufræði, uppeldisfræði, söngur, íþróttir, hússtjórn, matreiðsla, þvottur, ræsting og handavinna. Ennfremur skal leiðbeina nokkuð í garðrækt og húsdýrarækt, eftir því sem við verður komið.

Heimilt er með reglugerð að ákveða fleiri námsgreinar.

8. gr.

Skólaráð hvers skóla sé skipað fimm mönnum, til 4 ára í senn. Ráðherra tilnefnir einn mann, og er hann formaður. Hina fjóra tilnefna þeir aðilar, er teljast stofnendur skólans. Nú er kvenfélagasamband í héraðinu, sem eigi hefir tekið þátt í skólastofnun, og skal það þó tilnefna einn mann í ráðið. Skólaráðið ræður forstöðukonu skólans og kennara, í samráði við hana, og hefir að öðru leyti alla yfirstjórn skólans.

9. gr.

Ríkissjóður styrkir húsmæðraskóla eftir þessum reglum:

1. Fyrir allt að 15 reglulega nemendur greiðist 6750 kr. miðað við sjö mánuði.
2. Fyrir hvern reglulegan nemanda, sem þar er umfram, greiðast 400 kr. — Auk þess má veita hverjum skóla sérstaka upphæð til styrktar fátækum nemendum.

Nú á skóli arðberandi eignir, þegar lög þessi ganga í gildi, sem geta orðið til stuðnings við rekstur skólans, og er þá heimilt að lækka framlag ríkissjóðs í samráði við skólaráð, en þó eigi meira en svo, að rekstrartekjur skólans verði sambærilegar við tekjur hliðstæðra skóla.

Nú fer nemendatala skóla niður úr tíu eitt skólaár, og á hann þá ekki kröfu á styrk á næsta skólaári, nema því aðeins, að nemendur verði þá tíu eða fleiri.

10. gr.

Ríkissjóður greiðir helming alls stofnkostnaðar, eftir því sem fé er veitt í fjárlögum.

11. gr.

60

Nemendur greiða ekkert skólagjald. Þó er heimilt að taka af þeim húsaleigu-
gjald, allt að 40 kr. yfir skólaárið. 11. júní

12. gr.

Nú er haldið námskeið við húsmæðraskóla samkvæmt staðfestri reglugerð, og
skal þá greiða 10 krónur úr ríkissjóði fyrir vikukennslu hvers nemanda, enda sé
lögð aðaláherzla á verklegar námsgreinar.

II. KAFLI

Um húsmæðrakennaraskóla.

13. gr.

Heimilt er að stofna húsmæðrakennaraskóla með tveim ársdeildum að Laugar-
vatni, þegar fé er veitt til þess í fjárlögum og samkomulag hefir fengizt milli land-
búnaðarráðherra og skólanefndar héraðsskólans um rekstraraðstöðu húsmæðrakenn-
araskólans.

14. gr.

Í hvorri ársdeild mega ekki vera yfir 12 nemendur.

Starf þessa húsmæðrakennaraskóla skal vera að undirbúa nemendur sína til
að vera forstöðukonur og kennslukonur við húsmæðraskóla eða matreiðslunám-
skeið, og erindrekar fyrir kvenfélagasambönd og stærri kvenfélög.

Inntökuskilyrði fyrir kennslukonuefnin í fyrri deild skulu vera þessi: 1. Um-
sækjandi sé fullra 18 ára að aldri. 2. Hafi glögg skilríki um góða heilsu og reglu-
semi. 3. Hafi gegnt venjulegum hússtörfum á myndarlegu heimili í eitt ár. 4. Hafi
almenna bóklega menntun sem svarar hirtfararprófi frá héraðs- eða gagnfræða-
skóla. 5. Hafi lokið eins vetrar námi með góðum vitnisburði á viðurkenndum hús-
mæðraskóla.

Landbúnaðarráðherra ákveður með reglugerð skipulag kennslunnar, skiptingu
skólans í deildir, tölu kennara, próf og annað, sem starfi skólans viðkemur.

15. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. september 1938.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

61

11. júní

L Ö G

um breyting á lögum nr. 30 19. júní 1922 [Skemmtanaskattur].

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Aftan við lagagreinina bætist: né heldur héraðsmót ungmennafélaga.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

62

11. júní

L Ö G

um bókhald.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Bókhaldsskyldir eru allir þeir, sem taldir eru í 2. gr. þessara laga, með þeim undantekningum, sem um getur í 3. gr.

2. gr.

1. Kaupmenn, en kaupmaður er hver sá talinn í þessum lögum, sem hefir atvinnu af því að selja vörur, verðbréf og hverskonar lausafé eða fasteignir, sem hann hefir í því skyni keypt.
2. Hlutfélög öll, kaupfélög, pöntunarfélög og önnur samvinnufélög.
3. Bankar, sparisjóðir, víxlarar og váttryggingarfélög.
4. Umboðssalar, farandsalar, mat-, gisti- og veitingasalar, brytar, lyfsalar, forleggjarar, blaðautgefendur.

5. Þeir, sem reka iðn eða iðju, þar með talið lýsis- og sildarbræðslur, þvotta- og baðhús, rjómabú, íshús, vatns- og rafmagnsveitur. 62
 6. Þeir, sem reka útgerð til fiskveiða, mann- og vöruflutninga og fiskverkun. 11. júní
 7. Vöru- og skipamiðlarar, afgreiðslumenn skipa og þeir, sem hafa atvinnu af að geyma vörur fyrir aðra.
 8. Þeir, sem hafa atvinnu af rekstri bifreiða til mann- eða vöruflutninga.
 9. Þeir, sem reka kvikmyndahús, leikhús, hringleikhús (cirkus) og fjölleikhús (varieté).
 10. Þeir, sem taka að sér að flytja mál fyrir dómstólum eða gegna öðrum málflutningsmannsstörfum.
 11. Húsameistarar, verkfræðingar og aðrir, er taka að sér að reisa hús og gera önnur mannvirki, eða gegna öðrum húsameistara- og verkfræðingastörfum.
 12. Þeir, sem hafa atvinnu af því að lána öðrum fé.
 13. Þeir, sem hafa atvinnu af að sjá um jarðarfarir.
- Læknum, tannlæknum og prestum í kaupstöðum er skylt að halda sjóðbók.

3. gr.

Undanskildir bókhaldsskyldu eru þó þeir, er hér greinir:

1. Mat- og veitingasali, sem að staðaldri rekur fyrirtæki með aðstoð konu sinnar, barna innan 16 ára aldurs og tveggja aðstoðarmanna eða færri, og bryti, sem ekki rekur sjálfstæða atvinnu.
2. Handiðnaðarmaður, sem að staðaldri aðeins selur handavinnu sjálfs sín, konu sinnar, barna innan 16 ára aldurs og tveggja aðstoðarmanna eða færri.
3. Útgerðarmenn, einn eða fleiri, er reka fiskiveiðar eða mann- og vöruflutninga á 2 bátum eða færri, undir 12 smál. brúttó hvor, eða 1 bát allt að 20 smálesta.
4. Sá, sem rekur fiskverkun með konu sinni, börnum innan 16 ára aldurs og fjórum mönnum öðrum eða færri.
5. Þeir, sem eigi reka fleiri en tvær bifreiðar til mann- eða vöruflutninga.
6. Þeir byggingarmeistarar, málflutningsmenn og verkfræðingar, sem ekki reka sjálfstæða atvinnu.

4. gr.

Allir þeir, sem bókhaldsskyldir eru samkv. 2. gr., 1.—13. tölul., sbr. 3. gr., skulu hafa tvöfalt bókhald, en þessu ákvæði er fullnægt með færslu þeirra bóka og yfirlitsreikninga, sem um getur í 5.—8. gr.

Lögreglustjórum er þó heimilt að veita smáatvinnurekendum, sem ekki falla undir ákvæði 3. greinar þessara laga, undanþágu til allt að 5 ára í senn frá því að færa bækur sínar eftir reglum tvöfaldrar bókfærslu. Þeir, sem undanþágu beiðast, skulu færa gild rök fyrir því, að það sé þeim, einhverra hluta vegna, um megn að færa tvöfalt bókhald. Einkum á þetta ákvæði við um þá, sem þegar hafa byrjað atvinnurekstur, er lög þessi öðlast gildi. Bókhaldi þeirra, sem undanþágu fá, skal þó vera þannig fyrir komið, að það gefi greinilegar upplýsingar um fjárhag þeirra.

5. gr.

Frumbækur.

Í þær séu færð öll viðskipti, önnur en þau, er hönd selur hendi daglega jafn-skjótt og þau fara fram. Í bók þessa skal rita nöfn þeirra, er hafa afhent og móttengið vöru er hún var seld (= lánuð) eða keypt (= lögð inn), og sömuleiðis fyrir hvers reikning hún er úttekin eða innlögð og ennfreður verð hennar.

Í verzlunarviðskiptum skal samrit af færslu frumbókar jafnan látið viðskiptavini í té, í hvert sinn er einhver viðskipti fara fram bóklega, nemi þau meiru en 2 kr.

6. gr.

Sjóðbók.

Í hana séu færðar allar sjóðgreiðslur. Hver greiðsla færist sérstaklega, þó er leyfilegt að færa í einu lagi fjárhæðir þær, er inn koma daglega vegna sölu gegn staðgreiðslu. Ennfremur er leyfilegt að færa undirbækur yfir sjóðgreiðslur, enda sé færslu þeirra hagað á sama hátt og sjálfrar sjóðbókarinnar. Skytt er að færa niðurstöðutölur undirbókanna daglega í sjálfa sjóðbókina, og sé í henni vísað til undirbókanna til sönnunar færslunum. Fylgiskjöl öll með sjóðgreiðslum séu tölusett og til þeirra vísað í sjóðbókinni eða sjóðdagbókinni eða undirbókum þeirra, og þau síðan geymd í rétttri töluröð.

Ennfremur sé í sjóðbók vísað til mótfærslna eða tilsvarendi færslna í öðrum bókum (t. d. viðskiptamannabók, sjá 7. gr., aðalbók, sjá 8. gr., frumbókum o. s. frv.).

Sjóðbók skal vera innbundin og tölusett.

Undirbækur við sjóðbók mega vera lausblaðabækur.

7. gr.

Viðskiptamannabók.

Í henni skal færður sérstakur reikningur yfir viðskipti við hvern viðskiptamann, önnur en þau, er hönd selur hendi. Í bókina skulu viðskipti þau, sem færð eru í frumbækurnar, skráð á sama hátt og þar, eða samanlagðar fjárhæðir þær í krónum og aurum, er úttekt eða innlegg nemur í hvert sinn samkvæmt frumbókunum. — Þó er leyfilegt, sé um úttekt að ræða, sem samið er um, að greiða skuli að fullu viku- eða mánaðarlega, að færa í viðskiptabókina samanlagðar fjárhæðir þær, sem úttekt hvers viðskiptamanns hefir numið um vikuna eða mánuðinn samkvæmt frumbókunum, ennfremur að færa sameiginlegan reikning í viðskiptamannabók fyrir alla þá viðskiptamenn, sem aðeins hafa slík viðskipti.

Við færslu á viðskiptamannabók sé ætíð vísað til mótfærslna eða tilsvarendi færslna í öðrum bókum (t. d. sjóðbók, aðalbók, frumbókum o. s. frv.).

Nota má lausblaðabækur sem viðskiptamannabækur, en þó því aðeins, að þá sé færður sameiginlegur viðskiptareikningur fyrir alla viðskiptamenn, er reikning hafa í viðskiptamannabók, í aðalbók, dagbók eða sjóðdagbók (sjá 8. gr.). Í reikning þennan má færa úttekt og innlegg viðskiptamanna samandregið eftir frumbókunum og öðrum bókum, enda sé vísað til þeirra til sönnunar færslunum.

8. gr.

Skytt er að færa eftirgreinda yfirlitsreikninga um reksturinn:

1. Reikning(a), er sýni brúttótekjur (t. d. í verzlunum reikningur yfir keyptar og seldar vörur, í framleiðslufyrirtækjum reikningur yfir seldar afurðir o. s. frv.).
2. Reikning(a), er sýni rekstrarkostnað.
3. Reikning(a), er sýni víxlaviðskipti (víxlareikning, accept-reikning).
4. Reikning(a), er sýni framlög og úttekt eiganda (eigenda) til og frá fyrirtækinu í peningum eða öðrum verðmætum.
5. Reikning(a), er sýni, hve mikið fé er lagt í byggingar, skip, áhöld og aðrar eignir, sem ætlaðar eru til stöðugar notkunar við reksturinn.
6. Aðra þá reikninga, sem í hverju einstöku dæmi eru nauðsynlegir til þess, að því grundvallaratriði tvöfaldrar bókfærslu verði fylgt, að hver fjárhæð sé færð á tveimur stöðum.

Reikningar þessir skulu færðir í sérstakri tölusettri, bundinni bók, aðalbók, 62
dagbók, eða í sjóðbók, sem þá nefnist sjóðdagbók. Við færslu í reikninga þessa sé 11. júní
ætið vísað til mótfærslna eða tilsvareandi færslna í öðrum bókum (t. d. sjóðbók, við-
skiptamannabók, frumbókum o. s. frv.).

9. gr.

Þeim fyrirtækjum, sem hafa vélabókhald, er heimilt að færa bækur þær, er um ræðir í 6.—8. gr., sem lausblaðabækur. En þá skal jafnframt færa í sérstaka bók, ekki sjaldnar en ársfjórðungslega, reikningsjöfnuði aðalbókar og viðskiptamannajöfnuði. Bók þessi má ekki vera lausblaðabók, en skal vera löggilt, og má þá jafnframt nota hana sem efnahagsbók.

10. gr.

Allir þeir, sem bókhaldsskyldir eru samkv. lögum þessum, eru skyldir að gera yfirlit um efnahag sinn (efnahagsreikning) einu sinni á hverju almanaksári, ásamt yfirlitsreikningi um reksturinn á undanfarandi reikningsári.

Í Reykjavík séu reikningar þessir fullgerðir og undirskrifaðir 3 mánuðum eftir lok reikningsársins, en annarsstaðar á landinu 4 mánuðum. Lögreglustjórum er heimilt að veita undanþágu frá þessu ákvæði, ef brýnar ástæður eru fyrir hendi, en þó sé reikningsuppgærd ætíð lokið 5 mánuðum eftir lok reikningsárs.

Reikningarnir séu færðir í sérstaka löggilta bók, efnahagsbók, í sjóðdagbók eða aðalbók, ef þær eru löggiltar.

11. gr.

Á efnahagsreikningi séu tilfærðar allar eignir og skuldir hlutaðeiganda, eins og þær eru í lok reikningsársins.

Eignir ber að tilfæra með þeirri fjárhæð, er raunverulega svarar til verðmætis þeirra. Þó ber yfirleitt að tilfæra fasteignir, skip, áhöld og aðrar eignir, sem ætlaðar eru til stöðugar notkunar við reksturinn, með kostnaðarverði, að frádregnum hæfilegum árlegum afskriftum fyrir fyrningu og sliti. Sé frá þessu vikið, skulu reikningarnir bera það greinilega með sér.

Kröfur, sem fyrndar eru að lögum, má eigi tilfæra sem eignir á efnahagsreikningi.

12. gr.

Efnahagsreikningi fylgi greinargerð um allar veðsetningar á eignum hlutaðeiganda, að svo miklu leyti, sem greindur reikningur ber slíkt ekki með sér, ennfremur allar ábyrgðir, er hann hefir tekizt á hendur fyrir aðra.

13. gr.

Eigi má rita í bækur þær, sem fyrirskipaðar eru með lögum þessum — aðrar en frumbækur — með blýanti. Ennfremur eigi skafa út eða gera á annan hátt með ásetningi ólæsilegt það, sem eitt sinn hefir verið í þær skráð, eða rita ofan í skriftina, svo að ólæsilegt verði það, er áður stóð, enda þótt fyrst hafi misritazt af vanga. Þurfi að gera breytingu á því, sem eitt sinn er ritað, skal annaðhvort leiðrétta það með annari innfærslu, er komi til jafnaðar annarsvegar við það, er ofritað var hinsvegar, eða bæti því við, er vanritazt hafði, eða þá þannig, að strika út það, sem rangt varð, án þess að ólæsilegt verði það, er út var strikað, en rita leiðréttinguna milli lína eða á spássíu, eftir því sem bezt hentar.

Eigi má rífa eða á annan hátt losa blöð úr þeim innbundnum bókum, sem fyrirskipaðar eru með lögum þessum.

62

11. júní

14. gr.

Skylt er hverjum bókhaldsskyldum að geyma í skipulegri röð öll bréf og símskeyti, er honum berast viðkomandi atvinnu hans, og enn fremur að halda eftir samriti af öllum þeim bréfum og símskeytum, er hann ritar og sendir öðrum viðkomandi atvinnunni, og geyma eftir sömu reglum.

15. gr.

Allar þær bækur, sem fyrirskipaðar eru með lögum þessum, ásamt fylgiskjölum, svo og bréf þau og símskeyti, samrit bréfa og símskeyta, sem um ræðir í næstu grein hér á undan, séu geymdar í 10 ár frá því síðast er ritað í bækurnar, og bréfin eða símskeytin móttækin eða send.

16. gr.

Nú er skuldar krafizt innan þriggja missira frá því er hún varð til, og skal þá það, sem skráð er í bækur þær, sem fyrirskipaðar eru með lögum þessum, hafa það sönnunargildi, ef bækurnar eru vel og skipulega ritaðar, og engin atvik liggja til, þau er gera bókunina grunsama, að álita skal það rétt, er í þeim stendur, ef aðili sá, er í hlut á, vill eigi synja fyrir með eiði, að rétt sé bókað. Nú er hann dauður, eða hann getur ekki eiðinn unnið sakir vitfirringar eða þvíumlíks, og má þá, ef engin atvik liggja svo til, að þau geri það ísjárvert, dæma eiganda eða umráðamanni fyrirtækisins heimilt að sanna sitt mál með eiði sínum, eða eiði þess manns, er í bækurnar hafði ritað það, er um var þrætt.

Að þeim fresti liðnum, sem að ofan er nefndur, missa bækur þær, sem fyrirskipaðar eru með lögum þessum, það sérstaka sönnunargildi, er þeim er veitt samkvæmt þessari grein, þó aðeins gagnvart skiptavinum, sem sjálfir eru ekki bókhaldsskyldir; en í viðskiptum milli bókhaldsskyldra halda bækurnar gildi sínu án tillits til frests þess, er að framan var nefndur.

Nú eru báðir málsaðiljar bókhaldsskyldir, og stendur sín innfærsla um sama efnið í bókum hvors um sig, en ber eigi saman, þá hefir hvorug innfærslan sérstakt sönnunargildi.

17. gr.

Sé að áliti lögreglustjóra ástæða til að ætla, að einhver hliti eigi ákvæðum þessara laga um bókhald, er honum heimilt að rannsaka eða láta rannsaka bókhald hlutaðeiganda, og reynist bókhaldið eigi lögum þessum samkvæmt, má ákveða hlutaðeiganda dagsektir, allt að kr. 25.00, unz hann hefir komið því í lag.

18. gr.

Brot gegn 5. gr. varðar sektum, kr. 5.00—200.00.

19. gr.

Brot gegn 4. gr. og 6.—10. gr. varðar sektum, kr. 10.00—1000.00. Kveði svo mikið að brotinu gegn greinum þessum, að bókfærslan geti bersýnilega ekki náð tilgangi sínum, þannig að eigi sjáist, hversu rekstur fyrirtækisins gengur, hvernig efnum þess er varið eða hvernig hagur atvinnurekandans stendur, varðar það auk sekta missi atvinnurekstrarleyfis eða stöðvun atvinnurekstrar um stundarsakir eða til fulls eftir atvikum.

20. gr.

Brot gegn 1. og 12.—15. gr. varða sektum samkvæmt 19. gr. Sé um fölsun verzlunarbóka að ræða, eða geri einhver í sviksamlegum tilgangi rangan efna-hagsreikning, eða eyðileggi eða skjóti undan bókum þeim og skjölum, sem um getur í 14. og 15. gr., varðar það fangelsi, eða betrunarhúsvinnu, allt að tveimur árum, ef miklar sakir eru.

21. gr.

62

Fara skal með mál út af brotum á lögum þessum og reglum sem almenn lög- 11. júní
reglumál.

22. gr.

Numin eru úr gildi með þessum lögum lög nr. 53 11. júlí 1911, um verzlunar-
bækur, og öll þau lagaákvæði, sem koma í bág við þessi lög.

23. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1939.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Skúli Guðmundsson.

L Ö G

63

um breyting á lögum nr. 45 16. nóv. 1907, um skipun prestakalla. 11. júní

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og
Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og
Aldinborg.

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með
samþykki Voru:

1. gr.

Í Vestur-Ísafjarðarprófastsdæmi skulu vera þessi prestaköll:

1. Rafnseyri: Rafnseyrar- og Álftamýrarsóknir.
2. Sandar: Sanda- og Hraunssóknir.
3. Dýrafjarðarþing: Mýra-, Núps- og Sæbólssóknir.
4. Holt í Önundarfirði: Holts- og Kirkjubólssóknir.
5. Staður í Súgandafirði: Staðarsókn í Súgandafirði.

2. gr.

Með lögum þessum er úr gildi numinn XIII. tölul. 1. gr. laga nr. 45 16. nóv. 1907,
um skipun prestakalla.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

L Ö G

um breyting á lögum nr. 55 27. júní 1921,
um skipulag kauptúna og sjávarþorpa.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Í 1. og 7. gr. laganna komi í stað „500“: 200.

2. gr.

10. gr. laganna skal orða þannig:

Allur kostnaður við skipulagsuppdrætti, sem stjórnarráðið lætur gera, greiðist, að því leyti, sem gjald það, sem ákveðið er í 14. gr., hrekkur ekki til, að hálfu úr ríkissjóði, að hálfu úr bæjar- eða hreppssjóði.

3. gr.

13. gr. laganna hljóði svo:

Stjórnarráðið lætur gera skipulagsuppdrætti yfir þá bæi, kauptún eða sjávarþorp, er skipulagsskyld eru samkv. 7. gr. laganna, en uppdráttur hefir ekki verið staðfestur fyrir, og skal þeim skipulagsuppdráttum lokið á þeim tíma, sem stjórnarráðið setur ákvæði um í hvert sinn.

Nú er kauptún eða sjávarþorp, sem skipulagsskyld er samkv. 7. gr., í hrörnun eða tvisýnt þykir um vöxt þess og framtíð, og getur þá stjórnin ákveðið, að frestað skuli að gera af því skipulagsuppdrátt.

Eftir að skipulagsuppdráttur hefir verið lagður fram til sýnis fyrir almenning, má engin mannvirki gera, sem komi í bága við hann, nema stjórnarráðið hafi auglýst breytingar á honum.

4. gr.

14. gr. laganna orðist svo:

Skipulagsnefnd annast stjórn skipulagsmála, undir yfirstjórn stjórnarráðsins. Í nefndinni eiga sæti vegamálastjóri, vitamálastjóri og húsameistari ríkisins. Nefndin kys sér sjálf formann.

Skipulagsnefnd getur, með samþykki stjórnarráðsins, ráðið húsameistara og ráðunaut í heilbrigðismálum sér til aðstoðar. Þóknun til nefndarmanna fyrir störf þeirra og laun aðstoðarmanns ákveður stjórnarráðið.

Kostnaður við stjórn skipulagsmála, mannahald, skrifstofukostnaður, ferðalög o. fl. greiðist úr ríkissjóði.

Til þess að standast þennan kostnað skal greiða í ríkissjóð allt að 3% af hverri nýbyggingu, sem reist er eftir að lög þessi ganga í gildi, í þeim bæjum, þar sem skipulagsuppdráttur hefir verið staðfestur eða þar sem byrjað er að vinna að skipulaginu, sbr. 9. gr.

Stjórnarráðið setur með reglugerð nánari ákvæði um gjald þetta og hvernig það skuli innheimt.

5. gr.

64

11. júní

Í 16. gr. laganna falli niður orðin „ef það sér sér það fært“.

Aftan við greinina komi svo hljóðandi málsg.::

Skipulagsuppdráttur skal staðfestur af stjórnarráðinu eigi síðar en tveim árum eftir að hann hefir verið lagður fram.

6. gr.

17. gr. laganna orðist þannig:

Heimilt er stjórnarráðinu að ákveða, að ákvæði laga þessara skuli taka til kaup-
túns eða sjávarþorps, þótt íbúar þess séu færri en 200, svo og til orkuvers eða sveitar-
þorps, ef hreppsnefnd óskar þess eða skipulagsnefnd gerir tillögur um það og stjórn-
arráðinu þykir sérstök ástæða til.

Eftirrit af uppdráttum bæja og skipulagsuppdráttum, ásamt lýsingum, er þeim fylgja, skal geyma í Þjóðskjalasafninu.

7. gr.

22. gr. laganna orðist þannig:

Skipulagsnefnd hefir eftirlit með byggingu hvers bæjar, sem skipulagsupp-
dráttur er samþykktur fyrir. Skal vandlega rannsakað, svo oft sem þurfa þykir, hvort
skipulagsákvæðum er fyllilega fylgt og hvort uppdrættir eru varðveittir, auknir og
endurbættir, svo sem vera ber. Nefndin hefir og eftirlit með starfi byggingarnefnda,
hreppsnefnda og bæjarstjórna um allt, er að skipulagi lýtur, og veitir þeim leiðbein-
ingar eftir föngum.

Merkja skal á skipulagsuppdráttum þá staði, þar sem sérstök nauðsyn þykir að
vanda til um útlit húsa, svo sem við torg eða aðalgötur, og skal byggingarleyfi bund-
ið því skilyrði, að skipulagsnefnd hafi samþykkt útlitsuppdrátt.

Nefndin gefur stjórnarráðinu árlega skýrslu um öll þau atriði, sem áfátt kann
að vera í hverjum bæ.

8. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin lög nr. 69 23. júní 1932.

9. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Skúli Guðmundsson.

L Ö G

um skatt- og útsvarsgreiðslu útlendinga o. fl.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Gagnvart útlendingum, sem landvistar- og atvinnuleyfi hafa um tiltekinn tíma, eða þeim mönnum, er ástæða er til að ætla, að dvelji hér aðeins um stundarsakir eða eru á förum af landi burt, án þess þó að ákvæði 29. gr. 2. tölul. laga um útsvör, nr. 106 1936, nái til þeirra, en hafa fasta atvinnu, skal haga innheimtu tekju-skatts til ríkis og útsvars til bæjar- eða sveitarfélaga svo sem segir í lögum þessum.

2. gr.

Sé dvöl aðilja hér á landi svo löng, að hún skapi honum útsvars- eða skattskyldu, ber kaupgreiðandi hans fulla ábyrgð á greiðslu þessara gjalda, svo sem um hans eigin skatt eða útsvar væri að ræða (sbr. þó 4. gr.). Nú eru kaupgreiðendur aðilja fleiri en einn á hinu sama útsvars- eða skattári, og bera þeir þá hlutfallslega ábyrgð, miðað við þann tíma, er þeir hafa greitt honum kaup.

Gagnvart þeim aðiljum, sem hafa dvalar- eða atvinnuleyfi um ótiltekinn tíma, kemur þó ábyrgð kaupgreiðanda því aðeins til greina, að innheimtumenn skatts og útsvars tilkynni honum, að hann verði gerður ábyrgur.

3. gr.

Til tryggingar ábyrgð þeirri, er í 2. gr. getur, skal kaupgreiðanda heimilt að halda eftir af kaupi útsvars- eða skattgreiðanda allt að 20% af launum, ef um einhlypan mann er að ræða, en allt að 15%, ef fjölskyldumaður á í hlut.

4. gr.

Ef upphæð sú, sem heimilt er að halda eftir samkv. 3. gr. til að fullnægja skatt- og útsvarsskyldum gjaldanda, er sýnilega of há eða of lág, getur gjaldandi eða innheimtumaður skatts eða útsvars, svo og kaupgreiðandi, snúið sér til hlutaðeigandi niðurjöfnunarnefndar og skattanefndar (skattstjóra) og farið fram á, að þær úrskurði um, hve miklu skuli haldið eftir af kaupi gjaldanda til að standast téðar greiðslur. Ábyrgð kaupgreiðanda á þeim skatt- og útsvarsgreiðslum, sem umfram kunna að vera þá upphæð, sem haldið er eftir samkvæmt úrskurðunum, fellur niður, enda hafi kaupgreiðandi skýrt rétt frá málavöxtum.

5. gr.

Jafnskjótt og skattur og útsvar gjaldanda hafa verið ákveðin, skal kaupgreiðanda skylt að endurgreiða gjaldanda það, sem of mikið kynni að hafa verið haldið eftir af kaupi skatt-(útsvars)ársins.

6. gr.

Kaupupphæð þá, sem kaupgreiðandi heldur eftir af kaupi gjaldanda, skal honum skylt að ávaxta með venjulegum bankainnlánsvöxtum, þar til greiðslur hafa farið fram í ríkis- og bæjar- eða sveitarsjóð eða endurgreiðslur til gjaldanda sjálfs.

7. gr.

65

Að öðru leyti gilda ákvæði laga um tekjuskatt og eignarskatt og laga um útsvör, 11. júní eftir því sem á við.

8. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

L Ö G

66

um vörugjald fyrir Vestmannaeyjakaupstað.

11. júní

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallið á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Til þess að standa straum af útgjöldum Vestmannaeyjakaupstaðar skal bæjarstjórn heimilt að leggja á vörur, sem fluttar verða til og frá Vestmannaeyjum, sérstakt vörugjald, er nemi allt að 50% af vörugjaldi til Vestmannaeyjahafnar eins og það er á hverjum tíma, og skal upphæð gjaldsins, innheimta og annað, er þurfa þykir, ákveðið með reglugerð, er bæjarstjórn semur og atvinnumálaráðherra staðfestir.

Undanþegnar gjaldi þessu eru vörur, sem innfluttar eru til stofnana eða einstakra manna, búsettra í öðrum héruðum, eða koma frá þeim til útflutnings, enda þótt settar séu á land í Vestmannaeyjum.

Gjald þetta má taka lögtaki.

Í reglugerð má ákveða, að vörur megi ekki afhenda eða afgreiða til útflutnings, nema sýnd sé kvittun fyrir greiðslu gjaldsins.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. jan. 1939 og gilda til ársloka 1940.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Skúli Guðmundsson.

67

11. júní

L Ö G

um skipun nefndar til að rannsaka hag og rekstur togaraútgerðarinnar og gera tillögur um það mál.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallið á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Sameinað Alþingi kýs hlutbundinni kosningu 5 manna nefnd til þess að rannsaka hag og rekstur allra togaraútgerðarfyrirtækja hér á landi. Skal nefndin sérstaklega taka til athugunar, hvort hægt muni að gera rekstur togaranna hagkvæmari og ódýrari en nú er, og á hvern hátt unnt sé að koma á öruggan grundvöll útgerð þeirra skipa, sem rekin hafa verið með tapi undanfarin ár.

Nefndin skili niðurstöðum rannsóknarinnar og tillögum til ríkisstjórnarinnar. Getur ríkisstjórnin, að þeim tillögum fengnum, falið nefndinni að rannsaka einstök atriði nánar, ef ástæða þykir til.

Kostnaður við störf nefndarinnar greiðist úr ríkissjóði.

2. gr.

Nefndin skal hafa heimild til að heimta skýrslur, munnlegar eða bréflegar, af eigendum og stjórnendum togaraútgerðarfyrirtækja og öðrum, um þau atriði, sem hún telur þörf á við framkvæmd rannsóknarstarfa sinna. Einnig er nefndinni heimilt að rannsaka bækur og skjöl viðkomandi útgerðarfyrirtækja, og eru allir, sem hafa slíkar bækur og skjöl í sínum vörzlum, skyldir til að veita nefndinni aðgang að þeim.

Nefndin leiti einnig upplýsinga hjá stéttarfélögum togarasjómannna og félagi togaraeigenda um allt, sem lýtur að rekstri togaranna, svo og tilhögun og fyrirkomulagi við fiskveiðarnar.

3. gr.

Nefndarmönnum og starfsmönnum nefndarinnar, ef einhverjir eru, er bannað, að viðlagðri ábyrgð eftir ákvæðum almennra hegningarlaga um embættis- og sýslunarmenn, að skýra óviðkomandi mönnum frá því, sem þeir verða áskynja í starfi sínu og varðar einkamál einstakra manna eða fyrirtækja.

4. gr.

Sá, sem vanrækir skyldur þær, sem um ræðir í 2. gr., skal sæta 10—200 kr. dagesktum, unz skyldunni er fullnægt.

Ef nefndinni eru gefnar rangar skýrslur, varðar það sektum, allt að 10000 kr., nema þyngri refsing liggi við samkvæmt lögum.

5. gr.

Mál út af brotum á lögum þessum skulu sæta meðferð almennra lögreglumála.

6. gr.

67

Nefnd sú, er ræðir um í 1. gr., skal kosin þegar eftir gildistöku laga þessara, ef gildistakan fer fram áður en Alþingi því, er lögin samþykkir, er slitið. Ef gildistakan fer fram síðar, skal nefndin þó kosin á Alþingi því, er lögin samþykkir.

7. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Skúli Guðmundsson.

L Ö G

68

um hafnargerð á Raufarhöfn.

11. júní

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Ríkissjóður veitir til hafnargerðar á Raufarhöfn í Presthólahreppi í Norður-Þingeyjarsýslu, samkvæmt áætlun, er ríkisstjórnin hefir samþykkt, $\frac{2}{5}$ kostnaðar, eftir því sem fé er veitt til þess í fjárlögum, allt að kr. 180000.00 — eitt hundrað og áttatíu þúsund krónur — gegn $\frac{3}{5}$ hlutum frá hafnarsjóði Raufarhafnar.

2. gr.

Ríkisstjórninni veitist heimild til að ábyrgjast fyrir hönd ríkissjóðs allt að kr. 180000.00 — eitt hundrað og áttatíu þúsund króna — lán, er hafnarsjóður Raufarhafnar kann að taka, gegn ábyrgð Presthólahrepps og sýslusjóðs Norður-Þingeyjarsýslu, en þó aldrei meira en $\frac{2}{5}$ kostnaðar við hafnargerðina. Tillag úr ríkissjóði og ábyrgð ríkissjóðs eru bundin því skilyrði, að yfirumsjón með verkinu og reikningshald sé falið manni, sem atvinnumálaráðuneytið samþykkir.

3. gr.

Takmörk hafnarinnar skulu ákveðin af atvinnumálaráðherra í samráði við vitamálastjórn ríkisins og hafnarnefnd Raufarhafnar.

4. gr.

Sérhver er skyldur til að láta af hendi lönd og mannvirki, er þarf til hafnargerðarinnar, eða undir brautir og vegi í þarfir hafnarinnar, svo og leyfa, að tekið verði í landi hans hvort heldur er grjót, möl eða önnur jarðefni og þola þær eigna-

68 kvaðir, óhagræði eða takmörkun á afnotarétti, sem hafnargerðin hefir í för með sér, allt gegn því, að fullar bætur komi fyrir. Náist ekki samkomulag um bætturnar, skulu þær ákveðnar með mati tveggja dómkvaddra manna, að tilkvöddum báðum málsaðiljum. Kostnaður við matið greiðist úr hafnarsjóði Raufarhafnar. Nú vill annarhvor málsaðili ekki una mati, og getur hann þá heimtað yfirmat, en gera skal hann það innan 14 daga frá því matsgerð er lokið. Yfirmat skal framkvæmt á sama hátt, af 4 dómkvöddum mönnum. Kostnað við yfirmat greiði sá, er þess hefir krafizt, ef matsupphæðinni verður ekki breytt meir en nemur 10% af hinni ákveðnu endurgjaldsupphæð, ella greiðist kostnaðurinn úr hafnarsjóði Raufarhafnar.

5. gr.

Meðfram strandlengjunni umhverfis höfnina má ekki gera í sjó fram neina bryggju eða önnur mannvirki, né fylla upp eða dýpka út frá landi, nema eftir tilögum hafnarnefndar og með samþykki sveitarstjórnar Presthólahrepps. Sá, sem vill gera eitthvert slíkt mannvirki, skal senda hafnarnefnd beiðni um það, og skal beiðninni fylgja lýsing á því, svo og uppdráttur, ef með þykir þurfa, í tvennu lagi, og heldur hafnarnefnd öðru eintakinu. Hafnarnefnd afgreiðir síðan málið til sveitarstjórnar. Sá, sem fengið hefir slíkt leyfi, skal skyldur að halda mannvirkinu svo við, að engin hætta stafi af því. Þessi ákvæði gilda og um þær bryggjur og önnur mannvirki, er þegar hafa verið gerð á hafnarsvæðinu.

Brot gegn þessari grein varða sektum, frá 20—500 krónum, og getur hafnarnefnd látið nema burt mannvirkið á kostnað eiganda.

6. gr.

Sveitarstjórn Presthólahrepps fer með stjórn hafnarmálanna, undir yfirumsjón atvinnu- og samgöngumálaráðuneytisins.

7. gr.

Framkvæmd hafnarmála og eftirlit með höfninni og eignum hennar skal fela hafnarnefnd. Hafnarnefnd skipa 3 menn, kosnir af sveitarstjórn Presthólahrepps. Nefndarmenn skulu kosnir að afstöðnum hverjum reglulegum sveitarstjórnarkosningum.

8. gr.

Eignum hafnarsjóðs má aðeins verja í þarfir hafnarinnar. Sveitarsjóður ábyrgist skuldir hafnarsjóðs, og sveitarstjórn hefir ábyrgð á eignum hafnarinnar.

9. gr.

Sveitarstjórn má ekki, án leyfis ráðuneytisins, selja eða veðsetja fasteignir hafnarsjóðs, eða kaupa nokkrar nýjar fasteignir, taka stærri lán eða lán til lengri tíma en að þau verði greidd aftur af tekjum þess árs, er fer í hönd, né endurnýja slík lán eða fresta greiðslutímanum, og ekki heldur gera nein þau mannvirki við höfnina, sem svo eru stórvaxin, að árstekjurnar hrökkvi ekki til að koma þeim í framkvæmd.

10. gr.

Til þess að standa straum af kostnaði við dýpkun hafnarinnar og byggingu og viðhald hafnarvirkja, svo og til árlegs rekstrarkostnaðar hafnarinnar, er heimilt að innheimta gjöld þau, sem hér segir:

1. Árlegt gjald af bryggjum og öðrum mannvirkjum, sem gerð eru samkv. 5. gr.
2. Gjöld af skipum og bátum, er hafna sig á Raufarhöfn, og farmi þeirra:
 - a. Lestagjald.
 - b. Vitagjald.

- c. Vörugjald. Undanskildar skulu þó vörur þær, er samkvæmt farmskrá skipsins eiga að fara til annara hafna á landinu, ef þær eru ekki settar á land. 68 11. júní
- d. Bryggjugjald af skipum, er leggjast við bryggjur hafnarinnar.
- e. Festargjald af skipum, er nota festar hafnarsjóðs.

Gjöld þessi, sem og gjöld fyrir önnur afnot af eignum hafnarinnar skulu ákveðin í reglugerð, er hafnarnefnd Raufarhafnar semur og atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið staðfestir.

Herskip, varðskip, björgunarskip og skemmtiskip skulu undanþegin gjöldum til hafnarinnar samkvæmt tölulið 2. a, b, og c.

11. gr.

Nú má álíta, að tekjur af gjaldstofnum þeim, sem heimilaðir eru í 10. gr., hrökkvi ekki fyrir árlegum útgjöldum hafnarinnar, og getur þá hafnarnefnd, með sérstöku samþykki atvinnumálaráðuneytisins fyrir hvert ár, ákveðið, að leggja megi aukagjöld allt að 10% á hin ákveðnu gjöld af út- og innfluttum vörum. Gjöld samkvæmt 10. og 11. gr. innheimtir hafnarnefnd, og má taka þau lögtaki.

12. gr.

Reikningsár hafnarsjóðs er almanaksárið.

13. gr.

Fyrir 1. nóvember ár hvert ber hafnarnefnd að leggja fyrir sveitarstjórn áætlun um tekjur og gjöld hafnarinnar á komandi ári. Sveitarstjórn skal hafa fullsamið áætlunina fyrir lok nóvembermánaðar og senda hana síðan atvinnumálaráðuneytinu til samþykktar fyrir árslok, ásamt nauðsynlegum skýringum á einstökum gjalda- og tekjuliðum.

14. gr.

Nú hefir sveitarstjórn í hyggju einhverjar meiri háttar aðgerðir við höfnina, eða hún vill gera einhverjar þær ráðstafanir, er samþykki atvinnumálaráðuneytisins þarf til, og skal hún þá senda ráðuneytinu sérstaka tillögu um það efni. Skal það gert svo tímanlega sem kostur er á, svo að samþykki ráðuneytisins geti komið til áður en hún lætur fjárhagsáætlun hafnarinnar frá sér fara.

15. gr.

Komi það í ljós, þegar fram á árið liður, að óumflýjanlegt sé að sinna einhverjum aðgerðum utan áætlunarinnar, eða fara fram úr áætluðum fjárhæðum, ber hafnarnefnd að tilkynna það sveitarstjórn í tæka tíð. Fallist hún á tillögur hafnarnefndar, skal þegar leitað samþykkis ráðuneytisins til þess að víkja megi frá áætluninni. Fyrir má ekki framkvæma verkið né stofna til tekjuhallans.

16. gr.

Við lok hvers reikningsárs, og ekki síðar en fyrir febrúarlok, skal hafnarnefnd gera reikning yfir tekjur og gjöld hafnarinnar á hinu liðna ári og efnahagsreikning hennar. Reikningana skal endurskoða og úrskurða á sama hátt og reikninga sveitarinnar.

17. gr.

Að öðru leyti skal ákveða með reglugerð, er hafnarnefnd semur og ráðuneytið staðfestir, allt það, er lýtur að greiðri og hættalausri umferð um höfnina, góðri reglu og öðru höfninni viðkomandi, er við þykir eiga. Í reglugerðinni má ákveða

68 sektir fyrir brot gegn henni, 20—1000 krónur. Sektir samkvæmt lögum þessum 11. júní renna í hafnarsjóð.

18. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.).

Skúli Guðmundsson.

69

11. júní

L Ö G

um bráðabirgðabreyting nokkurra laga.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

1. Framkvæmd laga nr. 50 10. nóv. 1913, um að landssjóður leggi landsbankanum til 100 þús. kr. á ári næstu 20 ár, er frestað til ársloka 1939.
2. Tekjur eftir lögum nr. 56 31. maí 1927, um skemmtanaskatt og þjóðleikhús, renna í rikissjóð til ársloka 1939.
3. Tekjur eftir lögum nr. 58 8. sept. 1931, um einkasölu á tóbaki, skulu renna í rikissjóð til ársloka 1939.
4. Framkvæmd annarar og þriðju greinar laga nr. 45 10. nóv. 1913, um bjargráðasjóð Íslands, er frestað til ársloka 1939.
5. Kennslueftirlit það, sem ræðir um í 6.—8. gr. laga nr. 35 19. maí 1930, fellur burt til ársloka 1939.
6. Framkvæmd c-liðar í 8. gr. laga nr. 84 6. júlí 1932, um bifreiðaskatt og fleira, er frestað til ársloka 1939.
7. Ríkisstjórninni er heimilt að fresta til ársloka 1939 framlögum samkvæmt 5. gr. laga nr. 34 19. júní 1933, um breyting á lögum nr. 84 6. júlí 1932, um bifreiðaskatt og fleira, til þeirra kaupstaða og verzlunarstaða, sem ekki leggja tilskilinn hluta á móti ríkisframlaginu og framkvæma ekki malbikun á árinu 1939.
8. Á árinu 1939 leggur rikissjóður ekki fram til ræktunarsjóðs Íslands þann hluta útflutningsgjalds, sem ræðir um í 12. gr. laga nr. 63 28. jan. 1935.
9. Á árinu 1939 skal frestað framkvæmd laga nr. 98 19. júní 1933, um læknishéraða- og prestakallasjóði. Þó skulu 2000 kr. renna til prestakallasjóðs á árinu.
10. Á árinu 1939 fellur niður starf gengisnefndar og launagreiðsla til hennar, sam-anber lög nr. 48 4. júní 1924 og lög nr. 9 27. maí 1925.
11. Á árinu 1939 skal ekki verja hærri fjárhæð úr rikissjóði til búfjárræktar, sam-anber lög nr. 32 1931, en 62000 kr. Landbúnaðarráðherra ákveður í samráði við búnaðarfélag Íslands, hvernig þessum sparnaði verði náð.

12. Á árinu 1939 má ekki verja úr ríkissjóði meira en 14000 kr. til kaupa á erlend- 69
um áburði, sbr. lög nr. 51 28. jan. 1935. 11. júní
13. Á árinu 1939 leggur ríkissjóður ekki fram meira en 1000 krónur til bókasafna
prestakalla, sbr. lög nr. 17 7. júlí 1931.
14. Á árinu 1939 greiðir ríkissjóður ekki hærra framlag til sýsluvegasjóða en það,
sem ákveðið er til móts við $4\frac{1}{2}\%$ úr héruðum, sbr. lög nr. 102 19. júní 1933.
15. Árið 1939 skulu ekki vera launaðir prófdómendur við ríkisskólana eða skóla, er
njóta ríkisstyrks, nema við embættispróf í háskólanum og burtfararpróf í
menntaskólunum, kennaraskólanum, stýrimannaskólanum, vélstjórnaskólanum,
siglingafræðinámskeiðum og vélgæzlunámskeiðum.
16. Á árinu 1939 leggur ríkissjóður fram 60000 kr. til verkfærakaupasjóðs.
17. Heimild sú til að greiða vaxtastyrk af fasteignaveðslánum bænda, stofnlánum
til frystihúsa, mjólkurbúa o. fl., sem veitt er samkv. 4. gr. l. nr. 79 frá 19. júní
1933, og lögum um breyting á þeim lögum, nr. 91 frá 3. maí 1935, skal úr gildi
felld fyrir árið 1939.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1939.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

L Ö G

70

um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að veita einkaleyfi til að flytja út mó 11. júní
og vörur unnar úr mó og selja á erlendum markaði.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og
Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og
Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með
samþykki Voru:

1. gr.

Landbúnaðarráðherra er heimilt að veita Sigurjóni Péturssyni á Álafossi einka-
leyfi til þess að flytja út mó og vörur unnar úr mó og selja á erlendum markaði,
ef hann, að dómi ráðherra, getur hafizt handa um þessar framkvæmdir og fært
líkur fyrir því, að hægt sé að ryðja þessum vörum braut á erlendum markaði.

Sérleyfið má veita til allt að 10 ára.

2. gr.

Nú neytir ráðherra heimildar þeirrar, er felst í 1. gr. laga þessara, og er þá heim-
ilt að innheimta útflutningsgjald í ríkissjóð af þeim vörum, sem lög þessi greina
og út verða fluttar. Gjald þetta má aldrei nema meiru en 5% af andvirði vörunnar
á útflutningshöfn.

70
11. júní

3. gr.

Nú neytir ráðherra heimildar þeirrar, er felst í ákvæðum 1. gr., og er þá öllum öðrum óheimilt, meðan leyfistíminn stendur, að flytja út vörur þær, er einkaleyfið nær til. Brot gegn því ákvæði varðar sektum, frá 500—5000 kr., og skulu sektir renna í ríkissjóð. Mál út af brotum skulu rekin sem almenn lögreglumál.

4. gr.

Hafi sérleyfishafi ekki notfært sér leyfið að verulegu leyti þrjú fyrstu árin, er landbúnaðarráðherra heimilt að svipta hann sérleyfinu.

5. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Skúli Guðmundsson.

71
11. júní

L Ö G

um byggingarsamvinnufélög.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg.

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Tilgangur byggingarsamvinnufélaga er að reisa íbúðarhús fyrir meðlimi þeirra til eigin afnota með sem hagfelldustum kjörum, að safna eiginframlögum félagsmanna (sjá 3. gr.) og reka lánastarfsemi.

2. gr.

Nú vilja menn stofna byggingarsamvinnufélag, og skulu þeir þá kveðja til almenns fundar á því svæði, sem félaginu er ætlað að ná yfir, og bera málið upp til umræðu og atkvæða. Ef 15 menn eða fleiri koma sér saman um stofnun byggingarsamvinnufélags og bindast samtökum um að gerast félagsmenn, setja þeir félaginu samþykktir í samræmi við lög þessi, og skal leita staðfestingar atvinnumálaráðuneytisins á þeim.

3. gr.

Byggingarsamvinnufélögum sé aflað fjár:

A. Með frjálsum framlögum hvers félagsmanns í stofnsjóð, unz fjárhæð hans í sjóðnum nemur minnst $\frac{1}{5}$ hluta andvirðis þess húsnæðis, sem ákveðið verður, að félagið komi upp fyrir hann. Þegar þessari fjárhæð er náð, situr félagsmaður fyrir um

byggingu húss, enda gangi stofnsjóðsinnieign hans upp í byggingarkostnaðinn. 71

Vextir af stofnsjóði leggjast við höfuðstól, og skulu þeir á hverjum tíma jafn-
háir og innlánsvextir í sparisjóði hjá Landsbanka Íslands. Um rétt til útborg-
unar stofnfjár fer eftir ákvæðum laga um samvinnufélög, nr. 46 frá 1937. 11. júní

- B. Með árlegu gjaldi í rekstrarsjóð félagsins, sem ákveðið skal í samþykktum þess, og sé þessum sjóði varið til þess að standa straum af rekstrarkostnaði félagsins. Kostnaður við að reisa nýjar byggingar telst ekki rekstrarkostnaður.
- C. Með lántöku félagsins til útlánastarfsemi sinnar. Heimilt er fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs að ábyrgjast þau lán. Lánin má taka í erlendri mynt. Gefa skal út skuldabréf fyrir lánum þessum, er hvert um sig nemi ákveðinni upphæð, sem fjármálaráðherra samþykkir. Hvert slíkt lán telst til útlána einn lánaflokkur, og er honum til tryggingar samábyrgð allra þeirra félagsmanna, sem fá lán samkvæmt 4. gr. í þeim flokki. Ekki mega vera færri en 15 félagsmenn í hverjum flokki.

Félagsmenn í sama lánaflokki skulu vera sérstök deild innan síns byggingar-samvinnufélags, og er henni heimilt að hafa sérstaka stjórn að því er varðar sér-mál hennar.

4. gr.

Eigi skal nema eitt byggingarsamvinnufélag í hverjum kaupstað eða kauptúni njóta réttinda samkvæmt lögum þessum.

Nú hafa verið stofnuð fleiri en eitt byggingarsamvinnufélag í kaupstað eða kaup-túni, og skal þá það félagið, er fyrst hóf byggingarstarfsemi, hafa rétt til ríkisábyrgð-ar, eða það félag, sem fyrst var stofnað, ef um byggingarstarfsemi hefir ekki verið að ræða. En hafi fleiri félög verið stofnuð eða hafið byggingarstarfsemi í sama kaup-stað eða kauptúni samkvæmt lögum þessum, skulu þau hafa rétt til að ganga inn í hið viðurkennda félag, og skal þá röðun meðlima þeirra á félagsskrá miðast við þann tíma, er þeir gerðust félagar í hinu fyrra félagi.

5. gr.

Byggingarsamvinnufélag veitir félagsmönnum sínum lán til þess að koma upp byggingum til eigin afnota, enda hafi þeir uppfyllt skilyrði þau um stofnsjóðstil-lög, sem um getur í 3. gr. A. hér að framan.

Lán þessi skulu tryggð með fyrsta veðrétti í húsum og lóðaréttindum allt að 60% af virðingarverði eignarinnar. Ennfremur veitir félagið lán gegn öðrum veð-rétti í eignunum, þó þannig, að samanlagðir fyrsti og annar veðréttur nemi ekki meiri fjárhæð en 80% af kostnaðarverði eignarinnar. Félagið veitir lánin með sömu kjörum og það nýtur á lánum þeim, sem tekin eru í þessu skyni.

6. gr.

Stofnsjóður skal jafnan vera í handbæru fé í banka eða sparisjóði, þar sem ávaxta má fé ómyndugra, að svo miklu leyti, sem honum er eigi varið til að stand-ast framkvæmdir við byggingar eða til útlána. Nú kemur fram hagnaður við útlán eða aðra ávöxtun stofnfjár, og rennur hann í varasjóð félagsins. Um ráðstöfun varasjóðs félagsins gilda ákvæði laga um samvinnufélög, nr. 46 frá 1937.

7. gr.

Félagsmenn í byggingarsamvinnufélagi fá því aðeins lán hjá félaginu, að þeir uppfylli eftirfarandi skilyrði auk þess, sem um ræðir í 3. gr. A.:

- A. Að húsin séu gerð úr varanlegu efni og rúmtak hverrar íbúðar fari ekki fram úr 500 teningsmetrum, með venjulegum nútímapægindum og eftir fastákveðn-um fyrirmyndum, sem stjórn félagsins hefir ákveðið og samþykktar hafa ver-
ið af atvinnumálaráðuneytinu.

- 71 11. júní B. Að húsin sé byggð á þeim stöðum, sem félagsstjórnin ákveður og samþykktir eru af atvinnumálaráðuneytinu, enda útvegi félagsstjórnin leigulóðir.
- C. Að félagið annist um byggingu hússins að öllu leyti, og sé það afhent félagsmanni gegn skuldabréfum með veði í húseigninni, er nemi þeirri fjárhæð, sem húsið kostar umfram stofnfjárframlagið.
- D. Að félagsmaður sé fjárráða og heimilisfastur innan þess svæðis, sem félagið nær yfir. Þeir félagsmenn, er eigi hafa haft yfir 6000 króna skattskyldar tekjur að meðaltali 3 síðastliðin ár og ekki eiga yfir 10 þúsund króna eignir, ganga fyrir öðrum um íbúð.

8. gr.

Nú ákveður félagsstjórn, að félagsmenn skuli reisa sambyggingar, og fær til þess samþykki atvinnumálaráðuneytisins, og er félaginu þá heimilt að annast viðhald slíkra bygginga utanhúss. Noti félag heimild þessa, skal gera reglugerð um eftirlit og framkvæmd viðhalds, svo og skiptingu kostnaðar á eigendur. Um sameiginleg tæki innanhúss í sambyggingu, svo sem leiðslur allar og hitunartæki, fer eftir því, sem segir í reglugerð. Leita skal staðfestingar atvinnumálaráðherra á reglugerðum þeim, er samdar kunna að verða samkvæmt þessari grein.

9. gr.

Byggingarsamvinnufélagi, sem kemur upp sambyggingum, er heimilt að eiga til frambúðar sameiginlegt miðstöðvarhús og þvottahús fyrir margar íbúðir, húsnæði fyrir fasta starfsmenn félagsins og fyrir matvöruverzlun. Ákvæði skulu sett í reglugerð um þátttöku eigenda íbúðanna í kostnaði, sem af þessu hlýzt.

10. gr.

Ákveðið skal í samþykktum byggingarsamvinnufélags, að enginn, sem fengið hefir íbúð að tilhlutun félagsins, megi selja hana, nema stjórnin hafi áður hafnað forkaupsrétti félagsins vegna, og aldrei framleigja nema nokkurn hluta af íbúðinni. Þó getur eigandi, að fengnu leyfi stjórnarinnar, leigt heila íbúð um stundarsakir, ef sérstakar ástæður eru fyrir hendi. Söluverð slíkrar íbúðar, hversu oft sem eigendaskipti kunna að verða, má aldrei vera hærra en stofnverð hennar, að viðbættu virðingarverði þeirra endurbóta, er á kunna að hafa verið gerðar, en að frádreginni hæfilegri fyrningu, hvorttveggja samkvæmt mati dómkvaddra manna. Sé um framleigu að ræða, ákveður stjórn félagsins, hve há leigan megi vera, og miðast hún við raunverulegan kostnað eiganda, samkvæmt mati, af íbúðinni eða hluta hennar, sem leigður er.

Nú sannast, að félagsmaður hefir selt hús hærra verði en leyfilegt er samkvæmt þessari grein, og rennur þá sá hluti söluverðsins, sem er umfram hið löglega verð, til félagsins og leggst í varasjóð. Verði seljandi einhverra orsaka vegna eigi fær um að greiða fjárhæð þessa, á félagið kröfu á hendur kaupanda, en þó því aðeins, að honum hafi, þegar kaupin fóru fram, verið kunnugt um, að seljandi hafi brotið á móti ákvæði þessarar greinar, og er þá fjárhæðin forgangsskuld með veði í húsinu næst á eftir veðréttum félagsins. Auk þess eru þá öll lán félagsins, sem á húsinu hvíla, þegar fallin í gjalddaga.

11. gr.

Nú neytir stjórn byggingarsamvinnufélags eigi forkaupsréttar, og er þá eiganda heimilt að selja eignina hverjum þeim manni, sem félagsstjórn samþykkir, en þó verður kaupandi að gerast meðlimur í byggingarsamvinnufélaginu og hlíta samþykktum þess.

12. gr.

Óheimilt er að veðsetja húseignir byggingarsamvinnufélaga fyrir hærri fjárhæð samtals en nemur 80% af upphaflegu kostnaðarverði þeirra og endurbóta,

sem á kunna að hafa verið gerðar, að frádreginni eðlilegri fyrningu, eins og hún 71
kann að vera á hverjum tíma, enda verður eigi gert fjárnám í eigninni fyrir meiri 11. júní
fjárhæð.

13. gr.

Ríkisábyrgðin fyrir lánum til byggingarsamvinnufélaga er því skilyrði bundin, að fyrsti veðréttur, að viðbættri ríkisábyrgð, nemi ekki hærri upphæð en 15 þús. kr. fyrir hverja einstaka íbúð.

14. gr.

Um stjórn, reikningsskil og fundi byggingarsamvinnufélaga fer eftir ákvæðum laga um samvinnufélög, nr. 46 frá 1937. Fjármálaráðherra skipar annan endurskoðanda, enda skal félaginu skylt að senda ráðuneytinu samrit af aðalreikningi sínum árlega.

Þóknun til stjórnar og endurskoðenda greiðist úr rekstrarsjóði félagsins.

15. gr.

Ríkisstjórnin lætur gera fyrirmyndaruppdraetti bæði að sérbyggingum og sambyggingum, til afnota fyrir byggingarsamvinnufélög, og lætur þær í té án endurgjalds.

Sömuleiðis sér ríkisstjórnin um öruggt eftirlit með framkvæmdum og húbyggingum þeirra félaga, er starfa samkvæmt lögum þessum.

16. gr.

Um skrásetningu og félagsslit byggingarsamvinnufélaga fer eftir ákvæðum laga um samvinnufélög, nr. 46 1937.

17. gr.

Lög nr. 71 23. júní 1932, um byggingarsamvinnufélög, og lög nr. 41 19. júní 1933, um breyting á þeim lögum, eru úr gildi felld.

18. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Ákvæði til bráðabirgða.

Þau byggingarsamvinnufélög, er þegar hafa komið upp íbúðarhúsum samkvæmt eldri lögum um byggingarsamvinnufélög, njóta fullra réttinda samkvæmt lögum þessum.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Skúli Guðmundsson.

72

11. júní

L Ö G

um einkaleyfi til að vinna þilplötur o. fl. úr íslenzku torfi.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Frá gildistöku laga þessara veitist Kaupfélagi Eyfirðinga á Akureyri einkaleyfi um næstu 15 ár til þess að vinna þilplötur, byggingarpappa og tréni (sellulose) úr íslenzku torfi.

Einkaleyfi þetta getur Kaupfélag Eyfirðinga framselt til félags, sem stofnað kann að verða fyrir tilhlutun þess, í þeim tilgangi að hagnýta einkaleyfið. Óheimilt er þó að framselja einkaleyfið nema samþykki atvinnumálaráðherra komi til.

2. gr.

Meðan leyfistíminn stendur, er öllum óheimilt að nema torf hér á landi í þeim tilgangi að vinna úr því til sölu framleiðsluvörur þær, sem 1. gr. ræðir um. Brot gegn þessu ákvæði varða sektum frá 500—20000 kr., er renna í ríkissjóð.

3. gr.

Hafi sérleyfishafi ekki notfært sér leyfið að verulegu leyti innan 3 ára, eða falli framleiðslan niður um jafnlangan tíma, er atvinnumálaráðherra heimilt að svipta hann sérleyfinu.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Skúli Guðmundsson.

73

11. júní

L Ö G

um breyting á lögum nr. 46 13. júní 1937, um samvinnufélög.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Fyrsta málsg. 19. gr. laganna orðist þannig:

Á fundum í félagi, sem er óskipt heild, hafa allir félagsmenn atkvæðisrétt. En í félagi, sem skiptist í deildir, hafa fulltrúar deildanna einir atkvæðisrétt. Hve marga

fulltrúa hver félagsdeild má senda á fund með fullu umboði, fer eftir tölu félags- 73
manna í deildinni, svo sem samþykktir félagsins nánar ákveða. Heimilt er þó að á- 11. júní
kveða, til þess að tryggja viðskipti félagsdeilda við félag, að fulltrúatalan fari jafn-
framt eftir heildarvöruskiptum deildanna við félagið.

2. gr.

Fyrri málsg. 31. gr. laganna orðist þannig:

Æðsta vald í sambandsmálum er í höndum fulltrúafunda. Fulltrúar eru kosnir af félögum þeim, sem eru í sambandinu, og fer tala þeirra, er hvert félag má senda á sambandsfund, eftir tölu félagsmanna. Heimilt er þó að ákveða, til þess að tryggja viðskipti félaga við samband, að fulltrúatalan fari jafnframt eftir heildarvöruskiptum félaganna við sambandið.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Skúli Guðmundsson.

L Ö G

74

11. júní

um löggilta niðurjöfnunarmenn sjóttjóns.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallið á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Atvinnumálaráðuneytinu er heimilt að löggilda menn til að annast niðurjöfnun sjóttjóns, ef þeir fullnægja skilyrðum þeim, sem sett eru í lögum þessum.

2. gr.

Þessi eru skilyrði þau, er getur í 1. gr.:

1. Löggiltur niðurjöfnarmaður sjóttjóns skal hafa íslenzkan ríkisborgararétt, fasta búsetu hér í landinu, vera fullra 25 ára, fjár síns ráðandi og hafa óflekkað mannorð.
2. Hann skal hafa tekið embættispróf í lögum við Háskóla Íslands.
3. Hann skal hafa aflað sér fræðilegrar sérþekkingar á sjórétti og sjóvátryggingarrétti við erlendan háskóla eigi skemur en eitt ár.
4. Hann skal leggja fram skilríki fyrir því, að hann hafi starfað að niðurjöfnun sjóttjóns hjá innlendum eða erlendum löggiltum niðurjöfnunarmanni sjóttjóns eigi skemur en í eitt ár.

- 74 5. Hann má ekki reka atvinnu, er ráðherra telur ósamrýmanlega þessu starfi, svo
11. júní sem skipamiðlun, eða veita forstöðu skipa- eða váttryggingarfélagum.

3. gr.

Löggiltur niðurjöfnunarmaður sjóttjóns skal undirrita drengskaparheit um að vinna verk sitt eftir beztu vitund og þekkingu, og yfirleitt inna skyldur sínar sem niðurjöfnunarmaður sjóttjóns samvizkusamlega af hendi.

4. gr.

Niðurjöfnun löggilts niðurjöfnunarmanns jafngildir niðurjöfnun þeirra tveggja dómkvaddra manna, er getur í 8. kap. siglingalaganna.

Löggiltum niðurjöfnunarmanni sjóttjóns er heimilt að gefa upplýsingar til afnota í dómsmálum um niðurjöfnun sjóttjóns og um önnur atriði, sem falla undir starfsvið hans. Fer um sönnunargildi þessara yfirlýsinga sem um skýrslur opinberra embættismanna.

5. gr.

Löggiltir niðurjöfnunarmenn sjóttjóns skulu sæta sömu viðurlögum fyrir brot sem opinberir sýslunarmenn.

6. gr.

Atvinnumálaráðuneytið getur tiltekið nánar í reglugerð um verksvið, störf og þóknun niðurjöfnunarmanna sjóttjóns.

7. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Skúli Guðmundsson.

L Ö G

um veiting ríkisborgararéttar.

Vér **Christian hinn Tíundi**, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

Ríkisborgararétt skulu öðlast:

Bertelsen, Andreas Jess, kaupmaður í Reykjavík, fæddur í Noregi.

Eide, Hans, kaupmaður í Reykjavík, fæddur í Noregi.

Haarde, Tomas, stöðvarverkstjóri í Reykjavík, fæddur í Noregi.

Halblaub, Ágúst, vélstjóranemi í Reykjavík, fæddur í Þýskalandi.

Halblaub, Sólveig Jónsdóttir, verkakona á Akureyri, fædd hér á landi. 75
 Isebarn, Ingólfur Hans Hermann, skrifstofumaður í Reykjavík, fæddur í Noregi. 11. júní
 Isebarn, Júlíana Matthildur, skrifari í Reykjavík, fædd í Noregi.
 Jensen-Brand, Helgi Carl, verkamaður í Reykjavík, fæddur í Canada.
 Johansen, Kári Sölmundarson, verzlunarmaður á Akureyri, fæddur í Noregi.
 Jónas Jónasson, verzlunarmaður í Reykjavík, fæddur hér á landi. — Réttur þessi
 tekur ekki til konu hans.
 Kristján Halldórsson, verkamaður á Hólmavík, fæddur hér á landi.
 Magnús Már Sigurjónsson, verkamaður í Reykjavík, fæddur í Canada.
 Molvik, Jakob Andreassen, verkamaður á Akureyri, fæddur í Noregi.
 Rasmussen, Gunnar Hans, námsmaður í Reykjavík, fæddur í Danmörku.
 Stolzenwald, Helmuth Gustav Rudolf, klæðskeri í Vestmannaeyjum, fæddur í
 Þýzkalandi.
 Sörensen, Arne, úrsmiður á Ísafirði, fæddur í Danmörku.
 Valderhaug, Andris, bakari á Dalvík, fæddur í Noregi.
 Weissappel, Friedrich Karl Johanna, píanóleikari í Reykjavík, fæddur í Aust-
 urriki.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
 (L. S.)

Hermann Jónasson.

L Ö G

76

11. júní

um byggingar- og landnámssjóð.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

I. KAFLI

Um markmið sjóðsins.

1. gr.

Tilgangur sjóðsins er að stuðla að endurbyggingu íveruhúsa í sveitum og stofnun nýrra býla.

2. gr.

Sjóðurinn starfar í tveim deildum, sem heita byggingarsjóður og nýbýlasjóður.

II. KAFLI

Um byggingarsjóð.

3. gr.

Stofnfé sjóðsins er byggingar- og landnámssjóður eins og hann er nú. Tekjur sjóðsins eru:

1. Vextir af útistandandi lánum.
2. Árlegt framlag úr ríkissjóði, 200 þúsund krónur.

4. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að taka lán, allt að 3 milljónum króna, hvort heldur er hér á landi eða erlendis, handa byggingarsjóðnum, til stuðnings þeirri starfsemi, sem honum er ætluð samkvæmt lögum þessum. Einnig er stjórn sjóðsins, með samþykki ríkisstjórnarinnar, heimilt að gefa út verðbréf, er innleysist á 30—40 árum, og sé gerð bréfanna, vextir og nánara fyrirkomulag um sölu þeirra ákveðið af ríkisstjórninni.

5. gr.

Stjórn Búnaðarbankans ákveður, hvað lagt skuli í varasjóð af tekjuafgangi þeim, sem verða kann samkvæmt árlegum reikningsskilum sjóðsins.

Af fé varasjóðs skal greiða tap, sem byggingarsjóður kann að verða fyrir.

6. gr.

Til tryggingar vaxtabréfum samkvæmt 4. gr. er:

1. Skuldabréf frá lántakendum.
2. Varasjóður byggingarsjóðs.
3. Höfuðstóll byggingarsjóðs.
4. Ábyrgð ríkissjóðs.

Ef taka þarf til trygginganna, sé það gert í þeirri röð, sem hér er talin.

7. gr.

Lán úr sjóðnum eru eingöngu veitt til byggingar íbúðarhúsa í sveitum.

Lánin eru veitt með þessum skilyrðum:

1. Að lántakandi sé íslenskur ríkisborgari og fullveðja.
2. Að hann sanni með síðustu skattaskýrslu sinni, staðfestri af skattanefnd, að hann eigi svo mikil efni sem nauðsynleg eru til búrekstrar á jörðinni, en geti ekki af eigin rammleik reist íbúðarhús á henni.
3. Að hann sanni með vottorði hreppstjóra, að jörðin liggi ekki undir skemmdum af völdum náttúrunnar.
4. Að húsin séu gerð úr varanlegu efni og gerð þeirra innan og utan samþykkt af stjórn sjóðsins.
5. Að sveitarstjórn telji jörðina svo vel í sveit setta, að ráðlegt sé að endurreisa bæjarhús á henni.
6. Að lögð sé fram stutt lýsing á bæjarhúsum umsækjanda, undirrituð af virðingarmönnum Brunabótafélags Íslands.
7. Að fyrir liggi frá trúnaðarmanni Búnaðarfélags Íslands, eða trúnaðarmanni nýbýlastjórnar, ef ekki næst til trúnaðarmanns Búnaðarfélags Íslands, yfirlýsing um, að húsið verði reist á hentugum stað, miðað við ræktun, vatnsból, síma, vegi o. s. frv.

8. gr.

Lán má veita gegn þessum tryggingum:

1. Gegn hverju því fasteignaveði, er stjórn sjóðsins tekur gilt.

2. Gegn afgjaldskvöð af býlum þeim, er lán er veitt til, enda sé býlið ekki veðsett með 1. veðrétti.
3. Gegn ábyrgð sýslu-, bæjar- eða hreppsfélaga, að áskildu lögmætu samþykki æðri stjórnarvalda.

76
11. júní

9. gr.

Lánin veitast með þessum kjörum:

1. Vextir og afborganir af lánum séu ekki yfir 5% af allri lánsupphæðinni í 42 ár.
2. Lán þessi mega nema:
 - a. Verði aðflutts byggingarefnis, að því leyti sem það er ekki greitt með byggingarstyrk. Þar til telst þó ekki sandur, mór, mól, steinn, torf, mosi eða önnur slík efni, þótt afla verði utan landareignarinnar.
 - b. Allt að $\frac{2}{3}$ hlutum af kaupi steinsmiða og trésmiða, er nauðsynlega þurfa að vinna að húsagerðinni.

Lán þessi mega þó ekki fara yfir 6 þúsund krónur til sama manns.

10. gr.

Lánin greiðir sjóðurinn út að jafnaði í þremur hlutum, þannig:

Fyrsta hluta þegar efni til byggingarinnar er allt keypt og komið á staðinn.

Annar hluta þegar byggingin er komin undir þak.

Þriðja og síðasta hluta þegar byggingin er fullgerð.

Skal hin útborgaða fjárhæð í hvert sinn miðuð við þann útborgaða hluta kostnaðar, sem láns hæðin fer eftir, samkv. 9. gr.

III. KAFLI

Um byggingarstyrk.

11. gr.

Ríkissjóður leggur árlega fram 125 þúsund krónur til að styrkja endurbyggingu íbúðarhúsa í sveitum. Styrkurinn sé óafturkræft framlag.

12. gr.

Skilyrði fyrir byggingarstyrk eru, að umsækjandi leggi fram skilríki samkv. ákvæðum 1.—7. tölul. 7. gr. og ennfremur skilríki fyrir:

1. Að sannað sé með vottorði hreppstjóra og héraðslæknis, að húsakynnin séu óhæf til íbúðar.
2. Að jörðin sé í sjálfsábúð eða falli undir ákvæði laga um erfðaábúð og óðalsrétt.
3. Að fasteignamat (millimat) bæjarhúsa sé ekki yfir 1800 krónur, ef jörðin er í sjálfsábúð.
4. Að landverð jarðar í opinberri eign fari ekki yfir 8000 krónur.

Framlagið til hvers býlis má vera 500—1500 krónur. Þó aldrei meira en $\frac{1}{3}$ af kostnaðarverði hússins. Til íbúðarhúsbýgginga, þar sem um lán og styrk er að ræða, má láns- og styrkupphæðin samtals ekki fara yfir 6000 krónur til hvers býlis.

Lokagreiðsla fer fram þegar fullnaðarreikningur er kominn yfir byggingarkostnaðinn.

13. gr.

Nýbýlastjórn ákveður, hvaða jarðir skulu verða aðnjótandi þess framlags til bygginga, er um ræðir í lögum þessum, og ákveður upphæðina til hvers býlis. Þó skulu þeir umsækjendur að öðru jöfnu ganga fyrir, er orðið hafa fyrir verulegu tjóni á húseignum sínum vegna óviðráðanlegra orsaka, svo sem jarðskjálfta, bruna,

- 76 stórviðra o. s. frv. Getur hún krafizt allra þeirra upplýsinga, sem hún telur nauðsynlegar, og sett þau skilyrði um byggingarnar, sem hún telur þurfa til að tryggja það, að þær komi að sem fyllstum notum.
11. júní

IV. KAFLI

Um nýbýli og samvinnubyggðir.

14. gr.

Ríkið vinnur að því að skapa skilyrði til þess, að sem mest af árlegri fólksfjölgun þjóðarinnar eigi kost á að fá býli í sveitum til ábúðar, þar sem landbúnaður verði stundaður sem aðalatvinnuvegur. Veitir ríkið þann stuðning við stofnun býlanna, að stofnverð þeirra verði ekki meira en það, að meðalfjölskylda geti haft þar sámið af afkomuskilyrði samkvæmt því, sem ákveðið er í lögum þessum.

15. gr.

Nýbýli nefnist í lögum þessum hvert það býli, sem reist er hér á landi eftir að lög þessi öðlast gildi og þar sem landbúnaður er rekinn sem aðalatvinnugrein, enda fái hið nýja býli útskipt land með ákveðnum landamerkjum, eftir því sem við á og þörf krefur.

Til nýbýla má stofna hvort sem vill með því að reisa það í óráktuðu landi, eða skipta túni heimajarðarinnar til beggja eða allra býlanna. Þegar jörð er skipt í nýbýli, skal þess gætt, að hvert býlið um sig hafi svo mikið landrými, að álitu nýbýlastjórnar, að nægi meðalfjölskyldu til framfæris, miðað við þann búrekstur, sem fyrirhugaður er á hverjum stað. Jörð, sem lagzt hefir í eyði áður en lög þessi öðlast gildi og ekki eru á nothæf hús fyrir fólk eða fénað, og sem tekin er til endurbyggingar og ræktunar, telst nýbýli.

16. gr.

Heimilt er eiganda jarðar að stofna til nýbýla á þann hátt, að landnot séu að nokkru eða öllu leyti sameiginleg fyrir heimajörðina og nýbýlið, enda samþykki nýbýlastjórn ríkisins, að svo sé.

Því aðeins er þetta þó heimilt, að nægileg hús fyrir fólk og fénað séu til á jörðinni eða verði reist þar til afnota fyrir bæði býlin. Óheimilt er eigendum þessara jarða að sameina býlin aftur, en sé það þó gert, er styrkur ríkisins endurkræfur, og er nýbýlið til tryggingar þeirri greiðslu.

17. gr.

Samvinnubyggðir nefnast í lögum þessum minnst 5 býli, sem reist eru í sama hverfi, þar sem framkvæmdir allar við byggingu býlanna hafa verið gerðar eftir fyrirfram ákveðnu skipulagi.

18. gr.

Ef nýbýlafélag eða einstaklingar, sem eigi ætla að gerast ábúendur á nýbýlinu, vinna að því að koma þeim upp, skulu slík nýbýli afhent væntanlegum ábúendum við kostnaðarverði, að frádregnum ríkissjóðsstyrknum. Ef slík nýbýli eru leigð um stundarsakir, skal leigan metin þannig, að ekki sé tekin leiga af framlagi ríkissjóðs til býlisins. Verði ágreiningur um leigumála, skal leigan metin af úttektarmönnum hlutaðeigandi hrepps.

19. gr.

Heimilt er hverjum jarðareiganda að byggja fleiri en eitt nýbýli á landi jarðar sinnar, ef ákvæðum 15. gr. um lágmarksstærð býlanna er fylgt. Þó getur enginn,

er reisa vill nýbýli, notið þess stuðnings, sem ríkið veitir, nema nýbýlastjórn samþykki hið nýja býli og fram hafi farið sú rannsókn, sem um getur í 20. gr.

76

11. júní

20. gr.

Áður en ráðizt er í framkvæmdir til stofnunar nýbýla eða samvinnubyggða, fari fram rannsókn á allri aðstöðu, og sérstaklega á eftirtöldum atriðum:

1. Að náttúruskilyrði og aðstaða til markaðs og samgangna sé svo hagstæð, að líklegt sé, að framleiðslan beri sig.
2. Að land til býlanna geti fengizt með hæfilegu verði.
3. Á efni til húsagerðar o. fl.
4. Hvort skilyrði séu til nýtingar jarðhita eða virkjunar vatnsorku.

Stjórn nýbýlamála.

21. gr.

Atvinnumálaráðuneytið (landbúnaðarráðherra) skal hafa með höndum yfirstjórn allra nýbýlamála í landinu.

22. gr.

Landbúnaðarráðherra skipar nýbýlastjóra og getur falið það starf búnaðarmálastjóra, eða bankastjóra Búnaðarbanka Íslands. Nýbýlastjóri sér um og hefir með höndum allar framkvæmdir í nýbýlamálum.

Laun nýbýlastjóra ákveður ráðherra, unz þau verða ákveðin í launalögum. Reiknast þau ásamt þóknun til nýbýlanefndar með kostnaði við nýbýli.

23. gr.

Landbúnaðarráðherra skipar þriggja manna nýbýlanefnd til þriggja ára í senn, og skal einn þeirra skipaður formaður. Hún skal vera ráðgefandi um allar framkvæmdir og gera tillögur um, hvaða nýbýli njóta styrks ár hvert. Nefndarmenn fá þóknun fyrir starf sitt, er landbúnaðarráðherra ákveður, þó ekki yfir kr. 500 til hvers.

24. gr.

Skylt er Búnaðarfélagi Íslands að láta starfsmenn sína aðstoða nýbýlastjóra í störfum hans, eftir því sem þörf krefur og um semst milli þess og landbúnaðarráðherra.

Um réttindi og skyldur ábúenda.

25. gr.

Sá, er reisa vill nýbýli í landi jarðar sinnar, eða vill láta af höndum land til nýbýlastofnunar, sendir nýbýlastjórn ríkisins tillögur sínar. Nýbýlastjórn lætur athuga alla aðstöðu til nýbýlastofnunar á staðnum, ef það hefir ekki verið gert áður, og úrskurðar síðan, hvort hann sé hæfur fyrir nýbýli.

26. gr.

Hinu nýja landnámi sé komið í framkvæmd á þann hátt, sem hér segir:

- a. Nýbýli byggð í landi, sem nýbýlingur á sjálfur, eða trygging er fyrir, að hann eignist samkvæmt ákvæðum 18. gr. Býlin reisa eigendur jarða eða nýbýlingar sjálfir, eftir því sem um semst við nýbýlanefnd og undir eftirliti nýbýlastjóra.
- b. Nýbýli reist í landi ríkis, bæjar- eða sveitarfélaga. Þeir menn, sem hafa í hyggju að reisa slík nýbýli, senda nýbýlastjórn umsókn um það. Uppfylli umsækjendur ákvæði 30. gr., gerir nýbýlastjóri samning við þá um framkvæmd verksins, og skal þar meðal annars ákveða, hvenær verkinu skuli í síðasta lagi lokið og á

76
11. júní

hvern hátt það sé unnið. Framkvæmd þess hluta verksins, sem styrkur er miðaður við, má þó ekki standa lengur yfir en 5 ár.

Þegar ráðstafað er landi sveitar- eða bæjarfélags til nýbýla eða samvinnubyggða, og skipulagðar framkvæmdir við stofnun þeirra, verður nýbýlastjóri að fá samþykki hlutaðeigandi sveitar- eða bæjarstjórnar fyrir ákvörðunum sínum.

c. Samvinnubyggðir, reistar í landi ríkis, bæjar, sveitar eða nýbýlafélaga.

Um undirbúning framkvæmdanna gilda eftirfarandi ákvæði:

1. Allar nauðsynlegar rannsóknir til undirbúnings stofnunar samvinnubyggða hafi verið framkvæmdar samkvæmt 20. gr.
2. Áður en hafizt er handa um stofnun samvinnubyggða, skal nýbýlastjóri tryggja það, eftir því sem hann telur þurfa, að nægilega margir ábúendur í væntanlegri samvinnubyggð séu reiðubúnir að mynda félag og gera með sér samþykkt samkvæmt 28. gr.
3. Væntanlegir ábúendur í samvinnubyggðum skulu, eftir því sem um semst og unnt er, vinna að stofnun býlanna. Teljast slík vinnuframlög sem hluti af því, er þeim ber að leggja fram sem stofnverð.
4. Nýbýlastjóri og nýbýlanefnd ákveða býlafjölda í hverri samvinnubyggð, hversu mikið land skuli fylgja hverju býli, í samráði við ábúendur, svo og hverskonar búskapur skuli aðallega stundaður á býlunum.
5. Nýbýlanefnd og nýbýlastjóri ákveða gerð húsa og skipulag byggðarinnar. Skyld er að leggja uppdrætti að húsum og skipulagsuppdrátt samvinnubyggðar undir álit stjórnar þess samvinnubyggðafélags, sem við byggðinni á að taka, og ber að taka til greina tillögur hennar, að svo miklu leyti sem mögulegt er. Nánari ákvæði um þessi atriði skulu sett með reglugerð.

27. gr.

Landbúnaðarráðherra er heimilt að veita félögum, er hafa að markmiði að reisa samvinnubyggðir, svo og bæjar- eða sveitarfélögum, sem vilja koma upp nýbýlum eða samvinnubyggðum í löndum sínum, rétt til þess að gera það. Slík félög verða að uppfylla þau skilyrði og hlíta þeim fyrirmælum, sem nýbýlastjórn ríkisins setur þeim um framkvæmd verksins.

28. gr.

Allir þeir, sem ætla að gerast ábúendur í væntanlegri samvinnubyggð, skulu mynda með sér félag, er nefnist samvinnubyggðafélag. Félagsmenn skulu setja sér samþykkt í samræmi við lög þessi, og skal hún, til þess að öðlast gildi, vera staðfest af landbúnaðarráðherra eftir tillögu nýbýlanefndar.

Í samþykkt samvinnubyggðafélags skal ákveða, hvort rekinn skuli einstaklingsbúrekstur eða samvinnubúrekstur í byggðinni. Nánari fyrirmæli um undirbúning og setningu samþykktar samvinnubyggðafélags skulu sett með reglugerð.

29. gr.

Tilgangur samvinnubyggðafélaga er:

1. Að kaupa eða leigja land fyrir væntanlega samvinnubyggð og annast undirbúning og framkvæmdir við að koma henni upp, svo og að annast lántökur til þeirra framkvæmda, samkv. 35. gr., og skal ákveða nánar um þessi atriði í samþykkt félagsins.
2. Að koma á fót rafvirkjun eða mannvirkjum til hagnýtingar á hveraorku, eða öðrum mannvirkjum til sameiginlegra afnota fyrir félagsmenn og annast rekstur þeirra.

30. gr.

Skilyrði til þess, að umsækjandi geti fengið aðstoð ríkisins við stofnun nýbýlis eða fengið ábúðarrétt á nýbýli, sem stofnað er eftir lögum þessum, eru þessi:

1. Að hann eigi ekki og hafi ekki árlangt átt aðra jörð eða býli, sem fjölskylda geti haft lífsframsæri af.
2. Að hann, að dómi nýbýlanefndar, sé svo efnum búinn, að hann geti lagt fram sinn hluta af stofnkostnaði býlisins og rekið bú á því, en sé þó ekki svo efnum búinn, að hann geti byggt býlið af eigin rammleik.
3. Að hann hafi þá þekkingu á búnaði, sem nauðsynlegt verður að teljast, að dómi nýbýlanefndar, og hafi starfað við landbúnað minnst 2 ár.

31. gr.

Um nýbýli, sem eru í einkaeign, en hafa hlotið styrk frá ríkinu samkvæmt lögum þessum, gilda eftirfarandi ákvæði:

1. Skylt er að tilkynna nýbýlastjóra, ef nýbýli eru seld, og er kaupsamningur því aðeins gildur, að nýbýlanefnd samþykki hann.
2. Ekki má selja býli þessi meira en nemur fasteignamatsverði, að frádregnum hinum óafturkræfu framlögum ríkisins til þeirra, þar með talinn jarðræktarstyrkur, en að viðbættu virðingarverði þeirra framkvæmda, sem gerðar hafa verið frá því að síðasta fasteignamat fór fram.
3. Þegar býlin skipta um eigendur við erfðaskipti, skal mat á þeim háð sama eftirliti og um sölu væri að ræða.
4. Ekki má veðsetja þann hluta af matsverði býlanna, er svarar til þess styrks, sem ríkið hefir til þeirra lagt.

32. gr.

Þau nýbýli, sem ekki eru í einkaeign, skulu byggð samkvæmt lögum um erfða-ábúð og óðalsrétt.

33. gr.

Ef nýbýli í einkaeign kemst í niðurniðslu, að dómi nýbýlanefndar, þannig að húsum og mannvirkjum er eigi viðhaldið, er styrkur ríkisins til stofnunar býlisins endurkræfur, og má þá selja býlið til lúkningar honum, ef þörf krefur.

Um framlög ríkissjóðs og lán til nýbýla og samvinnubyggða.

34. gr.

Til ræktunar nýbýlis, sem stofnað er eftir lögum þessum, svo og til bygginga á því, má verja allt að 3500 kr. í styrk á hvert býli. Þó skal styrkur aldrei vera hærri en það, að hann nemi $\frac{7}{17}$ af stofnkostnaði býlisins. Styrkur ríkisins greiðist eftir því sem um semst milli nýbýlanefndar og þess, er nýbýlið reisir, með vinnu eða peningum, og greiðist eftir því sem framkvæmd við byggingar og nýrækt miðar áfram, en þó aldrei fyrr til nýbýla, sem eru í einkaeign, en byrjað er á byggingum.

35. gr.

Stofnuð skal lánadeild, er nefnist nýbýlasjóður. Hún skal veita lán til að reisa nýbýli og samvinnubyggðir. Nýbýlasjóður hefir heimild til að gefa út verðbréf, er innleysist á 20—40 árum, og skal gerð bréfanna og nánara fyrirkomulag um sölu þeirra ákveðið af ráðuneytinu með reglugerð. Bréfin skulu tryggð með ábyrgð ríkissjóðs.

36. gr.

Úr nýbýlasjóði skal veita lán til stofnunar nýbýla, og má það vera allt að 3500 kr. á býli, og þó aldrei yfir $\frac{7}{17}$ af stofnkostnaði býlisins. Lánin skulu veitt gegn 1. veðrétti í býlinu, sé landið óveðsett, ella með síðari veðrétti og uppfærslurétti.

- 76 Á undan láni nýbýlasjóðs má aðeins hvíla:
11. júní a. Hæfilegt kaupverð óræktaðs lands býlisins, að dómi nýbýlastjórnar, og þó aldrei yfir 1500 kr., og
- b. 50% af verðmæti varanlegra mannvirkja, er landinu kann að fylgja, og skal lán úr nýbýladeild vera þeim mun lægra, er slíku láni nemur, þannig, að það ásamt láni úr nýbýlasjóði fari ekki fram úr 3500 kr.
- Lán nýbýlasjóðs afborgast á 20—40 árum, eftir gerð húsa. Vextir af þeim séu ekki hærri en greiða þarf af verðbréfum, sem sjóðurinn gefur út.

37. gr.

Með hvers árs fjárlögum skal ákveðið, hve mikið fé sé lagt til stofnunar nýbýla á komandi ári. Skal þá nýbýlanefnd gera tillögur um, hvaða umsækjendur skuli sitja fyrir um styrk og hvernig honum skuli skipt milli þeirra. Á sama hátt gerir nýbýlanefnd tillögur til stjórnar Búnaðarbankans um lánveitingar úr nýbýlasjóði. Tillögur nefndarinnar um styrkveitingu til nýbýla skal leggja fyrir landbúnaðarráðherra, sem tekur um þær fullnaðarákvarðanir í samráði við nýbýlastjóra.

38. gr.

Ábúendur allra nýbýla og samvinnubyggða, sem stuðnings njóta samkvæmt lögum þessum, skulu greiða fyrningargjald af íbúðarhúsum býlisins. Fyrningargjaldið miðast við varanleik húsa og er ákveðið af nýbýlastjórn í eitt skipti fyrir öll sem jafnt hundraðsgjald, og skal það ekki vera yfir 1% af kostnaðarverði þeirra.

Fyrningargjaldið skal lagt í sjóð, er nefnist endurbyggingarsjóður nýbýla og samvinnubyggða. Sjóðinn skal ávaxta í nýbýlasjóði, og annast sýslumenn innheimtuna á manntalsþingum, og fylgir gjöldunum lögtaksréttur.

Hvert nýbýli og hver samvinnubyggð hefir sérreikning í sjóðnum og á tilkall til séreignar sinnar, þegar endurreisa þarf hús býlisins.

Að fengnum tillögum nýbýlastjóra, setur landbúnaðarráðherra með reglugerð nánari fyrirhæli um sjóðinn.

39. gr.

Nýbýlastjóri skal halda skýrslu yfir nýbýli og samvinnubyggðir, sem reistar verða samkvæmt lögum þessum. Skal nákvæmlega skýrt frá stofnkostnaði hvers býlis, hvað ríkið hefir veitt til þeirra sem styrk, um allar lántökur vegna þeirra og um eigin framlög nýbýlinga.

Árlega skal færa í skýrslur þessar allar ársgreiðslur býlanna af lánnum sínum. Þá skal og nýbýlastjóri afla sér þeirra upplýsinga, sem unnt er, um rekstrarafkomu hvers býlis.

Í því skyni getur nýbýlastjóri lagt þá kvöð á nýbýlinga, að halda einfalda rekstrarreikninga um afkomu búa sinna, eftir reikningsfyrirmyndum, sem nýbýlastjórn gefur út.

Heildarskýrslur um þessi efni er nýbýlastjórn heimilt að birta öðruhverju.

V. KAFLI

Um teiknistofu.

40. gr.

Stofna skal sérstaka teiknistofu, er nefnist teiknistofa landbúnaðarins.

41. gr.

Verkefni teiknistofunnar er að gera uppdrætti að húsum, sem lán eða styrkur er veittur til úr byggingar- og landnámsjóði, nýbýlasjóði, ræktunarsjóði eða öðrum

opinberum sjóðum, sem til eru eða stofnaðir kunna að verða að tilhlutun ríkisins til að veita lán eða styrki til húsagerðar í sveitum. Skal það vera skilyrði fyrir lán-
um eða styrkveitingum úr slíkum sjóðum, að teiknistofan hafi gert eða samþykkt
uppdrátti að húsunum. 76 11. júní

42. gr.

Teiknistofan skal láta gera uppdrátti að einföldum og ódýrum húsgögnum, hentugum fyrir alþýðu til sveita og við sjó. Heimilt er teiknistofunni að leita aðstoðar íslenzkra listamanna, viðurkenndra hannyrðakvenna og smíðameistara utan stofnunarinnar um gerð húsgagna, til að fá þau sem smekkleigust og í þjóðlegum stíl. Allir, sem rétt hafa til lána úr sjóðum þeim, er um ræðir í 41. gr., svo og stjórnir byggingarfélaga verkamanna og samvinnubygðafélaga, skulu endurgjaldslaust fá teikningar af húsgögnum, eftir því sem teiknistofan getur í té látið.

43. gr.

Nú verður komið á fót verkstæðum við bændaskóla, húsmæðraskóla, héraðsskóla eða annarsstaðar til þess að annast smíði á húsgögnum, hentugum fyrir alþýðu, og fleira, er að húsgagnagerð lýtur, svo sem vefnað á húsgagnafóðri og gluggatjöldum, og skal þá teiknistofan veita verkstæðum þessum alla nauðsynlega aðstoð, svo að þau geti komið að sem almennustum notum við húsgagnagerð.

44. gr.

Teiknistofan skal veita bændum leiðbeiningar um byggingarkostnað, efnisval og annað, er við kemur húsagerð. Hún skal gefa út handbók með almennum leiðbeiningum í þessum efnum og fyrirmyndar uppdráttum að húsum og húsgögnum. Teiknistofunni ber að fylgjast með erlendum og innlendum nýjungum í húsagerð, rannsaka þær og gera tilraunir með það, er til framfara mætti verða í gerð og notkun húsa, eftir því sem við verður komið.

45. gr.

Landbúnaðarráðherra skipar forstöðumann teiknistofunnar og ákveður laun hans, unz þau verða ákveðin í launalögum. Forstöðumaður annast stjórn teiknistofunnar, í samráði við stjórn Búnaðarbanka Íslands og nýbýlastjórn. Forstöðumaður ræður sér menn til aðstoðar, að fengnu samþykki stjórnar Búnaðarbanka Íslands.

46. gr.

Kostnaður við rekstur teiknistofunnar greiðist úr sjóðum þeim, er lán eða styrki veita til húsabygginga í sveitum, shr. 41. gr. Greiðsla hvers sjóðs skal ákveðin af landbúnaðarráðherra í sem réttustu hlutfalli við það fjármagn, sem sjóðurinn veitir til bygginganna.

VI. KAFLI

Um viðhaldsskyldu, söluskilyrði o. fl.

47. gr.

Skýlt er ábúanda að halda vel við byggingum þeim, sem lán eða styrkur hefir verið veitt til frá byggingar- og landnáms sjóði. Trúnaðarmenn, er stjórn hans skipar, 2 eða fleiri í hverjum hreppi, skulu hafa eftirlit með viðhaldi bygginganna og tilkynna stjórn sjóðsins, ef því er í einhverju ábótavant.

76

11. júní

48. gr.

Nú verða ábúendaskipti með sölu að fasteign, sem stendur í skuld við byggingar- og landnámssjóð, eða hefir fengið styrk frá honum, og er þá enginn kaupsamningur gildur um eignina, nema með árituðu samþykki sjóðsstjórnarinnar. Söluverð slíkrar fasteignar má ekki vera hærra en síðasta fasteignamat sýnir, að viðbættu virðingarverði þeirra mannvirkja, er unnin hafa verið frá því er síðasta fasteignamat fór fram. Þó skal frá því draga nýbýlastyrk, eða byggingarstyrk, ef veittur hefir verið til hlutaðeigandi jarðar, en gæta þess, ef jörðin í heild hefir fallið í verði frá því styrkurinn var greiddur, að verðfallið sé þá einnig reiknað hlutfallslega á styrknum. Mat sker úr um þetta atriði, ef ágreiningur verður.

Ef um opinbera eign er að ræða, ber að leigja hana samkvæmt lögum um erfða-ábúð og óðalsrétt, en ella má eftirgjaldið ekki vera hærra en 5% landverðs, að viðbættum 4% húsaverðs, að frádregnum styrk, allt miðað við síðasta fasteignamat og virðingarverð umbóta, er síðan hafa verið gerðar.

Ef fasteign er seld eða leigð hærra en hér segir, fellur lán það, er á eigninni hvílir, í gjalddaga fyrirvaralaust, enda er þá og heimilt að krefja eiganda um endurgreiðslu á veittum byggingarstyrk, að nokkru eða öllu leyti, eftir mati.

Matsgerðir þær, er um ræðir í grein þessari, skulu framkvæmdar af 2 dómkvöddum mönnum.

49. gr.

Landbúnaðarráðherra setur með reglugerð nánari ákvæði, er nauðsynleg þykja um framkvæmd laga þessara.

50. gr.

Um endurskoðun byggingar- og landnámssjóðs, starfsskýrslu o. fl. fer eins og fyrir er mælt í lögum nr. 31 14. júní 1929, um Búnaðarbanka Íslands.

51. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi felld lög nr. 35 7. nóv. 1928, um byggingar- og landnámssjóð, og breyting á þeim lögum, nr. 54 8. sept. 1931, lög nr. 25 1. febr. 1936, um nýbýli og samvinnubyggðir, og breyting á þeim lögum, nr. 97 23. júní 1936, og lög nr. 40 13. júní 1937, um framlög ríkisins til endurbygginga á sveitabýlum.

52. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Bráðabirgðaákvæði.

Þar til ákvæði 11. og 12. gr. laga nr. 87 frá 1933, um húsabótaskyldu landsdrottins, koma til framkvæmda, er heimilt að veita ábúendum á jörðum, sem eru í einkaeign, styrk samkvæmt III. kafla laga þessara, enda nái ákvæði 47. og 48. gr. laganna til slíkra jarða.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfriðhöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

L Ö G

77

11. júní

um breyting á lögum nr. 46 19. maí 1930, um fiskveiðasjóð Íslands.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

- a. Í stað „50 rúmlesta“ í a-lið 4. gr. laganna komi: 150 rúmlesta.
b. B-liður sömu gr. orðist þannig: Stofnunar iðjufyrirtækja í sambandi við fiskveiðar, gegn fyrsta veðrétti í frystihúsum, lifrarbræðslustöðvum, fiskimjölsverksmiðjum og öðrum iðjufyrirtækjum, sem vinna eingöngu eða að langmestu leyti að hagnýtingu fiskiafurða.

2. gr.

5. gr. laganna skal orða svo:

Út á ný skip með nýjum vélum má lána allt að helmingi virðingarverðs. Sé einnig um aukatryggingar að ræða, sem sjóðsstjórnin metur gildar, má lána allt að $\frac{3}{5}$ virðingarverðs, og sé skipið byggt hér á landi, allt að $\frac{7}{10}$ virðingarverðs.

Um lán út á skip eldri en eins árs fer eftir ákvörðun sjóðsstjórnarinnar í hvert skipti.

Lengsti lánstími samkv. a-lið 4. gr. er 12 ár og hámarkslán út á eitt skip, með eða án aukatrygginga, 40 þúsund krónur.

3. gr.

6. gr. laganna skal orða svo:

Út á eignir, sem tilgreindar eru í b-lið 4. gr., má lána allt að $\frac{2}{5}$ virðingarverðs, ef um nýja eign er að ræða. Lengstur lánstími er 15 ár og hámark láns 35 þúsund krónur.

4. gr.

7. gr. laganna skal orða svo:

Vextir af lánum úr fiskveiðasjóði skulu vera $5\frac{1}{2}\%$ — fimm og hálfur af hundræði — á ári og greiðast fyrirfram fyrir eitt ár í senn, eða fyrir hluta úr ári, miðað við gjalddaga á lánum úr fiskveiðasjóði, sem skal vera hinn 1. nóvember ár hvert.

Nú er afborgun og vextir eigi greitt fyrir 15. nóvember, og má þá enn fremur reikna $\frac{1}{2}\%$ dráttarvexti fyrir hvern hálfan mánuð eða minna, sem greiðsla dregst.

5. gr.

8. gr. laganna fellur niður.

6. gr.

11. gr. laganna fellur niður.

7. gr.

15. gr. laganna, sem verður 13. gr., skal orða svo:

Fiskveiðasjóður er undanþeginn opinberum gjöldum og sköttum, hverju nafni sem nefnast. Bækur sjóðsins og kvittanir, svo og skuldabréf fyrir lánum úr sjóðnum,

77 umboð, veðleyfi og ábyrgðaryfirlýsingar gagnvart honum, eru undanþegin stimpilgjaldi. Eignar- og veðbókarvottorð er skylt að afgreiða til sjóðsins án endurgjalds.

8. gr.

16. gr. laganna, sem verður 14. gr., skal orða svo:

Yfirumsjón fiskveiðasjóðs er í höndum þess ráðherra, er fer með sjávarútvegsmál.

Útvegsbanki Íslands h/f í Reykjavík hefir á hendi framkvæmdastjórn sjóðsins og annast alla starfrækslu hans. Skal fiskveiðasjóður vera sérstök deild í bankanum, með aðskildum fjárhag og bókhaldi.

Kostnaður við rekstur fiskveiðasjóðs (og skuldaskilasjóðs vélbátaeigenda) greiðist af tekjum sjóðsins.

9. gr.

Á eftir 16. gr. laganna, sem verður 14. gr., kemur ný (15.) gr., svo hljóðandi: Ákvæði 12., 13. og 14. gr. skulu einnig gilda um skuldaskilasjóð vélbátaeigenda, eftir því sem við á.

10. gr.

Þegar lög þessi hafa hlotið staðfestingu, skal meginmál þeirra felld inn í lög nr. 46 19. maí 1930 og þau síðan gefin út, svo breytt, sem lög frá Alþingi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Skúli Guðmundsson.

L Ö G

78

11. júní

um eftirlit með skipum.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Skip skal telja óhaffært, ef bol þess, búnaði, vél eða vélartækjum eða skipshöfn er svo áfátt, eða það er svo ofhlaðið mönnum eða munum eða vanhlaðið, eða illa birgt að vistum eða vatni, að kolum eða öðrum vélanauðsynjum, ef það er gufuskip eða vélskip, eða það af öðrum ástæðum er svo á sig komið, að telja verður, vegna sjóferða þeirra, er skipið skal fara, að hættulegra sé að vera í förum með það en venjulegt er við siglingar.

2. gr.

Setja skal með reglugerð, er atvinnumálaráðuneytið gefur út fyrir árslok 1938, nánari ákvæði um, hverjar kröfur gera skuli til þess, að skip verði talið haffært, eftir því hvert skipið er og hvaða ferðir því eru ætlaðar, og um farþegafjölda, svo og um það, hvers gæta skuli við skipaskoðanir, sem gerðar eru samkv. lögum þessum eða öðrum lögum og alþjóðasamþykktum.

Í sömu reglugerð skulu sett ákvæði um rúmstærð og gólfstærð í svefnherbergjum skipverja, svo og annan útbúnað herbergjanna, að því er snertir birtu, loftrás og aðra hollustuhætti. Ennfremur um borðstofu, bað- og þvottaklefa og salerni.

Þar til ofangreind reglugerð verður gefin út skal tilskipun dags. 20. nóv. 1922, um eftirlit með skipum og bátum og öryggi þeirra, vera í gildi.

3. gr.

Eiganda skips eða útgerðarmanni, svo og skipstjóra, er skylt að sjá um, að skip sé haffært, er það leggur úr höfn. Hið sama gildir um haffæri skips vegna hleðslu, ef það tekur farm utan hafnar eða aflar fisk á hafi úti. Skylt er skipstjóra að öðru leyti að gera allt það, er hann má, til að halda skipi haffæru á ferð.

Nú tekur skip grunn, slæst við bryggju, verður fyrir hverskonar árekstri eða það annað ber til, er ætla má, að af muni hljóta, að skipið verði óhaffært, og er skipstjóra þá skylt að láta rannsaka tjón það, sem orðið hefir, með skoðunargerð á þeim stað, er henni verður fyrst við komið.

Þegar þannig stendur á, að ekki verður náð til sérfróðra manna þar, sem skipið er statt, til að skoða tjónið, skal skipstjóri, yfirvélstjóri, yfirstýrimaður ásamt tveim mönnum, er skipshöfn velur, framkvæma bráðabirgðaskoðun á tjóninu og færa árangur hennar inn í eftirlitsbók skipsins. Skoðunargerðin skal undirrituð af þeim öllum, og í henni greinilega tekin fram skýlaus yfirlýsing um haffæri þess. Afrit af skoðunargerðinni skal þá þegar send skipaskoðunarstjóra, og ákveður hann, hvort frekari skoðun skuli fara fram.

4. gr.

Ef líkur eru á, að skip eða bátur, sem ferðbúinn er frá íslenskri höfn, sé óhaffær, má lögreglustjóri, skipaskoðunarstjóri eða skipaskoðunarmaður, sem hann hefir sérstaklega veitt heimild til þess, hefta brottför skipsins eða bátsins til bráðabirgða.

- 78 Sama gildir, ef skipstjóri, útgerðarmaður eða sá maður, sem í þeirra stað kemur, 11. júní tálma því, að skipaskoðunarmenn geti framkvæmt til hlítar skoðun, er þeir telja nauðsynlega.

Sá, sem brottför skipa heftir, skal tafarlaust tilkynna skipstjóra eða útgerðarmanni, með bréfi eða símskeyti, ástæðurnar til þess, að brottför skipsins var heft, og hvað gera þurfi til þess, að því verði leyfð brottför. Skipið, sem heft hefir verið, má eigi leggja úr höfn fyrr en bætt hefir verið úr göllum þeim, sem á því voru, og það sannað með skoðunargerð.

Ákvæði greinar þessarar gilda og um erlend skip, þó með þeim takmörkunum, sem leiða kann af gildandi þjóðasamningum.

5. gr.

Þar sem ekki er annars getið, taka ákvæði laga þessara um skoðun skipa til allra skipa og báta, sem eru 6 metrar á lengd eða lengri, mælt milli stafna, og gerðir eru út hér á landi, hvort heldur er til farþegaflutninga, vöruflutninga eða fiskveiða. Ennfremur taka ákvæði laganna til allra báta, án tillits til stærðar, flytji þeir farþega, hvort sem er á sjó, ám eða vötnum.

Atvinnumálaráðuneytið getur með reglugerð ákveðið, að eftirlit skuli haft með öryggi annara fljótandi fara, og hvernig því eftirliti skuli hagað.

6. gr.

Eftirlit með öryggi skipa er undir yfirstjórn atvinnumálaráðuneytisins. Ráðuneytið skipar skipaskoðunarstjóra til að annast framkvæmd þessara mála, og skal honum fengin nauðsynleg aðstoð við starfið. Hefir hann á hendi eftirlit með öllum skipaskoðunarmálum, rannsakar skoðunarskýrslur skipaskoðunarmanna og fer eftirlitsferðir um landið, til að líta eftir framkvæmd laganna.

Skipaskoðunarstjóri má engin launuð aukastörf hafa á hendi nema með leyfi ráðherra.

Laun skipaskoðunarstjóra og aðstoðarmanns séu ákveðin af ráðherra, þar til launalög eru sett. Skrifstofukostnaður og annar kostnaður vegna aðstoðar og eftirlitsferða skal ákveðinn í fjárlögum.

7. gr.

Atvinnumálaráðuneytið skiptir landinu í skipaskoðunarumdæmi, að fengnum tillögum skipaskoðunarstjóra, og skipar til framkvæmdar eftirlitinu í hverju umdæmi svo marga skipaskoðunarmenn, sem þurfa þykir, að fengnum tillögum skipaskoðunarstjóra. Skulu þeir skipaðir til 4 ára í senn. Þeir skulu vera valinkunnir og óvilhallir menn, og að öðru leyti svo vel til starfsins fallnir sem frekast eru föng á. Áður en þeir taka til starfa, skulu þeir undirrita drengskaparheit um, að þeir vilji vinna starf sitt samvirkusamlega. Skipaskoðunarmenn mega ekki skoða þau skip, sem þeir eru eigendur eða útgerðarmenn að.

Skipaskoðunarmenn skulu gera allar skoðanir, er ræðir um í lögum þessum, tilskipunum eða reglugerðum, er settar verða samkvæmt þeim og gerðar skulu innan umdæmis þeirra, hvort sem skipið er skrásett eða eigi. Ef þörf krefur, getur skipaskoðunarstjóri kvatt menn til skoðunargerðar utan umdæmis síns. Við skoðunargerðir er skipaskoðunarmönnum skylt að gæta þess, að fullnægt sé kröfum þeim, sem gerðar eru í lögum þessum, tilskipunum eða reglugerðum, er settar verða samkvæmt þeim um öryggi skipa, þeirrar tegundar, sem það skip er, sem þeir skoða, og í þeim ferðum, sem því eru ætlaðar.

Að lokinni skoðun er skipaskoðunarmönnum skylt að sjá um, að umkvartanir þeirra hafi verið teknar til greina. Sé umkvörtunin þess eðlis, að talið verði, að ekki sé öruggt, að skipið sé í förum, skal skoðunarmaður ekki láta skoðunarovottorðið af

hendi, en tilkynna eiganda, að vottorðið verði ekki látið af hendi fyrr en úr göllun- 78
um sé bætt, og skipinu bannað að vera í förum. Þetta skal, verði því við komið, 11. júní
gera skriflega.

Sé minni háttar umkvörtunum (göllum), sem ekki hafa áhrif á haffæri skipsins, ekki sinnt með því að bæta úr því, sem áfátt reyndist við skoðunina, vegna þess að það sé ekki fánlegt á staðnum, skal skoðunarmaður gefa skipinu hæfilega langan frest að afla þess, er vantaði, og skal þess getið í eftirlitsbókinni.

Þegar fresturinn er útrunninn, skal skoðunarmaður ganga úr skugga um, að umkvartanir hans hafi verið teknar til greina, en sé svo ekki, skal hann tafarlaust kæra skipið fyrir hlutaðeigandi lögreglustjóra, og ekki má hann framlengja veittan frest, þó kært hafi verið, nema með leyfi skipaskoðunarstjóra.

Verði ekki náð til skipsins, þegar fresturinn er útrunninn, skal skipaskoðunarmaður leita aðstoðar skipaskoðunarstjóra í málinu, og ákveður hann þá, hvað gera skuli.

Skoðunarmönnum ber eftir megni að fylgjast með því, að hlýtt sé fyrirmælum um öryggi skipa á öðrum tímum en þeim, er skoðun fer fram, þótt þeim sé ekki falið eftirlit það, er um ræðir í 8. og 9. gr. Verði þeir áskynja þess, að lögum þessum og reglugerðum, settum samkvæmt þeim, sé ekki framfylgt, ber þeim að tilkynna það tafarlaust skipaskoðunarstjóra eða lögreglustjóra á staðnum.

Þóknun til skipaskoðunarmanna fyrir starfa sinn ákveður ráðherra með reglugerð. Þóknun þessi greiðist úr ríkissjóði og miðast við gjald það, er eiganda skips er gert að greiða fyrir hverja skoðun. Lögreglustjórar innheimta skoðunargjald af skipaeigendum með sama hætti og aðrar tekjur ríkissjóðs, og hefir það sama rétt og opinber gjöld, enda er skipaskoðunarmönnum skylt að tilkynna lögreglustjóra, er skoðun hefir farið fram.

Ef skipaskoðunarmenn takast ferð á hendur vegna skoðunar á skipi, skal hæfilegur kostnaður, er af ferðinni leiðir, greiddur úr ríkissjóði, án þess að hann sé endurkræfur af skipseiganda.

8. gr.

Ráðherra skipar einn af skipaskoðunarmönnum í hverjum landsfjórðungi, að fengnum tillögum skipaskoðunarstjóra, skipaeftirlitsmann í fjórðungnum, eftir nánari reglum, er ráðherra setur. Skal skipaeftirlitsmaður hafa skipstjóraþekkingu. Skipaeftirlitsmönnum ber að fylgjast með á hverjum tíma, hvernig lögunum er framfylgt.

Til þeirra geta skipverjar eða aðrir snúið sér með umkvartanir á því, er þeir telja ábótavant með öryggi skips. Allar umkvartanir skulu gerðar skriflega. Skipaeftirlitsmenn eru bundnir þagnarheiti um nöfn þeirra manna, er kært hafa, ef kærandi óskar þess, enda sé kærán á rökum byggð.

Nú hefir skipaeftirlitsmanni horið umkvörtun um, að ákvæðum laga þessara eða reglugerðar, settar samkvæmt þeim, sé ekki framfylgt, og ber honum þá að kynna sér svo fljótt sem auðið er, hvort umkvörtunin er á rökum byggð. Reynist það svo, að umkvörtunin sé réttmæt, ber honum að gera ráðstafanir til, að úr verði bætt, og jafnframt að tilkynna skipaskoðunarstjóra athugun sína og senda honum skýrslu um málið.

9. gr.

Í útgerðarstöðum, þar sem örðugleikar eru á, að eftirlitsmenn geti haft fullnægjandi eftirlit sökum fjarlægðar frá þeim stað, þar sem eftirlitsins er mest þörf, eða á þeim tímum árs, þegar fiskveiðar eru almennast og mest stundaðar, er ráðherra heimilt að fela skipaskoðunarmanni á staðnum eftirlit það, er um ræðir í 8. gr., enda fullnægi hann skilyrðum þeim, sem sett eru um eftirlitsmenn.

Ráðherra setur skipaefirlitsmönnum starfsreglur, en þóknun til þeirra skal ákveðin í fjárlögum. Ferðakostnaður þeirra greiðist af ferðakostnaðarfé skipaskoðunarinnar, sem ákveðið skal í fjárlögum.

Skoðunargerðir á skipum eru tvennskonar, aðalskoðun og aukaskoðun.

Aðalskoðun skal gera á skipum sem hér segir:

- a) Áður en skip leggur úr höfn hér á landi í fyrsta sinn, er smíðað hefir verið hér á landi eða breytt hefir verið svo mjög, að mæla þurfi það af nýju, eða þegar það er fengið frá öðrum löndum, hvort heldur nýsmíðað eða notað, til skrásetningar undir íslenskum fána eða til útgerðar hér á landi.
- b) Á öllum farþegaskipum einu sinni á ári. Í reglugerð þeirri, er ræðir um í 2. gr. þessara laga, skal ákveða, hver skip teljist farþegaskip.
- c) Á öllum öðrum skipum annaðhvert ár.

Við aðalskoðun skal athuga vandlega allt öryggi skipsins, bæði sjálfs bols skipsins, þilfars og skilrúma, siglu og reiða, véla og vélartækja, búnaðar alls og áhalda, svo og allt annað, er lýtur að öryggi skipsins.

Að lokinni aðalskoðun skips skulu skipaskoðunarmenn senda lögreglustjóra vottorð um skoðunina og tillögur sínar um það, hvort skipinu skuli gefið haffæris-skírteini eða eigi, en skipaskoðunarstjóra senda þeir skýrslu um skoðunina, og skal þetta hvorttveggja ritað eftir fyrirmynd, er atvinnumálaráðuneytið setur.

Komi það í ljós við skoðunina, að skipið sé haffært, skal lögreglustjóri eða skipaskoðunarstjóri gefa því haffæris-skírteini, en öryggisskírteini farþegaskipa, sem út eru gefin samkvæmt alþjóðasamþykkt um öryggi mannslífa á sjónum, skulu gefin út af skipaskoðunarstjóra. Í haffæris-skírteini skal tilgreina nafn skips og heimili, skrásetningarbókstafi þess, númer þess á fiskiskipaskrá og umdæmisbókstafi, ef um fiskiskip er að ræða, smálestatal, hvort skipið sé seglskip eða vélskip, róðrabátur eða vélbátur, til hvaða ferða skipið sé ætlað, tölu farþega, er það má flytja, sé um farþegaskip að ræða, svo og að skipið fullnægi þeim kröfum um öryggi skipa, er gerðar eru í lögum þessum, tilskipunum eða reglugerðum, settum samkvæmt þeim.

Haffæris-skírteini gildir um farþegaskip í eitt ár frá dagsetningardegi þess, en um önnur skip í tvö ár frá sama tíma, enda hafi lögboðin aukaskoðun farið fram, sbr. 15. gr. Nú er skip stätt í útlöndum á þeim tíma, er haffæris-skírteini þess gengur úr gildi, og getur þá skipaskoðunarstjóri framlengt gildi skírteinisins til ákveðins tíma, þó ekki lengur en í 3 mánuði, enda séu færðar líkur fyrir því, að skipið sé haffært. Ef sérstaklega stendur á í öðrum tilfellum, getur skipaskoðunarstjóri framlengt gildi skírteinisins um allt að 45 daga, enda séu líkur fyrir því, að skipið sé haffært.

Haffæris-skírteini skal fylgja skipsskjölunum, og skal það ávallt sýnt við tollafgreiðslur skipsins, lögskráningu á það, greiðslu slysatryggingargjalds skipverja, þegar um skip er að ræða, sem ekki er skylt að lögskrá á, og þegar þess er krafist af yfirvöldunum. Nú er sá tími, er skírteinið gildir, á enda, eða skoðun, er gerð skyldi á skipinu á þeim tíma samkvæmt lögum þessum, er vanrækt, hvort sem er aðalskoðun eða aukaskoðun, eða það kemur í ljós við slíka skoðun, að skipið sé óhaffært, og skal lögreglustjóri eða skipaskoðunarstjóri þá afturkalla skírteinið.

Fyrir útgáfu eða áritun haffæris-skírteinis, sbr. 19. gr., skal skipseigandi greiða í stimpilgjald fyrir skip og yfirþiljaða báta upp að 12 rúmlesta stærð 1 kr. Opnir bátar og óyfirþiljaðir vélbátar (trillubátar) séu gjaldfrjálsir.

Fyrir skip frá	12—	20 rúmlesta		2 kr.	78
— — —	20—	40 —		3 —	11. júní
— — —	40—	100 —		5 —	
— — —	100—	500 —		10 —	
— — —	500—	1000 —		15 —	
— —	1000 rúmlesta og stærri			20 —	

14. gr.

Aukaskoðanir á skipum eru tvennskönar, almennar og sérstakar.

15. gr.

Almenn aukaskoðun skal gerð einu sinni á ári á skipum þeim, er ræðir um í 11. gr. c) í lögum þessum, það ár, sem aðalskoðun fer ekki fram á þeim.

16. gr.

Við almenna aukaskoðun skal sérstaklega athuga allan búnað skipsins og áhöld, botn skipsins og stýrisbúnað. Þó má botnskoðun gera á öðrum tíma, enda sé þá eigi liðið ár frá síðustu botnskoðun.

17. gr.

Sérstök aukaskoðun skal gerð, er svo stendur á sem hér segir:

- Þegar skip hefir sætt meiri háttar viðgerð, hvort heldur er á bol eða vél, eða ný aðalvél hefir verið í það sett, en eigi kveður samt svo mikið að viðgerðinni, að aðalskoðun skyldi gera samkvæmt 11. gr. a) í lögum þessum.
- Þegar annars þykir ástæða til að rannsaka öryggi ákveðinna hluta skips eða búnaðar þess, svo sem er skip skiptir um veiðiaðferð.

18. gr.

Við sérstaka aukaskoðun skal athuga þá hluta skips eða skipsbúnaðar, er ástæða þykir til vegna atvika þeirra, er skoðuninni valda.

19. gr.

Að lokinni aukaskoðun á skipi skulu skipaskoðunarmenn senda lögreglustjóra eða skipaskoðunarstjóra vottorð um skoðunina og álit sitt um það, hvort þeir telji skipið haffært, svo og skipaskoðunarstjóra skýrslu um skoðunina, og skal hvortveggja þetta ritað eftir fyrirmynd, er atvinnumálaráðuneytið setur.

Telji skoðunarmenn skipið haffært, ritar lögreglustjóri eða skipaskoðunarstjóri á haffærissskírteini þess athugasemd um, að aukaskoðun hafi verið gerð og að hún hafi eigi leitt neitt það í ljós, er geri skipið óhaffært. Fyrir áritun þessa greiðir skipseigandi hálfu minna stimpilgjald en fyrir útgáfu haffærissskírteinis.

20. gr.

Atvinnumálaráðuneytinu er heimilt að gera vægari kröfur en reglur þær, sem nú gilda, gera almennt um skip, sem eru íslensk eign eða voru í smíðum fyrir íslenskan reikning fyrir 1. júlí 1922, þó ekki um haffæri skipsins, ferðbúnað þess né lífsöryggi manna. Svo ber og að gæta þess, að fullnægt sé samningum við aðrar þjóðir.

Heimilt er og í einstökum tilfellum, ef nauðsyn krefur, að veita slíkar undanþágur fyrir skip, sem keypt eru frá útlöndum, enda sé ekki keypt eldra skip en 12 ára.

78

11. júní

21. gr.

Nú er skoðun gerð samkvæmt 3. eða 4. gr. laga þessara eða samkvæmt 59. gr. sjómannalaga, nr. 41 19. maí 1930, og ákveður þá skipaskoðunarstjóri, eða lögreglustjóri í forföllum hans, hvort skoðunin skuli vera aðalskoðun eða aukaskoðun.

22. gr.

Aðalskoðun og aukaskoðun á skipum skal framkvæmd af tveim mönnum, sem til þess hafa nægilega sérþekkingu. Skipaskoðunarstjóri skiptir með þeim verkum eftir sérþekkingu þeirra.

Komi það atriði fyrir í sérstökum tilfellum, að fullkomnari sérþekkingar þurfi með, er skoðunarmanni heimilt að fá sér sérfræðilega aðstoð.

Skoðun á opnum bát, hvort sem hann er með vél eða án vélar, skal framkvæmd af einum manni, er til þess sé nægilega sérfróður.

23. gr.

Eiganda skips eða útgerðarmanni eða skipstjóra er skylt að sjá um, að lögskipaðar skoðanir séu gerðar á skipi.

24. gr.

Skipaskoðunarmenn skulu gera skoðun á skipi tafarlaust, ef þess er óskað, eða svo fljótt sem því verður við komið. Skoðun skal jafnan, ef þess er kostur, hagað svo, að sem minnst tölfræði á ferðum skipsins eða vinnu á því.

Skipaskoðunarmönnum og eftirlitsmönnum skal frjáls aðgangur að skipinu og öllum rúmum í því. Þeir skulu eiga rétt á að athuga öll áhöld skips og búnað. Þeim er heimilt að krefjast þess, að farmur sé tekinn úr skipi, skip sett á land eða vélar hreyfðar, sé það nauðsynlegt vegna skoðunarinnar.

Eiganda skips, útgerðarmanni, skipstjóra og skipshöfn er skylt að láta skipaskoðunarmönnum í té nauðsynlega aðstoð við skoðunina og gefa þær upplýsingar um skipið og öryggi þess, er þeir krefjast.

Nú fer fram skoðun til endurnýjunar á flokki skips, sem eldra er en 12 ára, og skal þá eiganda skips eða umboðsmanni hans skylt að láta skipaskoðunarstjóra í té, svo fljótt sem auðið er, skýrslu yfir það, sem gert hefir verið við skipið eða því breytt.

Geta skal þess í skýrslunni, sem ófullnægt kann að vera af kröfum þeim, sem gerðar voru til endurnýjunar á flokki skipsins, og hve langur frestur hafi verið gefinn til þess að fullnægja kröfunum. Að lokinni flokkunarviðgerð er skipaskoðunarstjóra skylt að kynna sér eftir föngum, hvernig viðgerðinni hafi verið fullnægt.

25. gr.

Lögreglustjóri, skipaskoðunarstjóri, eigandi skips, útgerðarmaður, skipstjóri, stéttarfélag sjómanna, eða í tilfellum þeim, er ræðir um í 59. gr. sjómannalaga, nr. 41 19. maí 1930, meiri hluti skipshafnar eða vélstjóri, geta krafist yfirskoðunar á skipi. Yfirskoðun gera helmingi fleiri menn en áður skoðuðu þann hluta skipsins, sem um er deilt. Skulu þeir hafa þá sérþekkingu, er til þess þarf.

Lögreglustjóri skipar yfirskoðunarmenn í hverju einstöku tilfelli. Úrskurður yfirskoðunarmanna um ástand skips, véla eða búnaðar þess skal vera fullnaðarúrskurður.

26. gr.

Þeim, sem samkvæmt lögum þessum geta krafist yfirskoðunar á skipi, er heimilt að krefjast þess, að yfirskoðunarmenn eiðfesti skoðunargerð sína fyrir sjódómi.

27. gr.

78

11. júní

Kostnað allan við skipaskoðanir greiðir skipseigandi.

Nú hefir skip reynzt óhaffært við skoðun, en yfirskoðun, sem gerð er samkvæmt kröfu þeirra, er um ræðir í 25. gr., telur skipið haffært, og skal þá kostnaður sá, er af yfirskoðuninni leiðir, greiddur úr ríkissjóði.

28. gr.

Atvinnumálaráðuneytinu er heimilt að fela stjórn þeirra ríkja, sem staðfest hafa Lundúna-samþykktina frá 31. maí 1929 um öryggi mannslífa á sjónum, að framkvæma erlendis skoðun á íslenskum skipum, sem ofangreind Lundúna-samþykkt nær til, og gefa út haffæris- og hleðslumerkjaskírteini fyrir þau.

29. gr.

Til þess að fullnægja ákvæðum téðrar Lundúna-samþykktar og annara alþjóðasamninga, ef samþykktir hafa verið, getur atvinnumálaráðuneytið gefið út reglur um það, hvernig skip skuli skipað mönnum og hvernig verkum skuli hagað á skipinu. Ennfremur getur ráðuneytið sett reglur um það, hvað til þess þurfi, að starfsmenn á skipinu, aðrir en þeir, sem verða að fullnægja kröfum þeim, sem lögin um atvinnu við siglingar og vélgæzlu setja, geti fengið vottorð um að vera hæfir til starfa þeirra, er þeim eru ætluð.

30. gr.

Þegar aðalskoðun fer fram á flokkuðu skipi, sem er í einhverju af hinum viðurkenndu flokkunarfélögum, skal sú skoðun, sem fór fram á skipinu til endurnýjunar á flokknum, talin fullnægjandi um styrkleika bols, véla og eimkatla, ef farið hefir verið eftir reglum, sem settar hafa verið samkvæmt Kaupmannahafnar-samþykktinni frá 28. janúar 1926, um haffæri og búnað skipa, og um samvinnu milli viðurkenndra flokkunarfélaga og skipaskoðunarinnar.

31. gr.

Öll íslensk skip, sem eru í förum milli Íslands og annara landa, skulu vera með hleðslumerkjum og hafa hleðslumerkjaskírteini samkvæmt alþjóðasamþykkt, gerðri í London 5. júlí 1930.

Undanskilin þessum ákvæðum eru skip, sem eru undir 150 rúmlestir, og skip, án tillits til stærðar, sem eingöngu eru notuð til fiskveiða, ennfremur skemmtiskip og skip, sem notuð eru í öðrum tilgangi en til flutnings á fólki og vörum.

Atvinnumálaráðuneytið setur með reglugerð nánari reglur um mælingar og skoðanir, er gerðar skuli á skipum til ákvörðunar hleðslumerkja. Ennfremur setur ráðuneytið með reglugerð sérstök ákvæði um, hvernig umbúnaði undir þilfari og á skuli hagað á skipum, sem stunda sildveiðar, svo og á öðrum fiskiskipum, sem sigla milli landa.

Kostnaður allur við ákvörðun hleðslumerkja greiðist af skipseiganda, eftir gjaldskrá, er atvinnumálaráðuneytið setur.

32. gr.

Þegar hleðslumerki hafa verið ákveðin, skal skipaskoðunarstjóri gefa skipinu hleðslumerkjaskírteini. Skal það fylgja skipsskjölunum og ávallt sýnt bæði við tollafgreiðslu og þegar þess er krafizt af yfirvöldunum.

Hafi skip hleðslumerkjaskírteini, útgefið af þar til bærum erlendum stjórnarvöldum eða skipaflokkunarfélagi, getur skipaskoðunarstjóri veitt því íslenskt hleðslumerkjaskírteini í þess stað, án þess að láta mælingu þá eða skoðun, er með þarf til ákvörðunar hleðslumerkja, fara fram.

78 11. júní Nú er skip flokkað í skipaflokkunarfélagi, er atvinnumálaráðuneytið tekur gilt, og skal þá hleðslumerkjaskírteini þess gilda á meðan skipið heldur sama flokki, þó ekki lengur en í 5 ár.

Nú er skipi breytt þannig, að ætla má, að farmborð skipsins breytist, og er þá hleðslumerkjaskírteini þess úr gildi fallið.

33. gr.

Skip telst óhaffært, sé það svo hlaðið, að það liggi dýpra en hleðslumerki þess leyfa.

34. gr.

Marka skal á fram- og afturstefni allra skipa, sem stærri eru en 20 rúmlestir, mælikvarða í desímetrum annarsvegar, en í enskum fetum hinsvegar, er sýni, hve djúpt skipið liggi í sjó. Kostnað við þetta greiði skipseigandi.

35. gr.

Atvinnumálaráðuneytið getur falið viðurkenndum skipaflokkunarfélögum, gegn þeirri ábyrgð, er það telur nægilega, að framkvæma skoðun og mælingu til ákvörðunar á hleðslumerkjum skipa og gefa því hleðslumerkjaskírteini samkvæmt 12. gr. Lundúna-samþykktarinnar frá 5. júlí 1930.

36. gr.

Nú er skipi lagt úr höfn óskoðuðu, enda þótt skylt hefði verið að skoða það samkvæmt lögum þessum, og ferst það, og er þá eigandi skaðabótaskyldur þeim, er fyrir tjóni verða við skiptapann, hvort heldur fyrir missi fyrirvinnu eða eigna, nema sannað sé, að slysið hafi eigi hlotið af óforsvaranlegu ástandi skips eða útbúnaði.

37. gr.

Nú vanrækir skipstjóri að láta gera skoðun á skipi, er skylt var að gera samkvæmt lögum þessum, og varðar það hann sektum frá 50 kr. allt að 5000 kr. Sömu refsingu sætir skipseigandi eða útgerðarmaður, eigi þeir sök á vanrækslunni.

Önnur brot gegn lögum þessum, eða gegn tilskipunum eða reglugerðum, sem settar eru samkvæmt þeim, varða sektum, allt að 5000 kr., nema þyngri hegning liggi við að lögum.

38. gr.

Með mál út af brotum gegn lögum þessum eða gegn reglugerðum, sem settar verða samkvæmt þeim, skal farið sem almenn lögreglumál.

39. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1939.

40. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi felld lög nr. 93 3. maí 1935, um eftirlit með skipum.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Skúli Guðmundsson.

L Ö G

79

11. júní

um einkaleyfi til þess að flytja út og selja erlendis íslenzkar sælgætisvörur, blandaðar fisklýsi og jurtaefnum.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Um næstu 5 ár frá gildistöku laga þessara veitist firmanu „Crystal, Karl Björnsson & Co.“ í Reykjavík einkaleyfi til þess að flytja út úr landinu og selja á erlendum markaði brjóstsýkur, karamellur, konfekt og aðrar sælgætisvörur, hverju nafni sem nefnast, blandaðar fisklýsi og safa eða efnum úr íslenzkum nytjajurtum.

2. gr.

Meðan á leyfistímanum stendur er öllum óheimilt að flytja út brjóstsýkur og aðrar sælgætisvörur, blandaðar framangreindum efnum. Brot gegn ákvæði þessu varða sektum frá 200 til 20000 kr.

3. gr.

Nemi verðmæti samanlagðs útflutnings, sem í 1. gr. segir, minna en 70000 kr. á ári miðað við þriðja ár sérleyfistímans, er atvinnumálaráðherra heimilt að svipta firmað sérleyfinu.

4. gr.

Atvinnumálaráðherra hefir heimild til að setja reglugerð um framkvæmd sérleyfisins.

5. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Skúli Guðmundsson.

L Ö G

um stéttarfélög og vinnudeilur.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg.

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

I. KAFLI

Um réttindi stéttarfélagasambönd og afstöðu þeirra til atvinnurekenda.

1. gr.

Rétt eiga menn á að stofna stéttarfélög og stéttarfélagasambönd í þeim tilgangi, að vinna sameiginlega að hagsmunamálum verkafélagsstéttarinnar og launtaka yfirleitt.

2. gr.

Stéttarfélög skulu opin öllum í hlutaðeigandi starfsgrein á félagssvæðinu, eftir nánara ákveðnum reglum í samþykktum félagsanna. Félagssvæði má aldrei vera minna en eitt sveitarfélag.

3. gr.

Stéttarfélög ráða málefnum sínum sjálf með þeim takmörkunum, sem sett eru í lögum þessum. Einstakir meðlimir félagsanna eru bundnir við löglega gerðar samþykktir og samninga félagsins og stéttarsambands þess, sem það kann að vera í.

Meðlimur stéttarfélags hættir að vera bundinn af samþykktum félags síns og sambands þess, þegar hann samkvæmt reglum félagsins er farinn úr því, en samningar þeir, sem hann hefir orðið bundinn af, á meðan hann var félagsmaður, eru skuldbindandi fyrir hann, meðan hann vinnur þau störf, sem samningurinn er um, þar til þeir fyrst gætu fallið úr gildi samkvæmt uppsögn.

4. gr.

Atvinnurekendum, verkstjórum og öðrum trúnaðarmönnum atvinnurekenda er óheimilt að reyna að hafa áhrif á stjórnmalaskoðanir verkamanna sinna, afstöðu þeirra og afskipti af stéttar- eða stjórnmalafélögum eða vinnudeilum með

- a. uppsögn úr vinnu eða hótunum um slíka uppsögn,
- b. fjárgreiðslum, loforðum um hagnað eða neitunum á réttmætum greiðslum.

5. gr.

Stéttarfélög eru lögformlegur samningsaðili um kaup og kjör meðlima sinna, enda hafi félagið í samþykktum sínum ákveðið að láta starfsemi sína taka til slíkra málefna.

6. gr.

Allir samningar milli stéttarféлага og atvinnurekenda um kaup og kjör verkafólks skulu vera skriflegir og samningstími og uppsagnarfrestur tilgreindur. Ella telst samningstími eitt ár og uppsagnarfrestur þrír mánuðir. Sé samningi ekki sagt upp innan uppsagnarfrests, telst hann framlengdur um eitt ár, nema annað sé ákveðið í samningnum sjálfum. Samningsuppsögn skal vera skrifleg.

7. gr.

Samningar einstakra verkamanna við atvinnurekanda eru ógildir að svo miklu leyti, sem þeir fara í bága við samninga stéttarfélags við atvinnurekandann, enda hafi félagið ekki samþykkt þá.

8. gr.

Stéttarfélög bera ábyrgð á samningsrofum þeim, sem félagið sjálft eða löglega skipaðir trúnaðarmenn þess gerast sekir um í trúnaðarstörfum sínum fyrir félagið. Þó er ekki heimilt að gera aðför í fundarhúsum, sjúkrastyrktarsjóðum né slysa- og menningarsjóðum félaganna vegna þessarar ábyrgðar, enda séu eignir sjóðanna skýrt aðgreindar frá eignum félagsins og óheimilt að verja þeim til almennra þarfa þess. Á samningsrofum einstakra meðlima sinna ber félagið því aðeins ábyrgð, að því verði gefin sök á samningsrofinu.

9. gr.

Á hverri vinnustöð, þar sem a. m. k. 5 menn vinna, hefir stjórn stéttarfélags þess, sem á staðnum er í viðkomandi starfsgrein, rétt til að tilnefna 2 menn til trúnaðarmannsstarfa, úr hópi þeirra, sem á staðnum vinna. Skal atvinnurekandi samþykkja annan þeirra sem trúnaðarmann stéttarfélagsins á vinnustöðinni. Trúnaðarmaður skal gæta þess, að gerðir vinnusamningar séu haldnir af atvinnurekanda og fulltrúum hans og að ekki sé gengið á félagslegan eða borgaralegan rétt verkamanna. Þetta ákvæði nær þó ekki til landbúnaðarverkafólks né áhafna skipa eða báta, sem ekki er skylt að lögskrá á.

Sjálfstæð vinnustöð telst í þessu sambandi sérhvert atvinnufyrirtæki, þar sem hópur manna vinnur undir stjórn sérstaks verkstjóra eða flokksstjóra, svo sem: Verksmiðjur, fiskverkunarstöðvar, skipaafgreiðslur, skip, bifreiðastöðvar o. fl.

Verði ágreiningur á milli stéttarfélaga um, hvert þeirra skuli skipa trúnaðarmann, úrskurðar Alþýðusamband Íslands ágreininginn.

10. gr.

Verkamönnum ber að snúa sér til trúnaðarmanns stéttarfélagsins með umkvartanir sínar yfir atvinnurekanda og fulltrúum hans.

Strax og trúnaðarmanni hefir borizt umkvörtun verkamanns eða hann telur sig hafa ástæðu til að ætla, að gengið sé á rétt verkamanns eða verkalýðsfélags á vinnustöð hans af hálfu atvinnurekandans eða fulltrúa hans, ber honum að rannsaka málið þegar í stað. Komist hann að þeirri niðurstöðu, að umkvartanir eða grunur hans hafi haft við rök að styðjast, ber honum að snúa sér til atvinnurekandans eða umboðsmanns hans með umkvörtun og kröfu um lagfæringu.

Trúnaðarmönnum stéttarfélags ber að gefa félagi því, sem hefir valið þá, skýrslu um umkvartanir verkamanna strax og við verður komið. Ennfremur skulu þeir gefa félaginu skýrslu um það, sem þeir telja að atvinnurekandi eða fulltrúar hans hafi brotið af sér við verkamenn og félög þeirra.

11. gr.

Atvinnurekendur og umboðsmönnum þeirra er óheimilt að segja trúnaðarmönnum upp vinnu vegna starfa þeirra sem trúnaðarmanna eða láta þá á nokkurn annan hátt gjalda þess, að stéttarfélag hefir falið þeim að gegna trúnaðarmannsstörfum fyrir sig. Nú þarf atvinnurekandi að fækka við sig verkamönnum, og skal þá trúnaðarmaður að öðru jöfnu sitja fyrir um að halda vinnunni.

12. gr.

Nú vanrækir trúnaðarmaður störf sín samkvæmt lögum þessum að dómi stéttarfélags þess, sem hefir útnefnt hann, og er þá stjórn viðkomandi stéttarfélags

80 heimilt að svipta hann umboði sínu og tilnefna annan trúnaðarmann í hans stað 11. júní úr hópi verkamanna á vinnustaðnum samkvæmt reglum 9. greinar.

13. gr.

Heimilt er stéttarfélögum, eða stéttarfélögum og samböndum stéttarféлага, að gera með sér samning um gagnkvæman stuðning. Er atvinnurekendum og öllum trúnaðarmönnum þeirra óheimilt að láta starfsmenn sína á nokkurn hátt gjalda þess, að þeir hafi gert slíka samninga eða stuðlað að því, að þeir yrðu gerðir.

II. KAFLI

Um verkföll og verkbönn.

14. gr.

Heimilt er stéttarfélögum, félögum atvinnurekenda og einstökum atvinnurekendum að gera verkföll og verkbönn í þeim tilgangi, að vinna að framgangi krafna sinna í vinnudeilum, og til verndar rétti sínum samkvæmt lögum þessum, með þeim skilyrðum og takmörkunum einum, sem sett eru í lögum.

15. gr.

Þegar stéttarfélag eða félag atvinnurekenda ætlar að hefja vinnustöðvun, þá er hún því aðeins heimil, að ákvörðun um hana hafi verið tekin:

- a. við almenna leynilega atkvæðagreiðslu, sem staðið hefir a. m. k. í 24 klst., enda hafi félagsstjórnin auglýst nægilega, hvar og hvenær atkvæðagreiðslan um vinnustöðvunina skyldi fara fram,
- b. af samninganefnd eða félagsstjórn, sem gefið hefir verið umboð til að taka ákvörðun um vinnustöðvunina með almennri atkvæðagreiðslu, sem farið hefir fram á sama hátt og greint er undir a-lið,
- c. af trúnaðarmannaráði, ef lög viðkomandi félags fela því slíkt vald, enda hafi vinnustöðvunin verið samþykkt með a. m. k. $\frac{3}{4}$ hlutum greiddra atkvæða á lögmatum trúnaðarmannaráðsfundi.

16. gr.

Ákvörðun um vinnustöðvun, sem hefja á í þeim tilgangi að knýja fram breytingu eða ákvörðun um kaup og kjör, ber að tilkynna sáttasemjara og þeim, sem hún beinist aðallega gegn, 7 sólarhringum áður en tilkætlunin er að hún hefjist.

17. gr.

Óheimilt er og að hefja vinnustöðvun:

1. Ef ágreiningur er einungis um atriði, sem Félagsdómur á úrskurðarvald um, nema til fullnægingar úrskurðum dómsins.
2. Ef tilgangur vinnustöðvunarinnar er að þvinga stjórnarvöldin til að framkvæma athafnir, sem þeim lögum samkvæmt ekki ber að framkvæma, eða framkvæma ekki athafnir, sem þeim lögum samkvæmt er skylt að framkvæma, enda sé ekki um að ræða athafnir, þar sem stjórnarvöldin eru aðili sem atvinnurekandi. Gildandi lög um opinbera starfsmenn haldast óbreytt þrátt fyrir þetta ákvæði.
3. Til styrktar félagi, sem hafið hefir ólögmeta vinnustöðvun.

18. gr.

Þegar vinnustöðvun hefir verið löglega hafin, er þeim, sem hún að einhverju leyti beinist gegn, óheimilt að stuðla að því að afstýra henni með aðstoð einstakra meðlima þeirra félaga eða sambanda, sem að vinnustöðvuninni standa.

III. KAFLI

Um sáttatilraunir í vinnudeilum.

80

11. júní

19. gr.

Landinu skal skipt í 4 sáttaumdæmi, sem hér greinir:

1. sáttaumdæmi tekur yfir Vestur-Skaftafellssýslu, Vestmannaeyjar, Rangárvallasýslu, Árnessýslu, Gullbringu- og Kjósarsýslu, Hafnarfjörð, Reykjavík, Borgarfjarðarsýslu, Mýrasýslu, Snæfellsnes- og Hnappadalssýslu og Dalasýslu.
2. sáttaumdæmi tekur yfir Barðastrandarsýslu, Ísafjarðarsýslur, Ísafjörð og Strandasýslu.
3. sáttaumdæmi tekur yfir Húnavatnssýslur, Skagafjarðarsýslu, Eyjafjarðarsýslu, Siglufjörð, Akureyri og Þingeyjarsýslur.
4. sáttaumdæmi tekur yfir Múlasýslur, Seyðisfjörð, Neskaupstað og Austur-Skaftafellssýslu.

20. gr.

Atvinnumálaráðherra skipar fjóra sáttasemjara, 1 í hverju sáttaumdæmi. Sáttasemjari 1. sáttaumdæmis er jafnframt rikissáttasemjari og skal vera búsettur í Reykjavík. Hinir sáttasemjararnir nefnast héraðssáttasemjarar og skulu vera búsettir í sáttaumdæmum sínum og starfa undir umsjón rikissáttasemjara.

Ráðherra skipar einn varamann fyrir hvern sáttasemjara.

Sáttasemjarar og varasáttasemjarar skulu skipaðir til þriggja ára. Það er borgaraleg skylda að taka að sér sáttasemjarastörf.

21. gr.

Sáttasemjarar og varasáttasemjarar skulu skipaðir samkvæmt tilnefningu Félagsdóms, er tilnefnir 3 menn í hvert skipti, sem skipa skal sáttasemjara. Skal einn skipaður sáttasemjari og annar varasáttasemjari.

Varasáttasemjari tekur við störfum aðalmanns, þegar hann má ekki gegna sáttasemjarastörfum. Nú deyr sáttasemjari eða verður óhæfur til starfans, og skal þá ráðherra skipa mann í hans stað, það sem eftir er af kjörtímabilinu, eftir tilnefningu Félagsdóms.

22. gr.

Sé um mjög alvarlega deilu að ræða, getur ráðherra skipað sérstaka sáttanefnd vegna þeirrar deilu, enda liggi fyrir beiðni um það frá öðrumhvorum aðilja. Um starfssvið og vald slíkra sáttanefnda fer samkvæmt ákvæðum um sáttasemjara.

23. gr.

Sáttasemjarar skulu vera íslenzkir ríkisborgarar, fjár síns ráðandi og hafa óflekkað mannorð. Þeir mega ekki hafa þá aðstöðu, að líklegt megi telja, að þeir séu vilhallir í málefnum verkamanna eða atvinnurekenda.

24. gr.

Sáttasemjurum ber að fylgjast með horfum og ástandi atvinnulífsins í umdæmum sínum, einkum öllu, sem að vinnukjörum lýtur. Héraðssáttasemjurum ber að gefa rikissáttasemjara árlega, á þeim tíma, sem rikissáttasemjari tiltekur, skýrslu um athuganir sínar og störf. Ríkissáttasemjara ber að senda atvinnumálaráðuneytinu árlega skýrslu um störf sáttasemjara.

25. gr.

Verklýðsfélögum, atvinnurekendafélögum og ófélagsbundnum atvinnurekendum er skylt að senda rikissáttasemjara og héraðssáttasemjara afrit af kaupþóxtum og vinnusamningum, jafnskjótt og þeir eru undirritaðir.

80 Á sama hátt er skylt að senda afrit af uppsögn vinnusamnings, ásamt greinargerð fyrir uppsögninni. Ennfremur skal tilkynna, hverjar kröfur aðili ætlar að gera, strax og þær hafa verið endanlega ákveðnar.

Aðiljum er skylt að gefa sáttasemjara kost á að fylgjast með samningaumleitunum, hvenær sem hann óskar eftir því.

26. gr.

Nú er ríkissáttasemjara kunnugt um vinnudeilu, sem ekki heyrir undir úrskurð Félagsdóms, og líkindi eru til, að deilan verði ekki leyst af aðiljum sjálfum. Er honum þá heimilt að taka að sér stjórn samningaumleitana og kalla aðilja eða umboðsmenn þeirra fyrir sig til sameiginlegs fundar, hvenær sem hann álitur heppilegt. Ríkissáttasemjari getur falið héraðssáttasemjurum að stjórna samningaumleitunum, hverjum í sínu umdæmi.

27. gr.

Strax og slitnar upp úr samningaumleitunum aðilja eða þeir álíta, að vonlaust sé um árangur af frekari samningaumleitunum þeirra eða hálfur uppsagnarfrestur er liðinn, án þess samningar hafi tekizt, ber aðiljum að tilkynna það ríkissáttasemjara og viðkomandi héraðssáttasemjara. Eftir að ríkissáttasemjari hefir fengið slíka tilkynningu, er honum skylt að kveðja aðilja eða umboðsmenn þeirra til fundar strax og hann telur það heppilegt.

Aðiljum er skylt að mæta eða láta mæta þegar sáttasemjari kveður þá til funda.

28. gr.

Sáttafundir skulu haldnir fyrir lokuðum dyrum.

Á sáttafundum skal leggja fram afrit skjala þeirra, sem farið hafa á milli aðiljanna í deilunni, enda hafi þau ekki verið send sáttasemjara áður.

Sáttasemjarar halda gerðabækur og skrá í þær, hvar og hvenær sáttafundir hafi verið haldnir, nafn sáttasemjara og viðstaddra aðilja. Geta skal framlagðra skjala og þess, sem fram fer, í aðalatriðum.

Bannað er að skýra frá eða leiða vitni um, hvað aðiljar hafa lagt til á sáttafundum, nema báðir aðiljar samþykki.

29. gr.

Nú hefir sáttasemjari kvatt til samninga í vinnudeilu og nauðsynlegt þykir vegna úrslita málsins að fá réttan úrskurð um, hversu högum var háttað um atvinnureksturinn, og hefir sáttasemjari þá rétt til að krefja aðilja skýrslu um það. Verði aðiljar eigi við þeirri kröfu, séu skýrslur þeirra eigi fullnægjandi, eða að öðru leyti nauðsynlegt málinu til upplýsingar, skal sáttasemjari krefjast um það vitnaleiðslu hjá dómara. Hefir hann rétt til að vera viðstaddur vitnaleiðslurnar og láta bera upp fyrir vitnunum þær spurningar, sem hann telur líklegar til að skýra málið.

30. gr.

Ef samningaumleitunir sáttasemjara bera ekki árangur til lausnar á deilunni, er honum heimilt að bera fram miðlunartillögu, er lögð verði fyrir félög verkamanna og atvinnurekenda, er í deilunni eiga, eða einstakan atvinnurekanda, sé hann ófélagsbundinn. Áður en sáttasemjari ber fram miðlunartillögu ber honum að ráðgjast um það við fulltrúa aðilja.

Sáttasemjari ákveður í samráði við fulltrúa aðiljanna, hvenær og hvernig atkvæðagreiðslan um tillöguna skuli fram fara. Ef ágreiningur snertir aðeins ákveðna deild eða starfsgrein innan félags, er sáttasemjara og félaginu heimilt að láta atkvæðagreiðsluna eingöngu taka til deildarinnar eða starfsgreinarinnar. Ennfremur

er sáttasemjara og viðkomandi félögum heimilt að láta atkvæðagreiðslu og talningu atkvæða fara fram í sameiningu hjá tveimur eða fleiri félögum, ef þau eiga saman í deilu. Ætíð skal atkvæðagreiðslan vera skrifleg og leynileg. 80 11. júní

Miðlunartillögu má ekki birta án samþykkis sáttasemjara, fyrr en báðir aðiljar hafa sent svör sín.

31. gr.

Miðlunartillaga skal borin undir atkvæði eins og sáttasemjari gekk frá henni, og skal henni svarað játandi eða neitandi. Félög verkamanna og atvinnurekenda skulu, eftir því sem við verður komið, sjá um, að atkvæðisbærir félagsmenn geti kynnt sér miðlunartillöguna í heild.

32. gr.

Strax og atkvæðagreiðslu er lokið skulu atkvæðisseðlar afhentir sáttasemjara, án þess aðiljar eða umboðsmenn þeirra hafi tækifæri til að komast að því, hvernig atkvæðagreiðslan hefir farið. Talning atkvæða fer síðan fram undir stjórn sáttasemjara eða umboðsmanns hans, eftir að allir aðiljar hafa skilað atkvæðum. Aðiljum er heimilt að hafa umboðsmenn viðstadda við talningu atkvæða.

Umboðsmenn aðilja gefa sáttasemjara skýrslu um, hve margir félagsmenn eru atkvæðisbærir.

Miðlunartillaga telst felld, ef minnst 50% af greiddum atkvæðum eru á móti henni, enda hafi minnst 35% atkvæðisbærra manna eða meira greitt atkvæði. Á móti hverjum einum af hundraði, sem tala greiddra atkvæða lækkar niður fyrir 35%, þarf mótatkvæðafjöldinn að hækka um einn af hundraði til að fella tillöguna. Ef ekki hafa a. m. k. 20% atkvæðisbærra manna greitt atkvæði, telst tillagan samþykkt. Þeir, sem vegna fjarveru eða veikinda sannanlega eru útilokaðir frá að neyta atkvæðisréttar síns, teljast ekki atkvæðisbærir í þessu sambandi.

33. gr.

Sáttasemjarar geta borið fram miðlunartillögu eins oft og þeim þurfa þykir.

34. gr.

Sé sáttatilaunum í mikilvægri deilu slitið án árangurs, getur rikissáttasemjari birt skýrslu um málið á þann hátt, sem hann álítur heppilegast til þess að almenningur fái rétta hugmynd um deiluna.

35. gr.

Ef annarhvor aðili vill samþykkja miðlunartillögu sáttasemjara eftir að sáttumleitun hefir verið hætt, án árangurs, sendir hann sáttasemjara yfirlýsingu um það. Sáttasemjara ber þegar að láta gagnaðilja vita um yfirlýsinguna. Vilji hann einnig fallast á miðlunartillöguna, sér sáttasemjari um, að aðiljar gangi frá samningum sín á milli.

36. gr.

Nú hafa sáttumleitanir sáttasemjara hætt án árangurs, og ber honum þá að hefja þær á ný, ef annarhvor aðili óskar þess, eða hann telur það heppilegt. Þó ber honum ætíð að gera tilraun til sáttá með aðiljum innan 2 vikna frá því hann hætti seinustu samningatilaunum sínum.

37. gr.

Kostnað við sáttumleitanir, þar með talin þóknun til sáttasemjara, greiðist úr rikissjóði. Atvinnumálaráðherra ákveður laun rikissáttasemjara og þóknun til héraðssáttasemjara.

IV. KAFLI
Um Félagsdóm.

38. gr.

Í höfuðstað landsins skal setja á stofn dómstól fyrir allt landið. Nefnist hann Félagsdómur. Dómurinn hefir það verksvið, sem tekið er fram í lögum þessum.

39. gr.

Í dóminum eiga sæti 5 menn, sem skipaðir eru til þriggja ára þannig: einn af Vinnuveitendafélagi Íslands, annar af Alþýðusambandi Íslands, þriðji af atvinnu-málaráðherra úr hópi þriggja manna, sem hæstiréttur tilnefnir, og tveir af hæsta-rétti, og sé annar þeirra sérstaklega tilnefndur til þess að vera forseti dómsins. Ef atvinnurekandi, sem er málsaðili, er ekki meðlimur í Vinnuveitendafélagi Íslands, skal dómari sá, sem tilnefndur er af því, víkja sæti, en í staðinn tilnefnir atvinnu-rekandinn dómara í málinu, og skal hann hafa gert það áður en hálfur stefnufrestur er liðinn, ella tilnefnir forseti dómsins dómara.

Sömu aðiljar tilnefna varadómendur, er taka sæti í forföllum aðaldómenda.

40. gr.

Atvinnumálaráðherra tilkynnir, hvenær tilnefning dómara skuli fara fram. Ef aðili hefir ekki tilkynnt ráðherra tilnefningu innan tveggja vikna frá því tilkynning um, að tilnefning skuli fram fara, var honum send, tilnefnir ráðherra dómara af hálfu þess aðilja.

41. gr.

Það er borgaraleg skylda að taka sæti í dómnum. Ef aðaldómari og varadóm-ari hans neita að dæma í ákveðnu máli, skal sá, sem hefir tilnefnt þá, tilnefna dómara í þeirra stað, ella gerir dómsforseti það.

42. gr.

Dómarar skulu vera íslenzkir ríkisborgarar, fjár síns ráðandi og hafa óflekkað mannorð. Þeir tveir, sem skipaðir eru af hæstarétti, skulu hafa lokið embættisprófi í lögfræði.

43. gr.

Áður en dómarar taka sæti í dómnum í fyrsta skipti skulu þeir vinna eið að því eða drengskaparheit, að þeir muni rækja dómarastarfið eftir beztu vitund.

44. gr.

Verkefni Félagsdóms er:

1. Að dæma í málum, sem rísa út af kærur um brot á lögum þessum og tjóni, sem orðið hefir vegna ólögmættra vinnustöðvana.
2. Að dæma í málum, sem rísa út af kærur um brot á vinnusamningi eða út af ágreiningi um skilning á vinnusamningi eða gildi hans.
3. Að dæma í öðrum málum milli verkamanna og atvinnurekenda, sem aðiljar hafa samið um að leggja fyrir dóminn, enda séu að minnsta kosti 3 af dómendum um því meðmæltir.

45. gr.

Sambönd verkalýðsfélaga og atvinnurekendafélaga reka fyrir hönd meðlima sinna mál fyrir dómnum. Félög, sem ekki eru meðlimir sambandanna, reka sjálf mál sín og meðlima sinna. Ófélagsbundnir aðiljar reka mál sín sjálfir.

Ef samband eða félag neitar að höfða mál fyrir meðlimi sína, er aðilja heimilt

að höfða málið sjálfur. En leggja skal hann fram sönnun um synjun viðkomandi félags eða sambands fyrir formann Félagsdóms, áður en stefna er gefin út.

80
11. júní

46. gr.

Málsaðiljar geta gefið islenzkum ríkisborgurum, sem eru fjár síns ráðandi og hafa óflekkað mannorð, umboð til að reka mál sín fyrir dómnum.

47. gr.

Mál, sem höfða má fyrir Félagsdómi, skulu ekki flutt fyrir almennum dómstólum, nema Félagsdómur hafi neitað að taka það til meðferðar, sbr. 44. gr. 3.

48. gr.

Dómarar þeir, sem tilnefndir eru af hæstarétti, víkja sæti eftir sömu reglum, sem gilda um hæstaréttardómara. Dómurinn úrskurðar, hvort dómari skuli víkja sæti. Dómurinn er ekki starfhæfur, nema hann sé fullskipaður. Dómarar, sem hafa byrjað meðferð mála, skulu ljúka því, þó kjörtímabil þeirra sé á enda.

49. gr.

Formaður dómsins ákveður, hvenær dómþing skuli halda. Hann stýrir þinghöldum, heldur þingbók, dómabók og aðrar bækur eftir nánari fyrirmælum dómsins.

50. gr.

Formaður gefur út stefnur í nafni dómsins. Í stefnu skal taka fram: nöfn aðilja og heimilisfang, ýtarlega frásögn um málavexti og kröfur stefnanda. Ennfremur skal stefnandi, eftir því sem frekast verður unnt, gera grein fyrir, með hvaða hætti hann hyggst að sanna staðhæfingar sínar og kröfur, og leggja fram 5 afrit af sönnunarskjölum, sem fyrir hendi eru. Með stefnu skal fylgja afrit fyrir hvern dómara, og sér formaður um, að öll afrit verði send dómurum þegar í stað.

51. gr.

Formaður ákveður stefnufrest með hliðsjón af því, með hve stuttum fyrirvara stefndur getur mætt á dómþingi.

Stefnandi sér um birtingu, og skal stefna birt af stefnuvottum á venjulegan hátt. Þó má, ef nauðsyn krefur, láta stefnuvotta birta stefnuna í staðfestu símkeyti, og telst stefna þá löglega birt.

52. gr.

Mál skal flytja munnlega. Þó má flytja mál skriflega:

1. Ef stefndur hvorki mætir né lætur mæta.
2. Ef málsaðiljar eða umboðsmenn þeirra óska og dómurinn álitur, að mál upplýsist betur með þeim hætti.

53. gr.

Stefndi getur komið fram gagnkröfu, án þess höfða þurfi gagnsóknarmál.

54. gr.

Ef mál er ekki nægilega upplýst, ef leiða þarf vitni, ef skoðunar- eða matsgerð þarf fram að fara, ef aðili þarf að gefa skýrslu eða ef stefndi, að álitu dómsins, þarf frest til andsvara, getur dómurinn frestað máli. Við ákvörðun frests skal þess gætt, að mál teyfjist ekki að óþörfu.

80

11. júní

Heimilt er að stefna vitnum fyrir Félagsdóm. Dómurinn eiðfestir vitni samkvæmt gildandi lögum.

55. gr.

56. gr.

Dómurinn sér um, að mál upplýsist sem bezt. Hann getur krafist aðilja um skýrslu, ef hann álitur það nauðsynlegt til að upplýsa málið.

57. gr.

Dómurinn getur ákveðið, að aðiljaskýrslu skuli gefa eða vitnaskýrslu taka fyrir héraðsdómi á varnarþingi hlutaðeigandi vitnis eða aðilja.

58. gr.

Um vitnaskyldu, sönnunargildi vitnaskýrslu, vitnaleiðslur, svo og um hegningu fyrir rangan framburð, gilda sömu reglur og í einkamálum í héraði.

59. gr.

Dómarar geta framkvæmt skoðunar- og matsgerðir, allir saman eða nokkrir þeirra, eftir ákvörðun dómsins.

Dómurinn getur ennfremur útnefnt skoðunar- og matsmenn til að framkvæma ákveðna skoðunargerð eða matsgerð, og gilda um það almennar reglur einkamála í héraði.

60. gr.

Dómurinn getur dæmt vitni, skoðunar- og matsmenn og aðra, sem löglega eru kallaðir til að mæta fyrir dómnum, í sektir eftir sömu reglum og almennir dómstólar.

61. gr.

Dómurinn ákveður þóknun til vitna og skoðunar- og matsmanna.

62. gr.

Dómurinn getur hvenær sem er leitað álits sérfróðra manna um ákveðið atriði.

63. gr.

Dómurinn sektar aðilja, málflytjendur og aðra fyrir vitaverða framkomu í málflutningi eða fyrir dómi, eftir sömu reglum og almennir dómstólar.

Dómarinn getur vísað mönnum úr þinghaldi fyrir ósæmilega framkomu.

64. gr.

Í dómum ræður afl atkvæða úrslitum. Séu atkvæði jöfn, ræður atkvæði formanns úrslitum. Úrskurði um einstök atriði, sem kveða þarf upp fyrir dómstöku máls, skal kveða upp þegar í stað, eða svo fljótt, sem unnt er, eftir að atriðið er tekið til úrskurðar. Sama gildir í vitna- og matsmálum, eftir því sem við á.

Í munnlega fluttum málum skal kveða upp dóm innan sólarhrings eftir dómstöku, en í skriflega fluttum málum innan viku. Ef ekki er hægt að kveða upp dóm eða úrskurð svo fljótt, sem sagt hefir verið, skal nákvæmlega greina orsakir þess.

Málflytjendum skal tilkynnt, hvar og hvenær dómur eða úrskurður verður kveðinn upp og boðið að mæta þar.

65. gr.

Dómurinn getur dæmt aðilja til að greiða skaðabætur, sektir og til að greiða málskostnað eftir venjulegum reglum. Við ákvörðun skaðabóta má taka tillit til saknæmi brotsins.

Dómar og úrskurðir Félagsdóms eru aðfararhæfir. Dómurinn ákveður aðfarar- **80**
frest.

11. júní

66. gr.

Allur kostnaður við Félagsdóm, þar með talin þóknun til dómara, greiðist úr ríkissjóði, eftir ákvörðun atvinnumálaráðherra.

Réttargjöld skulu engin vera. Um gjafsókn og gjafvörn gilda almennar reglur.

67. gr.

Úrskurðir og dómar Félagsdóms eru endanlegir og verður ekki áfrýjað. Þó má innan viku frá dómsuppsögn eða úrskurði áfrýja til hæstaréttar:

1. frávísunardómi eða úrskurði um frávísun.
2. dómi til ónýtingar, sökum þess að málið heyri ekki undir Félagsdóm.
3. úrskurð um skyldu til að bera vitni, um eiðvinning og sektir.

68. gr.

Formaður gefur út dómsgerðir Félagsdóms í nafni dómsins og með innsigli hans undir. Ritlaun skal greiða samkvæmt venjulegum reglum.

69. gr.

Um þau atriði viðvikjandi meðferð mála, sem ekki er kveðið á um í þessum lögum, skal fara eftir hliðsjón af meðferð einkamála í héraði, svo sem við verður komið.

V. KAFLI

Niðurlagsákvæði.

70. gr.

Brot gegn lögum þessum varða auk skaðabóta sektum frá 50—10000 krónum. Sektirnar renna í ríkissjóð, og má innheimta þær sem fjárkröfur á venjulegan hátt, en um afplánun skal eigi vera að ræða.

71. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin lög nr. 55 frá 27. júní 1925, um sátta-tilraunir í vinnudeilum.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Skúli Guðmundsson.

81

11. júní

L Ö G

um heimild til að lækka aðflutningsgjöld á nokkrum vörum.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Fjármálaráðherra er heimilt með auglýsingu að lækka aðflutningsgjöld af eftirtöldum vörum: Trefjabómull (fiberbómull), ný epli, nýjar perur, nýjar vínþrúgur, tómaturé, makkaroni og qvebrachoextrakt.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konungleg hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

82

11. júní

L Ö G

um samþykkt á ríkisreikningnum fyrir árið 1936.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

I. Innborganir:

		Áætlun	Reikningur
		kr.	kr.
1. Tekjur samkv. 2. gr. fjárlaga		12 065 000.00	12 379 918.57
2. — — 3. — A. —		2 622 860.00	3 095 930.11
3. — — 3. — B. —		24 650.00	27 833.76
4. — — 4. — —		515 475.00	556 747.88
5. — — 5. — —		50 000.00	82 272.04
6. Eignabreytingar samkv. 20. gr. fjárlaga		504 051.00	2 441 939.37
7. Greiðslujöfnuður (sjóðlækkun)		160 197.00	185 465.06
Samtals		15 942 233.00	18 770 106.79

II. Útborganir:					82 11. júní	
					Fjárveiting	Reikningur
					kr.	kr.
1.	Gjöld	samkv.	7. gr.	fjárlaga	1 558 500.00	1 689 667.53
2.	—	—	8. —	—	60 000.00	60 000.00
3.	—	—	9. —	—	250 920.00	270 068.47
4.	—	—	10. —	—	473 746.00	531 634.38
5.	—	—	11. —	A. —	1 277 280.00	1 425 547.88
6.	—	—	11. —	B. —	284 000.00	323 714.36
7.	—	—	12. —	—	698 442.00	916 121.26
8.	—	—	13. —	A. —	1 535 302.00	1 637 183.05
9.	—	—	13. —	B. —	618 000.00	714 851.24
10.	—	—	13. —	C. —	621 750.00	630 368.93
11.	—	—	14. —	A. —	328 120.00	389 155.39
12.	—	—	14. —	B. —	1 514 567.00	1 804 984.76
13.	—	—	15. —	—	196 160.00	227 518.33
14.	—	—	16. —	—	3 225 225.00	3 468 505.70
15.	—	—	17. —	—	1 539 700.00	1 434 101.62
16.	—	—	18. —	—	321 421.00	312 726.71
17.	—	—	19. —	—	100 000.00	300 997.63
18.	Eignabreytingar	samkv.	20. gr.	fjárlaga	1 339 100.00	2 632 959.55
Samtals					15 942 233.00	18 770 106.79

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

L Ö G

83

11. júní

um að flytja fé ellistyrktarsjóða sveitar- og bæjarfélaga úr aðaldeild
söfnunarsjóðs í útborgunardeild hans.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Ellistyrktarsjóðir bæjar- og sveitarfélaga, sem nú eru á vöxtum í aðaldeild söfnunarsjóðs Íslands, skulu nú þegar fluttir í útborgunardeild sjóðsins og falla til útborgunar 1. júlí 1939 til Tryggingarstofnunar ríkisins.

- 83 Söfnunarsjóðurinn greiðir ellistyrktarsjóðina með skuldabréfum, sem tryggð
11. júní eru með 1. veðrétti í fasteignum, og skuldabréfum, sem sveitar- og bæjarfélög hafa gefið út með tryggingu í eignum sínum og tekjum, eftir nánara samkomulagi við Tryggingarstofnun ríkisins.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Skúli Guðmundsson.

84

- L Ö G

11. júní

um breyting á lögum nr. 81 23. júní 1936, um sveitarstjórnarkosningar.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Aftan við 2. málsg. 10. gr. laga nr. 81 23. júní 1936 bætist nýr málsl., svo hljóðandi: Við kosningar í hreppum mega þó frambjóðendur eiga sæti í kjörstjórn, ef það sætir ekki ágreiningi í hlutaðeigandi hreppsnefnd.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Skúli Guðmundsson.

L Ö G

85

11. júní

um laun hreppstjóra og aukatekjur m. fl.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Hreppstjórar hafa laun í hlutfalli við íbúatölu umdæmis síns sem hér segir:

Í hreppi með 100 íbúa eða færri eru launin 100 krónur. Í hreppi með 101—150 íbúa eru launin 120 krónur. Í hreppi með 151—200 íbúa eru launin 140 krónur og svo framvegis þannig, að launin hækka um 20 krónur fyrir hverja 50 íbúa. Leggi hreppstjóri niður sýslan eða deyi fyrir lok fardagaárs, ber honum eða búi hans $\frac{1}{12}$ árslauna fyrir hvern mánuð eða mánaðarhluta, sem hann hefir gegnt hreppstjórn á fardagaárinu. Árslaun greiðir sýslumaður hreppstjóra á manntalsþingi fyrir liðið fardagaár.

2. gr.

Þegar hreppstjóri í umboði sýslumanns framkvæmir lögtak eða aðrar fógeta-gerðir, ber honum fyrir hverja gerð lögmælt gjald samkvæmt gildandi lögum um aukatekjur ríkissjóðs, allt það er gjaldið fer ekki fram úr 10 krónum. Sé gjaldið hærra samkvæmt aukatekjulögnum, fellur það, sem umfram er, til ríkissjóðs.

3. gr.

Haldi hreppstjóri í umboði sýslumanns uppboð, falla uppboðslaunin til hans óskipt, séu þau ekki hærri en 20 krónur; en það, sem þar er fram yfir, fellur til ríkissjóðs.

4. gr.

Þegar hreppstjóri fyrir hönd sýslumanns stendur fyrir uppskrift eigna eða virðingargerð, fær hann fyrir það verk sitt greitt eftir fjárhæð gerðarinnar:

Allt að kr.	200		2	krónur
Yfir	— 200	allt að kr. 500		3 —
—	— 500	— — — 1000		4 —
—	— 1000	— — — 2000		5 —
—	— 2000		6	—

5. gr.

Fyrir birtingu á fyrirkalli, stefnu, dómi, uppsögn eða málskröfu skal greiða hverjum stefnuvotti 2 krónur fyrir hvern þann, er birt er.

6. gr.

Fyrir úttekt á jörðu greiðist hverjum úttektarmanni 7 krónur, svo og fyrir landskipti. Fyrir skoðunargerð eða matsgerð á fasteign eða lausafé, sem gerð er eftir beiðni eiganda, skal greiða hverjum skoðunar- eða virðingarmanni eftir fjárhæð matsgerðarinnar:

Allt að kr.	500		2	krónur
Yfir	— 500	allt að kr. 1000		3 —
—	— 1000	— — — 2000		4 —
—	— 2000	— — — 4000		5 —
—	— 4000		6	—

- 85 Fyrir skoðunar- eða matsgerðir, sem framkvæmdar eru eftir ráðstöfunum hins
11. júní opinbera án heiðni eiganda, skal greiða hverjum virðingarmanni 7 krónur á dag.

7. gr.

Kostnaður við ferðir til starfa þeirra, sem um getur í 2.—6. gr., skal greiddur auk framangreindra gjalda og telst þannig: Fyrir 10 kílómetra vegalengd á landi eða 5 kílómetra á sjó eða minna skal greiða í ferðakostnað 1 krónu. Sé ferðin lengri, greiðist hlutfallslega sama þóknun fyrir þá vegalengd, sem umfram er. Þóknunin telst eftir samanlagðri vegalengd fram og aftur, allt að 7 krónur fyrir sólarhring. Standi ferð lengur en sólarhring frá heimili, skal greiða 50 aura í ferðakostnað fyrir hverja klukkustund. Sé gjaldtaki búsettur í kaптúni eða þorpi, greiðist ferðakostnaður því aðeins, að hann þurfi að fara út úr þorpinu.

8. gr.

Gjald til votta við réttarhöld eða notarialgerðir er 1 króna til hvers votts fyrir klukkustund, eða hluta úr klukkustund, sem réttarhaldið stendur yfir. Í einkamálum greiðist gjald þetta til dómarans í réttinum. Fyrir hvert réttarhald seinna í málinu skal sá greiða gjaldið, er málinu fær frestað.

9. gr.

Gjöld þau, er um getur í lögum þessum, greiðist einnig í opinberum málum og gjafsóknarmálum.

Í einkamálum er gerðarbeiðandinn skyldur til að greiða gjaldið, áður en gerðin fer fram. Verði gjaldið eigi greitt fyrirfram, hefir sá lögtaksrétt á því, er gjaldið á að taka. — Í opinberum málum og gjafsóknarmálum greiðast gjöld þessi fyrirfram úr ríkissjóði, gegn endurgjaldi frá þeim, sem dæmdur verður í málskostnað að lyktum.

10. gr.

Fyrir eftirrit þau, er ræðir um í 3. gr. laga nr. 2 2. febr. 1894, svo og fyrir önnur eftirrit, sem einstakir menn biðja um úr embættisbókum eða skjalasöfnum embætta, skal greiða kr. 1.50 fyrir hverja örk, en hálfa örk eða minna 1 krónu.

Ákvæði greinar þessarar ná eigi til afrita þeirra, er ræðir um í 2. málsgrein 6. gr. reglugerðar 13. jan. 1916 um Þjóðskjalasafnið í Reykjavík.

11. gr.

Þegar vöruflutningaskip eða önnur skip, sem afgreiðslugjald eiga að greiða til ríkissjóðs, hafna sig á stöðum, þar sem lögreglustjóri er ekki búsettur, skulu þau, auk gjalds þess, sem ríkissjóði ber, greiða þeim, sem ritar á skipsskjölin í umboði lögreglustjóra, 5 aura af smálest hverri, nema skipstjóri kjósi heldur að senda skipskjölin tafarlaust til lögreglustjóra sjálfs og fá áritun hans á þau.

12. gr.

Lög þessi ganga í gildi 1. júní 1938, og greiðast laun hreppstjóra samkvæmt þeim fyrir fardagaárið 1937—38.

Með lögunum eru úr gildi númer lög nr. 64 14. nóv. 1917, um laun hreppstjóra og aukatekjur m. m., og lög nr. 14 18. maí 1920, um breyting á þeim.

Á laun hreppstjóra samkvæmt 1. gr. greiðist dýrtíðaruppbót eftir sama mælikvarða og öðrum embættis- og starfsmönnum ríkisins á hverjum tíma.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

L Ö G

86

11. júní

um lífeyrissjóð ljósmæðra.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Sjóðurinn heitir lífeyrissjóður ljósmæðra, og er hann eign ríkisins.

2. gr.

Stofnfé sjóðsins myndast af framlagi ríkissjóðs, sem er 15000 kr. árlega í sjóðinn, og iðgjöldum lögskipaðra ljósmæðra, sem er 4% af föstum launum þeirra, og skal iðgjaldinu haldið eftir af laununum.

Um iðgjaldagreiðslur sjóðfélaga lífeyrissjóðs ljósmæðra til lífeyrissjóðs Íslands fer eftir ákvæðum síðustu málsg. 49. gr. laga nr. 74 31. des. 1937, um alþýðutryggingar.

3. gr.

Ríkissjóður ábyrgist greiðslu lífeyris samkvæmt lögum þessum.

4. gr.

Stjórn sjóðsins skipa 5 menn, formaður Ljósmæðrafélags Íslands, ein ljósmóðir, er kosin skal á aðalfundi Ljósmæðrafélags Íslands, en 3 menn í stjórnina skal ríkisstjórnin velja til þriggja ára, og gengur einn úr árlega, í fyrsta sinn eftir hlutkesti. Stjórn sjóðsins skal kjósa formann fyrir sjóðinn á fyrsta fundi, er hún heldur á árinu. Sjóðsstjórnin skal vinna kauplaust.

5. gr.

Tryggingarstofnun ríkisins hefir á hendi reikningshald sjóðsins, heimtir inn tekjur hans og annast greiðslur úr honum, hvorttveggja eftir tilvísun sjóðsstjórnarinnar.

6. gr.

Reikningsár sjóðsins er almanaksárið. Ársreikning skal semja jafnframt ársreikningi ríkissjóðs, endurskoða og úrskurða á sama hátt og aðra reikninga ríkisins.

7. gr.

Sjóðsstjórnin heldur fundi svo oft sem þörf er á, og skal hún halda gerðabók og skrá þar allar samþykktir sínar. Í stjórninni ræður meiri hluti atkvæða, og má ekkert fé greiða úr sjóðnum nema með samþykki sjóðsstjórnarinnar.

8. gr.

Rétt til lífeyris úr sjóðnum hefir sérhver lögskipuð ljósmóðir, sem starfað hefir sem lögskipuð ljósmóðir í 15 ár eða meira, og hættir störfum, eftir að sjóðurinn tekur til starfa, af ástæðum, er sjóðsstjórnin telur lögmætar. Lögmæt ástæða til að hætta störfum er aðeins sjúkdómur eða elli. Upphæð lífeyris skal fara eftir því, sem um getur í 11. gr. Þær fyrrverandi ljósmæður, sem nú fá sérstaklega veitt eftir-

- 86 laun samkvæmt ákvæðum í fjárlögum eða samkvæmt ákvæðum ljósmæðralaga, fá
11. júní árlega sömu eftirlaun greidd úr sjóðnum sem þær hafa nú, og þó ekki hærri upphæð en þeim bæri samkv. 10.—13. gr., miðað við núverandi launakjör ljósmæðra.

9. gr.

Ljósmæður, er starfa í bæjum og tryggð eru sömu eftirlaun og öðrum föstum starfsmönnum bæjanna, gjalda ekki til sjóðsins og njóta ekki réttinda samkvæmt þessum lögum. Í þeim bæjum, þar sem eftirlaunamálum starfsmanna hefir enn ekki verið skipað, skulu þó þær ljósmæður, sem laun taka af bænum, hafa frjálsan aðgang að því að njóta réttinda þessara laga, með sömu kjörum og aðrar ljósmæður, þangað til þessum málum hefir verið skipað. Sama gildir um ljósmæður þær, sem starfa við fæðingardeild landsspítalans.

10. gr.

Upphæð lífeyris miðast við meðalárslaun ljósmóður síðustu 5 árin áður en hún lætur af starfi. Til árslaunanna teljast laun og dýrtíðaruppbót.

11. gr.

Fullur lífeyrir skal miðaður við árslaun samkv. 10. gr. og við fjölda þeirra ára, er ljósmóðirin hefir starfað sem lögskipuð ljósmóðir, hvort heldur óslitið eða með millibili. Ef ljósmóðir lætur af störfum án þess vegna veikinda sé, verður hún þó að vera fullra 60 ára til þess að njóta lífeyris. Fyrir minna en 15 ára starf greiðist enginn lífeyrir.

Fyrir 15—16 ára starf	veitast	30%	af meðall. síðustu 5 ára
— 16—17	—, —	33%	—, —
— 17—18	—, —	36%	—, —
— 18—19	—, —	39%	—, —
— 19—20	—, —	42%	—, —
— 20—21	—, —	45%	—, —
— 21—22	—, —	48%	—, —
— 22—23	—, —	51%	—, —
— 23—24	—, —	54%	—, —
— 24—25	—, —	57%	—, —
— 25 ára starf eða meira		60%	—, —

Standi upphæð lífeyris samkvæmt þessum útreikningi ekki á heilum tug króna, skal hækka hann svo, að standi á tug.

12. gr.

Verði ljósmóðir ófær til allra starfa vegna slyss, sem hendir hana sökum starfs hennar sem ljósmóðir, skal hún fá greiddan jafnháan lífeyri úr sjóðnum og þær, er starfað hafa í 25 ár. Verði hún seinna vinnufær, fellur greiðslan niður.

13. gr.

Láti ljósmóðir eftir sig föðurlaus börn innan 16 ára aldurs, skulu þau fá úr sjóðnum allt að 200 kr. árlega hvert fram til 16 ára aldurs, eftir úrskurði sjóðsstjórnar. Gildir það jafnt, hvort sem um skilgetin eða óskilgetin börn er að ræða.

14. gr.

Í desembermánuði ár hvert semur stjórnsjóðsins skrá yfir þá, er lífeyris skulu njóta á næsta ári, og gerir samþykkt um breytingar jafnskjótt og tilefni er til.

15. gr.

Lífeyrir greiðist árlega 1. dag júnimánaðar, og þá beint til hlutaðeiganda. Lífeyri til barna veitir móttöku fjárráðamaður þeirra. Áður en tryggingarstofnunin greiðir lífeyri, skal hún fá uppgefinn embættisaldur viðkomandi hjá sjóðsstjórninni.

86

11. júní

16. gr.

Umsóknir um lífeyri úr sjóðnum skulu sendar formanni sjóðsins fyrir 1. des. ár hvert, og skal tekið fram, hve lengi og hvar viðkomandi hefir starfað.

17. gr.

Ljósmóðir, sem lætur af störfum án þess að fá lífeyri úr sjóðnum, skal fá endurgreidd iðgjöld þau vaxtalaust, er hún hefir lagt í sjóðinn.

18. gr.

Sjóðurinn tekur til starfa 1. jan. 1940, enda hafi þá iðgjöld verið greidd fyrir yfirstandandi ár og næsta ár (1938 og 1939) og rikissjóðstillagið fyrir árið 1939. Jafnframt því, sem lög þessi öðlast gildi, fellur úr gildi 5. gr. ljósmæðralaga, nr. 17 19. júní 1933.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Skúli Guðmundsson.

L Ö G

87

11. júní

um breyting á lögum nr. 71 28. nóv. 1919, um laun embættismanna.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Aftan við 2. málsg. 12. gr. laganna komi ný málsg., svo hljóðandi:

Við veitingu læknishéraða, sem í eru færri en eitt þúsund íbúar aðrir en þeir, sem eiga jafnframt rétt til læknisvitjunar í önnur héruð, er ráðherra heimilt að ákveða, að launin skuli þegar frá upphafi greiðast með fullri aldursuppbót.

2. gr.

Á eftir 2. málsg. 22. gr. sömu laga komi ný málsg., svo hljóðandi:

Við veitingu prestakalla er ráðherra heimilt að ákveða, að launin skuli þegar frá upphafi greiðast með fullri aldursuppbót, enda séu athugaðir, í samráði við hlut-

87 aðeigandi söfnuði, möguleikar fyrir samsteypum prestakalla, er spari ríkissjóði álíka 11. júní upphæð og um er að ræða til aukinna útgjalda með ákvæði þessu.

3. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

88

11. júní

L Ö G

um breyting á lögum nr. 1 3. jan. 1890, um lögreglusamþykktir fyrir kaupstaðina.

Vér **Christian hinn Tíundi**, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Aftan við 2. gr. laganna komi ný málsg., svo hljóðandi:

Í lögreglusamþykktum má setja reglur um: Sölu og dreifingu hverskonar varnings utan sölubúða og að einstakar vörutegundir megi aðeins selja í búðum, sem fullnægja vissum skilyrðum; að leyfi bæjarstjórnar þurfi til þess að hafa fasta afgreiðslu bifreiða og annara flutningatækja á tilteknum stað eða í tilteknu húsnæði; að leyfi byggingarnefndar eða fulltrúa hennar þurfi til þess að setja upp föst skilti, auglýsingar og ljósaskreytingar, sem snúa að almannafæri eða sjást þaðan.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

FJÁRLÖG

fyrir árið 1939.

89

11. júní

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmari, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjöllum kunnugt: Alþingi hefir fallið á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

I. KAFLI

Tekjur:

1. gr.

Árið 1939 er ætlað til, að tekjur ríkisins verði svo sem talið er í 2.—5. gr., og að þeirra verði aflað með tekjugreinum, sem þar eru taldar.

2. gr.

Ætlað er á, að þessir skattar og tollar nemi:

	kr.	kr.
1. Fasteignaskattur	445000	2442000
2. Tekjuskattur og eignarskattur	1720000	
3. Hátekjuskattur	222000	
4. Lestagjald af skipum	55000	
5. Aukatekjur	665000	2614000
6. Erfðafjárskattur	56000	
7. Vitagjald	490000	
8. Leyfisbréðagjöld	28000	
9. Stimpilgjald	585000	
10. Stimpilgjald af ávísunum og kvittunum	75000	
11. Bifreiðaskattur	410000	
12. Benzinskattur	305000	
13. Útflutningsgjald	kr. 460000	
Þar af til fiskimálasjóðs	— 450000	
	10000	
Af fé þessu skal 50 þús. kr. varið til styrktar þeim, er kaupa nýja vélbáta til fiskveiða, smíðaða inn- anlands, og veitist styrkurinn samkvæmt ákvörðun fiski- málanefndar, með samþykki atvinnumálaráðherra.		
14. Áfengistollur (þar á meðal óáfengt öl, áfengislaus vín, ávaxtasafi og gosdrykkir)	1200000	8512000
15. Tóbakstollur	1500000	
16. Kaffi- og sykurtollur	1245000	
17. Annað aðflutningsgjald	72000	
18. Vörutollur	1555000	
19. Verðtollur	1400000	
20. Gjald af innfluttum vörum	1530000	
Flyt	. . .	13568000

89
11. júní

	kr.	kr.
Flutt	. . .	13568000
21. Gjald af innlendum tollvörum		500000
22. Skemmtanaskattur		135000
23. Veitingaskattur		100000
Samtals ...	. . .	14303000

3. gr.

	kr.	kr.
A.		
Tekjur af rekstri ríkisstofnana eru áætlaðar:		
1. Rekstrarhagnaður póstsjóðs	1000	
2. — landssímans	572000	
3. — áfengisverzlunar	1600000	
4. — tóbakseinkasölu	630000	
5. — ríkisprentsmiðju	53000	
6. — landssmiðju	»	
7. — Vífilsstaðabús	5000	
8. — Kleppsbús	5000	
9. — Bifreiðaeinkasölu	66000	
10. — Raftækjaeinkasölu	90460	
		3022460
Frá dregst: Rekstrarhalli ríkisútvarps		11500
Samtals ...	. . .	3010960
Sundurliðun.		
1. Póstsjóður.		
I. Tekjur		650000
II. Gjöld:		
1. Póststjórnarkostnaður	37000	
2. Pósthúsið í Reykjavík	207000	
3. Önnur pósthús:		
a. Póstafgreiðslur	131000	
b. Bréfhirðingar	23000	
	154000	
4. Póstflutningur	200000	
5. Önnur gjöld	46860	
6. Fyrning	4140	
		649000
Fært á 3. gr. A. 1	. . .	1000

		kr.	kr.	89
				11. júní
2. Landssíminn.				
I. Tekjur	...		2350000	
II. Gjöld:				
a. Til einkasíma í sveitum	...	20000		
b. Til starfrækslu landssímanna m. m.				
1. Kostnaður af aðalskrifstofu landssímans	75000			
2. Ritsímastöðin í Reykjavík	215000			
3. Loftskýrtastöðin í Reykjavík	48000			
4. Stuttbylgjustöð í Reykjavík	75000			
5. Bæjarsíminn í Reykjavík og Hafnarfirði	520000			
6. Áhaldahúsið	20000			
7. Ritsímastöðin á Akureyri	62000			
8. Ritsímastöðin á Seyðisfirði	62000			
9. Ritsímastöðin á Ísafirði	39000			
10. Símastöðin á Borðeyri	17000			
11. Símastöðin í Vestmannaeyjum	34000			
12. Símastöðin á Siglufirði	35000			
13. Til annara símastöðva og eftirlitsstöðva	135000			
		1337000		
Uppbót á launum greiðist eftir sömu reglum og 1937, enda færast þær greiðslur á framan-greinda liði viðkomandi stöðva.				
c. Eyðublöð, prentkostnaður, ritföng m. m.	...	55000		
d. Viðbót og viðhald stöðvanna	...	50000		
e. Kostnaður af ferðalögum etc.	...	10000		
f. Viðhald landssímanna	...	230000		
g. Framhaldsgjald	...	25000		
h. Til kennslu handa símamönnum	...	2000		
i. Tillag til alþjóðaskrifstofunnar í Bern	...	3000		
j. Ýms gjöld	...	10000		
Þar af 1000 krónur til fyrrv. símaverkstjóra, eftir tillögum símamálastjóra.				
k. Fyrning á húsum og áhöldum	...	30000		
l. Burðargjald	...	6000		
			1778000	
Fært á 3. gr. A. 2		...	572000	
Eignabreytingar.				
Út.				
I. Afborgun af lánum L. M. Ericsson, Marconi o. fl.			215000	
II. Til viðauka símakerfa, smærri efnis- og áhaldakaupa	...		45000	
III. Til nýrra símalína	...		50000	
að því tilskildu, að samkomulag náist við héruð, er hlut eiga að máli.				
IV. Til talstöðva í báta og skip	...		20000	
V. Til loftskýrtastöðva í skip	...		15000	
Fært á 20. gr. Út I. 2. og II. 1		...	345000	

		kr.	kr.
3. Áfengisverzlun ríkisins.			
I. Tekjur (brúttó hagnaður)			1905000
II. Gjöld:			
Laun starfsmanna og vinnulaun	140000		
Útsvar	90000		
Húsaleiga, ljós, hiti	6000		
Annar kostnaður	60000		
Fyrning á fasteign og áhöldum	9000		
			305000
Fært á 3. gr. A. 3	. . .		1600000
4. Tóbakseinkasalan.			
I. Tekjur (brúttó hagnaður)			815000
II. Gjöld:			
Laun	76280		
Annar kostnaður	63720		
		140000	
Útsvar, áætlað tap á skuldum o. fl.		45000	
			185000
Fært á 3. gr. A. 4	. . .		630000
5. Ríkisútvarpið.			
I. Tekjur:			
a. Afnotagjöld		410000	
b. Aðrar tekjur		60000	
II. Gjöld:			470000
a. Starfræksla:			
1. Starfsmannalaun	154300		
2. Útvarpsefni	60000		
3. Skrifstofukostnaður	45000		
4. Húsaleiga, ljós, hiti	35000		
5. Til útvarpsstöðva	150000		
6. Til hleðslu- og viðgerðarstöðva og til að greiða fyrir útvarpsnotum	20000		
7. Óviss gjöld	15000		
		479300	
b. Vextir	34000		
c. Fyrning á húsi og vélum	50000		
		84000	
			563300
Tap	. . .		93300
III. Rekstur viðtækjaverzlunar:			
a. Tekjur		165000	
b. Gjöld:			
1. Laun starfsmanna	41200		
2. Húsaleiga o. fl.	8000		
3. Annar kostnaður	34000		
		83200	
			81800
Fært til frádráttar á 3. gr. A. tekjuhalli	. . .		11500
Eignabreytingar:			
Afborgun af láni til stækkunar (sjá 20. gr. Út I. 2. b.) ..	. .		75000

		kr.	kr.	89 11. júní
6. Ríkisprentsmiðjan.				
I. Tekjur (prentvinna)			500000	
II. Gjöld:				
1. a. Laun starfsmanna	29400			
b. Vinnulaun og aðkeypt vinna	275600			
		305000		
2. Efnivörur		75000		
3. Vélarekstur og viðhald		15000		
4. Vextir		7000		
5. Annar kostnaður		29000		
6. Fyrning		16000		
			447000	
Fært á 3. gr. A. 5		. . .	53000	
7. Landssmiðjan.				
I. Tekjur:				
1. Ágóði á vörum		10000		
2. — á járnsmíðadeild		59000		
3. — á trésmíðadeild		4000		
4. — á járnsteypu		2000		
			75000	
II. Gjöld:				
1. Laun starfsmanna		21900		
2. Vextir		11000		
3. Afsláttur og skuldatöp		6500		
4. Annar kostnaður		24600		
5. Fyrning		11000		
			75000	
Fært á 3. gr. A. 6		. . .	»	
8. Bifreiðaeinkasala.				
I. Tekjur		152000		
II. Gjöld:				
1. Laun starfsmanna	18400			
2. Húsaleiga, hiti o. fl.	7500			
3. Vextir	14000			
4. Annar kostnaður	18500			
		58400		
			93600	
Frá dregst hluti bæjar- og sýslufélaga 30%			27600	
Fært á 3. gr. A. 9		. . .	66000	

		kr.	kr.
9. Raftækjaeinkasala.			
I. Tekjur		272000	
II. Gjöld:			
1. Laun starfsmanna	72040		
2. Húsaleiga, hiti o. fl.	13000		
3. Annar kostnaður	59000	144040	
			127960
Frá dregst hluti bæjar- og sýslufélaga 30%			37500
	Fært á 3. gr. A. 10	. . .	90460
B.			
Tekjur af fasteignum ríkissjóðs eru taldar:			
1. Eftirgjald eftir jarðeignir ríkissjóðs (þjóðjarðir)			20000
2. Tekjur af jarðeignum á Stokkseyri og Eyrarbakka			11000
3. Arnarhvoll:			
a. Tekjur		60000	
b. Gjöld:			
1. Vextir	20800		
2. Ýmiskonar rekstrarkostnaður	33560		
3. Fyrning hússins (sjá 20. gr.)	3640	58000	
			2000
Samtals	...	. . .	33000

4. gr.

Tekjur af bönkum og vaxtatekjur eru áætlaðar:

		kr.	kr.
1. Vextir af bankavaxtabréfum og jarðræktarbréfum			10600
2. Vextir af stofnfé Landsbankans, 6% af 3000000			180000
3. Vextir af veðd.bréfum Búnaðarbankans, 6% af 1350000			77400
4. Aðrir vextir			240000
Samtals	...	. . .	508000

5. gr.

Óvissar tekjur eru taldar 50000 kr.

II. KAFLI

Gjöld:

89

11. júní

6. gr.

Árið 1939 eru veittar til gjalda fjárhæðir þær, sem tilgreindar eru í 7.—19. gr.

7. gr.

Vextir af lánum rikissjóðs eru taldir:

	kr.	kr.
1. Innlend lán		157045
2. Dönsk lán		33922
3. Ensk lán		1152386
4. Vextir af lausaskuldum		336647
Samtals ...	. . .	1680000

8. gr.

	kr.	kr.
Borðfé Hans Hátignar konungsins		60000

9. gr.

Til alþingiskostnaðar og yfirskoðunar ríkisreikninga er veitt:

	kr.	kr.
1. Til alþingiskostnaðar		240000
2. Til yfirskoðunar ríkisreikninga		3750
3. Fyrning á alþingishúsi (sjá 20. gr.)		2170
Samtals ...	. . .	245920

Til ríkisstjórnarinnar er veitt:

		kr.	kr.
I. Stjórnarráðið, ríkisféhirðir, ríkisbókhald o. fl.			
1. Til ráðherra:			
a. Laun	30000		
b. Til risnu	6000		
		36000	
2. Til utanferða ráðherra		6000	
3. Stjórnarráðið:			
a. Laun:			
1. Atvinnumálaráðuneytið	35300		
2. Dómsmálaráðuneytið	27500		
3. Fjármálaráðuneytið	48900		
4. Aðrir starfsmenn	19765		
	131465		
b. Annar kostnaður	38535		
		170000	
4. Ríkisféhirzla og bókhald:			
a. Laun	32850		
b. Annar kostnaður	8450		
		41300	
5. Pappír, prentun og hefting ríkisreikninga		4000	
6. Til þess að gefa út stjórnartíðindi:			
a. Þóknun fyrir ritstjórn tíðindanna o. fl.	700		
b. Til pappírs og prentunar	20000		
c. Til kostnaðar af sendingu með póstum	2000		
		22700	
7. Til umbóta og viðhalds á stjórnarráðshúsinu og ráðherrabústaðnum og til hitunar og lýsingar hans ..		10000	
8. Fyrning á stjórnarráðshúsi og ráðherrabústað (sjá 20. gr.)		2046	
			292046
II. Hagstofan:			
1. Laun samkvæmt launalögum		11000	
2. Önnur laun og aðstoð		30000	
3. Pappír, prentun og hefting hagskýrslna		16000	
4. Prentun eyðublaða		2000	
5. Húsaleiga, hiti og ljós m. m.		6300	
6. Annar kostnaður		1000	
			66300
III. Utanríkismál o. fl.			
1. Til sendiráðs í Kaupmannahöfn:			
a. Laun sendiherra	10000		
b. Húsaleiga	7000		
c. Kostnaður við embættið	25000		
d. Til skrifstofuhalds	20000		
		62000	
Flyt		62000	358346

	kr.	kr.	89 11. júní
Flutt	62000	358346	
2. Til meðferðar utanrikismála	17000		
3. Ríkisráðskostnaður	4000		
4. Kostnaður af sambandslaganefnd	6000		
5. — vegna samninga við erlend ríki	60000		
		149000	
Samtals ...	. . .	507346	

11. gr.

Til dómgæzlu, lögreglustjórnar o. fl. er veitt:

	kr.	kr.
A.		
Dómgæzla og lögreglustjórn.		
1. Hæstiréttur:		
a. Laun	32000	
b. Annar kostnaður	14000	
		46000
2. Laun bæjarfógeta, sýslumanna og lögreglustjóra		132740
3. Laun hreppstjóra		22000
4. Skrifstofukostnaður lögmansins í Reykjavík:		
a. Laun	35600	
b. Húsaleiga, hiti, ljós og ræsting	5500	
c. Ýmis gjöld	6500	
		47600
5. Skrifstofukostnaður tollstjórans í Reykjavík:		
a. Laun og aðstoð	115210	
b. Húsaleiga, ljós og hiti	8400	
c. Ýmis gjöld	14000	
		137610
6. Skrifstofukostnaður lögreglustjórans í Reykjavík:		
a. Laun	38700	
b. Ljós, hiti og ræsting	12200	
c. Ýmis gjöld	14000	
		64900
7. Toll- og löggæzla:		
a. Í Reykjavík:		
1. Laun og aðstoð	65800	
2. Annar kostnaður	50000	
	115800	
Flyt ...	115800	450850

		kr.	kr.
	Flutt	115800	450850
b. Utan Reykjavíkur:			
1. Laun	27000		
2. Annar kostnaður	13000		
		40000	
c. Eftirlit á vegum:			
1. Laun	5400		
2. Annar kostnaður	10000		
		15400	
8. Bifreiðaeftirlit:			171200
a. Laun	10000		
b. Annar kostnaður	18000		
		28000	
÷ Prófgjöld og skoðunargjöld		16000	
			12000
9. Hluti ríkissjóðs af kostnaði við lögregluna í Reykjavík			50000
10. Skrifstofukostnaður sýslumanna, bæjarfógeta og lög- reglustjóra			153000
Þar af 10 þús. kr., er skiptast milli bæjarfógeta, og 5 þús. kr., er skiptast milli sýslumanna, eftir fyrir- mælum dómsmálaráðherra.			
11. Til Steingríms Jónssonar fyrrv. bæjarfógeta, uppbót á skrifstofufé			5000
12. Til landhelgisgæzlu			500000
Þar af til landhelgisjóðs 20000 kr.			
13. Til hegningarhússins í Reykjavík og viðhaldskostnaður fangahúsa			15000
(Þar af fyrning 1770 kr. sjá 20. gr.).			
14. Til vinnuhælisins á Litla-Hrauni:			
a. Rekstrarhalli		50000	
b. Kostnaður við verklegar framkvæmdir fyrir ríkið .. (Þar af fyrning 5300 sjá 20. gr.).		20000	
			70000
15. Sakamála-kostnaður og lögreglumála			70000
16. Borgun til sjóðóðsmanna			2000
17. Til setu- og varadómara			10000
18. Til Bjarna Magnússonar, Stykkishólmi, uppbót í eitt skipti á fangavarðarlaun			400
19. Löggildingarstofan:			
a. Laun	17300		
b. Annar kostnaður	7500		
c. Til áhaldakaupa	1000		
		25800	
÷ Tekjur		14000	
			11800
20. Laun sáttasemjara í vinnudeilum, sbr. l. nr. 55 1925			1500
Samtals A		. . .	1522750

		kr.	kr.	89 11. júní
B.				
Sameiginlegur kostnaður við embættisrekstur.				
1. Burðareyrir og embættisskeyti:				
a. Endurgjald handa embættismönnum fyrir burðar- eyri undir embættisbréf		55000		
b. Fyrir embættisskeyti		75000		
2. Brunaábyrgðar- og fasteignagjald nokkurra ríkisfast- eigna			130000	
3. Til embættiseftirlitsferða			27000	
4. Gjöld til skattaneftnda, yfirsattaneftnda, skattstofu Reykjavíkur og fyrir skattvirðingar:			6000	
a. Skattstofan í Reykjavík	60000			
÷ hluti bæjarsjóðs, 1/3 af 54000 kr.	18000			
		42000		
b. Skattaneftndir		38000		
c. Fasteignamat		40000		
			120000	
5. Til ríkisskattaneftndar			12000	
6. Eyðublöð, bókband, auglýsingar o. fl.			34000	
Samtals B		. . .	329000	

12. gr.

Til læknaSKIPUNAR og heilbrigðismála er veitt:

		kr.	kr.
1. Laun			218000
2. Til skrifstofukostnaðar landlæknis, eftir reikningi			8000
3. Styrkur til læknisvitjana handa sveitum, sem eiga sér- staklega erfiða læknissókn, eftir reikningum			12550
í Borgarneshéraði:			
Kolbeinsstaðahreppur	200		
Eyjahreppur	200		
í Ólafsvíkurhéraði:			
Staðarsveit	200		
Breiðavíkurhreppur	300		
Neshreppur utan Ennis	300		
í Stykkishólmsheiráði:			
Eyrarsveit	500		
Miklaholtshreppur	200		
Skógarstrandarhreppur	250		
í Dalahéraði:			
Skarðs- og Klofningshreppur, 150 kr. til hvors	300		
Fellsstrandarhreppur	200		
Saurbæjarhreppur	200		
í Reykhólahéraði:			
Gufudalssveit	250		
Flyt	3100	. . .	238550

89
11. júní

		kr.	kr.
	Flutt	3100	238550
í Flateyjarhéraði:			
Múlahreppur	250		
í Patreksfjarðarhéraði:			
Rauðasandshreppur	150		
Barðastrandarhreppur	150		
í Flateyrarhéraði:			
Suðureyrarhreppur	300		
í Öguruhéraði:			
Reykjarfjarðarhreppur, Nauteyrarhreppur og Snæfjallahreppur	750		
Styrkurinn skiptist milli nefndra hreppa í hlutfalli við kostnað þeirra við læknisvitjanir.			
í Hesteyrarláraði:			
Grunnavíkurhreppur	300		
Sléttuhreppur	300		
í Reykjarfjarðarhéraði:			
Árneshreppur (sé héraðið læknilaust)	600		
í Hólmavíkurhéraði:			
Óspakseyrarhreppur	200		
í Miðfjarðarhéraði:			
Bæjarhreppur	300		
í Blönduóshéraði:			
Vindhælishreppur fyrir norðan Björg	200		
í Sauðárkrókshéraði:			
Skefilsstaðahreppur	200		
í Hofsóshéraði:			
Haganeshreppur	150		
Holtshreppur	150		
í Húsavíkurhéraði:			
Flateyjarhreppur	200		
Grimseyjarhreppur	400		
í Öxarfjarðarhéraði:			
Fjallahreppur	200		
Presthólahreppur, til læknisvitjana af Austur-Sléttu	300		
Styrkur til þess að hafa lækni á Raufarhöfn um síldveiðitímann	1000		
í Þistilfjarðarhéraði:			
Sauðaneshreppur, vegna læknisvitjana frá Skálum og nágrenni þeirra	200		
Skeggjastaðahreppur	200		
í Hróarstunguhéraði:			
Borgarfjarðarhreppur	300		
í Fljótsdalshéraði:			
Jökuld.hr. (vegna byggðar í Möðrudalsheiði)	200		
í Seyðisfjarðarhéraði:			
Loðmundarfjarðarhreppur	150		
	Flyt	10250	238550

		89 11. júní	
		kr.	kr.
Flutt	10250	. . .	238550
Í Norðfjarðarhéraði:			
Mjóifjörður	300		
Í Berufjarðarhéraði:			
Breiðdalshreppur	300		
Í Hornafjarðarhéraði:			
Hofshreppur	400		
Í Síðuhéraði:			
Skaftártunguhreppur	300		
Álftavershreppur	250		
Í Mýrdalshéraði:			
Austur-Eyjafjallahreppur	200		
Í Rangárhéraði:			
Vestur-Eyjafjallahreppur	200		
Í Eyrarbakkahéraði:			
Selvogshreppur	150		
Í Grímsneshéraði:			
Þingvallahreppur	200		
Samtals	12550		
4. Til lækni í Reykjavík, er skylt sé að gegna sjúkra- vitjunum í Kjós, Kjalarnesi, Mosfellssveit, Þingvalla- sveit og Reykjavíkurhéraði, utan kaupstaðarins, og fari eftir texta héraðslækna			1200
5. Til augnlækningaferða samkv. l. nr. 12 1934			2400
6. Styrkur til tannlækni Vilhelms Bernhöfts í Reykjavík			800
7. Styrkur til háls-, nef- og eyrnalækni Ólafs Þorsteins- sonar í Reykjavík			800
Styrkur lækna Vilhelms Bernhöfts og Ólafs Þor- steinssonar er bundinn því skilyrði, að þeir, hvor um sig, segi stúdentum í læknadeild háskólans til í sinni sérfræði og veiti fátæku fólki ókeypis læknishjálp á tilteknum stað, ekki sjaldnar en 4 sinnum á mánuði, og gefi skýrslu um það.			
8. Til Benedikts Tómassonar, til að nema geðveikrafræði erlendis			1500
9. Landsspítalinn			143800
Rekstrarkostnaður sundurliðast þannig:			
A. Laun lækna		43000	
B. Annar kostnaður:			
1. Laun	107900		
2. Matvæli	120000		
3. Lyf og sáraumbúðir	23000		
4. Ljós og eldsneyti	28000		
5. Þvottur og hreinlætisvara	39000		
6. Viðhald húsa og fastra muna	22700		
7. — lausra muna (þar með fatnaður) ..	14000		
Flyt	354600	43000	389050

		kr.	kr.
	Flutt	354600	43000
8.	Fatnaður og vefnaðarvara	15000	
9.	Skattar og tryggingar	5400	
10.	Sími og skrifstofa	7000	
11.	Röntgenfilmur og röntgenáhöld	25000	
12.	Ýmis gjöld	4000	
13.	Fyrning	30000	
14.	Til kaupa á röntgenáhöldum	20000	461000
	Þar frá dregst:		504000
1.	Daggjöld sjúklinga	310000	
2.	Geislalækn. (tekjur af röntgendeild) ..	45000	
3.	Skurðstofugjald	10000	
4.	Fæðingarstofugjald	4300	
5.	Aukatekjur	400	369700
	Rekstrarhalli		134300
C.	Til ljósmæðra- og hjúkrunarkvennaskólans, þar í fæði ljósmæðranema		9500
			143800
10.	Hold sveikraspítalinn		65082
	Rekstrarkostnaður sundurliðast þannig:		
A.	Laun yfirlæknis		3600
B.	Önnur gjöld:		
1.	Laun	15000	
2.	Matvæli	12000	
3.	Lyf og umbúðir	2000	
4.	Ljós og eldsneyti	12500	
5.	Þvottur og hreinlætisvara	1200	
6.	Fatnaður allur	1500	
7.	Viðhald húsa og fastra muna	6200	
8.	Viðhald lausra muna	1000	
9.	Sími	500	
10.	Skattar og tryggingar	2800	
11.	Flutningskostnaður	800	
12.	Ýmisleg gjöld	1500	
13.	Fyrning	4482	61482
			65082
11.	Geðveikrahælið á Kleppi:		
I.	Gamli spítalinn:		
	Rekstrarkostnaður sundurliðast þannig:		
A.	Laun yfirlæknis		5000
B.	Önnur gjöld:		
1.	Laun	23000	
2.	Matvæli	42000	
3.	Lyf og umbúðir	1500	
4.	Ljós og hiti	13500	
	Flyt	80000	5000
			454132

		89	
		kr.	kr.
		11. júní	
	Flutt	80000	
		5000	454132
5.	Þvottur og hreinlætisvara	4500	
6.	Viðhald húsa og fastra muna	3000	
7.	Viðhald lausra muna	1500	
8.	Sími og skrifstofa	1500	
9.	Flutningskostnaður	2000	
10.	Skattar og tryggingar	1500	
11.	Fatnaður allur	5000	
12.	Ýmis gjöld	2500	
13.	Fyrning	3064	
		104564	
		109564	
Tekjur:			
Daggjöld sjúklinga:			
	26800 sjúkradagar á 5,00	134000	
	Tekjuafgangur	24436	
		134000	134000
II. Nýi spítalinn:			
Rekstrarkostnaður sundurliðast þannig:			
A. Laun yfirlæknis		5000	
B. Önnur gjöld:			
1.	Laun	57000	
2.	Matvæli	76000	
3.	Lyf og sáraumbúðir	8000	
4.	Ljós og hiti	20000	
5.	Þvottur og hreinlætisvara	12500	
6.	Viðhald húsa og fastra muna	4000	
7.	Viðhald lausra muna	7500	
8.	Sími og skrifstofa	2500	
9.	Flutningskostnaður	2800	
10.	Skattar og tryggingar	2200	
11.	Fatnaður allur	9000	
12.	Ýmis gjöld	3000	
13.	Fyrning	3355	
		207855	
		212855	
Tekjur:			
Daggjöld sjúklinga:			
	43000 sjúkradagar á 5,00	215000	
	Tekjuafgangur	2145	
		215000	215000
12. Heilsuhælið á Vífilsstöðum			48550
Rekstrarkostnaður sundurliðast þannig:			
A. Laun lækna		10000	
	Flyt	10000	502682

89
11. júní

		kr.	kr.
	Flutt	10000	502682
B. Önnur gjöld:			
1. Laun	70000		
2. Matvæli	130000		
3. Lyf og hjúkrunargögn	13000		
4. Ljós og eldsneyti	38000		
5. Þvottur og hreinlætisvara	24000		
6. Viðhald húsa og fastra muna	8000		
7. Viðhald lausra muna	10000		
8. Fatnaður	6000		
9. Sími og skrifstofa	5500		
10. Flutningskostnaður	3000		
11. Tryggingar og skattar	1500		
12. Ýmis gjöld	5000		
13. Fyrning	3350		
		317350	
Þar frá dragast þessar tekjur:		327350	
Daggjöld sjúklinga, 56700 sjúkradagar á 4,00 og 5,00		278800	
		48550	
13. Heilsuhælið á Reykjum í Ölfusi:			
Rekstrarkostnaður sundurliðast þannig:			
A. Laun lækni		7400	
B. Önnur gjöld:			
1. Laun	13500		
2. Matvæli	27500		
3. Lyf og hjúkrunargögn	1500		
4. Ljós og eldsneyti	1000		
5. Þvottur og hreinlætisvara	2000		
6. Viðhald húsa og fastra muna	3000		
7. Viðhald lausra muna	2000		
8. Fatnaður	1500		
9. Sími og skrifstofa	1000		
10. Flutningar	1500		
11. Skattar og tryggingar	400		
12. Ýmis gjöld	1500		
13. Fyrning	1600		
		58000	
Tekjur:			
Daggjöld sjúklinga:		65400	
15000 sjúkradagar á 5,00	75000		
Tekjuafgangur		9600	
	75000	75000	
14. Heilsuhælið í Kristnesi			8530
Rekstrarkostnaður sundurliðast þannig:			
A. Laun lækna		8600	
	Flyt	8600	511212

		89 11. júní	
		kr.	kr.
	Flutt	8600	511212
B. Önnur gjöld:			
1.	Laun starfsmanna	31060	
2.	Fæði	47500	
3.	Lyf og hjúkrunargögn	5000	
4.	Ljós og hiti	13000	
5.	Þvottur og hreinlætisvara	4500	
6.	Viðhald húsa og fastra muna	6000	
7.	Viðhald lausra muna	3300	
8.	Fatnaður	3000	
9.	Sími og skrifstofa	1500	
10.	Skattar og tryggingar	1200	
11.	Flutningskostnaður	2000	
12.	Ýmis gjöld	2500	
13.	Fyrning	8370	
		128930	
Þar frá dregst:		137530	
Daggjald sjúklinga, 25800 sjúkradagar á 5 kr.		129000	
		8530	
15. Önnur gjöld:			
a.	Styrkur til að reisa læknisbústaði og sjúkraskýli ..	13000	
b.	Til greiðslu vaxta af skuldum vegna læknisbústaða í Ögurhéraði, Reykhólahéraði og Hesteyrarhéraði, allt að kr. 1200 til hvers	3600	
c.	Bólusetningarkostnaður	2000	
d.	Gjöld samkv. lögum nr. 66 19. júní 1933, um varnir gegn útbreiðslu næmra sjúkdóma	15000	
e.	Gjöld samkv. lögum nr. 65 19. júní 1933, um varnir gegn því, að næmir sjúkdómar berist til Íslands ..	2000	
f.	Gjöld samkv. lögum nr. 16 1923, um varnir gegn kynsjúkdómum	35000	
g.	Kostnaður við heilbrigðiseftirlit lækna með alþýðuskólum	5000	
h.	Til annara heilbrigðisráðstafana	2000	
i.	Styrkur til heilsuverndarstöðva í kaupstöðum, gegn tvöföldu framlagi annarsstaðar að	18000	
Heilsuverndarstöð, sem styrks vill verða að-njótandi, skal reka berklavarnastarfsemi undir yfir-stjórn og eftirliti berklayfirlæknis ríkisins og haga störfum sínum öllum eftir reglum, er heilbrigðis-stjórnin samþykkir.			
j.	Styrkur til Súgfirðinga til að hafa lærða hjúkrunar-konu	1000	
k.	Til styrktar mönnum, er þurfa að fá sér gervilími	4000	
l.	Viðbótarlaun yfirsetukonu í Grímsey, gegn jafnmik-illi launabót annarsstaðar að	300	
m.	Til Halldórs Arnórssonar umbúðasmiðs	3000	
Flyt		103900	511212

	kr.	kr.
Flutt	103900	511212
n. Til Páls Sigurðssonar fyrrv. héraðslæknis, biðlaun	1800	
o. Til ýmsra sjúklinga, eftir úthlutun landlæknis	5000	
		110700
16. Hluti ríkissjóðs af launum ljósmæðra		65000
17. Til byggingar bálstofu í Reykjavík, gegn a. m. k. tvöföldu framlagi annarsstaðar að		10000
enda sé bálstofusalurinn til frjálsra afnota prestum Reykjavíkurprestakalls til guðspjónustuhalds, eftir samkomulagi sóknarnefndar og bálstofustjórnar.		
Par frá dregst samkv. tölul. 11. I.—II. og 13:		696912
Tekjuafgangur gamla spítalans á Kleppi	24436	
— nýja spítalans á Kleppi	2145	-
— Reykjahælis	9600	
		36181
Samtals	. . .	660731

13. gr.

Til samgöngumála er veitt:

		kr.	kr.
A.			
Vegamál.			
I. Stjórn og undirbúningur vegagerða:			
1. Laun vegamálastjóra		7200	
enda sé hann ráðunautur stjórnarinnar í vatnamálum.			
2. Laun aðstoðarverkfræðings		5910	
3. Ferðakostnaður þeirra og fæðispeningar, eftir reikningi		6000	
4. Til aðstoðarmanna og mælinga		35000	
5. Skrifstofukostnaður		19000	
			73110
II. Þjóðvegir.			
a. Til nýrra akvega:			
1. Kjósarvegur	4050		
2. Hálsasveitarvegur	2025		
3. Hafnarfjallsvegur	8100		
4. Álftaneshreppsvegur	7650		
5. Útnesvegur	4050		
6. Hellissandsvegur	3600		
7. Skógarstrandarvegur	2250		
8. Suðurdalavegur	8550		
9. Laxárdalsvegur	1800		
10. Stykkishólmsvegur	4050		
11. Saurbæjarvegur	2250		
12. Geiradals- og Reykhólasveitarvegur ..	2430		
13. Rauðasandsvegur	2700		
Flyt	53505	. . .	73110

		89	
		kr.	kr.
		11. júní	
Flutt	53505	. . .	73110
14. Patreksfjarðarvegur til Bildudals	6030		
15. Barðastrandarvegur	2430		
16. Núpsvegur	1350		
17. Botnsheiðarvegur	6480		
18. Hjarðardalsvegur	3150		
19. Haukadalsvegur	1800		
20. Bolungavíkurvegur	4050		
21. Hnifsdalsvegur	3600		
22. Langadalsvegur	3600		
23. Kaldrananesvegur	2700		
24. Kollafjarðarvegur	2430		
25. Bitruvegur	3240		
26. Borðeyrarvegur	2430		
27. Holtavörðuheíðarvegur	10800		
28. Vestur-Húnavatnssýsluvegur	1620		
29. Vesturhópsvegur	2430		
30. Húnvetningabraut	4860		
31. Miðfjarðarvegur	2250		
32. Skagastrandarvegur	1800		
33. Blönduhlíðarvegur	2700		
34. Út-Blönduhlíðarvegur	4860		
35. Hofsósvegur	6750		
36. Fljótavegur	3240		
37. Stífluvegur	4500		
38. Ólafsfjarðarvegur	3600		
39. Svalbarðsstrandarvegur	4860		
40. Ljósavatnsskarðsvegur	4050		
41. Kinnarbraut	3240		
42. Kópaskersvegur	3600		
43. Raufarhafnarvegur	4050		
44. Langanesvegur	1800		
45. Brekknaheiðarvegur	4050		
46. Bakkafjarðarvegur	2430		
47. Vopnafjarðarvegur til Möðrudals	7200		
48. Vopnafjarðarvegur	2700		
49. Jökulsárhlíðarvegur	2430		
50. Hróarstunguvegur	2250		
51. Upphéraðsvegur	3150		
52. Úthéraðsvegur	5670		
53. Borgarfjarðarvegur	1980		
54. Breiðdalsheiðarvegur	4500		
55. Norðfjarðarvegur	4500		
56. Fáskrúðsfjarðarvegur frá Reyðarfirði	8100		
57. Breiðdalsvegur	4500		
58. Berunesvegur	2430		
59. Geithellnahreppsvegur	1800		
60. Inn-Nesjavegur vestan Hornafjarðar- fljóta	1620		
Flyt	227115	. . .	73110

89
11. júní

		kr.	kr.
	Flutt	227115	73110
61.	Mýravegur hjá Brunnhól og Suður- sveitarvegur hjá Borgarhöfn	3240	
62.	Öræfavegur	2430	
63.	Skafartunguvegur	2430	
64.	Síðuvegur	3240	
65.	Mýrdalsvegur	4950	
66.	Eyjafjallavegur	5400	
67.	Inn-Fljótshlíðarvegur, gegn tvöföldu framlagi annarsstaðar að	1980	
68.	Hvolshreppsvegur	1800	
69.	Landvegur	7200	
70.	Hrunamannahreppsvegur	6480	
71.	Gnúpverjahreppsvegur	2430	
		268695	
b.	Viðhald og endurbætur	750000	
c.	Til þjóðvega af benzínskatti:		
1.	Til malbikunar á Elliðaárvegi, allt að	45000	
2.	— Hafnarfjarðarvegur, allt að	45000	
3.	— Suðurlandsbrautar, allt að	63000	
4.	— Sogsvegur	14400	
5.	— Vatnsskarðsvegur	36000	
6.	— Austurlandsvegur, allt að	15300	
7.	— vega út frá Akureyri	13500	
8.	— Ljósavatnsskarðsvegur	4500	
9.	— Steingrímsfjarðarheiðarvegur	10800	
10.	— vega út frá Seyðisfirði	2700	
11.	— Siglufjarðarskarðs	15750	
12.	— vega í Vestmannaeyjum	2700	
13.	— Öxnadalsvegur	5670	
		274320	
III.	Til brúargerða		1293015
IV.	Fjallvegir		70000
V.	1. Til áhalda	25000	22500
	2. Til bókasafns verkamanna	300	
			25300
VI.	Til sýsluvega:		
1.	Tillög til akfærra sýsluvega, allt að	14000	
	gegn að minnsta kosti jafnmiklu tillagi annars- staðar að og öðrum þeim skilyrðum, sem atvinnu- málaráðherra setur.		
2.	Tillag til akfærra sýsluvega, af bifreiðaskatti ..	18000	
3.	Til sýsluvegasjóða eftir lögum nr. 10 1923	60000	
			92000
VII.	Til malbikunar á vegum í kaupstöðum og verzlunar- stöðum af bifreiðaskatti		20000
VIII.	Til dragferjuhalds:		
1.	Á Lagarfljóti	300	
	Flyt	300	1595925

		89	
		kr.	kr.
			11. júní
	Flutt	300	1595925
	2. Á Blöndu	300	
	3. — Eldvatni í Meðallandi	300	
	4. — Jökulsá í Fljótssdal	200	
			1100
IX.	1. Til ferju á Hrosshyl í Þjórsá	250	
	2. Til ferju á Hvítá hjá Auðsholti	250	
	3. Til ferju á Jökulsá eystri í Skagafirði	75	
	4. Til ferju á Héraðsvötn utan Flatatungu	125	
	5. Til ferju á Héraðsvötn hjá Eyhildarholti	200	
	6. Til ferju á Iðu	150	
			1050
X.	Styrkur til þess að halda uppi vetrarflutningum:		
	a. Hellisheiði	5000	
	b. Holtavörðuheiði	1000	
			6000
XI.	Styrkur til þess að halda uppi byggð og gistingu handa ferðamönnum		4450
	Atvinnumálaráðuneytið veitir styrkinn ábúendum á afskekktum bæjum í þjóðbraut.		
XII.	Til fyrrverandi vegaverkstjóra, eftir tillögum vegamálastjóra		1000
XIII.	Iðgjöld til slysatryggingarinnar		10000
XIV.	Fyrning áhaldahússins (sjá 20. gr.)		552
	Samtals A.	. . .	1620077
	B.		
	Samgöngur á sjó.		
1.	Til strandferða:		
	a. Ríkissjóðs	380000	
	(Þar af fyrning kr. 50000, sjá 20. gr.).		
	b. Eimskipafélags Íslands	162000	
	enda haldi félagið uppi siglingum í sama horfi sem áður og með eigi minna skipastól, ef efnahagur þess leyfir.		
	c. H/f Skaftfellings, allt að	22000	
	d. H/f Skallagríms, lokagreiðsla	10000	
			574000
2.	Til bátaferða á flóum, fjörðum og vötnum		80200
	Skipaútgerð ríkisins hefir yfirumsjón með ferðum flóabáta, sem fara eftir fastri áætlun. Skilyrði fyrir greiðslu styrksins er, að fyrir liggi efnahags- og rekstrarreikningur 1938 frá útgerð þessara báta, ef styrkupp-hæð til þeirra það ár hefir numið yfir 1000 kr. Ferða-áætlun 1939 og flutningagjaldskrá sé samþykkt af skipa-útgerð ríkisins og reikningar ársins sendir henni, enda athugi hún, hversu rík sé þörf á ferðum hvers þess		
	Flyt	. . .	654200

89
11. júní

	kr.	kr.
Flutt	. . .	654200
báts, er styrks nýtur úr rikissjóði. Skip og bátar, sem njóta styrks úr rikissjóði, eru skyldir til að flytja póst endurgjaldslaust, sé þess krafizt.		
Samtals B.	. . .	654200
C.		
Vitamál og hafnargerðir.		
I. Stjórn og undirbúningur vita- og hafnarmála:		
1. Laun vitamálastjóra	7200	
Þar af 1200 kr. persónuleg launaviðbót.		
Hann sé umsjónarmaður vitamála og hafnargerða og ókeypis ráðunautur landsstjórnar, héraðsstjórna og bæja í öllu því, er varðar vitamál og hafna.		
2. Laun aðstoðarverkfræðings	5900	
3. Húsaleiga, ljós og hiti	6000	
4. Til skrifstofuhalds, eftir reikningi	15000	
5. Ferðakostnaður og fæðispeningar, eftir reikningi	3000	
6. Til aðstoðarmanna og mælinga	13000	
		50100
II. Laun vitavarða, þar af uppbót á laun vitavarðar á Gróttu 300 kr.		34000
III. Rekstrarkostnaður vitanna		160000
IV. Viðhald og endurbætur		15000
V. 1. Sjómerki, þar með talið viðhald sæluhúsa	12000	
2. Til að setja upp hljóð- og ljósdufl við Sandgerðis-sund, lokagreiðsla	5000	
		17000
VI. Til áhaldakaupa		15000
VII. Ýmislegt		15000
VIII. Til hafnargerða:		
1. Á Akranesi	18000	
2. — Húsavík	18000	
3. — Ísafirði	18000	
4. — Skagaströnd, 2. greiðsla af 5	18600	
5. — Sauðárkróki, 5. fjárveiting af 11, þó ekki alls yfir ½ kostnaðar	25000	
6. Vestmannaeyjahöfn, til dýpkunar og uppfyllingar, fjórða greiðsla af fimm	30000	
7. Á Þórshöfn, 2. greiðsla af þremur	11500	
8. — Dalvík	18000	
9. — Suðureyri í Súgandafirði	9000	
		166100
IX. Til bryggjugerða og lendingarbóta, gegn ⅔ annarsstaðar að:		
1. Til Hofsóss, 4. greiðsla af 7, allt að	8000	
Flyt	8000	472200

		kr.	kr.	89 11. júní
	Flutt	8000	472200	
2.	Til Blönduóss, siðari greiðsla	3850		
3.	— Grafarness, siðari greiðsla	2200		
4.	— Hnífsdals, 2. greiðsla af 3	3600		
5.	— Ólafsfjarðar, siðari greiðsla	2300		
6.	— Hellissands	600		
7.	— Bakka í Dalahreppi	2000		
8.	— sjóvarnargarðs á Flateyri	2500		
9.	— brimbrjóts í Bolungavík	3500		
10.	— bryggju á Arngerðareyri	1000		
11.	— bryggju á Hvammstanga, 1. greiðsla af 4 ..	9200		
12.	— bryggju á Haganesvík	1500		
13.	— bryggju og sjóvarnargarðs í Grindavík, 1. greiðsla af 3	3000		
14.	— bryggju í Grímsey	2000		
15.	— bryggju á Stafnesi	1000		
16.	— bátabryggju í Hafnarfirði, 1. greiðsla af 3 ..	3300		
17.	— bryggju á Hvalsnesi	2500		
18.	— bryggju á Bildudal, 1. greiðsla af 3	3300		
19.	— bryggju á Reykjanesi	1000		
20.	— bryggjugerðar á Kópaskeri (fyrri greiðsla)	2500		
21.	— sjóvarnargarðs á Akranesi	2000		
22.	— lendingarbóta á Gautshamarsbæli (fyrri greiðsla)	3000		
			63850	
Ríkissjóðstillagið er bundið því skilyrði, að fram- lag sé tryggt á móti, ráðherra samþykki áætlun verks- ins og vitamálastjóri hafi eftirlit með framkvæmd þess.				
X.	Til lendingarbóta, gegn jafnmiklu framlagi annars- staðar að:			
1.	Til Stokkseyrar (Snepilrás)	2700		
2.	— Gerðavara í Garði, 2. greiðsla af 3	4500		
3.	— Salthólmavíkur	2000		
4.	— Þorlákshafnar	7500		
			16700	
XI.	Til hafnargerðar í Ólafsvík, 2. greiðsla af 4		4500	
XII.	Til öldubrjóts austur af Siglufjarðareyri, gegn tvö- földu tillagi frá hafnarsjóði Siglufjarðar		50000	
XIII.	Til sjómælinga		20000	
XIV.	Fyrning (sjá 20. gr.)		80000	
	Samtals C.	. . .	707250	
D.				
1.	Til flugmála		7500	
2.	Til flugskýlis við Reykjavík, allt að 2% kostnaðar		4000	
	Samtals D.	. . .	11500	

		kr.	kr.
A.			
Kirkjumál.			
a. Biskupsdæmið:			
1. Laun biskups	7000		
2. Skrifstofukostnaður	4500		
b. Önnur gjöld:			11500
1. Hluti ríkissjóðs af lífeyrisgjaldi presta samkvæmt lögum nr. 49 1907	120		
2. Viðbót við eftirlaun þau, er fátaekir uppgjafaprestar og prestsekkjur njóta samkvæmt lögum	8000		
3. Framlag til prestaunarsjóðs	295000		
4. Til dómkirkjuprestsins í Reykjavík, fyrir skýrslugerðir	1000		
5. Embættiskostnaður presta	65000		
6. Til utanfara presta	2400		
7. Til húsabóta á prestssetrum	24000		
8. Kostnaður við kirkjuráð, samkv. lögum nr. 21 1931	500		
9. Til að gefa út ársskýrslu þjóðkirkjunnar	500		
			396520
Samtals A.		. . .	408020
B.			
I. Háskólinn:			
a. Laun	97700		
Þar af til Júlíusar Sigurjónssonar og Kristins Stefánssonar, 2400 til hvors.			
b. Til kennslu í augnlækningum (Kjartan Ólafsson)	700		
c. Til kennslu í réttarlæknisfræði	400		
d. Til kennslu í söng	800		
e. Til kennslu í bókhaldi	800		
f. Til kennslu í hagfræði	1200		
g. Til íþróttaiðkana	300		
h. Til móttöku erlendra vísindamanna	2000		
i. Til bókavörzlu	1200		
j. Til áhaldakaupa fyrir kennara í lyfjafræði	2500		
k. Námsstyrkur	15000		
l. Húsaleigustyrkur	9000		
m. Til kennslu í efnafræði	1600		
n. Hiti, ljós, ræsting og vélgæzla	5000		
o. Önnur gjöld:			
1. Til ritara og dyravarðar	4000		
auk hlunninda, er dyravörður hefir áður notið.			
2. Ýmis gjöld	10000		
			14000
p. Ferðakostnaður vegna stúdentaskipta	750		
q. Til stúdentaráðs háskóla Íslands, til þess að starfrækja leiðbeiningaskrifstofu	1000		
r. Til sendikennara í Þýzku	1000		
s. Til sendikennara í frakknesku	1000		
Flyt		155950	. . .

		89	11. júní
		kr.	kr.
	Flutt	155950	. . .
t. Til sendikennara í ensku		1000	
u. Fyrning á Kirkjustræti 12 (sjá 20. gr.)		188	
			157138
II. Námsstyrkur erlendis:			
a. Til íslenzkra stúdenta í erlendum háskólum		19200	
b. Námsstyrkur samkvæmt ákvörðun menntamála- ráðs		10000	
Styrkinn má veita konum sem körlum til hvers þess náms, er menntamálaráðið telur nauðsyn að styrkja.			
c. Til Svafars Hermannssonar, til efnafræðináms ...		600	
			29800
III. Fræðslumálastjórnin:			
1. Laun fræðslumálastjóra		7000	
2. Til eftirlitsferða, eftir reikningi, allt að		800	
3. Skrifstofukostnaður, eftir reikningi		16000	
			23800
IV. Menntaskólinn almenni:			
a. Laun		74600	
b. Húsaleiga rektors		3000	
c. Önnur gjöld:			
1. Til bókasafns skólans	800		
2. Til eldiviðar, ljósa og ræstingar	10500		
3. Til viðhalds	6000		
4. Til stundakennslu, allt að	12000		
5. Húsaleigustyrkur handa 15 læri- sveinum, 75 kr. handa hverjum ...	1875		
6. Námsstyrkur	2800		
7. Til kennslutækja	1000		
8. Ýmisleg gjöld	4500		
9. Til verðlaunabóka	200		
10. Vegna kostnaðar við skólastjórn ...	2000		
11. Til bókasafnsins íþöku	200		
12. Fyrning (sjá 20. gr.)	3540		
		45415	
Húsaleigustyrk og námsstyrk má aðeins veita efni- legum, reglusömum og efnalitlum nemendum. Húsa- leigustyrkur sé venjulega aðeins veittur utanbæjar- mönnum, og að námsstyrk gangi utanbæjarmenn fyrir innanbæjarmönnum, að öðru jöfnu.			123015
V. Menntaskólinn á Akureyri:			
a. Laun		46800	
b. Önnur gjöld:			
1. Til aukakennara og stundakennslu .	25000		
2. Vegna kostnaðar við skólastjórn	2000		
3. Til bóka og kennsluáhalda	1200		
4. Til eldiviðar og ljósa	10000		
Flyt	38200	46800	333753

		kr.	kr.
	Flutt	38200	
5. Námsstyrkur	1000	46800	333753
Utanbæjarnemendur gangi fyrir innanbæjarnemendum, að öðru jöfnu.			
6. Til dyravörzlu	2000		
7. Til viðhalds og endurbóta	6000		
8. Til ýmislegra gjalda	6500		
9. Til verðlaunabóka	200		
10. Fyrning (sjá 20. gr.)	3160		
		57060	
VI. Kennaraskólinn:			103860
a. Laun		22000	
b. Önnur gjöld:			
1. Stundakennsla	9000		
2. Eldiviður og ljós	3000		
3. Bókakaup og áhöld	700		
4. Námsstyrkur	2500		
Utanbæjarnemendur gangi að styrk fyrir innanbæjarnemendum, að öðru jöfnu.			
5. Til viðhalds	1000		
6. Ýmisleg gjöld	5000		
7. Fyrning (sjá 20. gr.)	1090		
		22290	
VII. Stýrimannaskólinn:			44290
a. Laun		15800	
b. Húsaleiga skólastjóra		3000	
c. Önnur gjöld:			
1. Til stundakennslu	10000		
2. Til eldiviðar og ljósa	1500		
3. Til Sveinhjarnar Egilson, til fyrirlestra	450		
4. Ýmisleg gjöld	3500		
5. Til áhaldakaupa	1000		
6. Fyrning (sjá 20. gr.)	700		
7. Til námskeiða í siglingafræði utan Reykjavíkur	3500		
		20650	
VIII. Vélstjóráskólinn:			39450
a. Laun		13200	
b. Önnur gjöld:			
1. Til stundakennslu	11000		
2. Húsnæði skólastjóra og skrifstofa skólans	3000		
3. Ljós, hiti og ræsting	2200		
4. Ýmis gjöld	1000		
5. Til áhaldakaupa	500		
6. Kostnaður við hutfararpróf	1800		
		19500	
			32700
	Flýt	.	554053

		kr.	kr.	89 11. júní
	Flutt	. . .	554053	
IX. Bændakennsla:				
1. Til bændaskólans á Hólum				
a. Laun	8250			
b. Til smíða-, leikfimi- og dráttlistar- kennslu	1450			
c. Önnur gjöld:				
1. Til verklegs náms	3500			
2. Til kennsluáhalda	600			
3. Til eldiviðar og ljósa ...	3500			
4. Til viðhalds	500			
5. Ýmisleg gjöld	3000			
6. Til raflýsingar	8500			
	19600			
d. Fyrning húsa (sjá 20. gr.)	1226			
		30526		
2. Til bændaskólans á Hvanneyri:				
a. Laun	7500			
b. Til smíða- og leikfimikennslu	1300			
c. Önnur gjöld:				
1. Til verklegs náms	4500			
2. Til kennsluáhalda	500			
3. Til eldiviðar og ljósa ...	5000			
4. Til viðhalds	1000			
5. Ýmisleg gjöld	3500			
	14500			
d. Fyrning húsa (sjá 20. gr.)	2300			
e. Til byggingar kennarabústaða	8000			
f. Til endurbóta á skólahúsi	10000			
g. Til sundlaugar	1200			
		44800		
3. Vegna laga um bændaskóla		8000		
4000 kr. til hvors skóla.				
4. Garðyrkjuskóli að Reykjum:				
Gjöld að frádregnum tekjum Reykjabúsins		1000		
			84326	
Styrkurinn til verklegs náms í bændaskólunum á Hólum og Hvanneyri veitist nemendum, sem stunda verknám samkvæmt samningi, eigi skemur en 8 vikur á ári, og skila skólunum dagbókum um vinnubrögðin yfir námstímann, enda sjái skólastjóri nemendum fyrir ókeypis fæði og kennslu. Nemi styrkurinn aldrei hærri upphæð á hvern nemanda en 18 kr. fyrir hverja viku námstímans. Styrkinn má aðeins greiða eftir á, samkvæmt skýrslu um námið, og sé í henni getið, hve háan vikustyrk hver nemandi skal fá.				
	Flyt	. . .	638379	

89
11. júní

	kr.	kr.
Flutt	. . .	638379
X. Iðnfræðsla:		
a. Til iðnaðarmannafélagsins í Reykjavík, til þess að reka iðnskóla í Reykjavík, undir yfirumsjón landsstjórnarinnar	6500	
b. Til iðnaðarmannafélagsins á Akureyri, til kvöld-skólahalds	2000	
c. Til iðnaðarmannafélags á Ísafirði, til skólahalds	1500	
d. Til iðnaðarmannafél. á Akranesi, til skólahalds	800	
e. Til iðnaðarmannafélagsins í Hafnarfirði, til kvöld-skólahalds	1700	
f. Til iðnaðarmannafélagsins í Vestmannaeyjum, til kvöldskólahalds	1700	
Styrkurinn til þessara 6 skóla má þó ekki fara yfir $\frac{1}{5}$ rekstrarkostnaðar.		
Skólar þessir skulu senda ráðuneytinu skýrslu um starf sitt.		
g. Til iðnaðarmannafél. á Siglufirði, til skólahalds ..	1200	
h. Til iðnaðarmannafélagsins á Seyðisfirði, til kvöld-skólahalds	900	
i. Til iðnaðarmannafél. á Eyrarbakka, til skólahalds ..	800	
j. Til verklegs framhaldsnáms erlendis	6000	
		23100
XI. Verzlunarskólar o. fl.:		
a. Til kaupmannafélagsins og verzlunarmannafélagsins í Reykjavík, til að halda uppi skóla fyrir verzlunarmenn, undir umsjón landsstjórnarinnar, þó ekki yfir $\frac{3}{4}$ kostnaðar	5000	
b. Til sambands samvinnufélaganna, til þess að halda uppi verzlunarskóla, undir yfirumsjón landsstjórnarinnar, þó ekki yfir $\frac{3}{4}$ kostnaðar	5000	
c. Kostnaður við próf löggiltra endurskoðenda, sbr. lög nr. 9 1926	500	
		10500
XII. Kvennaskólar:		
1. Til kvennaskólans í Reykjavík:		
a. Húsnæðisstyrkur	5000	
b. Rekstrarstyrkur	20500	
c. 40 kr. fyrir hverja námsmey, sem er allt skólaárið, allt að	4000	
d. Námsstyrkur til sveitastúlkna	1000	
	30500	
2. Til kvennaskólans á Blönduósi	12000	
Skólar þessir standa undir yfirumsjón landsstjórnarinnar.		42500
XIII. Almenn barnafræðsla:		
1. Laun kennara í föstum skólum og dýrtiðaruppbót	600000	
2. Laun farkennara og dýrtiðaruppbót	78000	
3. Til farkennslu og eftirlits með heimafræðslu, með sömu skilyrðum sem verið hefir	7500	
Flyt	685500	714479

		89	
		kr.	kr. 11. júní
	Flutt	685500	714479
4.	Styrkur til byggingar barnaskóla utan kaupstaða	65000	
5.	Til fyrrverandi barnakennara, eftir tillögum fræðslumálastjóra	2600	
6.	Ráðskonukaup við heimavistarbarnaskóla	5000	
7.	Styrkur til tímaritsins „Menntamál“	1200	
8.	Til kennaranámskeiðs eða utanfara	2000	
XIV. Unglinga- og alþýðuskólar:			761300
1.	Til alþýðuskólans á Eiðum:		
a.	Laun	9950	
	Þar af 700 kr. persónuleg launaupp- bót til núverandi skólustjóra.		
b.	Til hannyrða-, leikfimi- og smíða- kennslu	3000	
c.	Önnur gjöld:		
1.	Til kennsluáhalda	800	
2.	Til eldiviðar og ljósa	2500	
3.	Ýmisleg gjöld	3500	
4.	Til viðhalds	2000	
5.	Til byggingar sundlaugar við skólann	12500	
		21300	
d.	Fyrning húsa (sjá 20. gr.)	800	
		35050	
2.	Til héraðsskóla samkv. l. nr. 32 1929:		
a.	Rekstrarstyrkur	100000	
b.	Stofnkostnaður (þar af til Reykjanes- skóla 15000 kr.)	45000	
		145000	
3.	Til gagnfræðaskóla samkv. l. nr. 48 1930	70000	
4.	Til gagnfræðaskólans á Ísafirði samkv. l., bygg- ingarstyrkur, lokagreiðsla	9000	
5.	Til Flensborgarskólans, samkv. lögum, byggingar- styrkur	7000	
6.	Til gagnfræðaskóla Reykvíkinga	2500	
7.	Til unglingafræðslu utan kaupstaða, samkv. 20. gr. l. nr. 48 1930	20000	
	Þar af til skóla Sigurðar Greipssonar í Hauka- dal 1000 kr.		
8.	Til bókasafns við unglingaskóla	1600	
9.	Ritstyrkur fyrir kennslubækur handa skólum	1600	
10.	Til alþýðuskólans í Reykjavík	4000	
			295750
XV. Húsmæðrafræðsla:			
1.	Til húsmæðrad. við alþýðuskóla Þingeyinga	5500	
2.	Til húsmæðrafræðslu á Hallormsstað	9500	
	Styrkir samkvæmt tölul. 1.—2. eru bundnir því skilyrði hvor um sig, að atvinnumálaráðherra sam- þykki reglugerðir skólanna.		
	Flyt	15000	1771529

		kr.	kr.
	Flutt	15000	1771529
3.	Til húsmæðraskólans á Laugalandi:		
	a. Rekstrarstyrkur 11000		
	b. Byggingarkostnaður, lokagreiðsla 4000		
		15000	
4.	Til kvenfél. Óskar í Ísafjarðarkaupstað, til húsmæðrafræðslu, gegn 1000 kr. annarsstaðar að	6000	
	Noti félagið ekki styrkinn, má greiða hann öðrum á Ísafirði eða í Ísafjarðarsýslu, að óbreyttum skilyrðum.		
5.	Til húsmæðrafræðslu í Vestur-Skaftafellssýslu ..	800	
6.	Til rafveitu á Hallormsstað, lokagreiðsla	5000	
7.	Til Staðarfellsskóla:		
	1. Rekstrarstyrkur 3000		
	2. Til byggingar rafveitu 2500		
		5500	
8.	Til húsmæðrafræðslu Árnýjar Filippusdóttur	2000	
			49300
XVI.	Til kennslu heyrnar- og málleysingja:		
	1. Laun 12000		
	2. Annar kostnaður 35000		
			47000
	Þar af fyrning húss kr. 550,00 (sjá 20. gr.)		
	Stjórnin annast um, að vandamenn nemendanna eða nemendurnir sjálfir greiði kostnað, ef efni þeirra leyfa, samkv. tilsk. 26. febr. 1872, 2. gr.		
XVII.	Til blindravinafélags Íslands		
	Þar af 3000 kr. til að annast kennslu blindra barna.		6500
XVIII.	Sundkennsla o. fl.:		
	1. Til sundkennslu í Reykjavík	300	
	Styrkur þessi er bundinn því skilyrði, að kennsla þessi fari fram að minnsta kosti 2 mánuði að vorinu og 1 mánuð að haustinu og að lærisveinar ríkisskólanna og skóla fyrir unglinga og fullorðna, sem styrktir eru af ríkisé, njóti kennslunnar ókeypis.		
	2. Laun Ólafs Pálssonar og Jóns Pálssonar fyrir sundkennslu þá, sem getur í 1. lið, og til að kenna öðrum sundkennurum björgunarsund ..	3600	
	3. Til sundkennslu o. fl. annarsstaðar en í Rvík	2400	
	Stýrkurinn veitist bæjarstjórnnum og sýslunefndum með því skilyrði, að annarsstaðar að sé lagt til sundkennslunnar eigi minna en ríkissjóðsstyrknum nemur.		
	4. Til þess að gera nýjar, steinsteyptar sundlaugar og sundskýli, enda séu þær til afnota fyrir al-		
	Flýtt	6300	1874329

		89	
		kr.	kr.
			11. júní
	Flutt	6300	1874329
	menning og landsstjórnin samþykki uppdrátt og kostnaðaráætlun, helmingur kostnaðar, allt að	10000	
	5. Til sundlaugar á Siglufirði	5000	
			21300
XIX.	Til sjóvinnunámskeiðs		2000
	Atvinnumálaráðherra ráðstafar styrknum, að fengnum tillögum fiskifélags Íslands		
XX.	Til Geirs Þormars tréskurðarmeistara á Akureyri, til að halda uppi kennslu á Norðurlandi í teikningu og tréskurði í þjóðlegum stíl		600
XXI.	Til Helga Tryggvasonar, til hraðritunarkennslu ..		800
XXII.	Til Björns Jakobssonar á Laugarvatni, til íþróttakennslu og leikfimiþrófs, samkv. l. nr. 24 1932 ..		3600
XXIII.	Til menningar- og fræðslusambands alþýðu		2000
XXIV.	Til íþróttasambands Íslands		8000
	enda sé styrknum varið til leiðbeiningar um félagslega starfsemi í íþróttamálum og kennslu í íþróttum.		
XXV.	Til íþróttafélaga:		
	1. Til Knattspyrnufélags Reykjavíkur	1000	
	2. Til Íþróttafélags Reykjavíkur	1000	
	3. Til íþróttafélaga í Vestmannaeyjum	500	
	4. Til Íþróttafélags Ísafjarðar	500	
	5. Til íþróttafélags á Seyðisfirði	500	
	6. Til íþróttaskólans á Álafossi	500	
	7. Til íþróttaskóla Jóns Þorsteinssonar	500	
	8. Til Glimufélagsins Ármanns	1000	
	9. Til íþróttafélaganna í Hafnarfirði, samkv. tillögum íþróttaráðs Hafnarfjarðar	500	
			6000
XXVI.	Til skáksambands Íslands		1600
XXVII.	Til íþróttavallar á Laugarvatni		1000
XXVIII.	Til Axels Helgasonar, til að gera upphleypt kort af Íslandi		2000
XXIX.	Til Snorragarðs í Reykholti		1000
XXX.	Til „Skrúðs“ á Núpi		1000
XXXI.	Til greiðslu vaxta og afborgunar af láni til stúdentagarðsins, síðari greiðsla		14000
	Samtals B.	. . .	1939229

	kr.	kr.
1. Landsbókasafnið:		
a. Laun	20500	
b. Launabót til 2. bókavardar	1000	
c. Til aðstoðar	4200	
d. Til þess að kaupa bækur og handrit og til bókbands Þar af 1200 kr. til kaupa á handritasafni Hannesar Þorsteinssonar.	16200	
e. Til þess að semja spjaldskrá	800	
f. Til þess að semja og prenta skrá um handrit	2400	
g. Til ritaukaskrár	900	
h. Til Finns Sigmundssonar, til að gera skrá um efni íslenzkra blaða og handrita, enda sé skráin eign Landsbókasafnsins	800	
i. Brunaábyrgðargjald fyrir safnið	360	
j. Húsaleiga	2000	
k. Ýmisleg gjöld	2300	
		51460
2. Þjóðskjalasafnið:		
a. Laun	4950	
b. Til bókbands, bóka- og handritakaupa, umbúnaðar skjala og aðstoðarmanns	5000	
c. Ýmis gjöld	2000	
d. Til Björns K. Þórólfssonar, enda vinni hann við safnið	3000	
		14950
3. Þjóðminjasafnið og verndun fornminja:		
a. Laun þjóðminjavarðar (fornminjavarðar)	5500	
b. Til aðstoðar, eftir reikningi	2500	
c. Til þess að útvega forngripi	1500	
d. Til áhalda og aðgerða	1200	
e. Til rannsóknar og ferðakostnaðar	800	
f. Til viðgerðar á Hólakirkju	500	
Þjóðminjasafnið sé opið 6 stundir á viku, eftir nánari fyrirætlunum stjórnarráðsins.		
		12000
4. Náttúrufræðifélagið:		
a. Tillag	2000	
b. Til aðstoðarmanns	1400	
Styrkurinn veitist með því skilyrði, að safnið sé til sýnis almenningi, ekki sjaldnar en einu sinni á viku.		
		3400
5. Landsbókasafnshúsið:		
a. Til eldiviðar, ljósa og ræstingar	7500	
b. Til viðhalds og áhalda	5800	
c. Fyrning (sjá 20. gr.)	3639	
		16939
Flyt		98749

		89	
		kr.	kr.
			11. júní
	Flutt	. . .	98749
6.	Til kaupstaðarbókasafna, gegn eigi minna tillagi úr bæjarsjóði og sýslusjóði		1800
7.	Aukastyrkur til átta bókasafna:		
a.	Til amtsbókasafnsins á Akureyri, að því tilskildu, að Davíð skáld frá Fagraskógi hafi þar bókavörzlu með a. m. k. 2000 kr. launum auk verðstuðulsuppbótar	2500	
b.	Til bókasafnsins á Ísafirði, að því tilskildu, að Guðmundur Gíslason Hagalín rithöfundur hafi þar bókavörzlu með a. m. k. 2000 kr. launum auk verðstuðulsuppbótar	2500	
c.	Til amtsbókasafnsins á Seyðisfirði	2500	
d.	Til bókasafns Hafnarfjarðar	2500	
e.	Til bókasafns Neskaupstaðar	800	
f.	Til iðnbókasafnsins í Reykjavík	1000	
g.	Til bókasafns Siglufjarðar	1000	
h.	Til bókasafns Vestmannaeyjakaupstaðar	1000	
			13800
8.	Til bæjarbókasafns Reykjavíkur		5000
9.	Til amtsbókasafnsins í Stykkishólmi		1500
10.	Til stofnunar héraðsbókasafns Suðurlands, gegn tvöföldu framlagi annarsstaðar að		1000
11.	Til lesstofu byggingarfélags alþýðu		500
12.	Til lesstofu sjómanna á Siglufirði		1000
13.	Til lesstofu sjómannafélags Reykjavíkur		1000
14.	Til lesstofu á Ísafirði		500
15.	Til sýslubókasafna, gegn eigi minna tillagi frá sýslusj.		3000
16.	Til bókhlöðunnar á Húsavík		500
17.	Til bókasafns Akraness		300
18.	Til kaupa á bókasafni Tryggva Þórhallssonar handa Reykholtsskóla, 4. greiðsla af 5		2000
19.	Til kaupa á bókum handa konunglega bókasafninu í Stokkhólmi		1000
20.	Til hins íslenska bókmenntafélags		2800
	enda haldi það áfram útgáfu hins íslenska fornbréfasafns sem að undanfögnu.		
21.	Til þjóðvinafélagsins		1400
22.	Til fornleifafélagsins		800
23.	Til sögufélagsins, til þess að gefa út alþingisbækur, landsyfirdóma o. fl.		2400
24.	Til hins íslenska fræðafélags, til að gefa út jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns		1000
25.	Til fornritaútgáfunnar		4000
26.	Til útgáfu Norðurlandatímarits		1000
27.	Til leikfélags Reykjavíkur, gegn að minnsta kosti jafnmiklu framlagi úr bæjarsjóði Reykjavíkur		8000
	Styrkurinn er því skilyrði bundinn, að menntamálaráðið samþykki starfsskrá félagsins og að reikningar félagsins séu ávallt sendir fjárveitinganefnd Alþingis.		
	Flyt	. . .	153049

	kr.	kr.
Flutt ..	. . .	153049
28. Til leiklistarskóla Soffiu Guðlaugsdóttur		1200
29. Til leikfélags Akureyrar, gegn að minnsta kosti jafnmiklu framlagi frá Akureyrarkaupstað		1000
30. Til leikfélags Ísafjarðar, gegn að minnsta kosti jafnmiklu framlagi frá Ísafjarðarkaupstað		600
31. Til norræna félagsins		1500
32. Til blaðamannafélagsins, til móttöku erlendra blaðamanna		1500
33. Til tónlistarskólans, gegn að minnsta kosti 2000 kr. framlagi frá bæjarsjóði Reykjavíkur		2500
34. Til hljómsveitar Reykjavíkur		2000
35. Til Páls Ísólfssonar, til þess að veita kirkjuorgelleikurum og barnakennurum utan Reykjavíkur og guðfræðinemum háskólans ókeypis kennslu í orgelleik, tóni, hljóðfræði og söngstjórn í kirkjum og barnaskólum ..		2000
36. Til Rögnvalds Sigurjónssonar, til hljómlistarnáms		1200
37. Til Guðmundar Matthíassonar, til hljómlistarnáms		800
38. Til Eggerts Stefánssonar söngvara		1200
39. Til karlakórs Reykjavíkur, vegna utanfarar á árinu 1937		1500
40. Til Sigurðar Skúlasonar, til ókeypis kennslu í framsgagnarlist, og sitja kennarar fyrir öðrum		1500
41. Til Jóns Leifs tónskálds		2500
42. Til sambands íslenzkra karlakóra		6000
43. Styrkur til skálda og listamanna, þó eigi minna en 500 kr. til hvers		5000
44. Til Einars Ól. Sveinssonar, til ritstarfa		1800
45. Til Boga Ólafssonar, til framhaldskennslubókar í ensku		1000
46. Til séra Eiríks Albertssonar, ritstyrkur		500
47. Til Kristjáns Albertssonar, til ritstarfa		1000
48. Til dr. Matthíasar Jónassonar, til þess að semja bók um heimilisuppeldi		1000
49. Til Jóhannesar úr Kötlum		2000
50. Til Guðmundar Finnbogasonar, til ritstarfa		1000
51. Til Árna Pálssonar prófessors, til ritstarfa		1200
52. Til Þorkels Jóhannessonar, til ritstarfa		1500
53. Til Leifs Ásgeirssonar, til vísindastarfa		1000
54. Til séra Jóns Thorarensens, til ritstarfa		500
55. Til Tómasar Guðmundssonar skálds		1000
56. Til Jóns Magnússonar skálds		1000
57. Til Halldórs Helgasonar skálds		400
58. Til Gísla Ólafssonar frá Eiríksstöðum		400
59. Til Þorsteins Þ. Þorsteinssonar rithöfundar		1200
60. Til Valdimars Jóhannssonar kennara, til að semja skólasögu Íslands		750
61. Til Guðfinnu Þorsteinsdóttur (Erlu)		500
62. Til Elínborgar Lárusdóttur, til ritstarfa		800
63. Til dr. Jóns Stefánssonar		600
64. Til Þorkels Þorkelssonar, til vísindastarfsemi		1000
Flyt	. . .	205199

		89	
		kr.	kr.
			11. júní
Flutt		. . .	205199
65.	Til dr. Jóns Dúasonar, til undirbúnings á útgáfu rita hans		3000
66.	Til Helga Guðmundssonar kennara frá Austmannsdal, til þjóðsagnasöfnunar		750
67.	Til Jóhanns Sveinssonar, til vísnaðsöfnunar		500
68.	Til Þorsteins Bjarnasonar frá Háholti, til örnefnasöfnunar og ritstarfa		300
69.	Til Jóhanns Hjaltasonar, til söfnunar þjóðlegra fræða ..		400
70.	Til Margeirs Jónssonar, til örnefnasöfnunar		500
71.	Til Höskuldar Björnssonar málara, byggingarstyrkur ..		2000
72.	Til Kristins Péturssonar málara		1000
73.	Til Bjarna Guðjónssonar myndskera		1000
74.	Til Sigurðar Sigurðssonar, námsstyrkur		1200
75.	Til Gunnlaugs Blöndals málara		1200
76.	Til Eggerts Guðmundssonar málara		1000
77.	Til Einars Markans söngvara		1000
78.	Til Sigurðar Skagfields söngvara		1200
79.	Til Guðmundar Kristjánssonar myndskera		300
80.	Til Hallgríms Valdimarssonar, í viðurkenningarskyni fyrir störf hans í þágu leiklistarinnar		500
81.	Til Bjarna Sæmundssonar, til fiskirannsóknna:		
	a. Föst laun	5000	
	b. Til ferða og annara útgjalda við rannsóknirnar ..	1000	
			6000
82.	Til Steins Dofra, til að vinna að riti sínu „Ættir Íslendinga“		1200
	Styrkurinn veitist gegn því, að ritið verði eign landsbókasafnsins, að höfundu látnum.		
83.	Til Guðbrands Jónssonar, til að semja miðalda menningarsögu		1800
84.	Til jöklamælinga		600
85.	Til listasafnshúss Einars Jónssonar		3711
	Þar af fyrning 711 kr. (sjá 20. gr.).		
86.	a. Til Einars Jónssonar myndhöggvara	5000	
	enda hafi hann forstöðu og umsjón listasafns síns, er sé almenningi til sýnis endurgjaldslaust 4 stundir á viku.		
	b. Til sama, til aðstoðar	1000	
			6000
87.	Til búnaðarbanka Íslands, fimmta greiðsla vaxta og afborgana af viðlagasjóðslánum málara Ásgríms Jónssonar og Jóns Stefánssonar, með þeim skilyrðum, er segir í 57. lið 16. gr. fjárlaga 1934		3300
88.	Kostnaður við friðun Þingvalla, sbr. lög nr. 59 1928 ..		5000
89.	Til eflingar menningarsambandi við Vestur-Íslendinga		3000
Samtals		. . .	251660

Til verklegra fyrirtækja er veitt:

	kr.	kr.
1. Til atvinnubóta í kaupstöðum og kauptúnum gegn tvöföldu framlagi frá bæjar- og sveitarfélögum, enda sé ríkisstjórn heimilt að krefjast þess, að unnið sé að $\frac{1}{3}$ við framkvæmdir fyrir ríkissjóð og þar af til Suðurlandsbrautar 150000 kr. Ennfremur sé það skilyrði fyrir framlagi, að hlutaðeigandi bæjar- eða sveitarfélag verji eðlilegri fjárhæð, að dómi ríkisstjórn- arinnar, til verklegra framkvæmda auk atvinnubóta- fjárins. Ríkisstjórninni er heimilt að verja 25 þús. krón- um af þessari upphæð til atvinnubóta fyrir konur, sem hafa fyrir heimili að sjá, enda leggi bæjar- og sveitar- félög jafnmikið fram á móti.		500000
2. Til búnaðarfélags Íslands, enda samþykki landbúnaðar- ráðherra fjárlagsáætlun félagsins		200000
3. Til búnaðarfélags Íslands, til kynnisferða bænda		2000
4. Til nýbýla og samvinnubyggða		155000
5. Til sandgræðslu		31000
6. Til sandgræðslu í Höfnum, fyrsta greiðsla af þremur		6000
7. Gjöld samkvæmt jarðræktarlögum:		
a. Jarðabótastyrkur	580000	
b. Til verkfærakaupasjóðs	60000	
		640000
8. Til búfjárræktar samkv. l. nr. 32 1931		62000
9. Til bygginga í sveitum:		
a. Til byggingar- og landnámssjóðs	200000	
b. Byggingarstyrkir	125000	
		325000
10. Til jarðakaupasjóðs (afgjöld þjóðjarða)		40000
11. Tillag til kreppulánasjóðs		250000
12. Tillag til byggingarsjóða kaupstaða og kauptúna:		
a. Samkv. lögum um verkamannabústaði, nr. 71 1931	100000	
b. Af tekjum tóbakseinkasölu	80000	
		180000
13. Vegna ráðstafana um tilbúinn áburð, allt að		12600
14. Til garðyrkjufélags Íslands		400
15. Til skógræktar:		
a. Laun	10300	
Par af 600 kr. húsaleiguuppbót til Einars Sæ- mundsens.		
b. Til skógræðslu	25000	
c. Til skógræktarfélags Íslands	2000	
d. Til skógræktarfélags Eyfirðinga	1000	
e. Til Rakelar Þorleifsson línræktarkonu	500	
		38800
16. Tillag til mannvirkja á Flóaáveitusvæðinu, samkv. l. nr. 68 1918 og l. nr. 10 1926		4000
17. Til framræslu við Eyrarbakka		5000
Flyt		2451800

		89	
		kr.	kr.
			11. júní
Flutt		. . .	2451800
18.	Til áveitufélags Ölfusinga, styrkur til að nota skurðgröfu við framræslu á Ölfusforunum, samkv. V. kafla jarðræktarlaga		6000
19.	Til fyrirhleðslu á vatnasvæði Þverár og Markarfljóts ..		50000
20.	Til annara fyrirhleðslna:		
a.	Við Kaldaklifsá undir Austur-Eyjafjöllum	2500	
b.	— Geirastaðakvísl í Norður-Múlasýslu	1500	
c.	— Skaftá hjá Hólmi	2500	
Styrkir þessir skulu veittir gegn a. m. k. þriðjungs framlagi annarsstaðar að.			6500
21.	Til flóðgátta við Rangá vegna Safamýrar, 1/3 kostnaðar, síðari greiðsla		4500
22.	Til dýralækna:		
a.	Laun handa 5 dýralæknum	19000	
b.	Til Ásgeirs Einarssonar dýral., utanfararstyrkur til að kynna sér loðdýrasjúkdóma	1000	
c.	Til Hólmgæis Jenssonar, til dýralækninga	700	
d.	Til Guðmundar Andréssonar, til þess að stunda dýralækningar í Skagafirði, gegn jafnmiklu framlagi annarsstaðar að	400	
e.	Til Ágústis Jónssonar, Hofi, til þess að stunda dýralækningar	300	
f.	Til Halldórs Jónssonar, til að stunda dýralækningar, gegn jafnmiklu framlagi annarsstaðar að	300	
g.	Til Eggerts Magnússonar, til þess að stunda dýralækningar við Gilsfjörð, gegn jafnmiklu framlagi annarsstaðar að	200	
h.	Til Ásgeirs Guðmundssonar í Æðey, til þess að stunda dýralækningar við Ísafjörð, gegn jafnmiklu framlagi annarsstaðar að	400	
i.	Til Brands Einarssonar, til þess að stunda dýralækningar í Mýrdal, gegn jafnmiklu framlagi annarsstaðar að	150	
j.	Til Braga Steingrímssonar, til þess að stunda dýralækningar í Rvík og nágrenni, eftir fyrirmælum ráðherra	1200	
k.	Til Þorvarðs Egilssonar, til þess að stunda dýralækningar í Vestmannaeyjum, gegn jafnmiklu framlagi annarsstaðar að	500	
l.	Til Ólafs Guðmundssonar, til þess að stunda dýralækningar á Akranesi, gegn jafnmiklu framlagi annarsstaðar að	150	
m.	Til Valdimars Stefánssonar, til þess að stunda dýralækningar í Austur-Skaftafellssýslu, gegn jafnmiklu framlagi annarsstaðar að	150	
n.	Til Guðbrands Hlíðar, til dýralækninganáms, enda kynni hann sér loðdýrasjúkdóma	1500	
Flyt		25950	2518800

		kr.	kr.
	Flutt	25950	2518800
	o. Til Ásgeirs Þ. Ólafssonar, utanfararstyrkur til að kynna sér loðdýrasjúkdóma	1000	26950
23.	Til búreikningaskrifstofu		3000
24.	Til kláðalækninga		8000
25.	Til rannsóknarstofu atvinnuveganna:		
	a. Iðnaðardeild	45000	
	b. Landbúnaðardeild	21200	
	c. Fiskideild	26000	
	d. Sameiginlegur kostnaður	25000	
		117200	
	Frá dregst:		
	a. Tekjur af matvælaeftirliti að frádregnum kostnaði	30000	
	b. Tekjur af vörurannsóknnum	6000	
	c. Tekjur af happdrætti	17000	
		53000	
	Rekstrarhalli		64200
26.	Til veðurstofu Íslands:		
	a. Laun forstöðumanns og fulltrúa	13900	
	b. Til aðstoðar	21000	
	c. Til veðurathugana utan Reykjavíkur, áhalda o. fl.	13500	
	d. Til veðurskeyta o. fl.	13500	
	e. Til loftskeytatækja	2000	
	f. Til kaupa á loftskeytatæki	1500	
	g. Húsaleiga, ljós, hiti og ræsting	5000	
	h. Eftirlit með veðurathugunarstöðvum o. fl.	500	
			70900
27.	Rafmagnseftirlit ríkisins:		
	a. Laun	13000	
	b. Annar kostnaður	12000	
		25000	
	÷ Tekjur	20000	
			5000
28.	Gjöld vegna laga um eftirlit með verksm. og vélum ..		600
29.	Til landmælinga		40000
30.	Til fiskifélagsins, enda samþykki atvinnumálaráðuneytið fjárhagsáætlun fiskipingsins og félagið sjái um á sinn kostnað útgáfu fiskimanna-almanaks		70000
31.	Kostnaður vegna laga nr. 61 1932, um lax- og silungsveiði		4000
32.	Til klaksjóðs, samkv. l. nr. 36 1937		5000
33.	Til loðdýraræktar, samkv. l. nr. 38 1936		17500
34.	Til þess að annast birting útvarpaðra veðurfregna í verstöðvum landsins		5000
35.	Til ræktunarveggar í Vestmannaeyjum		3000
36.	Laun yfirmatsmanna o. fl.:		
	a. 5 fiskiyfirmatsmanna	22600	
	b. Laun 4 ullarmatsmanna	2500	
	Flyt	25100	2841950

		89	
		kr.	kr.
			11. júní
	Flutt	25100	2841950
c.	Laun 3 kjötmatsmanna	2250	
d.	— lýsismatsmanns, samkv. l. nr. 42 1933	2400	
e.	Ferðakostnaður yfirmatsmanna	12000	
f.	Launauppbót til fiskiyfirmatsmannsins í Vestmannaeyjum	800	42550
37.	Til eftirlits með skipum og bátum og öryggi þeirra:		
a.	Laun skipaskoðunarstjóra, enda hafi hann eftirlit með skipum ríkisins án sérstaks endurgjalds	6000	
b.	Til skrifstofukostnaðar	9000	
c.	Þóknun til eftirlitsmanna	3000	
d.	Ferðakostnaður skipaskoðunarstjóra og eftirlitsmanna, allt að	4600	22600
38.	Til fiskifulltrúa í Miðjarðarhafslöndunum, gegn tvöföldu fjárframlagi annarsstaðar að		10000
39.	Til Jóhanns Kristjánssonar byggingarmeistara, til að smíða eldavél, er hann hefir fundið upp		1000
40.	Kostnaður vegna laga um fiskimatsstjóra		12000
41.	Til iðnsambands Íslands		6500
42.	Til sambands íslenzkra heimilisiðnaðarfélaga		4000
43.	Til Guðmundar Jónssonar frá Mosdal, til þess að halda uppi kennslu og námskeiðum í tréskurði og heimilisiðnaði		900
44.	Til Halldóru Bjarnadóttur, til þess að vinna að eflingu heimilisiðnaðar		1500
45.	Til Helgu Thorlacius, til þess að undirbúa matreiðslubók til leiðbeiningar um meðferð og matreiðslu íslenzkra jurta		400
46.	Til Arndísar Þorsteinsdóttur garðyrkjukonu		300
47.	Til Guðrúnar Finnsdóttur		300
48.	Til Páls Þorsteinssonar, Steindórsstöðum		300
49.	Til kvenfélags Hvammshrepps í Vik í Mýrdal, til þess að halda uppi kennslu í handavinnu kvenna		500
50.	Til kvenfélagasambands Íslands		1000
51.	Til sambands norðlenzkra kvenna		400
52.	Til kvenfélagasambands Austur-Húnavatnssýslu		300
53.	Til sambands austfirzka kvenna		400
54.	Til sambands sunnlenzkra kvenna		400
55.	Til sambands vestfirzka kvenna		400
56.	Til kvenfélagasambands Mýra- og Borgarfjarðarsýslu ..		400
57.	Til sambands breiðfirzka kvenna		400
58.	Til sambands sunnlenzkra kvenna, styrkur til að halda uppi námskeiðum fyrir húsmæður og húsmæðraefni ..		2500
59.	Til kvenréttindafélags Íslands		400
60.	Til landssambands bænda		500
61.	Til vinnumiðlunar		15000
62.	Til mæðrastyrksnefndar		2000
	Flyt		2968900

		kr.	kr.
	Flutt	. . .	2968900
63.	Til vörumerkjaskrásetjara		1600
64.	Handa ungmennafélagi Íslands, til eflingar íþróttum, skóggæðslu og bindindi		6000
	Félagið gefi landsstjórninni skýrslu um, hvernig fénu er varið.		
65.	Til ungmennafélaga, til þess að koma upp gufubaðstofum, þó ekki yfir 400 kr. í stað		1200
66.	Til bandalags skáta		400
67.	Til dýraverndunarfélags Íslands, til dýraverndunarstarfsemi		1000
68.	Til loðdýraræktarfélags Íslands		2000
69.	Til fiskiræktar		5000
70.	Húsameistari ríkisins:		
	a. Laun (þar af persónuleg launaviðbót 2400)	8400	
	b. Skrifstofukostnaður	18000	
	Þar frá dregst:		
	Tekjur af teikningum, sem húsameistari lætur gera, 25% af venjulegum taxta húsameistara	10000	
		8000	
			16400
71.	Gjöld vegna laga um skipulag bæja og sjávarþorpa, gegn jafnmiklu framlagi annarsstaðar að		5000
72.	Til skuldaskilasjóðs útvegsmanna		160000
73.	Til mjólkurbúa		52000
74.	Til iðnlánasjóðs		22500
75.	Til frystihúsa		36000
76.	Til Fiskveiðasjóðs Íslands samkvæmt lögum		60000
77.	Kostnaður við eftirlit með opinberum sjóðum		1200
78.	Kostnaður vegna mæðiveikinnar:		
	A. Til varnar útbreiðslu veikinnar:		
	1. Verðir	108000	
	2. Girðingar	90000	
	3. Annar kostnaður	70000	
	4. Kostnaður við rannsóknir	50000	
		318000	
	Frá dregst:		
	a. Frá hjargráðasjóði	48000	
	b. Frá héruðum	54000	
		102000	
			216000
	B. Til stuðnings bændum á mæðiveikisvæðinu:		
	1. Til að styrkja bændur	380000	
	2. Nefndarkostnaður	5000	
			385000
79.	Ferðaskrifstofa ríkisins:		
	Gjöld	50000	
	Tekjur	50000	
		. . .	
	Flyt	. . .	3940200

		kr.	kr.	89 11. júní
	Flutt	. . .	3940200	
80.	Til heimssýningar í New York, siðari greiðsla, gegn jafnmiklu framlagi annarsstaðar að		62500	
81.	Til Guðmundar Hávarðssonar, upp í halla, er hann beið við flutning simastaura í landsþarfir, vegna atvika, er hann átti ekki sök á		500	
	Samtals	. . .	4003200	

17. gr.

Til almennrar styrktarstarfsemi er veitt:

		kr.	kr.
1.	Kostnaður við berklavarnir:		
a.	Styrkur til berklasjúklinga	675000	
b.	Annar kostnaður	15000	
			690000
2.	Styrkur til sjúklinga samkv. bráðabirgðaákvæði í lögum nr. 78 frá 1936		300000
3.	Gjöld samkv. l. nr. 39 frá 1935 um afstöðu foreldra til óskilgetinna barna		5000
4.	Til alþýðutrygginga		545000
5.	Til styrktarsjóðs verkamanna- og sjómannafélaganna í Reykjavík		4000
6.	Til mæðrastyrksnefndarinnar, til sumarheimilis mæðra í Hveragerði		1500
7.	Til barnaheimila og barnaverndar, eftir ákvörðun ráðherra		15000
	Þar af til sumarheimilis barna á Akureyri 1000 kr.		
8.	Til félagsins „Heyrnarhjálpar“		1500
9.	Til sjúkra- og styrktarsjóðs vitavarda		1000
10.	Til slysavarna		8000
	enda sé stjórnarráðinu send skýrsla um starfsemina.		
11.	Til þess að hjálpa nauðstöddum Íslendingum erlendis		1000
12.	Til stórstúku Íslands, til bindindisstarfsemi		20000
	Þar af til bindindisfélaga í skólum landsins 3500 kr.		
13.	Til áfengisráðunautar		3000
14.	Til stórstúku Íslands:		
	Styrkur til húsbyggingar, fimmta greiðsla af tíu		15000
15.	Til sjúkrasjóðs Fellshrepps		300
16.	Til sjúkrasjóðs Hofshrepps		300
17.	Til sjúkrasjóðs Súgfirðinga		300
18.	Til styrktarsjóðs verklyðsfél. í Flatey á Breiðafirði ...		200
19.	Til sjúkrasjóðs kvenfélagsins á Hellusandi		300
20.	Til styrktarsjóðs verklyðsfélagsins á Patreksfirði		200
21.	Til sjúkrasjóðs verkamannafélagsins á Þingeyri		300
	Flyt	. . .	1611900

89

11. júní

	kr.	kr.
Flutt	. . .	1611900
22. Til sjúkra- og styrktarsjóðsins Líkn í Ögurhreppi		150
23. Til sjúkra- og styrktarsjóðsins Hjálpi í viðlögum í Reykjarfjarðarhreppi		150
24. Til sjúkrasjóðs hjúkrunarfélags Ólafsvíkur		300
25. Til starfsemi Rauðakrossins		1000
26. Til ekknasjóðs Vestmannaeyja		800
Fjárveitingarnar undir 15.—26. tölul. eru bundnar því skilyrði, að jafnmikið fé að minnsta kosti komi annarsstaðar að, og að stjórnarráðinu sé send skýrsla um starfsemina.		
27. Til hælisinga á Sólheimum, byggingarstyrkur		1500
28. Til gamalmennahælinga á Ísafirði		1000
29. Til gamalmennahælinga á Seyðisfirði		1000
30. Til gamalmennahælinga í Hafnarfirði		1000
Samtals	. . .	1618800

18. gr.

89

11. júní

Til eftirlauna og styrktarfjár er veitt:

		kr.	kr.
I. Samkvæmt eftirlaunalögum:			
a. Embættismenn		63480,49	
b. Embættismannaekkjur og börn		17038,28	
c. Prestsekkjur		6632,04	
d. Lifeyrir samkvæmt lögum nr. 49 1923		2500,00	
e. — — — nr. 51 1921		5160,00	
			94810,81
II. Styrktarfé og eftirlaun, auk lögboðinna eftirlauna:			
a. Embættismenn:			
1. Ari Arnalds, fyrrv. bæjarfógeti	2660,00		
2. Björgvin Vigfússon, fyrrv. sýslumaður	1000,00		
3. Einar Þorkelsson, fyrrv. skrifstofustj. alþingis	1000,00		
4. Gísli Pétursson læknir	1000,00		
5. Guðmundur Björnsson sýslumaður	1000,00		
6. Guðmundur Hannesson prófessor	1200,00		
7. Guðm. Sveinbjörnsson fyrrv. skrifst.stj.	3403,19		
8. Halldór Steinsson læknir	600,00		
9. Jón Jónsson læknir	500,00		
10. Magnús Torfason, fyrrv. sýslumaður ..	1826,67		
11. Ólafur Finsen læknir	1000,00		
12. Sigurður Magnússon læknir	600,00		
13. Sigurður Thoroddsen fyrrv. yfirkennari	2000,00		
14. Skúli Árnason, fyrrv. héraðslæknir	535,00		
15. Th. Krabbe, fyrrv. vitamálastj.	1328,00		
16. Þorvaldur Pálsson læknir	300,00		
		19952,86	
b. Embættismannaekkjur og börn:			
1. Aðalbjörg Sigurðardóttir	1200,00		
2. Anna Gunnlaugsson	900,00		
3. Anna Jónsson, ekkja Kl. Jónssonar ...	450,00		
4. Anna Þorgrímsdóttir læknisekkja, 600 kr., auk 100 kr. með hverju barni hennar í ómegð	900,00		
5. Ásta Einarson	600,00		
6. Ásta Hallgrímsson	600,00		
7. Christophine Bjarnhéðinsson	1200,00		
8. Dómhildur Jóhannesdóttir	1200,00		
9. Erica Gíslason	1000,00		
10. Guðlaug Magnúsdóttir	2000,00		
11. Harriet Jónsson	450,00		
12. Hrefna Einarisdóttir	600,00		
13. Ingileif Snæbjarnardóttir Aðils	400,00		
14. Jenny Forberg	600,00		
15. Kristín Víðalín Jacobson	600,00		
16. Kristín Þórarínsdóttir læknisekkja	400,00		
Flyt	13100,00	19952,86	94810,81

89
11. júní

		kr.	kr.
	Flutt	13100,00	
17.	Magnea Ásgeirsson	200,00	
18.	Margrét Árnadóttir	450,00	
19.	Margrét Björnson	1000,00	
20.	Margrét Lárusdóttir lækni-sekkja	400,00	
21.	Margrét Þórðardóttir lækni-sekkja, 600 kr., auk 100 kr. með hverju barni í ómegð	1200,00	
22.	Martha Þorvaldsson lækni-sekkja	340,00	
23.	Ragna Gunnarsdóttir lækni-sekkja	600,00	
24.	Ragnheiður Jónasson sýslumannsekkja	800,00	
25.	Rannveig Tómasdóttir	600,00	
26.	Sigríður Blöndal	300,00	
27.	Sigríður Finnbogadóttir	800,00	
28.	Sigríður Fjeldsted	450,00	
29.	Sigríður Hjaltadóttir Jensson	400,00	
30.	Sigríður Jónsdóttir lækni-sekkja	400,00	
31.	Sigrún Bjarnason	600,00	
32.	Soffía Guðmundsson	2000,00	
33.	Soffía Hjaltsted	600,00	
34.	Súsanna Friðriksdóttir Erlendsson	500,00	
35.	Theodóra Thoroddsen	800,00	
36.	Þórunn Hafstein sýslumannsekkja	400,00	
37.	Þrúður Ingibj. Jónsdóttir	300,00	
c.	Uppgjafaprestar:		26240,00
1.	Árni Þórarinsson prófastur	280,00	
2.	Ásmundur Gíslason prófastur	385,00	
3.	Bjarni Einarsson prófastur	780,00	
4.	Bjarni Þorsteinsson	295,00	
5.	Einar Pálsson	430,00	
6.	Einar Thorlacius próf.	350,00	
7.	Gísli Einarsson	295,00	
8.	Hallgrímur Thorlacius	295,00	
9.	Helgi P. Hjálmarsson	475,00	
10.	Ingvar Nikulásson	385,00	
11.	Jón Árnason	445,00	
12.	Jón Finnsson	385,00	
13.	Kjartan Kjartansson	400,00	
14.	Kristinn Danielsson	520,00	
15.	Magnús Bjarnarson próf.	355,00	
16.	Matthías Eggertsson	465,00	
17.	Pálmi Þóroddsson	265,00	
18.	Sveinn Guðmundsson	445,00	
19.	Þórður Ólafsson	370,00	
20.	Þorvaldur Jakobsson	1275,00	
21.	Þorvarður Þorvarðsson próf.	475,00	
d.	Prestsekkjur:		9370,00
1.	Anna Stefánsdóttir	200,00	
2.	Ástríður Petersen	200,00	
	Flyt	400,00	
		55562,86	94810,81

		89 11. júní	
		kr.	kr.
	Flutt	400,00	55562,86
3.	Auður Gísladóttir	300,00	
4.	Bergljót Blöndal	200,00	
5.	Björg Einarsdóttir frá Dvergasteini	200,00	
6.	Björg Einarsdóttir frá Undirfelli	500,00	
7.	Björg Jónsdóttir frá Vallanesi	300,00	
8.	Guðbjörg Guðmundsdóttir	400,00	
9.	Guðbjörg Hermannsdóttir	181,70	
10.	Guðfinna Jensdóttir	300,00	
11.	Guðný Þorsteinsdóttir	173,56	
12.	Guðriður Helgadóttir	282,00	
13.	Guðriður Ólafsdóttir	164,26	
14.	Guðrún J. Jóhannesdóttir	500,00	
15.	Guðrún S. Jónsdóttir	250,00	
16.	Guðrún Pétursdóttir	300,00	
17.	Guðrún Sigurðardóttir	181,07	
18.	Guðrún M. Sveinsdóttir	300,00	
19.	Guðrún Torfadóttir	300,00	
20.	Helga Ketilsdóttir	300,00	
21.	Helga Skúladóttir	227,06	
22.	Hlíf Bogadóttir	300,00	
23.	Ingibjörg Magnúsdóttir	157,90	
24.	Jakobína Sigurgeirsdóttir	157,44	
25.	Jóhanna Magnúsdóttir prófastsekkja ..	300,00	
26.	Kirstín Pétursdóttir	300,00	
27.	Líney Sigurjónsdóttir	500,00	
28.	Margrét Jónasdóttir	300,00	
29.	Margrét Sigurðardóttir prófastsekkja ..	500,00	
30.	Sigríður Halldórsdóttir Jónsson	300,00	
31.	Sigríður Helgadóttir	300,00	
32.	Sigríður Jóhannesdóttir	300,00	
33.	Sigríður Jónasdóttir frá Melstað	146,71	
34.	Sigríður Kjartansdóttir, 800 kr. auk 300 kr. með hverju barna sinna	2000,00	
35.	Sigríður Þórðardóttir	144,00	
36.	Sigurlaug Knudsen	300,00	
37.	Sigrún Kjartansdóttir	300,00	
38.	Steinunn Eiríksdóttir Stephensen	200,00	
39.	Steinunn Pétursdóttir	300,00	
40.	Valgerður Kr. Guðmundsdóttir	135,37	
41.	Vilborg Jónsdóttir	300,00	
42.	Þóra Jónsdóttir	217,28	
43.	Þórhildur Sigurðardóttir	300,00	
		13518,35	
e.	Kennarar, kennaraekkjur og börn:		
1.	Aðalbjörg Steinsdóttir	500,00	
2.	Anna Ásmundsdóttir	300,00	
3.	Ásdís Þorgrímsdóttir	300,00	
4.	Ásta Magnúsdóttir kennaraekkjja	200,00	
Flyt		1300,00	69081,21
			94810,81

		kr.	kr.
	Flutt	1300,00	69081,21
5.	Brynjólfur Þorláksson söngkennari	1200,00	94810,81
6.	Cathinka Sigfússon	600,00	
7.	Einar Hávarðsson	150,00	
8.	Elisabet Jónsdóttir	300,00	
9.	Guðbjörg Kristjánsdóttir	1200,00	
10.	Guðmundur Björnsson	300,00	
11.	Helga Finnsdóttir	1200,00	
12.	Hólmfríður Gísladóttir kennslukona ...	500,00	
13.	Ingivaldur Nikulásson kennari	300,00	
14.	Jóhann P. Pétursson kennari	500,00	
15.	Jón Strandfeld	150,00	
16.	Jósep Björnsson fyrrv. skólastjóri	1577,14	
17.	Lárus Rist kennari	600,00	
18.	Páll Halldórsson skólastjóri	1000,00	
19.	Ragnheiður Guðjónsdóttir	300,00	
20.	Ragnheiður Torfadóttir	400,00	
21.	Rígmor Ófeigsson, 800 kr., og 100 kr. með barni hennar til 16 ára aldurs	900,00	
22.	Sigurður Sigurðsson	400,00	
23.	Sigurjón Rögnvaldsson	200,00	
24.	Steinunn Frimannsdóttir	450,00	
25.	Viktória Bjarnadóttir	150,00	
			13677,14
f. Póstmenn, póstar og ekkjur þeirra:			
1.	Álfheiður Blöndal, ekkja Kristjáns Blöndals póstafréiðslumanns	300,00	
2.	Anína Arinbjarnardóttir	200,00	
3.	Baldur Eyjólfsson póstur	300,00	
4.	Björn Jónsson póstur	300,00	
5.	Björn Jónsson Vestfjarðapóstur	200,00	
6.	Böðvar Jónsson póstur	400,00	
7.	Edvald Eyjólfsson póstur	500,00	
8.	Eiríkur Sigfússon póstur	200,00	
9.	Elieser Eiríksson	200,00	
10.	Elínborg Vigfúsdóttir, ekkja Einars Runólfssonar póstafréiðslumanns	400,00	
11.	Fríðrik Jónsson póstur	450,00	
12.	Guðbjörg Ólafsdóttir, ekkja G. Kristjánssonar pósts	300,00	
13.	Guðm. Kristjánsson póstur	300,00	
14.	Guðmundur Ólafsson póstur	300,00	
15.	Halla Árnadóttir póstsekkja	300,00	
16.	Halldór Benediktsson póstur	200,00	
17.	Halldór Ólafsson póstur	200,00	
18.	Hedvig Blöndal, ekkja Óla Blöndals póstritara, 300 kr., auk 100 kr. með hverju barni í ómegð	500,00	
19.	Jóhanna Þ. Jónsdóttir póstsekkja	200,00	
Flyt		5750,00	82758,35
			94810,81

		89 11. júní	
		kr.	kr.
	Flutt	5750,00	82758,35
20.	Jóhanna Thorlacius póstmannsekkja ..	300,00	94810,81
21.	Jóhannes Þórðarson	500,00	
22.	Jón Jónsson póstur í Galtarholti	300,00	
23.	Kjartan Þorkelsson, fyrrum póstafrgm. og matsmaður	300,00	
24.	Kristján Jónsson póstur	200,00	
25.	Loftur Ólafsson póstur	600,00	
26.	María Jónsdóttir, ekkja Fr. Klem.	300,00	
27.	Ólöf Gunnarsdóttir, ekkja Árna Sig- björnssonar pósts	200,00	
28.	Ragnheiður Bjarnadóttir, ekkja Þorleifs Jónssonar	1000,00	
29.	Reinald Kristjánsson póstur	200,00	
30.	Sigríður Guðmundsdóttir póstsekkja ..	300,00	
31.	Solveig Árnadóttir póstsekkja	300,00	
32.	Stefán Stefánsson, Eskifirði	600,00	
33.	Torfi Sæmundsson póstur	200,00	
34.	Tryggvi Hallgrímsson póstur	200,00	
35.	Vigdís Steingrímsdóttir	300,00	
36.	Þóra Matthíasdóttir Skaftason	300,00	
37.	Þórdís Ívarsdóttir póstsekkja	200,00	
38.	Þóróddur Bjarnason póstur	600,00	
39.	Þórunn Sigurðardóttir	200,00	
		12850,00	
g. Rithöfundar og listamenn:			
1.	Ásgrímur Jónsson málari	3000,00	
2.	Ásmundur Sveinsson	3000,00	
3.	Bjarni Þorsteinsson tónskáld	800,00	
4.	Briet Bjarnhéðinsdóttir	1000,00	
5.	Davíð Stefánsson frá Fagraskógi	2400,00	
6.	Einar Benediktsson	5000,00	
7.	Einar Hjörleifsson Kvaran	5000,00	
8.	Guðmundur Davíðsson, Hraunum	500,00	
9.	Guðmundur Friðjónsson á Sandi	1800,00	
10.	Guðmundur G. Hagalín	2400,00	
11.	Guðmundur Kamban	1800,00	
12.	Halldór Kiljan Laxness	5000,00	
13.	Helgi Péturss	5000,00	
14.	Herdís Andrésdóttir	500,00	
15.	Indriði Einarsson	5000,00	
16.	Indriði Þorkelsson á Fjalli	500,00	
17.	Jakob Thorarensen	1800,00	
18.	Jón Stefánsson málari	3000,00	
19.	Jón Þorsteinsson, Arnarvatni	500,00	
20.	Kristín Sigfúsdóttir skáldkona	1000,00	
21.	Kristleifur Þorsteinsson á Kroppi	500,00	
22.	Kristmann Guðmundsson	1800,00	
23.	Magnús Ásgeirsson	2500,00	
Flyt		53800,00	95608,35
			94810,81

89
11. júní

		kr.	kr.
	Flutt	53800,00	95608,35
24.	Magnús Stefánsson	1000,00	94810,81
25.	Oddur Oddsson	500,00	
26.	Ólafur Friðriksson	1800,00	
27.	Ríkarður Jónsson	3000,00	
28.	Sigurður Jónsson, Arnarvatni	1000,00	
29.	Sigurður Nordal	2000,00	
30.	Sigurður Sigurðsson frá Arnarholti ..	1000,00	
31.	Sigurjón Friðjónsson	1000,00	
32.	Theodór Friðriksson	1500,00	
33.	Unnur Benediktsdóttir Bjarklind	1000,00	
34.	Þórarinn Jónsson tónskáld	1800,00	
35.	Þórbergur Þórðarson	2500,00	
36.	Þorsteinn Gíslason	2000,00	
			73900,00
h. Ekkjur og börn skálda og listamanna:			
1.	Arnbjörg Einarsdóttir	300,00	
2.	Eleanor Sveinbjörnsson	1200,00	
3.	Guðrún Jónsdóttir Erlingsson	600,00	
4.	Guðrún Sigurðardóttir	600,00	
5.	Jakobína Pétursdóttir	200,00	
6.	Kristín Jakobsdóttir frá Hofi	800,00	
7.	Ólína Þorsteinsdóttir	300,00	
8.	Sigríður Jónsdóttir frá Hvítadal	500,00	
9.	Sigríður Snæbjarnardóttir, ekkja Þór. B. Þorlákssonar málara	500,00	
			5000,00
i. Ýmsir starfsmenn og ekkjur:			
1.	Ágústa Þ. Ólafsdóttir	300,00	
2.	Anna Bjarnadóttir, ekkja Hj. Láruss. ..	300,00	
3.	Anna Eiríksdóttir ljósmóðir	200,00	
4.	Anna Oddsdóttir ljósmóðir	200,00	
5.	Anna Sigríður Jóhannsdóttir ljósmóðir	200,00	
6.	Anna Sigurðardóttir, Fjöllum	300,00	
7.	Anna Þorsteinsdóttir ljósm.	400,00	
8.	Arndís Sigurðardóttir	300,00	
9.	Árni G. Þóroddsson, fv. fiskimatsmaður	400,00	
10.	Ásgeir Jónsson Gottorp	300,00	
11.	Áslaug Bjarnadóttir ljósm.	300,00	
12.	Ástríður Jónsdóttir ljósm.	200,00	
13.	Benedikt Gröndal, fyrrv. bæjarfógskr. .	800,00	
14.	Bergur Jónsson, fyrrv. fiskimatsm.	400,00	
15.	Bjarghildur Jónsdóttir ljósmóðir	200,00	
16.	Björg Guðmundsdóttir	400,00	
17.	Einar Markússon, fyrrv. ríkisbókari ...	2000,00	
18.	Einar Straumfjörð fyrrv. vitvörður, vegna örorku	400,00	
19.	Elín Pétursdóttir ljósm.	200,00	
20.	Friðfinnur Guðjónsson leikari	800,00	
	Flýtt	8600,00	174508,35
			94810,81

		89	
		kr.	kr.
		11. júní	
	Flutt	8600,00	
21.	Gestur Guðmundsson, fyrrv. vitav.	400,00	
22.	Gisli Jónsson fyrrv. fiskimatsm.	400,00	
23.	Gróa Jónsdóttir ljósm.	200,00	
24.	Guðbjörg Þorleifsdóttir, Múlakoti	400,00	
25.	Guðjón Guðlaugsson	1200,00	
26.	Guðlaugur Hansson lýsismatsm.	200,00	
27.	Guðleif Erlendsdóttir, fyrrv. hjúkrunark.	300,00	
28.	Guðmundur Eiríksson á Þorfinnsst.	300,00	
29.	Guðmundur Gissurarson fv. fiskimatsm.	400,00	
30.	Guðmundur Kr. Guðmundsson, fyrrv. fiskimatsm.	400,00	
31.	Guðmundur Þorfinnsson, fyrrv. ferjum.	300,00	
32.	Guðríður Guðmundsdóttir ljósm.	200,00	
33.	Guðríður Jónsdóttir ljósm.	200,00	
34.	Guðrún Cýrusdóttir ljósm.	200,00	
35.	Guðrún Egilson 2000 kr., auk 100 kr. með hverju barni hennar í ómegð	2200,00	
36.	Guðrún Einarisdóttir ljósm.	200,00	
37.	Guðrún Finnsdóttir ljósm.	200,00	
38.	Guðrún Gísladóttir jubilljósmóðir	400,00	
39.	Guðrún Guðmundsdóttir ljósm.	300,00	
40.	Guðrún Jóhannesdóttir ljósm.	300,00	
41.	Guðrún Magnúsdóttir ljósm.	200,00	
42.	Guðrún J. Norðfjörð ljósm.	200,00	
43.	Halldór Brynjólfsson blindi	350,00	
44.	Halldóra Metúsalemsdóttir ljósm.	300,00	
45.	Halldóra Þórðardóttir	600,00	
46.	Helga Þórðardóttir ljósm.	200,00	
47.	Helgi Árnason, fyrrv. safnahúsvörður ..	600,00	
48.	Henriette Kjær, fv. yfirhjúkrunarkona .	600,00	
49.	Hólmfríður Björnsd., ekkja G. Hjaltas.	300,00	
50.	Hólmfríður Friðfinnsdóttir ljósm.	200,00	
51.	Ingibjörg Jósefsdóttir ljósm.	200,00	
52.	Jensína Pálsdóttir ljósm.	200,00	
53.	Jóhann Gíslason, fyrrv. fiskimatsm. ...	400,00	
54.	Jóhann Ragúels, Akureyri	600,00	
55.	Jóhannes Jörundsson, Hrísey	300,00	
56.	Jón Jónsson, Munaðarhóli, fyrrv. fiskimatsm.	400,00	
57.	Jón Runólfsson, fyrrv. sýsluskrifari ..	600,00	
58.	Jón Sigurðsson fiskimatsm.	200,00	
59.	Jón Sturlaugsson hafnsögum., Stokks-eyri	300,00	
60.	Jónatan Jónsson, fyrrv. vitavörður ..	400,00	
61.	Jónína Marteinsdóttir	300,00	
62.	Jórunn Guðmundsdóttir ljósm.	300,00	
63.	Klásína Eiríksdóttir ljósm.	200,00	
64.	Kristín Guðmundsd., ekkja E. Helgas.	600,00	
Flyt		25850,00	
		174508,35	94810,81

89
11. júní

		kr.	kr.
	Flutt	25850,00	174508,35
65.	Kristín Ólafsdóttir ljósm.	200,00	94810,81
66.	Kristín Pálsdóttir ljósm.	300,00	
67.	Kristín Pálsdóttir vitavarðarekkja	300,00	
68.	Kristín Sigurðardóttir júbilljósm.	500,00	
69.	Kristinn Jónsson vegaverkstjóri	300,00	
70.	Kristjana Benediktsdóttir	400,00	
71.	Kristólína Kragh	300,00	
72.	Kofoed-Hansen, fyrrv. skógræktarstjóri.	1546,80	
73.	Lúsía Þorsteinsdóttir júbilljósm.	200,00	
74.	Magnús Magnússon, fyrrv. fiskimatsm.	400,00	
75.	Margrét Grímsdóttir ljósm.	200,00	
76.	Margrét Jónsdóttir ljósm.	200,00	
77.	Margrét Jónsdóttir vitavarðarekkja	300,00	
78.	Margrét Sigurðardóttir ljósm.	200,00	
79.	Margrét Vigfúsdóttir vitavarðarekkja ..	300,00	
80.	María Eiríksdóttir ljósm.	200,00	
81.	Marta Þórarinsdóttir símam.ekkjja	500,00	
82.	Matthildur Grímsdóttir ljósmóðir	200,00	
83.	Matthías Ólafsson, fyrrv. alþm.	600,00	
84.	Nikólína Björnsdóttir ljósm.	300,00	
85.	Nielsína Ólafsdóttir, ekkja Dan. Daní- elssonar	600,00	
86.	Ólafur Guðmundsson, fyrrv. ferjum. ..	600,00	
87.	Ólafur Ísleifsson, Þjórskártúni	600,00	
88.	Ólafur Jóelsson, fyrrv. fiskimatsm.	400,00	
89.	Ólína Sigurðardóttir ljósm.	200,00	
90.	Ólöf Steingrimsdóttir, ekkja Páls Erl. ..	500,00	
91.	Pálína Björnsdóttir ljósm.	200,00	
92.	Pálína Sigurðardóttir, fyrrv. ljósm.	300,00	
93.	Pálína Sæmundsdóttir ljósm.	200,00	
94.	Petrea Jónsdóttir	300,00	
95.	Ragnheiður Erlendsdóttir	300,00	
96.	Rannveig Guðmundsdóttir ljósm.	200,00	
97.	Sigríður Bergsteinsdóttir ljósm.	200,00	
98.	Sigríður Gísladóttir 300 kr., og 100 kr. með hverju barni hennar til 16 ára ald.	1100,00	
99.	Sigríður Halldórsdóttir ljósm.	200,00	
100.	Sigríður Magnúsdóttir hjúkrunarkona .	500,00	
101.	Sigríður Narfadóttir ljósm.	300,00	
102.	Sigríður Sigurðardóttir ljósm.	200,00	
103.	Sigríður Sveinsdóttir, ekkja Jakobs Björnssonar sildarmatsmanns	300,00	
104.	Sigurður Jónsson, fyrrv. fiskimatsm. ..	400,00	
105.	Sigurður Pétursson, fyrrv. fangav.	1000,00	
106.	Snæbjörn Kristjánsson, Hergilsey	200,00	
107.	Sólveig G. Guðmundsdóttir ljósm.	200,00	
108.	Steinunn Sigurðardóttir, ekkja M. Vig- fússonar	600,00	
	Flyt	42896,80	174508,35
			94810,81

		kr.	kr.	89 11. júní
	Flutt	42896,80	174508,35	94810,81
109.	Tómas Gunnarsson fiskimatsm.	200,00		
110.	Valgerður Steinsen fv. spítalaráðsk. ..	500,00		
111.	Vígfús Sigurðsson fyrrv. vitavörður ..	300,00		
112.	Vilborg Sigurðardóttir ljósm.	200,00		
113.	Þorleifur Þorleifsson, fv. fiskimatsm. ..	400,00		
114.	Þórunn Magnúsdóttir ljósm.	200,00		
			44696,80	
Á styrkveitingar í II. a.—i. greiðist dýrtíðar- uppbót eftir sömu reglum sem á laun embættis- manna.				
j.	Lífeyrir hjónanna á Staðarfelli		3000,00	
k.	Eftirlaun Sig. Sigurðssonar búnaðarmálastjóra		4500,00	
				226705,15
III.	Dýrtíðaruppbót		. . .	64592,04
	Samtals		. . .	386108,00

19. gr.

Til óvissra útgjalda eru veittar 100000 kr.

		kr.	kr.	89 11. júní
	Flutt	. . .	1488250	
II. Til eignaaukningar ríkisstofnana:				
1. Landssíminn (ný símakerfi o. fl.)		130000		
2. Ríkisprentsmiðjan		10000		
			140000	
III. Til að gera nýja vita			65000	
IV. Til lögboðinna fyrirframgreiðslna			10000	
	Samtals	. . .	1703250	

Yfirlit.
yfirlit.

89
11. júní

		kr.	kr.
Gjöld:			
7. gr.	Vextir		1680000
8. gr.	Borðfé konungs		60000
9. gr.	Til alþingiskostnaðar og yfirskoðunar ríkis- reikninga		245920
10. gr.	Til ríkisstjórnarinnar		507346
11. gr. A.	Til dómgæzlu og lögreglustjórnar	1522750	
— B.	Sameiginlegur kostnaður við embættisrekstur ..	329000	
12. gr.	Til læknaSKIPunar og heilbrigðismála		1851750
13. gr. A.	Vegamál	1620077	660731
— B.	Samgöngur á sjó	654200	
— C.	Vitamál og hafnargerðir	707250	
— D.	Flugmál	11500	
14. gr. A.	Kirkjumál	408020	2993027
— B.	Kernslumál	1939229	
15. gr.	Til visinda, bókmenna og lista		2347249
16. gr.	Til verklegra fyrirtækja		251660
17. gr.	Til almennrar styrktarstarfsemi		4003200
18. gr.	Til eftirlauna og styrktarfjár		1618800
19. gr.	Óviss útgjöld		386108
	Rekstrarafgangur		100000
			1199169
Samtals		. . .	17904960

yfirlit.

		kr.
Út:		
7.—19. gr.	Rekstrarútgjöld samkvæmt rekstraryfirliti	16705791
	Aðrar útborganir:	
20. gr. I.	Afborganir lána	1488250
— II.	Til eignaaaukningar ríkisstofnana	140000
— III.	Til að gera nýja vita	65000
— IV.	Lögboðnar fyrirframgreiðslur	10000
Samtals		18409041

Ríkisstjórninni er heimilt:

- I. Að verja fé úr ríkissjóði til launagreiðslu tveggja dómara í hæstarétti, ef dómurum verður fjölgað á árinu 1939 samkvæmt lögum um hæstarétt, nr. 112 14. maí 1935.
- II. Að greiða Ingibjörgu H. Bjarnason 2000 kr. eftirlaun, þegar hún lætur af starfi.
- III. Að greiða Jakobi Smára $\frac{3}{4}$ adjunktslauna fyrir skólaárið 1938—1939, ef hann lætur af embætti og fær eigi lífvænlegt starf við sitt hæfi fyrir þann tíma.
- IV. Að greiða Sigtryggi Guðlaugssyni prófasti full laun, er hann lætur af prestskap.
- V. Að láta þeim ráðherra, sem fer með utanríkismál, sé hann ekki jafnframt forsætisráðherra, í té leigulausa íbúð, eða að öðrum kosti greiða honum úr ríkissjóði allt að 3000 kr. til húsaleigu.
- VI. Að endurgreiða úr lífeyrissjóðum embættismanna og barnakennara, án vaxta, iðgjöld Kristjönu V. Hannesdóttur, Andreu Bjarnadóttur, Benedikts Blöndals, Elinborgar Sveinsdóttur og Daniels Danielssonar (til ekkju hans).
- VII. Að greiða á árinu 1939 dýrtíðaruppbót á laun embættismanna, eftir sömu reglum sem á árinu 1938.
- VIII. Að láta blindravinafélag Íslands fá að láni allt að 10 útvarpstæki til afnota fyrir blinda menn, og sé kostnaður, er af þessu leiðir, færður á fjárhagsáætlun viðtækjaverzlunar ríkisins. Ennfremur að lána allt að þremur tækjum til sjúklínga, sem liggja rúmfastir árum saman í heimahúsum.
- IX. Að endurgreiða á árunum 1938 og 1939 viðskiptagjald af efni í niðursuðudósir undir íslenzkar afurðir að nokkru eða öllu leyti. Heimild þessi nær einnig til viðskiptagjalds af tilbúnum niðursuðudósum, ef þær fást ekki gerðar í landinu sjálfu sambærilegar að efni og gæðum.
- X. Að endurgreiða skemmtanaskatt af fé því, sem aflað er með samkomum og rennur til eflingar slysavörnum hér við land.
- XI. Að innheimta skemmtanaskatt af skemmtunum þeim, sem hún ákveður, öðrum en kvikmyndasýningum, með aðeins 20% álagi frá 1. júní 1938, í stað 80%, sem heimilað er í 4. gr. laga nr. 60 31. des. 1937, og lögum samþykktum á þessu þingi. Leiksýningar, hljómleikar og söngskemmtanir innlendra manna eru sem áður undanþegnar álagningunni.
- XII. Að innheimta á árunum 1938 og 1939 aðflutningsgjöld af efni í kassa um fisk til útflutnings sem um almennan trjávið sé að ræða, enda sé kassaefnið ekki unnið annað meir en það, að það sé sagað niður í hæfilegar lengdir.
- XIII. Að ábyrgjast fyrir tunniverksmiðju Siglufjarðar allt að 150 þús. kr. rekstrarlán, enda sé lánið greitt fyrir áramót.
- XIV. Að ábyrgjast fyrir Akureyrarkaupstað allt að 200 þús. kr. lán til rekstrar tunniverksmiðju þar, enda greiðist lánið fyrir áramót.
- XV. Að ábyrgjast fyrir Sauðárkrókshrepp allt að 330000 kr. lán til hafnargerðar á Sauðárkróki, gegn því, að héraðsbúar útvegi óendurkræft framlag til verksins, ekki undir 100000 kr., enda fari allur kostnaður ekki fram úr 680000 kr. Lánið verði tekið innanlands.
- XVI. Að ábyrgjast fyrir Vestmannaeyjakaupstað allt að 150000 kr. lán vegna hafnarinnar, enda sé lánið tekið innanlands.
- XVII. Að krefjast þeirra trygginga, sem stjórnin metur gildar, fyrir hverri ábyrgð, sem hún gengur í f. h. ríkissjóðs, enda séu allar slíkar lántökur framkvæmdar af ráðuneytinu, eða landsbanka Íslands og útvegsbanka Íslands í samráði við ráðuneytið. Þó getur ráðuneytið falið einstökum mönnum útvegum lánanna.

- XVIII. Að kaupa hveralandið í Reykjahverfi vegna grænmetisræktunar og væntanlegrar hitaveitu til Húsavíkur, ef hagstæðir samningar takast um kaupin. 89 11. júní
- XIX. Að kaupa Reykjarhól í Seyluhreppi fyrir skólasetur
- XX. Að kaupa jarðirnar Tjarnir I og II og Brúnir undir Vestur-Eyjafjöllum, sem sæta ágangi vegna fyrirhleðslu Markarfljóts.
- XXI. Að kaupa jörð til ábúðar fyrir dýralækni í Austfirðingafjórðungi.
- XXII. Að kaupa jörðina Ólafsdal í Dalasýslu.
- XXIII. Að kaupa Gullfoss í Hvítá, ef um semst.
- XXIV. Að kaupa á árinu 1939 eignina Amtmannsstíg 1 í Reykjavík, hús og lóðir, með því verði og skilmálum, sem um semst, og þó ekki óhagkvæmari fyrir ríkissjóð en boðið hefir verið áður í þá eign.
- XXV. Að selja strandferðaskipið Esju, ef hagkvæmir samningar takast, og kaupa í hennar stað nýtt mótorskip.
- XXVI. Að veita mjólkurbúi Ölfusinga fjárhagslegan stuðning til næsta þings, eftir mati ríkisstjórnarinnar, til þess að greiða úr bráðabirgðaörðugleikum þess vegna byrða af stofn- og starfrækslukostnaði, enda láti ríkisstjórnin athuga, svo fljótt sem verða má, fjárhag mjólkurbúsins og rekstur allan, í því skyni að tryggja afkomu þess í framtíðinni, eftir því sem unnt er.
- XXVII. Að gefa Ísafjarðarkaupstað eftir 33500 kr. eftirstöðvar af dýrtiðarláni frá 1918, svo og Akraneshreppi 3000 kr. og Grunnavíkurhreppi kr. 2609.50, hvorttveggja eftirstöðvar af samskonar lánnum.
- XXVIII. Að hlutast til um, að stjórn Fiskveiðasjóðs Íslands verji til útlána, samkv. nánari reglum, er atvinnumálaráðherra setur, allt að 90 þús. kr. af ónotuðu fé og ónotaðri lántökuheimild skuldaskilasjóðs vélbátaeigenda, í því skyni að ná fullnaðarsamningum um greiðslu og eftirgjafir á ábyrgðarkröfum á félagsmenn fiskveiðasamvinnufélaga, er á þá hafa fallið vegna skuldaskila félagsins.
- XXIX. Að semja við Búnaðarbankann um skil á Flóavegaláni, kr. 40869.98, sem veitt var úr viðlagasjóði 1924 og heimilað var að gefa eftir í fjárlögum, áður en viðlagasjóður var afhentur bankanum
- XXX. Að færa niður viðlagasjóðslán til Miklavatnsmýraráveitu að réttri tiltölu á þeim jörðum, sem ekki hafa haft hennar not, að undangenginni rannsókn Búnaðarfélags Íslands á því, hvort áveitan hafi orðið að notum fyrir jarðirnar.
- XXXI. Að gera nauðsynlegar ráðstafanir, í samráði við Búnaðarfélag Íslands, til varnar gegn landbroti á Vestmannaeyjajörðum og uppblæstri gróðurs á Heimaey og verja til þess nokkrum hluta af tekjum umboðsins.
- XXXII. Að greiða af tekjum áfengisverzlunar ríkisins allt að 30000 kr. til byggingar sjómannaheimilis á Siglufirði, gegn að minnsta kosti 2% hlutum annarsstaðar að, enda hafi bindindisfélögin á Siglufirði forgöngu og umsjón með rekstri hússins.
- XXXIII. Að leyfa stjórn síldarverksmiðja ríkisins að taka á leigu síldarbræðsluna á Húsavík.
- XXXIV. Að kalla, í samráði við biskup og sóknarnefnd dómkirkjusafnaðarins, tvo aðstoðarpresta til starfa í dómkirkjusöfnuðinum og láta greiða þeim úr prestlaunasjóði sömu laun og sóknarprestum.

23. gr.

Stjórn landsbankans veitist heimild til að greiða Steinunni Kristjánsdóttur, ekkju Alberts Þórðarsonar bankabókara, 500 kr. 1939, svo og uppbót á þá fjárhæð, eftir sömu reglu sem bankinn veitir hana á laun starfsmanna sinna, og að greiða Birni Kristjánssyni uppbót á eftirlaun hans, eftir sömu reglu.

Stjórninni er heimilt að greiða Þóru Beck, ekkju Þórólfs Becks skipstjóra, eftir-

89 laun eftir svipuðum reglum sem eimskipafélag Íslands greiðir ekkjum skipstjóra 11. júní sinna, og sé upphæðin færð á útgerðarreikning Esju.

Stjórn búnaðarbankans veitist heimild til þess að greiða frú Önnu Klemensdóttur, ekkju Tryggva Þórhallssonar bankastjóra, 25% af launum manns hennar sem aðalbankastjóra búnaðarbankans, og dýrtiðaruppbót að auk.

Stjórn sama banka veitist heimild til þess að greiða frú Aðalbjörgu Albertsdóttur, ekkju Þorsteins Sigurgeirssonar bankagjaldkera, 1000 kr., og til tveggja barna hennar innan 16 ára aldurs, 300 kr. til hvors.

Stjórn samábyrgðar Íslands heimilast að greiða frú Elisabetu Gunnarsson, ekkju Jóns Gunnarssonar, 1000 króna lífeyri.

Stjórninni er heimilt að greiða Sigurði Hjálmarssyni stýrimanni 600 kr., og sé upphæðin færð á útgerðarreikning Esju.

24. gr.

Ef lög verða staðfest, er afgreidd hafa verið frá alþingi 1938 og hafa í för með sér tekjur eða gjöld fyrir ríkissjóð, breytast fjárhæðirnar tekju- og gjaldamegin samkvæmt þeim lögum.

Allar þær fjárveitingar, sem eigi eru ákveðnar í lögum, öðrum en fjárlögum, tilskipunum, konungsúrskurðum eða öðrum gildandi ákvörðunum, gilda aðeins fyrir fjárhagstímabilið.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

L Ö G

um breyting á vatnalögum, nr. 15 20. júní 1923.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvik, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Á eftir 1. lið 46. gr. komi nýr liður, er verði 2. liður, svo hljóðandi:

Nú telur stjórn áveitufélags eða landþurrkunar- og áveitufélags nauðsynlegt að taka lán til stofnkostnaðar samáveitu, og er þá hlutaðeigandi sýslunefnd heimilt að ábyrgjast lán þetta, sé það ekki tekið hjá sýslusjóði sjálfum, en hann skal tryggður með veði í jörðum þeim á áveitusvæðinu, er áveitunnar njóta, ásamt mannvirkjum þeim, sem á jörðunum eru í notum ábúðarinnar og eru eign jarðeigenda, þó svo, að laust sé til frjálsra afnota jarðeigenda eða veðsetningar sem svarar $\frac{3}{4}$ hlutum virðingarverðs hvernjar jarðeignar, samkvæmt mati áður en áveitufyrir-

tækið var hafið, sem sýslunefnd tekur gilt, en næst þar á eftir komi veðréttur 90
sýslusjóðs.

11. júní

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

L Ö G

91

um breyting á lögum nr. 75 27. júní 1921, um stimpilgjald,
og lögum nr. 25, 9. jan. 1935, um viðauka við þau.

11. júní

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

11. gr. laga nr. 75 27. júní 1921 skal orða svo:

Stimpilgjaldið greiðist með því að nota stimplaðan pappír eða líma stimpilmerki á skjalið, eða hvorutveggja, eða þá með ástimplunum stimpilmerkjavéla, sem ríkisstjórnin tekur gildar.

2. gr.

Aftan við A. 2. í 5. gr. laga nr. 25 9. jan. 1935 bætist: svo og tékkar ríkisstofnana, enda sé stimplað á þá „Ríkisstofnun — Stimpilfrjáls“.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

FJÁRAUKALÖG

fyrir árið 1936.

Vér Christian hinn Tiundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Til viðbótar við gjöld þau, sem veitt eru á fjárlögum 1936, eru veittar kr. 1317990.70 til gjalda þeirra, sem tilfærð eru í 2.—11. gr. hér á eftir:

2. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 10. gr. er veitt:

I. Ráðuneytin, ríkisféhirðir o. fl.:

2. Til utanferða ráðherra	kr.	2956.23	
3. Laun starfsmanna stjórnarráðsins ..	—	7807.94	
4. Annar kostnaður	—	23687.98	
5. Fyrir að gegna ríkisféhirðisstörfum	—	1906.04	
6. Pappír, prentun og hefting ríkisreiknings	—	209.45	
7. b. Til pappírs og prentunar	—	3745.65	
c. Kostnaður við póstsendingar	—	610.38	
8. Til umbóta og viðhalds stjórnarráðshúss, ráðherrabústaðar og til hitunar og lýsingar	—	8939.54	
			kr. 49863.21

II. Hagstofan:

2. Pappír, prentun og hefting hagskýrslna	kr.	933.34	
4. Húsaleiga	—	383.26	
5. Aðstoðar- og skrifstofukostnaður ...	—	953.45	
			2270.05

III. Utanríkismál:

2. Til meðferðar utanríkismála	kr.	2589.07	
4. Kostnaður við sambandslaganefnd ..	—	658.43	
			3247.50
			kr. 55380.76

3. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 11. gr. er veitt:

A. Dómgæzla og lögreglustjórn:

1. b. Annar kostnaður	kr.	8692.20	
4. a. Laun 3 fulltrúa og 2 skrifara ..	—	2530.00	
			Flyt kr. 11222.20
			kr. 55380.76

	Flutt kr.	11222.20	kr.	55380.76	92
b. Húsaleiga, hiti, ljós og ræsting ..	—	192.50			11. júní
5. a. Laun og aðstoð ..	—	508.00			
b. Húsaleiga, ljós og hiti ..	—	1800.00			
6. a. Laun 2 fulltrúa og 5 skrifara ..	—	1250.00			
b. Ljós, hiti og ræsting ..	—	5001.11			
c. Ýmisleg gjöld ..	—	4264.73			
7. Toll- og löggæzla ..	—	24868.60			
8. Skrifstofukostnaður sýslumanna og bæjarfógeta ..	—	17625.50			
10. Til hegningarhússins í Reykjavík og viðhalds fangelsa ..	—	8125.96			
12. Sakamálaakostnaður og lögreglu- mála o. fl.	—	18805.30			
13. Borgun til sjóðósmanna ..	—	48.00			
15. Til endurskoðunar réttarfarslög- jarinnar ..	—	1400.00			
16. Kostnaður við löggildingu vogar- og mælitækja ..	—	5799.84			
17. Til kaupa á nýjum löggildingartækjum ..	—	1400.00			
18. Kostnaður við barnavernd ..	—	65.35			
19. Laun sáttasemjara í vinnudeilum ..	—	35.00			
		—————	kr.	102412.09	

B. Sameiginl. kostn. við embættisrekstur:

1. b. Fyrir embættiskeyti ..	kr.	22323.64		
2. Brunaábyrgðar- og fasteignagjald nokkurra ríkisstofnana ..	—	544.24		
3. Til embættiseftirlitsferða ..	—	127.60		
4. Gjöld til yfirkattaneðndar, skattstofu Reykjavíkur og fyrir skattvirðingar ..	—	23737.95		
5. Til ríkisskattaneðndar ..	—	3780.00		
6. Eyðublöð, bókbönd, auglýsingar o. fl. ..	—	19957.76		
		—————	—	70471.19
			—————	kr. 172883.28

4. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 12. gr. er veitt:

Til læknaSKIPUNAR og heilbrigðismála:

2. Til skrifstofu landlæknis ..	kr.	37.27
5. Til augnlæknisferða ..	—	800.00
11. Landsspítalinn ..	—	27294.77
12. Holdsveikraspítalinn ..	—	4574.25
13. Kleppur: I. Gamli spítalinn ..	—	6859.98
— II. Nýi spítalinn ..	—	26278.70
14. Heilsuhælið á Vífilsstöðum ..	—	20627.79
16. Heilsuhælið í Kristnesi ..	—	5766.74
18. f. & g. Varnir gegn útbreiðslu næmra sjúkdóma og gegn því að næmir sjúkdómar berist til Íslands ..	—	1000.00
h. Varnir gegn kynsjúkdómum ..	—	6300.91

Flyt kr. 99540.41 kr. 228264.04

92		Flutt kr.	99540.41 kr.	228264.04
11. júní	i. Kostnaður við heilbrigðiseftirlit lækna með alþýðuskólum	—	3396.19	
	l. Til styrktar mænuóttarsjúklingum	—	220.00	
	n. Til styrktar mönnum, sem þurfa gervilimi	—	462.75	
	r. Til ýmissa sjúkl. eftir úthlutun landlæknis	—	195.00	
				103814.35

5. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 13. gr. er veitt:

A. Vegamál:

I.	3. Ferðakostn. og fæðispeningar kr.	968.57
	4. Til aðstoðarm. og mælinga .	— 12393.03
	5. Skrifstofukostnaður	— 3018.40
II. a.	1. Kjósarvegur	— 235.04
	2. Hafnarfjallsvegur	— 19.30
	3. Mýravegur	— 529.94
	4. Stykkishólmsvegur	— 474.20
	5. Ólafsvíkurvegur	— 272.33
	6. Laxárdalsvegur	— 194.01
	7. Suðurdalavegur	— 247.93
	8. Saurbæjarvegur	— 288.80
	9. Geiradalsvegur	— 341.01
	10. Patreksfjarðarvegur áleiðis til Bíldudals	— 182.25
	11. Breiðadalsheiðarvegur	— 186.35
	12. Bolungavíkurvegur	— 45.59
	13. Langadalsvegur	— 214.47
	14. Steingrímsfjarðarvegur	— 515.85
	15. Kollafjarðarvegur	— 13.08
	16. Bitruvegur	— 810.85
	18. Hrótafjarðarv. í Húnavatns- sýslu	— 4.63
	19. Vesturhópsvegur	— 846.67
	20. Húnvetningabraut	— 479.36
	21. Blönduhlíðarvegur	— 274.63
	23. Fljótavegur	— 8.64
	24. Siglufjarðarskarð	— 105.59
	25. Öxnadalsvegur	— 147.84
	26. Ljósavatnsskarðsvegur	— 178.67
	28. Brekknaheiðarvegur	— 10.49
	30. Vopnafjarðarvegur	— 6650.26
	31. Jökulsárhlíðarvegur	— 20.18
	33. Fjarðarheiðarvegur	— 66.00
	34. Norðfjarðarvegur	— 273.90
	37. Breiðdalsvegur	— 51.02
	38. Suðursveitarvegur	— 59.51
	39. Örafavegur	— 23.23
	40. Síðuvegur	— 268.55
	41. Mýrdalsvegur	— 26.29

Flyt kr. 30446.46

kr. 332078.39

	Flutt kr.	30446.46	kr.	332078.39	92
44.	Gnúpverjahreppsvegur	— 34.76			11. júní
45.	Hrunamannahreppsvegur ...	— 176.91			
46.	Sogsvegur	— 2032.83			
b.	Viðhald og umbætur	— 35250.31			
c. 3.	Til Suðurlandsbrautar	— 1234.61			
5.	Til Austurlandsvegar	— 619.92			
6.	Til Geysisvegar	— 661.32			
III.	Til brúargerða	— 26647.28			
VI. 1.	Tillög til akfærra sýsluvega	— 1305.36			
3.	Til sýsluvegasjóða skv. I. ..	— 2884.42			
X.	Styrkur til þess að halda uppi vetrarferðum	— 3687.89			
		—————	kr.	104982.07	

B. Samgöngur á sjó:

1. a.	Til strandferða ríkissjóðs	— 97651.24
-------	----------------------------------	------------

C. Vitamál og hafnargerðir:

I. 4.	Til skrifstofuhalds	kr. 2644.22
V.	Til áhaldakaupa	— 2721.00
VI.	Ýmislegt	— 33291.96
XII.	Til sjómælinga	— 9224.10
		————— 47881.28
		————— kr. 250514.59

6. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 14. gr. er veitt:

A. Kirkjumál:

a. 2.	Skrifstofukostnaður	kr. 3125.00
b. 3.	Framlag til prestlaunasjóðs	— 36646.26
5.	Embættiskostnaður presta	— 20256.33
		————— kr. 60027.59

B. Kennslumál:

I. j.	Hiti, ljós, ræsting og vélgæzla	kr. 464.06
k. 2.	Ýmisleg gjöld	— 2138.17
III. 3.	Skrifstofukostnaður	— 6780.73
IV. c. 2.	Eldiviður, ljós, ræsting	— 836.31
4.	Stundakennsla og til próf- dómenda	— 4375.38
7.	Læknisþóknun	— 400.00
9.	Ýmisleg gjöld	— 4939.05
10.	Til verðlaunabóka	— 48.43
V. b. 1.	Til aukakennara og stunda- kennslu	— 6495.50
4.	Til eldiviðar og ljósa	— 1779.20
8.	Til ýmissa gjalda	— 2337.83
VI. b. 1.	Stundakennsla	— 5411.00
2.	Eldiviður og ljós	— 359.49

Flyt kr. 36365.15 kr. 60027.59 kr. 582592.98

92		Flutt kr.	36365.15 kr	60027.59 kr.	582592.98
11. júní	3. Bókakaup og áhöld	—	160.04		
	5. Til viðhalds	—	323.57		
	6. Ýmisleg gjöld	—	5142.21		
VII. b.	Húsaleiga skólastjóra	—	500.00		
c. 1.	Til stundakennslu	—	2108.00		
	4. Ýmisleg útgjöld	—	1279.04		
	5. Áhaldakaup	—	161.93		
VIII. b. 3.	Ljós, hiti og ræsting	—	350.47		
	4. Ýmisleg gjöld	—	304.04		
	6. Til prófhalda	—	1412.00		
IX. 1. c. 1.	Til verklegs náms	—	2180.00		
	3. Til eldiviðar og ljósa	—	405.79		
	4. Ýmisleg gjöld	—	1367.82		
2. c. 1.	Til verklegs náms	—	1795.47		
2. c. 2.	Til kennsluáhalda	—	28.61		
	3. Til eldiviðar og ljósa	—	602.49		
X.	f. Til verklegs framhalds- náms erlendis	—	800.00		
XIII.	3. Til farkennslu og eftirlits með heimakennslu	—	5264.60		
XIV. 1. c. 3.	Ýmisleg gjöld	—	1224.05		
	4. Til viðhalds	—	4000.00		
	5. Til þess að ljúka við raf- stöð skólans	—	20605.09		
XV.	2. Húsmæðrafræðsla á Hall- ormsstað	—	840.00		
XVI.	Til kennslu heyrnar- og málleysingja	—	10435.73		
			kr. 97656.10		
				kr. 157683.69	

7. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 15. gr. er veitt:

Til vísinda bókmennta og lista:

1. j.	Ýmisleg gjöld	kr.	775.00		
2. c.	Ýmisleg gjöld	—	250.00		
5. a.	Til eldiviðar, ljósa og ræstingar	—	1775.00		
26.	Til styrktar sænsku vikunni 1936	—	885.33		
49.	Kostnaður við friðun Þingvalla	—	2123.94		
			kr. 5809.27		

8. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 16. gr. er veitt:

Til verklegra fyrirtækja:

1.	Til atvinnubóta í kaupstöðum og kauptúnum ..	kr.	20561.80		
2.	Til búnaðarfélags Íslands	—	16158.31		
4.	Til sandgræðslu	—	3872.20		
			Flyt kr. 40592.81	kr. 746085.94	

		Flutt kr.	40592.81 kr.	746085.94	92
5.	Gjöld samkv. jarðræktarlögum:				11. júní
a.	Jarðabótastyrkur	—	42935.27		
7. c.	1. Afgjöld þjóðjarða	—	1644.89		
9. a.	Samkv. lögum um verkamannabúst.	—	12578.00		
10.	Vegna ráðstafana um tilbúinn áburð	—	2111.19		
13.	Til fóðurtryggingarsjóða	—	72913.39		
14.	Til skógræktar:				
a.	Laun	—	1040.00		
15.	Til mannvirkja á Flóaáveitusvæðinu	—	3962.80		
19. g.	Kostnaður við rannsókn á ormaveiki í sauðfé	—	40.00		
20.	Til fjárkláðalækninga	—	125.00		
21.	Til efnarannsóknarstofu í Reykjavík:				
a.	Laun forstöðumanns	—	83.00		
22.	Til veðurstofu Íslands:				
a.—b.	Til aðstoðar	—	1703.75		
22. c.	Til veðurathugana utan Reykjavíkur o. fl.	—	1128.30		
f.	Húsaleiga, ljós, hiti o. fl.	—	958.13		
h.	Jarðskjálftamælingar	—	75.70		
24.	Gjöld vegna laga um raforkuvirki	—	8783.96		
29.	Kostnaður vegna laga um lax- og silungsveiði	—	1255.00		
31.	Laun yfirmatsmanna o. fl.:				
a.	5 yfirfiskimatsmenn	—	1256.00		
b.	4 ullarmatsmenn	—	500.00		
32.	Til eftirlits með skipum o. s. frv.:				
b.	Til skrifstofukostnaðar	—	541.06		
c.	Ferðakostnaður	—	728.82		
33.	Til erindreka í Miðjarðarhafslöndum	—	4414.25		
34.	Kostnaður vegna laga um fiskimatsstjóra	—	3690.16		
35.	Kostnaður vegna sérstakra ráðstafana um inn- og útflutning	—	9847.29		
54.	Til vinnumiðlunar	—	9246.73		
62.	Til húsameistara ríkisins:				
a.	Laun	—	2400.00		
b.	Skrifstofukostnaður	—	12108.17		
63.	Til vatnsrennslismælinga	—	34.23		
64.	Gjöld vegna laga um skipulag bæja	—	2148.51		
70.	Til greiðslu vaxta af fasteignaveðslánum bænda	—	10000.00		
75.	Til skipulagsnefndar atvinnumála	—	21111.94		
76.	Kostnaður við eftirlit með opinberum sjóðum ..	—	1000.00		
			kr.	270958.35	

9. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 17. gr. er veitt:

Til almennrar styrktarstarfsemi:

2.	Gjöld samkvæmt fátækralögum	kr.	27283.02
4.	Styrkur til sjúkrasamlaga	—	24819.75
			kr. 52102.77
			Flyt kr. 1069147.06

11. júní

10. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 19. gr. er veitt:

Óviss útgjöld kr. 133555.27

11. gr.

Til gjalda samkv. þingsályktunum er veitt kr. 115288.37

Samtals kr. 1317990.70

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

*Eysteinn Jónsson.***L Ö G**

11. júní

um skattgreiðslu útgerðarfyrirtækja íslenzkra botnvörpuskipa.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Á árunum 1938—1942, að báðum árum meðtöldum, er útgerðarfyrirtækjum íslenzkra botnvörpuskipa heimilt að draga frá skattskyldum tekjum sínum tap, sem orðið hefir á rekstri þeirra eftir 1. jan. 1931, unz tapið er að fullu greitt.

Á sama tíma er ofangreindum fyrirtækjum heimilt að draga frá skattskyldum tekjum sínum 90% af þeirri fjárhæð, sem þau leggja í varasjóð af árstekjum sínum.

2. gr.

Bæjarstjórnnum og sveitarstjórnnum er heimilt að undanþiggja sömu fyrirtæki útsvari á sama tíma. Verði heimild þessi ekki notuð, má þó ekki leggja hærra útsvar á þau en sömu fyrirtæki báru árið 1938.

3. gr.

Ívilnanir þær, sem fólgnar eru í 1. og 2. gr., eru bundnar eftirfarandi skilyrðum:

- Að fullnægjandi grein hafi verið gerð fyrir tapinu á framtali til tekju- og eignarskatts fyrir það eða þau ár, sem tapið varð.
- Að eigi sé úthlutað arði til hluthafa eða félagsmanna á meðan tapið er eigi að fullu jafnað, né hluthöfum ívilnað á annan beinan eða óbeinan hátt, svo sem með hækkuðum kaupgreiðslum eða auknum hlunnindum. Ennfremur er fjármálaráðherra heimilt að setja svipaðar takmarkanir þegar um einkafyrirtæki er að ræða.
- Að því leyti, sem tapið, eða þær skuldir, sem mynduðust þess vegna, hefir verið gefið eftir fyrir ráðstöfun þess opinbera, kemur framangreind ívilnun eigi til greina, sbr. lög nr. 9 6. jan. 1938.

4. gr.

93

Fjármálaráðherra setur nánari reglur um framkvæmd þessara laga.

11. júní

5. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

FJÁRAUKALÖG

94

fyrir árið 1937.

11. júní

Vér **Christian hinn Tíundi**, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Til viðbótar við gjöld þau, sem veitt eru í fjárlögum 1937, eru veittar samkv. 2.—
5. gr. hér á eftir kr. 56844.54.

2. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 11. gr. A. er veitt:
Hluti ríkissjóðs af kostnaði við lögreglu í Reykjavík kr. 46287.00

3. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 14. gr. B. er veitt:
Rekstrarkostnaður húsmæðraskóla á Laugalandi — 4700.00

4. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 15. gr. er veitt:
Til samnings sænsk-íslenzkrar orðabókar (endurveiting) — 1250.00

5. gr.

Til viðbótar við gjöldin í 16. gr. er veitt:
Kostnaður við athuganir vegna stofnunar sementsverksmiðju — 4607.54
Samtals kr. 56844.54

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

95

L Ö G

11. júní

um bráðabirgðatekjuöflun ríkissjóðs og jöfnunarsjóðs bæjar- og sveitarfélaga.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmaeri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Til þess að standast útgjöld ríkisins 1939 og til þess að greiða tillag til jöfnunarsjóðs bæjar- og sveitarfélaga er ríkisstjórninni heimilt að afla tekna á þann hátt, er greinir hér á eftir.

2. gr.

Með því að leggja á tekjuskatt á árinu 1939 eftir þeim skattstiga, sem hér fer á eftir, í stað þess skattstiga, sem greinir í 6. gr. laga nr. 6 9. jan. 1935, um tekju- og eignarskatt:

Ef hinn skattskyldi hluti teknanna er undir 1000 kr., greiðist af honum 1%.									
Af	1000—	2000 kr.	skattsk.	tekjum	greiðast	10 kr.	af	1000 kr.	og 2 % af afg.
—	2000—	3000	—	—	—	30	—	2000	— 5 — — —
—	3000—	4000	—	—	—	80	—	3000	— 7,5 — — —
—	4000—	5000	—	—	—	155	—	4000	— 10 — — —
—	5000—	6000	—	—	—	255	—	5000	— 15 — — —
—	6000—	7000	—	—	—	405	—	6000	— 20 — — —
—	7000—	8000	—	—	—	605	—	7000	— 30 — — —
—	8000—	9000	—	—	—	905	—	8000	— 31 — — —
—	9000—	10000	—	—	—	1215	—	9000	— 31,5 — — —
—	10000—	11000	—	—	—	1530	—	10000	— 32 — — —
—	11000—	12000	—	—	—	1850	—	11000	— 33 — — —
—	12000—	13000	—	—	—	2180	—	12000	— 34 — — —
—	13000—	14000	—	—	—	2520	—	13000	— 35 — — —
—	14000—	15000	—	—	—	2870	—	14000	— 36 — — —
—	15000—	16000	—	—	—	3230	—	15000	— 37 — — —
—	16000—	18000	—	—	—	3600	—	16000	— 38 — — —
—	18000—	20000	—	—	—	4360	—	18000	— 39 — — —
—	20000—	22000	—	—	—	5140	—	20000	— 40 — — —
—	22000—	24000	—	—	—	5940	—	22000	— 41 — — —
—	24000—	26000	—	—	—	6760	—	24000	— 42 — — —
—	26000—	28000	—	—	—	7600	—	26000	— 43 — — —
—	28000	og þar yfir	—	—	—	8460	—	28000	— 44 — — —

Félög þau og stofnanir, er um ræðir í a-lið og c-lið 3. gr. laga nr. 6 9. jan. 1935, greiði þó aldrei lægri skatt en 5% af skattskyldum tekjum. Sama er um skattgjald samkv. 2. gr. sömu laga og skattgjald erlendra félaga.

Af skattskyldum tekjum þeirra félaga, er um ræðir í 3. gr. b-lið laga nr. 6 9. jan. 1935, greiðist 10%, ef skattskyldar tekjur þeirra nema 7000 kr. eða þar yfir.

Sá skattauki, sem lagður kann að verða á 6000 kr. skattskyldar tekjur eða þar yfir samkvæmt þessum lögum, skiptist í tvo jafna hluta, og skal öðrum hlutanum

varið til þess, sem talið er í 1. gr., en hinn hlutinn skal renna til fiskimálasjóðs, 95
og skal honum varið til þess að lána sjómönnum og verkamönnum, sem gerast 11. júní
þátttakendur í félagi til togarakaupa samkv. 5. gr. laga nr. 61 frá 31. des. 1937,
 $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{2}$ af tilskildu framlagi þeirra, gegn tryggingum, er fiskimálanefnd tekur gildar,
og gangi sjómenn og verkamenn í Reykjavík fyrir um fyrsta skip, sem þannig
verður keypt. Verði þessi hluti skattaukans ekki notaður að fullu samkvæmt fram-
anrituðu, rennur afgangurinn til byggingarsjóðs samkvæmt lögum nr. 3 9. jan. 1935,
um verkamannabústaði, í hlutfalli við skattauka þann, er innheimtur hefir verið
í hverju bæjar- eða sveitarfélagi.

3. gr.

Með því að innheimta á árinu 1939 gjald til rikissjóðs af vörum þeim, sem
fluttar eru hingað til lands og ekki eru undanþegnar því í þessum lögum. Gjaldið
skal greiða af innkaupsverði varanna, kominna um borð í skip, sem flytja á vör-
urnar hingað til lands. Skal hlutaðeigandi tollstjóri stimpla á þann hátt, er ræðir
um í lögum nr. 75 27. júní 1921, innkaupsreikninga yfir vörurnar með þeim hundr-
aðshlutum í gjald af innkaupsverðinu, sem hér greinir:

1. Með 2% stimplast reikningar yfir eftirtaldar vörur: Akkeri og akkerisfestar, bát-
ar, baðlyf, björgunartæki, blýsökkur, dráttartaugar fyrir plóga og herfi, fisk-
ábreiður, fiskilínur, fiskinet, fiskmottur, fiskpressur, forardælur, frystivélar, fræ
og trjáplöntur, grastó, hafragrjón, hafrar, hevvinnsluvélar, hrifur, hrifutindaefni,
hrisgrjón, húðir saltaðar, kjöttunnur og efni í þær, kjötumbúðir, landbúnaðarvél-
ar, ljáir og blöð, lóðarbelgir, lóðartaumar, lóðarteinar, lóðarönglar, lýsistunnur
og efni í þær, manilla, mjaltavélar, mótörvélar, netagarn, netakork, netakúlur,
olíulampar og tilheyrandi, plógar og herfi, prentpappír, prjónavélar, rúgmjöl,
rúgur, sáðvélar, saumavélar, sildarkrydd, sildartunnur og efni í þær, skip, skóflur
og landbúnaðarverkfæri allskonar, sláttuvélar, smávarningur á og til fata, svo
sem tölur, krókapör, smellur, spennur, leggingar, tvinni, snúrur og teygjubönd,
smjörpappír, umbúðastrigi, varahlutir til mótörvéla, veiðarfæri og efni í þau,
vélaolíur í tunnum og brúsum, vörpugarn, vörpuhlerar, vörpujárn og vörpur.
2. Með 8% stimplast reikningar yfir allar aðrar vörur en þær, sem tilgreindar eru í
1., 3., 4. og 5. tölulið greinar þessarar, eða eru sérstaklega undanþegnar sam-
kvæmt því, sem segir hér á eftir.
3. Með 10% stimplast reikningar yfir eftirtaldar vörur: Bifhjól, blákká, borðbún-
aður, annar en sá, er fellur undir 5. tölulið þessarar greinar. Burstavörur, bú-
áhöld allskonar, eldhúshöld allskonar, fólksflutningsbifreiðar, fægiefni alls-
konar, glervarningur, greiður, hreinlætisvörur allskonar, húsgögn og húsgagna-
hlutar, kaffi, lásar, skrár, lamir og tilheyrandi, leirvarningur, línsterkja, postu-
línsvarningur, ræstiduft, sápa allskonar, sápuþuft og spænir. Smávarningur úr
alpakka, aluminum, beikalít, beini, blýi, eir, hvítmálm, járn, látúni, málmblend-
ingi, steintegundum, tini og tré. Speglar, straubretti, straujárn, sykur, tau-
klemmur, taurullur, tausnúrur, tauvindur, vogir og tilheyrandi, þvottabretti og
þvottaefni allskonar.
4. Með 15% stimplast reikningar yfir eftirtaldar vörur: Fatnaður allskonar, band,
garn, kakaó, kryddvörur, sagó, skófataður, annar en gúmmískófataður.
Sýróp, te, vefnaðarvörur og vefnaður allskonar.
5. Með 30% stimplast reikningar yfir eftirtaldar vörur: Ávaxtamauk, ávaxta-
sulta, ávextir niðursoðnir, ávextir nýir, ávextir þurrkaðir, brjóstsýkur, grænmeti
niðursoðið, grænmeti nýtt, grænmeti þurrkað, gullvarningur, gull og silfur óunn-
ið, hljóðfæri og músikvörur, konfekt, leðurvörur, platinuvarningur, silfurvarn-
ingur, snyrtivörur, súkkulaði, úr og klukkur, vörur úr gull-, silfur- og platinu-
pletti.

Undanþegnar gjaldi þessu eru vörur þær, sem tilgreindar eru í auglýsingu um

- 95 viðskiptasamkomulag milli Íslands og sameinaða konungsríkisins Stórabretlands og Norður-Írlands, nr. 106 29. júní 1933, þó ekki lengur en sá samningur er í gildi. Ennfremur blöð, bækur, tímarit, áburðarefni, girðingarefni, kol, salt, steinolía, endursendar íslenskar afurðir, endursendar tómar umbúðir, notaðir heimilismunir manna, sem flytja vistferlum til landsins og hafa verið minnst eitt ár búsettir erlendis, og venjulegur farangur farþega.

Gjöld þau, sem greinir í 1.—5. tölulið hér á undan, skal einnig greiða af vörum þeim, sem innfluttar hafa verið fyrir 1. janúar 1938, en aðflutningsgjöld hafa ekki verið greidd af er lög þessi öðlast gildi.

Verði ágreiningur um það, hvaða vörur skuli taldar og ekki taldar til framangreindra gjaldflokka, fellir fjármálaráðherra um það fullnaðarúrskurð.

Framangreind ákvæði raska að engu leyti gildandi lögum um verðtoll. Ákvæðin um sýning innkaupsreikninga í 1. gr. laga nr. 5 3. apríl 1928, svo og ákvæðin í gildandi reglugerð um verðtoll og ákvæði laga nr. 63 31. desember 1937 og 4. gr. laga nr. 132 31. des. 1935 skulu gilda, eftir því sem við á, um gjald samkvæmt þessari grein.

Sérstök skilgrein skal gerð fyrir gjaldi samkvæmt þessari grein. Fjármálaráðherra getur með reglugerð sett nánari fyrirmæli um greiðslu gjaldsins af vörum, sem sendar eru til landsins í pósti, og um annað, er snertir framkvæmd á ákvæðum greinarinnar, og má í reglugerðinni ákveða sektir fyrir brot á henni.

4. gr.

Með því að innheimta á árinu 1939 8 auru innflutningsgjald af hverjum lítra af benzíni, í stað þess innflutningsgjalds, sem ákveðið er í a-lið 1. gr. laga nr. 84 6. júlí 1932.

Að öðru leyti gilda ákvæði nefndra laga 6. júlí 1932 um innheimtu og endurgreiðslu innflutningsgjalds af benzíni samkvæmt 1. mgr. þessarar greinar.

Þeim tekjuauka, sem leiðir af framangreindri hækkun innflutningsgjaldsins af benzíni frá því, sem það var eftir nefndum lögum frá 1932, skal varið til að greiða kostnað við lagning akvega og malbikun þjóðvega svo sem hér greinir:

1. Til malbikunar:

a. Elliðaárvegur	allt að	50000 kr.
b. Hafnarfjarðarvegur	— —	50000 —

2. Til akvega:

a. Til Suðurlandsbrautar	— —	63000 —
b. — Vatnsskarðsvegur	— —	36000 —
c. — Austurlandsvegur	— —	15300 —
d. — vega út frá Akureyri	— —	13500 —
e. — Ljósavatnsskarðsvegur	— —	4500 —
f. — Sogsvegur	— —	14400 —
g. — Steingrímsfjarðarheiðarvegur	— —	10800 —
h. — vega í Vestmannaeyjum	— —	2700 —
i. — Siglufjarðarskarðsvegur	— —	15570 —
j. — vega út frá Seyðisfirði	— —	2700 —
k. — Öxnadalssvegur	— —	5670 —

Það, sem ofangreindur tekjuauki kann að fara fram úr kr. 284320.00, leggist í sérstakan sjóð, er verði ráðstafað til lagningar Suðurlandsbrautar á árinu 1940.

5. gr.

Með því að innheimta á árinu 1939 með 11% viðauka alla skatta, tolla og önnur gjöld, sem greiða ber í ríkissjóð og falla í gjalddaga á árinu, og því einnig skatta og gjöld samkvæmt 2., 3. og 4. gr. laga þessara.

Framangreindu 11% gjaldi skal einnig bætt við aðflutningsgjöld af vörum, sem fluttar hafa verið til landsins fyrir 1. janúar 1938, en aðflutningsgjöld hafa ekki verið greidd af fyrir gildistöku laga þessara. 95 11. júní

Undanþegin viðaukagjaldi samkvæmt 1. mgr. þessarar greinar eru útflutningsgjöld samkvæmt lögum nr. 63 23. jan. 1935, gjöld samkvæmt lögum nr. 25 9. jan. 1935 og aðflutningsgjöld af vörum þeim, sem tilgreindar eru í auglýsingu nr. 106 29. júní 1933, þó ekki lengur en samningur sá, sem þar er birtur, er í gildi.

Fjármálaráðherra setur nánari reglur um innheimtu viðaukagjaldsins samkvæmt þessari grein, svo og um skil á því í ríkissjóð.

6. gr.

Á árinu 1939 er ríkisstjórninni heimilt:

- a. að endurgreiða fiskveiðagufuskipun vörutoll af kolum, sem þau nota til fiskveiða í salt.
- b. að falla frá innheimtu vörutolls af salti.

Heimild þessi sé þó því aðeins notuð, að bæjar- eða hreppsfélög, sem hlut eiga að máli, eða fyrirtæki, sem rekin eru af þeim, veiti útgerðinni hliðstæð hlunnindi, að dómi ríkisstjórnarinnar, með lækkun á gjöldum.

Noti ríkisstjórnin heimild þessa, heimilast henni að hækka skatt- og tollviðauka þann, sem um ræðir í 5. gr. laga þessara, úr 11% í 12%.

7. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1939.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihóll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Eysteinn Jónsson.

L Ö G

um breyting á lögum nr. 27 1. febr. 1936, um iðnaðarnám.

96

11. júní

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

1. gr. laga nr. 27 1. febr. 1936 skal orða svo:

Þegar iðnaðarmenn taka nemanda til þess að kenna iðn sína, er þeim skylt að gera við hann skriflegan námssamning. Skal hlutaðeigandi lögreglustjóri rita á samninginn vottorð sitt um, að hann sé samkvæmur fyrir mælum laga þessara, og enn fremur skulu iðnaðarfulltrúar rita á hann vottorð sitt um, að hann fullnægi þeim skilyrðum, er þeir hafa komið sér saman um að setja um slíka samninga.

Iðnaðarfulltrúar skulu vera þrír og jafnmargir til vara, allir búsettir í Reykjavík, skipaðir af atvinnumálaráðherra til 3 ára í senn, einn samkvæmt tilnefningu lands-

96 sambands iðnaðarmanna, annar samkvæmt tilnefningu iðnráðs Reykjavíkur og sá 11. júní þriðji án tilnefningar.

Áður en iðnaðarfulltrúar rita á námssamning nemanda, skulu þeir leita álits sveinafélags og meistarafélags staðarins, ef til eru, ella landssambands iðnaðarmanna, um þörfina fyrir fjölgun iðnnema í iðninni. Á þeim stöðum, þar sem félög sveina og meistara í einhverri iðngrein hafa komið sér saman um tölu iðnnema, kaup og kjör, skal því samkomulagi ekki raskað af iðnaðarfulltrúum.

Námssamningur er því aðeins gildur, að tveir iðnaðarfulltrúanna að minnsta kosti hafi samþykkt hann með undirskrift sinni.

Lögreglustjórar skulu, eftir ráðstöfun ráðherra, hafa í höndum eyðublöð undir námssamninga og afhenda þau ókeypis.

2. gr.

3. gr. laganna skal orða svo:

Í námssamningum skal tekið fram, hve langur kennslutími skuli vera. Skal atvinnumálaráðherra gefa út reglugerð, er ákveður kennslutímabilið í hverri iðn fyrir sig, en leita áður um það tillagna landssambands iðnaðarmanna, en það leitar aftur umsagnar hlutaðeigandi meistara- og sveinafélaga, ef slík félög eru til í landinu.

Nú eru þessi félög ekki til í einhverri iðngrein, og skal þá stjórn landssambands iðnaðarmanna kalla þá meistara og sveina í iðninni, sem hægt er að ná til, með tveggja mánaða fyrirvara, á fund, til þess að gera tillögur um málið. Þeir, sem fjarri búa, geta sent tillögur sínar skriflega.

Tillögur aðilja þeirra, er að framan getur, skulu síðan bornar undir iðnaðarfulltrúa, áður en reglugerðin er gefin út.

3. gr.

Aftan við 12. gr. laganna bætist ný málsgrein, svo hljóðandi:

Þar, sem sjúkrasamlag er starfandi, skulu meistarar greiða iðgjöld til þess fyrir nemendur sína, meðan á námstímanum stendur, enda eigi þá nemendur ekki aðgang að meistara sínum um þau hlunnindi, er sjúkrasamlagið veitir.

4. gr.

Í stað orðanna „iðnráðsfulltrúi samiðnaðarmanna á staðnum“, í 14. gr. laganna, komi: tveir iðnaðarfulltrúar.

5. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin niðurlagsorð 4. tölul. 15. gr. laga nr. 105 23. júní 1936: „Áritaðs af sveinafélagi, ef til er á staðnum“, svo og öll önnur ákvæði, er koma í bága við lög þessi.

6. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

7. gr.

Þegar lög þessi hafa öðlzt staðfestingu, skal fella meginmál þeirra inn í lög nr. 27 1. febr. 1936, um iðnaðarnám, og gefa þau út svo breytt.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Skúli Guðmundsson.

L Ö G

97

11. júní

um breyting á lögum nr. 104 23. júní 1936, um atvinnu við siglingar
á íslenskum skipum.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Aftan við 49. gr. laganna bætist ný málsg., svo hljóðandi.

Undanþegin ákvæðum 1. málsg. þessarar greinar um skyldu til að hafa stýrimann auk skipstjóra eru fiskiskip og bátar undir 30 rúmlestum, ef þeim er ætlað að leggja afla sinn á land daglega.

2. gr.

Aftan við 1. málsg. b-liðs 51. gr. laganna bætist:

Undanþegin ákvæðinu um aðstoðarmann í vél eru þó öll fiskiskip, sem hafa minni vél en 800 hestafla.

d-liður sömu gr. laganna orðist svo:

Á eimskipi með meira en 1200, en ekki yfir 2500 hestafla vél, skal vera í minnsta lagi einn yfirvélstjóri, sem öðlazzt hefir skírteini samkv. 33. gr., og tveir undirvélstjórar, sem öðlazzt hafa skírteini samkv. 31. gr.

Sé skipið farþegaskip og vél þess yfir 1800 hestafla, skal það auk þess hafa einn aðstoðarvélstjóra, sem öðlazzt hefir skírteini samkv. 29. gr.

e-liður sömu gr. laganna orðist svo:

Á eimskipi með yfir 2500 hestafla vél skal vera að minnsta kosti einn yfirvélstjóri, sem öðlazzt hefir skírteini samkv. 33. gr., tveir undirvélstjórar, sem öðlazzt hafa skírteini samkv. 31. gr., og einn aðstoðarvélstjóri, sem öðlazzt hefir skírteini samkv. 29. gr.

3. gr.

c-liður 52. gr. laganna orðist svo:

Á mótorskipi með meira en 50, en ekki yfir 150 hestafla vél skal vera í minnsta lagi einn vélstjóri, sem öðlazzt hefir skírteini samkvæmt 38. gr., og einn undirvélstjóri, sem öðlazzt hefir skírteini samkvæmt 36. gr. Fiskiskip og bátar, sem ætlað er að koma daglega að landi með afla sinn, eru þó ekki skyld til að hafa undirvélstjóra, ef skipstjóri hefir öðlazzt vélgæzluréttindaskírteini samkvæmt 36. gr.

4. gr.

Á eftir 1. málsg. 57. gr. laganna kemur ný málsg., svo hljóðandi:

Þetta ákvæði tekur þó ekki til réttinda til skipstjórnar á varðskipum ríkisins, nema þau séu fengin með siglingatíma á þesskonar skipum, innlendum eða erlendum, samkv. ákvæðum 21.—23. gr. þessara laga.

5. gr.

Á eftir 63. gr. laganna komi eftirfarandi

97

Ákvæði til bráðabirgða.

11. júní

Á árinu 1938 fer fram endurskoðun laga þessara eftir fyrirmælum atvinnumálaráðherra, og skulu til endurskoðunarinnar kvaddir fulltrúar sjómanna og útgerðarmanna.

6. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Skúli Guðmundsson.

98

L Ö G

11. júní

um rekstrarlánafélög.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

Útvegsmönnum í einu og sömu verstöð eða byggðarlagi er rétt að stofna rekstrarlánafélög samkvæmt lögum þessum.

2. gr.

Hlutverk rekstrarlánafélaga er að annast útvegum rekstrarlána handa félagsmönnum sínum.

Félögin geta einnig haft með höndum sameiginleg innkaup á nauðsynjum félagsmanna til útgerðar og sölu á afurðum þeirra.

Rekstrarlánafélögin skulu haga starfsemi sinni þannig:

- a) að svo tímanlega sé samið um rekstrarlán handa félagsmönnum, að þeir geti óhindraðir hafið fiskveiðar í byrjun vertiðar.
- b) að félagsmenn geti jafnan orðið aðnjótandi beztu kjara á aðkeyptum nauðsynjum til rekstrar síns, með því að geta boðið staðgreiðslu.

3. gr.

Ábyrgð félagsmanna á skuldbindingum rekstrarlánafélaga getur verið með tvennu móti:

- a) að félagsmenn ábyrgist einn fyrir alla og allir fyrir einn allar skuldbindingar félagsins.
- b) að hver félagsmaður ábyrgist einungis sína eigin skuld, að viðbættri tiltekinni upphæð, sem nánar sé ákveðin í lögum hvers félags.

Félagsmenn í sama félagi mega vera fæstir 10, en flestir 30. Þó má víkja frá þessu ákvæði, ef hentugt þykir og sérstaklega stendur á.

98
11. júní

4. gr.

Stjórn rekstrarlánafélags eða umboðsmaður hennar semur við lánsstofnanir um rekstrarlán handa félagsmönnum, eftir því sem félagsstjórninni og hverjum einstökum félagsmanni hefir komið saman um og með tilliti til eðlilegrar rekstrarlánaþarfar félagsmanns og þeirra trygginga, er hann getur sett.

5. gr.

Fyrirkomulag lána þeirra, er rekstrarlánafélög útvega félagsmönnum, getur verið með tvennu móti:

- a) að hver einstaklingur sé lántakandi hjá hlutaðeigandi lánsstofnun að því láni, er hann fær.
- b) að félagið sjálft sé skuldunautur gagnvart lánsstofnuninni og að það úthluti lánsfénu meðal félagsmanna.

Leggja skal árlega í félagssjóð hundraðshluta af viðskiptaveltunni, og skal gjald þetta ákveðið í samþykktum hvers félags.

Sjóðeign útborgist ekki til félagsmanna nema við félagsslit.

6. gr.

Rekstrarlánafélög eiga rétt á innflutnings- og gjaldeyrisleyfum fyrir nauðsynjar til útgerðar félagsmanna sinna, sbr. 2. gr., í samræmi við innflutningsreglur á hverjum tíma.

7. gr.

Lánsstofnunum, er veita lán samkvæmt lögum þessum, er heimilt að setja sérstök skilyrði fyrir lánunum, í því skyni að tryggja skilvísa greiðslu þeirra, svo sem:

- að allar sjávarafurðir lántakanda skuli seldar gegnum sölusamlag,
- að í hvert skipti, er lántakandi selur afurðir — eins þó að þær séu ekki veðsettar fyrir láninu —, skuli jafnan haldið eftir nokkurri upphæð af andvirðinu, svo sem nánar kann að vera um samið, til greiðslu upp í lánið.

Þetta atriði gildir, þótt lánið sé ekki komið í gjalddaga.

- að lánsstofnunin eða trúnaðarmanni hennar sé jafnan heimilt að hafa eftirlit með því, að þannig umsömdum ákvæðum sé framfylgt.

8. gr.

Rekstrarlánafélög greiða skatta til ríkis og bæjar- og sveitarsjóða eftir sömu reglum og samvinnufélög.

9. gr.

Lán samkvæmt lögum þessum veitast gegn þeim tryggingum, er lánsstofnunin metur gildar. Þau skulu endurgreidd að fullu innan eins árs frá lántökudegi, eða fyrr, eftir því sem um semur.

Það teljast ekki vanskil, þótt hluti af rekstrarláni sé ógreiddur, ef lántakandi sannar, að hann eigi nægilegar óseldar afurðir til fullnaðargreiðslu lánsins.

Vextir — þar með talin framlengingargjöld eða provision — mega ekki vera hærri en venjulegir bankavextir af fiskveðsvíxlum á sama tíma.

10. gr.

Komi til þess, að Landsbanki Íslands eða Útvegsbanki Íslands, annar eða báðir, sjái sér ekki fært, vegna vöntunar reiðufjár, að sinna lánbeiðnum rekstrarlánafélaga, skal ríkisstjórnin veita aðstoð sína til þess að bankarnir, annar eða báðir,

98 verði sér úti um lánsfé, til þess að fullnægja rekstrarlánaþörfinni, eftir því sem tryggingar standa til.

11. gr.

Lög og starfsreglugerðir rekstrarlánafélaga skulu sniðin eftir fyrirmyndum, sem atvinnumálaráðuneytið semur í samvinnu við Landsbanka Íslands, Útvegsbanka Íslands, Fiskifélag Íslands og Sölusamband íslenskra fiskframleiðenda.

Skulu fyrirmyndir þessar samdar þegar er lög þessi hafa verið staðfest og vera til útbýtingar hjá sýslumönnum landsins og Fiskifélagi Íslands og fulltrúum þess.

12. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Skúli Guðmundsson.

99

11. júní

L Ö G

um Fiskveiðasjóð Íslands.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Að Vér samkvæmt 10. gr. laga, dagsettra í dag, um breyting á lögum nr. 46 19. maí 1930, um fiskveiðasjóð Íslands, höfum látið fella meginmál þeirra inn í lög nr. 46 19. maí 1930 og gefum þau síðan út, svo breytt, sem lög um Fiskveiðasjóð Íslands.

1. gr.

Tilgangur Fiskveiðasjóðs Íslands er að styðja bátaútveg landsmanna með hagkvæmum lánum.

2. gr.

Höfuðstóll sjóðsins er:

- I. Eignir hins gamla Fiskiveiðasjóðs, í peningum og skuldabréfum, eins og þær verða, er lög þessi öðlast gildi.
- II. Tillag úr ríkissjóði, 1 milljón króna. Er það samningsatriði milli stjórnar sjóðsins og ríkisstjórnarinnar, hvenær og á hvern hátt greiðsla þessi fari fram, en lokið skal henni eigi síðar en 1. júní 1941.
- III. Hundraðsgjald af útfluttum fiskiafurðum samkvæmt því, sem ákveðið verður í sérstökum lögum, þar til höfuðstóll sjóðsins nemur 8 milljónum króna.

3. gr.

99

11. júní

Fiskveiðasjóði er heimilt að gefa út handhafavaxtabréf, allt að $1\frac{1}{2}$ milljón kr., sem tryggð skulu með stofnfé sjóðsins og ábyrgð rikissjóðs. Fjármálaráðherra setur nánari reglur um stærð bréfanna, útlit, útdrátt og aðra meðferð þeirra, í reglugerð sjóðsins. Ríkisstjórninni er heimilt að taka lán til kaupa á slíkum bréfum, allt að $1\frac{1}{2}$ milljón kr., enda skal svo til haga um vexti bréfanna, verð þeirra og tímalengd útlána, að rikissjóður verði skaðlaus af.

4. gr.

Fé Fiskveiðasjóðs má eingöngu lána til:

- a. Skipakaupa, allt að 150 rúmlesta. Þó má veita lán til kaupa á stærri skipum, ef fé er fyrir hendi.
- b. Stofnunar iðjufyrirtækja í sambandi við fiskveiðar, gegn fyrsta veðrétti í frystihúsum, lifrarbræðslustöðum, fiskimjölsmiðjum og öðrum iðjufyrirtækjum, sem vinna eingöngu eða að langmestu leyti að hagnýtingu fiskiafurða.

5. gr.

Út á ný skip með nýjum vélum má lána allt að helmingi virðingarverðs. Sé einnig um aukatryggingar að ræða, sem sjóðsstjórnin metur gildar, má lána allt að $\frac{3}{5}$ virðingarverðs, og sé skipið byggt hér á landi, allt að $\frac{7}{10}$ virðingarverðs.

Um lán út á skip eldri en eins árs fer eftir ákvörðun sjóðsstjórnarinnar í hvert skipti.

Lengsti lánstími samkvæmt a-lið 4. gr. er 12 ár og hámarkslán út á eitt skip, með eða án aukatrygginga, 40 þúsund krónur.

6. gr.

Út á eignir, sem tilgreindar eru í b-lið 4. gr., má lána allt að $\frac{2}{5}$ virðingarverðs, ef um nýja eign er að ræða. Lengstur lánstími er 15 ár og hámark láns 35 þúsund krónur.

7. gr.

Vextir af lánum úr Fiskveiðasjóði skulu vera $5\frac{1}{2}\%$ — fimm og hálfur af hundræði — á ári og greiðast fyrirfram fyrir eitt ár í senn, eða fyrir hluta úr ári, miðað við gjalddaga á lánum úr Fiskveiðasjóði, sem skal vera hinn 1. nóvember ár hvert.

Nú er afborgun og vextir eigi greitt fyrir 15. nóvember, og má þá ennfremur reikna $\frac{1}{2}\%$ dráttarvexti fyrir hvern hálfan mánuð eða minna, sem greiðsla dregst.

8. gr.

Eignir þær, er Fiskveiðasjóður tekur að veði, skal á kostnað lánþega virða á þann hátt, er nánar verður tiltekið í reglugerð sjóðsins. Í reglugerðinni má meðal annars ákveða, að stjórn Fiskveiðasjóðsins megi tilnefna þá menn, er skuli framkvæma virðingarnar. Stjórn sjóðsins getur hvenær sem er heimtað skilríki fyrir því, að veðsettum eignum sé vel við haldið og að veðið hafi ekki rýrnað.

9. gr.

Verði eigendaskipti að eign, sem veðsett er Fiskveiðasjóði, þá er stjórn sjóðsins heimilt að heimta lánið endurgreitt að fullu, eða að nokkru leyti, ef henni þykir ástæða til, enda skal bæði seljanda og kaupanda skylt að tilkynna sjóðsstjórninni eigendaskiptin þegar í stað.

10. gr.

Nú er lán úr Fiskveiðasjóði eigi greitt á réttum gjalddaga, eða veðið gengur svo úr sér eða rýrnar að veðgildi, að það eigi er svo tryggt sem vera skal, eða nýr

99 eigandi vanrækir að taka lánið að sér, og er þá stjórn sjóðsins heimilt að telja 11. júní eftirstöðvar lánsins komnar í gjalddaga þegar, án uppsagnar.

11. gr.

Þegar lán er komið í gjalddaga, hefir Fiskveiðasjóðurinn heimild til að láta selja veðið við opinbert uppboð, án undanfarins dóms, sátta eða fjárnáms, samkvæmt tilskipun um fjárforráð ómyndugra, 18. febr. 1847, 10. gr., eða láta leggja það Fiskveiðasjóðnum út til eignar, ef þörf er á.

Fiskveiðasjóðurinn þarf ekki að láta neinn vera fyrir sína hönd við uppboðið, og skal þar ekki taka mótmæli skuldunauts til greina, nema þau séu auðsjáanlega á rökum byggð, og eigi er heldur hægt að stöðva eða ónýta uppboðið með neinskonar dómskoti.

Fiskveiðasjóðurinn ber hinsvegar ábyrgð á því, að skuldin sé rétt og komin í gjalddaga, og er skuldunaut rétt að höfða mál til endurgjalds á öllu því, er hann hefir skaðast á uppboðinu, og öllum málskostnaði að skaðlausu.

Fiskveiðasjóðurinn getur samið svo um við skuldunauta sína, að uppboð á veðsettum eignum megi fara fram í skrifstofu uppboðshaldara.

12. gr.

Nú er skip eða fasteign seld á nauðungaruppboði eða við gjaldþrotaskipti, og ber þá uppboðshaldara að rannsaka, hvort eignin er veðsett Fiskveiðasjóðnum, og geta þess í uppboðsgerðinni. Ef svo reynist, skal stjórn sjóðsins gert aðvart svo tímanlega, að hún geti látið fulltrúa sinn vera við uppboðið.

13. gr.

Fiskveiðasjóður er undanþeginn opinberum gjöldum og sköttum, hverju nafni sem nefnast. Bækur sjóðsins og kvittanir, svo og skuldabréf fyrir lánunum úr sjóðnum, umboð, veðleyfi og ábyrgðaryfirlýsingar gagnvart honum, eru undanþegin stimpilgjaldi. Eignar- og veðbókavottorð er skylt að afgreiða til sjóðsins án endurgjalds.

14. gr.

Yfirumsjón Fiskveiðasjóðs er í höndum þess ráðherra, er fer með sjávarútvegsmál.

Útvegsbanki Íslands h/f í Reykjavík hefir á hendi framkvæmdastjórn sjóðsins og annast alla starfrækslu hans. Skal Fiskveiðasjóður vera sérstök deild í bankanum, með aðskildum fjárhag og bókhaldi.

Kostnaður við rekstur Fiskveiðasjóðs (og skuldaskilasjóðs vélbátaeigenda) greiðist af tekjum sjóðsins.

15. gr.

Ákvæði 12., 13. og 14. gr. skulu einnig gilda um skuldaskilasjóð vélbátaeigenda, eftir því sem við á.

16. gr.

Reikningar Fiskveiðasjóðs skulu endurskoðaðir af 2 mönnum, er ráðherra skipar. Um störf þeirra og þóknun fyrir þau skal ákveðið í reglugerð sjóðsins.

Stjórn sjóðsins skal á hverju miðju reikningsári gefa ráðherra stutt yfirlit yfir hag sjóðsins, er birta skal í B-deild Stjórnartíðinda. Auk þess getur ráðherra, hvenær sem er, krafist allra upplýsinga um hag sjóðsins.

Eftir hver áramót gefur sjóðstjórnin ráðherra fullkominn, endurskoðaðan ársreikning og skýrslu um hag og starfsemi sjóðsins á árinu. Ráðherra úrskurðar ársreikninginn, og skal síðan birta hann í B-deild Stjórnartíðinda.

17. gr.

99

Í reglugerð fyrir Fiskveiðasjóðinn má setja þau ákvæði um stjórn sjóðsins og starfrækslu, er nauðsynleg þykja, þótt ekki sé sérstaklega gert ráð fyrir þeim í þessum lögum, enda fari þau ekki í bág við nein ákvæði í lögunum.

18. gr.

Lög um Fiskveiðasjóð Íslands frá 19. maí 1930 gengu í gildi 1. jan. 1931, og voru þá jafnframt úr gildi numin lög nr. 52, 10. nóv. 1905, um stofnun Fiskiveiðasjóðs Íslands, og lög nr. 29, 16. nóv. 1907, um lánsdeild við Fiskiveiðasjóð Íslands, svo og önnur fyrirmæli í lögum, skipulagsskrá og reglugerð, er fara í bág við lög þessi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Skúli Guðmundsson.

L Ö G**um iðnaðarnám.**

100

11. júní

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Að Vér samkvæmt 7. gr. laga, dagsettra í dag, um breyting á lögum nr. 27 1. febr. 1936, höfum látið fella meginmál þeirra inn í lög nr. 27 1. febr. 1936, um iðnaðarnám, og gefum þau út svo breytt.

1. gr.

Þegar iðnaðarmenn taka nemanda til þess að kenna iðn sína, er þeim skylt að gera við hann skriflegan námssamning. Skal hlutaðeigandi lögreglustjóri rita á samninginn vottorð sitt um, að hann sé samkvæmur fyrirmælum laga þessara, og enn fremur skulu iðnaðarfulltrúar rita á hann vottorð sitt um, að hann fullnægi þeim skilyrðum, er þeir hafa komið sér saman um að setja um slíka samninga.

Iðnaðarfulltrúar skulu vera þrír og jafnmargir til vara, allir búsettir í Reykjavík, skipaðir af atvinnumálaráðherra til 3 ára í senn, einn samkvæmt tilnefningu Landssambands iðnaðarmanna, annar samkvæmt tilnefningu Iðnráðs Reykjavíkur og sá þriðji án tilnefningar.

Áður en iðnaðarfulltrúar rita á námssamning nemanda, skulu þeir leita álits sveinafélags og meistarafélags staðarins, ef til eru, ella landssambands iðnaðarmanna, um þörfina fyrir fjölgun iðnnema í iðninni. Á þeim stöðum, þar sem félög sveina og meistara í einhverri iðngrein hafa komið sér saman um tölu iðnnema, kaup og kjör, skal því samkomulagi ekki raskað af iðnaðarfulltrúum.

Námssamningur er því aðeins gildur, að tveir iðnaðarfulltrúarnna að minnsta

- 100** kosti hafi samþykkt hann með undirskrift sinni.
 11. júní Lögreglustjórar skulu, eftir ráðstöfun ráðherra, hafa í höndum eyðublöð undir námssamninga og afhenda þau ókeypis.

2. gr.

Engir aðrir mega taka nemendur til iðnkennslu en þeir, sem meistararéttindi hafa í þeirri iðn. Þó mega iðn- og iðjufyrirtæki taka nemendur til kennslu, enda þótt forstöðumaður þeirra eða eigandi hafi ekki meistararéttindi í iðninni, en þá skal fyrirtækið hafa í þjónustu sinni mann eða menn, sem hafa þessi réttindi, og skal þá tekið fram í námssamningi, hver það sé, og þær breytingar, sem á kunna að verða gerðar, meðan á námstímanum stendur, færðar inn á samninginn, með áritun sömu aðilja og um getur í 1. gr. — Þeim, sem tvisvar hefir rofið náms- samning að ófyrirsynju, er óheimilt að taka iðnnema til kennslu.

3. gr.

Í námssamningi skal tekið fram, hve langur kennslutími skuli vera. Skal at- vinnumálaráðherra gefa út reglugerð, er ákveður kennslutímabilið í hverri iðn fyrir sig, en leita áður um það tillagna landssambands iðnaðarmanna, en það leitar aftur umsagnar hlutaðeigandi meistara- og sveinafélaga, ef slík félög eru til í landinu.

Nú eru þessi félög ekki til í einhverri iðngrein, og skal þá stjórn landssambands iðnaðarmanna kalla þá meistara og sveina í iðninni, sem hægt er að ná til, með tveggja mánaða fyrirvara, á fund, til þess að gera tillögur um málið. Þeir, sem fjarri búa, geta sent tillögur sínar skriflega.

Tillögur aðilja þeirra, er að framan getur, skulu síðan bornar undir iðnaðarfull- trúa, áður en reglugerðin er gefin út.

4. gr.

Það skal greinilega tekið fram í námssamningi, hvort sá eða sú, sem iðnnema tekjur til kennslu, skuli láta honum í té húsnæði, fæði, klæði, þjónustu og annan að- búnað eða kaup, meðan á námstíma stendur, svo og hvernig kaupgreiðsla skuli fara fram, sé hún ákveðin.

5. gr.

Þrjá fyrstu mánuðina af kennslutímanum ber að skoða sem reynslutíma fyrir báða. Þegar í stað að þeim tíma liðnum hafa bæði lærimeistari og nemandi rétt til að heimta, að samningnum sé slitið án þess að tilgreina nokkrar ástæður. Þegar svo er, á hvorugur heimtingu á skaðabótum frá hinum.

6. gr.

Nú tekur maður iðnnema, sem áður hefir stundað nám í sömu iðn hjá öðrum, en námssamningi verið slitið, án þess að nemandi hafi átt sök á, og skal þá sá tími, er hann var við nám hjá hinum fyrri, dragast frá fullum námstíma hjá hinum síðari.

7. gr.

Nemandi skal sýna ástundunarsemi og trúmennsku við námið og fylgja kennara sínum til starfa, eftir því sem vinnubrek hans og kunnátta leyfir (sbr. 8. og 9. gr.).

8. gr.

Starfstími iðnnema má ekki fara fram úr 60 klst. á viku, að meðtöldum kaffi- hléum $\frac{1}{2}$ klst. tvisvar á dag, eða tilsvarendi stytting á daglegum vinnutíma annars. Starfstíminn fari þó ekki niður úr 1800 stundum á ári, nema lögmæt forföll, svo sem veikindi, hamli.

Þann tíma, sem nemandinn stundar bóklegt nám, samkv. 10. gr., eða minnst 100 5 og mest 7 mánuði ársins, skal þó þetta hámark, að meðtöldu $\frac{1}{2}$ klst. kaffihléi einu 11. júní sinni á dag, vera 42 klst., enda er þá sá tími, er fer til bóklega námsins, ekki talinn þar með. Atvinnumálaráðuneytið setur með reglugerð ákvæði um lágmark bóklegs náms fyrir iðnnema.

Sé vinnutími sveina í viðkomandi iðn bundinn venjum eða fastmælum, skal vinnutími nemandans vera sá sami og sveinanna þann tíma árs, sem hann stundar ekki bóklegt nám, en þó aldrei hærri en hámark það, sem greinin gerir ráð fyrir að öðru leyti.

Ákveða má í námssamningi annan starfstíma nemandans en hér segir, en þó aðeins innan þeirra takmarka, sem þessi grein setur að öðru leyti.

Ekki má taka nemanda til iðnkennslu yngri en 16 ára.

9. gr.

Á sunnudögum og öðrum helgidögum þjóðkirkjunnar er iðnnemum ekki skylt að takast á hendur neina vinnu, og ekki heldur frá kl. 6 að kvöldi til kl. 6 að morgni, aðra en kennslustundir.

Sumarleyfi skal ákveðið í námssamningi, og skal það vera að minnsta kosti 12 virkir dagar, með fullu kaupi.

10. gr.

Lærimeistari má ekki fá nemanda neina vinnu, sem honum er um megn, eða skaðlegt getur talizt fyrir heilsu hans. Hann skal vaka yfir siðferði hans og hegðun. Hann skal kenna honum iðnina svo vel sem unnt er, sjá um, að nemandinn að afloknu námi hafi náð leikni í að nota öll verkfæri, sem að iðninni lúta, og að hann kunni öll verk, sem fyrir geta komið í iðninni, svo vel, að hann geti talizt fullkominn sveinn. Þá er lærimeistari skyldur að láta nemandann ganga í iðnskóla, sé slíkur skóli til á staðnum, en ella sjá honum fyrir kennslu í öllum þeim greinum, sem iðninni eru nauðsynlegar, og skulu nánari ákvæði um það, svo sem um allt bóklegt nám iðnnema, sett í reglugerð þeirri, er um getur í 8. gr. Allan kostnað af slíkri kennslu skal lærimeistari greiða, þar með talinn pappír, bækur og teikniáhöld, og annað það, sem námið óhjákvæmilega útheimtir. Geti lærimeistari ekki uppfyllt þessi skilyrði, er honum óheimilt að taka nemendur.

11. gr.

Námstímanum skal þannig varið, að nemandinn læri iðn sína svo fljótt og vel sem unnt er. Þegar kennslutíminn er á enda, skal nemandinn hjálparlaust leysa af hendi prófsmíði, eða inna af hendi eitthvert það verk, er sýni, að hann sé fullnuma í iðn sinni. — Ef lærisveini hefir verið kennd iðnteikning, skal hann fyrst gera teikningu af prófsmíðinni.

Prófdómendur ákveða, í samráði við lærimeistara, hver prófsmíðin skuli vera. Nú taka prófdómendur teikninguna eigi gilda, og getur nemandi þá eigi fengið að leysa af hendi prófsmíð. Sá, sem fellur á slíku prófi, getur ekki fengið að ganga undir próf aftur fyrr en að $\frac{1}{2}$ ári liðnu. Standist nemandi prófið, á hann heimtingu á prófskirteini, er sé undirritað af lærimeistara hans og prófdómendum, að því er tekur til hins verklega prófs, og skólástjóra iðnskólans á staðnum, að því er tekur til hins bóklega prófs, og ennfremur af lögreglustjóra, og heitir það prófskirteini sveinsbréf.

Standist nemandi eigi prófið fyrir þá sök, að lærimeistari hafi ekki látið sér nægilega annt um kennsluna, á nemandinn kröfu til skaðabóta, sem fari eftir áliti gerðardóms.

Þrír samiðnaðarmenn skulu vera prófdómendur, tilnefndir af lögreglustjóra á þeim stað, þar sem prófið er tekið. Þeir skulu, auk þess að dæma prófsmíð nemand-

100 ans, einnig prófa hann munnlega í þeim atriðum, sem þeim þykir ástæða til, iðninni
11. júní viðkomandi.

Nánari ákvæði um prófið og umsjón með því setur atvinnumálaráðherra með reglugerð, enda getur enginn nemandi fengið sveinsbréf, nema hann hafi staðizt lágmarkspróf það í bóklegum fræðum, er sú reglugerð ákveður.

Skal hann ljúka því prófi í iðnskóla, sé hann til á staðnum, en ella hjá prófdómendum við hið verklega próf, enda gildir þá sveinsbréf hans aðeins innan þess lög-sagnarumdæmis, er prófið fór fram í, og skal það tekið fram í athugasemd, er viðkomandi lögreglustjóri ritar á sveinsbréf hans.

Heimilt skal sveini með slíkt sveinsbréf að þreyta próf við hvaða iðnskóla sem er á landinu, og skal hann þá fá venjulegt sveinsbréf, ef hann stenzt það próf.

12. gr.

Nú sýkist iðnnemi, eða verður fyrir slysi, og er þá lærimeistari hans skyldur að sjá honum fyrir hjúkrun og læknishjálp á sinn kostnað, þangað til námstímanum er lokið samkvæmt samningnum, eða honum er slitið af öðrum löglegum ástæðum, og gildir þetta jafnt, hvort sem nemandi býr hjá lærimeistara sínum eða ekki. Sé sjúkdómurinn eða slysið talið ólæknandi eða að heilsutjónið muni vera mjög langvinnt, hvorttveggja að álitu læknis, og ef meistari á þar enga sök á, ber meistararum þó ekki að inna af hendi þessar greiðslur lengur en í 6 mánuði frá þeim tíma, er nemandinn varð frá verki, og getur sagt upp námssamningi frá þeim tíma, enda séu þessir 6 mánuðir hámark þess tíma, samtals yfir allan námstímann, sem meistarar eru skyldir til að sjá nemendum fyrir þeim hlunnindum, er hér um getur í þessari grein. Auk læknishjálfar og hjúkrunar skal meistari greiða annan nauðsynlegan framfærslukostnað nemandans meðan hann er sjúkur og námssamningur er í gildi. Ef öðrumhvorum, nemanda eða meistarara, er beinlínis um að kenna sjúkdóminn eða slysið, fer um greiðslu læknishjálfar, hjúkrunar og skaðabóta eftir lögum nr. 22 7. maí 1928 (Hjúalög).

Þar, sem sjúkrasamslag er starfandi, skulu meistarar greiða iðgjöld til þess fyrir nemendur sína, meðan á námstímanum stendur, enda eigi þá nemendur ekki aðgang að meistarara sínum um þau hlunnindi, er sjúkrasamlagið veitir.

13. gr.

Meistari getur slitið námssamningi:

1. Fyrir sjúkleika sakir nemanda, samkvæmt 12. gr.
2. Ef nemandi gerir sig sekan um brot á skyldum þeim, sem á honum hvíla samkvæmt námssamningi, eða vanrækir nám sitt, svo að til tjóns er fyrir hann sjálfan og lærimeistara hans, að dómi þess manns eða manna, sem sérstaklega hafa nemandann til eftirlits og kennslu.

14. gr.

Nemandi, foreldrar hans, fjárráðamaður eða tveir iðnaðarfulltrúar, er um getur í 1. gr. þessara laga, getur slitið námssamningi:

1. Ef lærimeistari misþýrmir nemanda eða kemur á annan hátt ósæmilega fram gagnvart honum.
2. Ef lærimeistari gerir sig sekan um brot á skyldum þeim, er á honum hvíla samkvæmt námssamningi.
3. Ef lærimeistari skiptir um bústað eða vinnustað, þannig að breytingin hafi í för með sér, að nemandinn þurfi að fara óhæfilega langan veg til vinnu.
4. Ef lærimeistari er burtu frá atvinnu sinni fulla 2 mánuði, nema vinnan fari fram undir umsjón annars manns í hans stað, er fullnuma sé í iðninni.
5. Ef nemandi sakir sjúkdóms eða annara orsaka vegna verður óhæfur til þess að

geta unnið iðn þá, sem um var samið, og hann þá var hæfur til, eða ef það, að 100
 álitu lækni, er hættulegt fyrir líf hans eða heilsu að halda áfram að nema iðnina. 11. júní
 6. Ef námsstúlka giftist.

15. gr.

Námssamningur verður ógildur, ef lærimeistari deyr og atvinnureksturinn af þeim orsökum fellur niður.

16. gr.

Nú hættir meistari að reka iðn sína vegna þess að hann verður gjaldþrota eða af öðrum ástæðum, og getur nemandi þá krafist skaðabóta, er fari eftir álitu gerðardóms.

Sömuleiðis getur nemandi krafist skaðabóta, ef hann verður að segja upp náms-samningi af ástæðum þeim, sem greindar eru í 1.—4. tölul. 14. gr. Skaðabótagreiðslur samkvæmt þessari grein skulu vera forgangskröfur í bú viðkomandi meistara, og fer um þær eftir 83. gr. laga nr. 3 12. apríl 1878, eins og vinnulaunakröfur væru, þær, er þar koma til greina.

17. gr.

Auk þess, sem segir í 13. og 14. gr., er báðum aðiljum heimilt að slíta námssamningi, ef þeir koma sér saman um það.

18. gr.

Fyrr en námssamningi er löglega slitið, má enginn taka nemanda annars manns til kennslu eða nota aðstoð hans í sömu iðn.

19. gr.

Nú verður ágreiningur milli nemanda og lærimeistara um þau atriði, er um ræðir í 11. gr., 13. gr. 2. lið, 14. gr. 1., 2., 3. og 5. lið og 16. gr. laga þessara, og skulu þau mál koma í gerð, nema málsaðiljar komi sér saman um annað. Í gerðardómi skulu sitja lögreglustjóri í því lögsagnarumdæmi, þar sem ágreiningurinn rís, og er hann oddviti, og 2 menn aðrir, og tilnefna málsaðiljar sinn hvor.

Nú vill einhver heiðast gerðar, og skal hann þá snúa sér til oddvita, og ákveður hann síðan gerðarfund og kveður báða málsaðilja til að sækja þann fund, ásamt gerðarmönnum þeirra, með 8 daga fyrirvara í mesta lagi. Skal á þeim fundi leggja fullnaðarúrskurð á málið, og ræður afl atkvæða úrslitum. Báðir málsaðiljar eru bundnir við þann úrskurð.

Heimilt er oddvita að fresta fundi, þó ekki oftari en þrisvar sinnum, og ekki lengur en 8 daga í hvert skipti, enda hafi einhver gerðarmanna tjáð honum lögleg forföll, eða oddvita þykir nauðsyn til bera, til þess að réttur úrskurður verði á lagður. Nú sækir annarhvor gerðarmanna ekki fund og hefir ekki tjáð lögleg forföll, og getur þá oddviti og hinn gerðarmaðurinn lagt fullnaðarúrskurð á málið. Með gerðardómi má slíta námssamningi og dæma þeim skaðabætur, er tjónið beið.

20. gr.

Lærimeistari, sem brýtur ákvæði 1., 2., 8., 9., 10. og 18. gr. þessara laga, skal sæta sektum, allt að kr. 1000.00, nema þyngri hegning liggir við að lögum. Sektarféð rennur í ríkissjóð.

21. gr.

Mál út af brotum gegn ákvæðum 1., 2. og 18. gr. laga þessara eru almenn lögreglumál. Mál milli lærimeistara og nemanda, er snertir námið, eru einkalögreglumál.

22. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin lög um iðnaðarnám, nr. 11 31. maí 1927, þegar lokið er öllum námssamningum, sem gerðir hafa verið eftir þeim.

100

23. gr.

11. júní Lög þessi ná aðeins til þeirra námssamninga, sem gerðir eru eftir að þau hafa öðlzt gildi.

24. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin niðurlagsorð 4. tölul. 15. gr. laga nr. 105 23. júní 1936: „áritaðs af sveinafélagi, ef til er á staðnum“, svo og öll önnur ákvæði, er koma í bága við lög þessi.

25. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 11. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Skúli Guðmundsson.

OPIÐ BRÉF

101

14. júní

um að hans konunglega tign **Knud**, Íslands prins og Danmerkur,
sé settur ríkisstjóri.

Vér **Christian hinn Tíundi**, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Það Vér höfum í hyggju að ferðast til útlanda og með því að hans konunglega tign ríkisarfi þá um leið dvelur erlendis, setjum Vér ríkisstjóra samkvæmt 1. gr. í lögum nr. 25 11. febrúar 1871, um ríkisstjórn, er svo stendur á að konungur er ekki orðinn fulltíða, eða er sjúkur eða fjarverandi, sbr. 3. gr. dansk-íslenzkra sambandslaga, son Vorn elskulegan, hans konunglegu tign prins **Knud Christian Frederik Michael**, og hefir hann ríkisstjórn á hendi í Voru nafni frá þessum degi, þangað til Vér komum heim aftur.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 14. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Hermann Jónasson.

AUGLÝSING

102

14. júní

um yfirlýsingu milli Íslands, Danmerkur, Finnlands, Noregs og Svíþjóðar
um samkynja hlutleysisákvæði.

Samkvæmt 17. gr. stjórnarskrárinnar, og eftir þegnlegum tillögum forsætisráðherra, hefir Hans hátign konunginum 19. f. m. allramildilegast þóknast að ákveða, að Ísland tæki þátt í yfirlýsingu um ofanritað efni, milli Íslands, Danmerkur, Finnlands, Noregs og Svíþjóðar, sem undirrituð var í Stokkhólmi, þann 27. maí 1938.

Yfirlýsingin birtist hér með á íslenzku og frönsku og er svo hljóðandi:

Déclaration.

Yfirlýsing
milli Íslands, Danmerkur, Finnlands
Noregs og Svíþjóðar um samkynja
hlutleysisákvæði.

Les Gouvernements de Danemark, de Finlande, d'Islande, de Norvège et de Suède,

considérant qu'il est hautement désirable que les règles de neutralité appliquées par eux en cas de guerre entre des Puissances étrangères soient similaires,

Stjórnir Íslands, Danmerkur, Finnlands, Noregs og Svíþjóðar hafa gert texta þá að hlutleysisákvæðum, sem hér eru festir við, með því að æskilegt þykir, að samkynja hlutleysisákvæðum verði fylgt í þessum löndum í ófriði milli erlendra ríkja.

102 ont élaboré, sur la base de la Déclaration du 21 décembre 1912 entre le Danemark, la Norvège et la Suède relative à la matière, les textes ci-annexés de règles de neutralité à arrêter par les dits Gouvernements, chacun en ce qui le concerne, et sont convenus, pour le cas où, en raison des expériences faites par lui, l'un d'eux désirerait modifier les dites règles, conformément à ce qui est prévu par la Convention concernant les droits et les devoirs des Puissances neutres en cas de guerre maritime, signée à la Haye le 18 octobre 1907, de ne pas procéder à cette modification sans en avoir, si possible, averti préalablement les quatre autres Gouvernements, assez tôt pour permettre un échange de vues sur la matière.

En foi de quoi les soussignés, dûment autorisés à cet effet par leurs Gouvernements respectifs, ont signé la présente Déclaration et y ont apposé leurs cachets.

Fait à Stockholm, en cinq exemplaires, le 27 mai 1938.

Pour l'Islande

Ove Engell
(Cachet)

Pour le Danemark

Ove Engell
(Cachet)

Pour la Finlande

J. K. Paasikivi
(Cachet)

Pour la Norvège

J. H. Wollébæk
(Cachet)

Pour la Suède

Richard Sandler
(Cachet)

Er svo ákveðið, að hver framangreindra stjórna gefi hver út sinn texta að ákvæðunum, enda eru til grundvallar þeim lögð yfirlýsing norrænu ríkjanna frá 1912.

Ennfremur hafa framangreindar ríkisstjórnir orðið á það sáttar, að ef einhver þeirra kynni að óska, samkvæmt fenginni reynslu og í samræmi við það, sem ráð er fyrir gert í XIII. Haagsamþykktinni frá 1907, að breyta framanefndum hlutleysisákvæðum, þá skuli það ekki verða gert, nema stjórnnum hinna ríkjanna verði, ef þess er kostur, skýrt svo tímanlega frá því, að málið megi ræða.

Til staðfestu yfirlýsingu þessari hafa undirritaðir, sem þar til hafa gild umboð frá ríkisstjórnnum sínum, undirritað yfirlýsing þessa og sett við hana innsigli sín.

Gert í Stokkhólmi í 5 eintökum, hinn 27. maí 1938.

Fyrir Ísland

Ove Engell
(Innsigli)

Fyrir Danmörk

Ove Engell
(Innsigli)

Fyrir Finnland

J. K. Paasikivi
(Innsigli)

Fyrir Noreg

J. H. Wollébæk
(Innsigli)

Fyrir Svíþjóð

Richard Sandler
(Innsigli)

Tilskipun, er hefir að geyma nokkur ákvæði um hlutleysi í ófriði.

102

14. júní

Í ófriði milli erlendra ríkja skal um hlutleysi Íslands fara eftir fyrirmælum þeim, er hér greinir, frá þeim tíma og í þeim mæli, er konungur ákveður.

1. gr.

Herskip ófriðaríkja mega koma á íslenskar hafnir og í íslenska landhelgi annars með þeim undantekningum og skilmálum, sem hér á eftir getur.

2. gr.

1. Kafbátar ófriðaríkja, sem búnir eru út til ófriðarathafna, mega ekki fara um íslenska landhelgi né hafa þar dvöl.

Bann þetta tekur þó ekki til kafbáta, sem neyðast til að fara inn á bannsvæði vegna sjóttjóns eða ofviðris, enda gefi þeir þá til kynna með alþjóðamerki orsökina til vistar sinnar þar. En vikja skal kafbátur út úr íslenskri landhelgi svo fljótt sem verða má, eftir að orsökina til komu hans þangað er niður fallin. Meðan kafbátur heldur sig inni í landhelgi, skal hann jafnan vera ofansjávar og hafa uppi ríkisfána sinn.

2. Konungur getur bannað herskipum ófriðaríkja aðgang að einstökum höfn-um eða öðrum takmörkuðum svæðum íslenskrar landhelgi, ef það kynni að þykja nauðsynlegt af sérstökum ástæðum til verndar forráðarétti ríkisins eða hlutleysisgæzlu, enda verði almennt grundvallarregluna þjóðaréttar gætt.

3. Ennfremur áskilur konungur sér rétt til að banna þeim herskipum ófriðaríkja hafnir eða skipalægi, er ekki hafa gætt ákvæða, er rétt íslensk stjórnarvöld hafa sett, eða brotið hafa hlutleysisákvæði ríkisins.

3. gr.

1. Víkingaskip mega ekki sigla inn á íslenskar hafnir eða hafa dvöl í íslenskri landhelgi.

2. Svo er og vopnuðum kaupförum, er ófriðaraðili hefir forræði á, bannað að sigla inn á íslenska höfn eða hafa dvöl í íslenskri landhelgi, enda sé vopnabúnaður þess ætlaður til annars en sjálfsvarnar einnar.

4. gr.

1. Herskip ófriðaríkja mega ekki hafa dvöl á íslenskri höfn, íslensku skipalægi eða í íslenskri landhelgi annars lengur en 24 klukkustundir, nema um sjóttjón, strand eða ofviðri sé að tefla eða svo sé háttað sem í 3. og 4. tölul. greinar þessarar segir. En sigla skal skip þá þegar brott, er orsökina til seinkunar þess er niður fallin. Nú verður skip fyrir sjóttjóni eða strandi, og setur þá rétt íslenskt yfirvald frest, er telja megí nægilegan til viðgerðar á skipinu eða til að ná því út. Þó verður enginn frestur fram yfir 24 klukkustundir veittur, ef augljóst er, að skip verði ekki gert sjófært á hæfilegum fresti eða ef tjón er orðið af völdum heraðilja frá fjandriki þess.

Ákvæði þessi um takmörkun á dvalarfresti herskipa taka ekki til herskipa, sem einvörðungu er ætlað að starfa í þarfir trúbragða, vísinda eða mannúðar né heldur til spítalaherskipa í þarfir heraðilja.

2. Fleiri en 3 herskip sama ófriðaríkis eða ríkja, sem gerzt hafa bandamenn í þeim ófriði, mega ekki samtímis hafa dvöl á sömu íslenskri höfn eða skipalægi eða á höfnum eða skipalægjum á sama strandsvæði, enda hafi strönd verið skipt í ákveðin svæði í þessu skyni.

3. Nú eiga herskip frá báðum ófriðaraðiljum dvöl í sömu íslensku höfn eða sama íslensku skipalægi, og má þá skip annars ófriðaraðiljans ekki fara af höfn eða skipalægi, fyrr en 24 klukkustundum hið skemmsta eftir brottför skips hins ófriðaraðilj-

102 ans. Sigla skulu skipin brott í sömu röð sem þau komu, enda sé ekki svo háttáð um
14. júní það skipið, sem fyrr kom, að lengja skuli því dvalarfrestinn.

4. Nú hefir herskip ófriðaraðilja og kaupfar, er siglir undir fána fjandríkis hans, samtímis dvöl á sömu íslenzkri höfn eða sama íslenzku skipalægi, og má herskipið þá ekki fara brott af höfn eða skipalægi, fyrr en 24 klukkustundum hið skemmsta frá brottför kaupfarsins. Skulu rétt yfirvöld svo skipa brottför kaupfars, að dvöl herskips lengist ekki að óþörfu.

5. gr.

1. Á íslenzkri höfn eða íslenzku skipalægi má þær einar bætur gera á spjöllum á herskipi, sem óhjákvæmilega nauðsynlegar eru til þess, að skipið verði haffært, og aldrei má bæta slíkt skip með þeim hætti, að það verði að færara til ófriðarathafna. Tjón á herskipi, sem vitanlega er orðið af völdum heraðilja fjandríkis þess, má ekki bæta með efni eða vinnu, er útveguð sé á íslenzku forráðasviði. Íslenzk stjórnarvöld kveða á um það, hvaða viðgerðir megi fram fara, enda skal framkvæma þær svo fljótt, sem kostur er, og sé frests þess gætt, er í 1. tölul. 4. gr. segir.

2. Herskip ófriðarríkja mega ekki nota íslenzka höfn eða íslenzka landhelgi annars til að endurnýja eða auka herbirgðir sínar eða skottæki eða til að fullna áhöfn sína.

3. Ekki mega herskip ófriðarríkis taka vistir á íslenzkri höfn eða íslenzku skipalægi framar því, sem nauðsynlegt er til venjulegs vistaforða á friðartímum.

4. Um úthlutun eldsneytis í íslenzkri höfn eða íslenzku skipalægi eru herskip ófriðarríkis háð þeim fyrirmælum, sem um önnur erlend skip gilda að þessu leyti. Þó má herskip ófriðarríkis aðeins fá svo mikið eldsneyti, sem því nægir til næstu hafnar í sínu landi, og þó aldrei meira en þarf til að fylla hin eiginlegu kolarúm þess eða eldsneytisgeyma. Sama herskip má ekki taka eldsneyti á íslenzkri höfn eða íslenzku skipalægi, fyrr en 3 mánuðir eru liðnir frá því, er það tók þar síðast eldsneyti.

6. gr.

Herskip ófriðarríkja skulu nota löggilta hafnsögumenn í íslenzkri landhelgi, þar sem boðið er að nota hafnsögumenn. Annars er þeim bannað að nota löggilta íslenzka hafnsögumenn, nema til að varna sjávarháska, er þau eru í neyð stödd.

7. gr.

1. Með hertekið skip erlends þjóðernis má ekki fara inn á íslenzka höfn eða íslenzkt skipalægi, nema það sé óhaffært eða ofviðri eða vistaskortur eða eldsneytis valdi. Skip, sem með þessum hætti eru komin á íslenzka höfn eða íslenzkt skipalægi, skulu sigla brott þegar er orsökinn til komu þeirra þangað er niður fallin.

2. Ófriðarríki má ekki setja skipatökudóm á íslenzku landi eða á skipi í íslenzkri landhelgi. Einnig er sala á herteknu skipi á íslenzkri höfn eða á íslenzku skipalægi bönnuð.

8. gr.

1. Herloftför ófriðaraðilja, að frátöldum sjúkraloftförum og loftförum, sem flutt eru á herskipum, mega ekki koma inn á íslenzkt forráðasvið, nema öðruvísi sé mælt fyrir um einstök svæði þess samkvæmt almennum grundvallarreglum þjóðaréttar.

2. Loftför, sem herskip ófriðarríkis hefir meðferðis, mega ekki fara af skipinu, meðan það er í íslenzkri landhelgi.

9. gr.

1. Herskipum og loftförum ófriðaraðilja er skylt að virða forráðarétt ríkisins og varast hverja þá athöfn, sem brjóta mundi í bága við hlutleysi þess.

2. Bannaðar eru allar fjandsamlegar athafnir á íslenzku forráðasviði, þar á meðal

stöðvun, rannsókn og hertaka skipa og loftfara, bæði hlutlausra og þeirra, er til þjóð- 102
ernis fjandrikis teljast. Nú hefir skip eða loftfar verið þar hertekið, og skal það þá 14. júní
laust látið með yfirmönnum sínum, áhöfn og farmi.

10. gr.

Gæta skal vandlega gildandi ákvæða um hollustuháttu, hafnsögu, tolla, umferð, hafnir og lögreglu.

11. gr.

Enginn heraðilja má hafa íslenzkt forráðasvið að undirstöðu ófriðarathöfnum gagnvart andstæðingi sínum.

12. gr.

1. Bannað er heraðiljum eða þeim, sem fyrir þá starfa, að setja upp eða starf-rækja á íslenzku forráðasviði loftskeytastöðvar eða önnur tæki til skeytasendingar til heraðilja á landi, sjó eða í lofti.

2. Hreyfanlegar loftskeytastöðvar ófriðaraðilja, hvort sem þær teljast til hern-aðartækja eða ekki, má ekki nota á íslenzku forráðasviði til loftskeytasendinga, nema gert sé í nauðum eða til sambands við íslenzk stjórnarvöld um íslenzkar loftskeyta-stöðvar á landi eða á íslenzkum skipum, sem íslenzk lögregla ræður yfir.

13. gr.

Á íslenzku forráðasviði er öllum bannað að gera athuganir, í loftfari eða með öðrum hætti á hreyfingum eða ófriðarathöfnum heraðilja eða varnarráðstöfunum, í því skyni að veita hinum ófriðaraðiljanum vitneskju þar um.

14. gr.

1. Ófriðarriki má ekki setja eldsneytisforða á íslenzkt land eða á skip með bæki-stöð í íslenzkri landhelgi.

2. Skip eða loftför, sem bersýnilega eru í förum til þess að flytja eldsneyti eða aðrar nauðsynjar beint til heraðilja, mega ekki taka slíkar nauðsynjar á íslenzkri höfn eða íslenzku skipalægi frammar en þau sjálf þurfa.

15. gr.

1. Skip, sem ætluð eru til tálma kaupferðum á hafi eða til aðstoðar við fjand-samlegar athafnir gagnvart nokkrum heraðilja, má ekki búa út eða vopna á íslenzku forráðasviði. Eigi má skip, sem slíkt hlutverk er ætlað, og að nokkru eða öllu er út-búið til ófriðarathafna á íslenzku forráðasviði, fara þaðan burt.

2. Loftfar, sem árásir getur gert á heraðilja, eða hefir meðferðis efni eða tæki, er svo má fyrir koma eða nota, að það megi slíkar árásir gera, má ekki fara af ís-lenzku forráðasviði, ef ástæða er til að ætla, að nota eigi það gegn ófriðaraðilja. Ekki má heldur vinna nokkra vinnu á íslenzku forráðasviði við loftfar, er miðar til að undirbúa brottför þess í áðurnefndu skyni.

16. gr.

Íslenzkur þegn eða útlendingur, sem er búsettur hér eða hefir hér á landi dvöl, má eigi með nokkrum hætti veita til þess lið sitt, að framangreind eða nokkur önnur gildandi ákvæði um för erlendra herskipa eða herloftfara inn á íslenzkt forráðasvið, um skyldur þeirra meðan þau dveljast þar eða um brottför þeirra þaðan, verði brotin eða þeirra eigi gætt í ófriði milli erlendra ríkja.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Forsætisráðherrann, 14. júní 1938.

Hermann Jónasson.

103

17. júní

KONUNGLEG AUGLÝSING

um að konungur sé kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Eftir að Vér erum aftur heim kominn úr ferð Vorri til útlanda, kunngjörum Vér hér með Vorum kæru og trúu þegnum, að Vér höfum í dag sjálfur tekið við ríkisstjórninni, sem Vér 14. þ. m., samkvæmt 1. gr. í lögum 11. febrúar 1871, sbr. 3. gr. dansk-íslenzkra sambandslaga, höfðum falið syni Vorum elskulegum, hans konunglegu tign prins Knud Christian Frederik Michael að hafa á hendi í fjarvist Vorri.

Gjört á Sorgenfrihöll, 17. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Hermann Jónasson.

104

7. júlí

AUGLÝSING

um innköllun hinna eldri Landsbankaseðla.

Hér með eru innkallaðir allir peningaseðlar Landsbankans af hinni eldri gerð, sem nú eru í umferð. Þessir seðlar eru 5, 10 og 50 króna seðlar gefnir út samkv. augl. í Stj.tíð. 24. júlí 1907 fyrir Landssjóð Íslands með myndum konunganna Kristjáns IX., Friðriks VIII. og Kristjáns X. Enn fremur 5, 10 og 50 króna seðlar gefnir út samkvæmt augl. í Stj.tíð. 9. júlí 1925 fyrir Ríkissjóð Íslands með mynd Kristjáns X., og loks 5, 10, 50 og 100 króna seðlar með mynd Kristjáns X., gefnir út síðan árið 1929 fyrir Landsbanka Íslands samkv. bankalögunum nr. 10 15. apríl 1928. Skulu allir þessir seðlar ógildir frá 1. júlí 1939, og fæst skipt á þeim fyrir nýja seðla hjá Landsbankanum og útibúum hans til þess tíma.

Þetta er hér með birt almenningi.

Fjármálaráðuneytið, 7. júlí 1938.

F. h. r.

Jón Guðmundsson.

Einar Bjarnason.

BRÁÐABIRGÐALÖG

105

26. júní

um viðauka við lög nr. 61 23. júní 1932, um lax- og silungsveiði.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Með því að landbúnaðarráðherra Vor hefir þegnlega borið það upp fyrir Oss, að þar sem sú breyting hefir verið gerð á fyrirkomulagi við lax- og silungsveiði í Ölfusá og vatnahverfi því, er að henni liggur, að Fiski-ræktar- og veiðifélag Árnesinga stundar nú eitt laxveiði með netum aðeins fyrir landi tveggja jarða við Selfoss í Ölfusá, en að aðstaða þar til veiðiskapar er þannig, að ekki er unnt að hafa nema mjög stuttar fyrirstöður út frá landi þar sem veiði verður við komið, en hins vegar að öðru leyti aðstaða öll til laxveiði á þessum stað miklu betri og kostnaðarminni en á nokkrum öðrum stað í vatnahverfinu, en þar sem búast má við, að vikufriðun sú, er laxveiðilögin ákveða, valdi því, að með þessari tilhögun veiðinnar verði þeir, er veiðiteknanna eiga að njóta, fyrir tilfinnanlegu tjóni, en hins vegar engin hættu á, að of nærri verði gengið fiskistofninum í ánni, þó að vikufriðun laxveiðilaganna verði stytta, eða jafnvel niðurfelld, teljum Vér það brýna nauðsyn að gefa út bráðabirgðalög samkvæmt 23. gr. stjórnarskrárinnar um þetta efni.

Því bjóðum Vér og skipum þannig:

1. gr.

Á eftir 1. mgr. 68. gr. laganna komi ný málsgrein svo hljóðandi:

Enn fremur er ráðherra heimilt, eftir tillögu veiðimálastjóra og með samþykki veiðimálanefndar, fyrir eitt ár í senn, að veita veiðifélagi undanþágu, að nokkru eða öllu leyti, frá vikufriðun þeirri fyrir lax og göngusilung, er um ræðir í 1. málslíð 17. gr. laganna.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Marselisborgarhöll, 26. júní 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

106

2. ágúst

AUGLÝSING

um verzlunarsamning milli Íslands og Haïti.

Stjórnir Íslands og Haïti hafa þann 21. október 1937 gert með sér verzlunarsamning, saminn á frönsku, er hér með birtist í íslenskri þýðingu.

VERZLUNARSAMNINGUR MILLI ÍSLANDS OG HAÏTI

Með því að Hans hátign konungur Íslands og Danmerkur og hans tign forseta lýðveldisins Haïti leikur hugur á að hlynna að og efla verzlunarviðskiptin milli Íslands og Haïti hafa þeir ákvarðað að gera verzlunarsamning í þessum tilgangi, og hafa útnefnt sem umboðsmenn sína:

Hans hátign konungur Íslands og Danmerkur:

Herra Andreas Oldenburg, sendiherra sinn og ráðherra með sérstöku umboði í París.

Hans tign forseti lýðveldisins Haïti:

Herra Yrech Chatelain, sendiherra og ráðherra með sérstöku umboði í París, sem, eftir að hafa sýnt hvor öðrum umboð sín, er reyndust góð og gild, hafa orðið ásáttir um eftirfarandi ákvæði:

1. grein.

Sérhver hinna tignu samningsaðilja heitir gagnaðiljanum beztu kjörum að því er snertir réttindi ríkisborgaranna, meðferð á skipum, og sömuleiðis á vörum, bæði við innflutning, útflutning og framhaldsflutning.

2. grein.

Ákvæði samnings þessa um beztu kjör gilda ekki:

- a) um hlunnindi, sem veitt hafa verið, eða veitt kunna að verða nágrannaríkjum til þess að greiða fyrir viðskiptum á landamærum;
- b) um tollívilnanir, eða aðrar ívilnanir, sem lýðveldið Haïti hefir veitt, eða kann síðar meir að veita lýðveldinu Dominika, á meðan að þessi hlunnindi eru ekki veitt neinu öðru ríki.

3. grein.

Samning þennan skal fullgilda, og fullgildingarskjölin skulu afhent í París undir eins og hægt er. Hann gengur í gildi þremur mánuðum eftir afhendingu fullgildingarskjálanna, og verður sagt upp af hvorum samningsaðiljanum fyrir sig með sex mánaða fyrirvara.

Þessu til staðfestu hafa umboðsmennirnir undirritað samning þennan, og sett þar við innsigli sín.

Gert í tveimur eintökum, í París, þann 21. október 1937.

Fyrir Ísland:

A. Oldenburg
(L. S.)

Yrech Chatelain
(L. S.)

LOKAÁKVÆÐI

106

Undirritaðir, sem hafa komið saman í dag til þess að undirrita verzlunarsamning þann, sem hér fer á undan, hafa orðið ásáttir um eftirfarandi:

Að athuguðu sambandi því, sem samkvæmt sambandslögunum frá 30. nóv. 1918 er á milli Íslands og Danmerkur er samkomulag um, að Haïti getur ekki, með tilvísun til ákvæða samnings þessa, krafist að njóta þeirra sérstöku hlunninda, sem Ísland hefir veitt eða kann síðar meir að veita Danmörku.

Þessu til staðfestu hafa umboðsmennirnir undirritað lokaákvæði þessi, og sett þar við innsigli sín.

Gert í tveimur eintökum, í París, þann 21. okt. 1937.

Fyrir Ísland:

A. Oldenburg
(L. S.)

Yrech Chatelain
(L. S.)

Samtímis því að undirrita samninginn skiptust umboðsmennirnir á erindum, þar sem ákveðið var, að verzlunarsamningurinn skyldi öðlast, til bráðabirgða, gildi strax við undirritun, þar til fullgildingarskjölin yrðu afhent og hann, samkvæmt 3. grein sinni, gengi í gildi.

Fullgildingarskjölin að samningnum voru afhent í París, þann 12. júlí þ. á.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Forsætisráðherrann, 2. ágúst 1938.

Hermann Jónasson.

BRÁÐABIRGÐALÖG

107

2. sept.

um breyting á og viðauka við námulög, nr. 50 30. júlí 1909.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Með því að atvinnumálaráðherra Vor hefir þegnlega tjáð Oss, að ákvæði námulaga, nr. 50 30. júlí 1909, séu að ýmsu leyti orðin úrelt og ófullnægjandi, einkum að því er snertir málmgraftarleyfi og ráðstafanir á námuréttindum, sem eru í eign sveitarfélaga eða opinberra stofnana, en hins vegar hætta á að einstaklingar eða félög geti náð haldi á slíkum réttindum eigendum til tjóns, teljum Vér brýna nauðsyn bera til þess að setja samkvæmt 23. gr. stjórnarskrárinnar bráðabirgðalög til umbóta á því, sem mest kallar að í þessu efni.

Fyrir því bjóðum Vér og skipum:

1. gr.

Aftan við 7. gr. námulaganna bætist: enda sé til þess fengið málmgraftarbréf hjá hlutaðeigandi lögreglustjóra, staðfest af atvinnumálaráðuneytinu.

Aftan við 4. mgr. 8. gr. bætist:

Bréfið skal því næst sent atvinnumálaráðuneytinu, er endursendir það lögreglustjóra með áritaðri staðfestingu, ef það telur rétt að veita málmgrafterleyfi. Ráðuneytið getur bundið leyfið þeim skilyrðum, sem það telur þurfa.

3. gr.

Á eftir orðunum „Eigi má“ í upphafi 5. mgr. 8. gr. komi: lögreglustjóri.

4. gr.

Aftan við síðustu málsg. 8. gr. bætist: þegar ráðuneytið hefir staðfest það.

5. gr.

Eigi má selja eða leigja námuréttindi í landareignum kaupstaða, hreppsfélaga, sjóða né opinberra stofnana, nema til þess sé fengið samþykki atvinnumálaráðuneytisins. Eru allar ráðstafanir í þessu efni ógildar gagnvart eigendum námuréttindanna, þangað til samþykki ráðuneytisins er fengið.

6. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Sorgenfrihöll, 2. september 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Skúli Guðmundsson.

BRÁÐABIRGÐALÖG

um heimild fyrir ríkisstjórnina til ýmislegra ráðstafana vegna yfirvofandi styrjalda í Norðurálfi.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Atvinnu- og samgöngumálaráðherra Vor hefir þegnlega tjáð Oss, að vegna ótta manna við yfirvofandi styrjöld í Norðurálfi, verði óhjákvæmilegt, að ríkisstjórnin geti haft hönd í bagga með úthlutun á vörubirgðum í landinu, ef til kemur, þannig, að einstakir menn geti ekki birgt sig upp, en aðrir lendi í vöruskorti. Verðum Vér að telja, að brýna nauðsyn beri til að setja bráðabirgðalög samkvæmt 23. gr. stjórnarskrárinnar, er veiti ríkisstjórninni nauðsynlegt vald í þessu efni.

Fyrir því bjóðum Vér og skipum:

1. gr.

Ríkisstjórninni veitist heimild til, ef almenningssheill krefur, að setja fyrirmæli um sölu og úthlutun á nauðsynjavörum, sem til eru í landinu eða fluttar verða inn,

meðan mikil hætta telst á, að styrjöld brjótist út í Norðurálfu, og meðan hún stendur 108
yfir, ef hún brýzt út. Fyrirmæli þessi má einnig setja fyrir einstök byggðarlög eða 28. sept.
kaupstaði, ef eigi telst þörf á, að þau taki til alls landsins. Enn fremur heimilast ríkis-
stjórninni, ef hún telur þess brýna nauðsyn, að taka eignarnámi matvæli, eldsneyti
eða aðrar einstakar nauðsynjavörur hjá kaupmönnum, kaupfélögum, framleiðend-
um eða öðrum. Ofangreind fyrirmæli um sölu og úthlutun á nauðsynjavörum taka
jafnt til úthlutunar á vörum í heildsölu til kaupmanna og kaupfélaga, sem til úthlut-
unar í smásölu til einstaklinga.

Ríkisstjórnin ákveður, hverjar vörur skuli teljast nauðsynjavörur samkvæmt
þessari grein.

2. gr.

Atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið ákveður með reglugerð eða reglugerðum
hvort, hvenær og hvernig gera skuli framangreindar ráðstafanir. Getur hún sett í þær
þau ákvæði um sektir og málsmeðferð út af brotum á þeim, sem þurfa þykir.

Til þess að standast kostnað við ráðstafanir þær, sem um ræðir í þessari grein,
má verja fé úr ríkissjóði.

3. gr.

Atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið getur, að viðlögðum allt að 100 króna dag-
sektum, krafist þess, að einstakir menn eða félög gefi því þær skýrslur um vöru-
birgðir sínar og vöruþörf, sem því þykir þurfa til framkvæmdar ráðstöfunum þeim,
sem heimilaðar eru í lögum þessum.

4. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 28. september 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Skúli Guðmundsson.

BRÁÐABIRGÐALÖG

109

14. nóv.

um viðauka við lög nr. 99 3. maí 1935, um skuldaskilasjóð vélbátæigenda.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og
Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og
Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Við framkvæmd laga nr. 99, 3. maí 1935 um skuldaskila-
sjóð vélbátæigenda var fylgt þeirri aðalreglu, að vélbátæigendur, sem lán
fengu úr sjóðnum náðu jafnframt samningum um allar fjárkröfur, sem á þeim
hvildu, þegar skuldaskilin fóru fram. Frá þessu var þó sú undantekning, þegar
um fiskveiðasamvinnufélög var að ræða, að þá var aðeins samið um greiðslu
á skuldum sjálfra félaganna, sem skuldaskil fengu, án þess að skuldir félags-

109
14. nóv.

mannanna væru teknar með. Þar sem vélbátæigendur í fiskveiðasamvinnufélögum bera sameiginlega ábyrgð, einn fyrir alla og allir fyrir einn, á skuldbindingum félaganna, hefir nú komið í ljós, að hægt er að krefja þá um þann hluta af skuldum fiskveiðasamvinnufélaganna, sem skuldareigendur fengu ekki greiddan við skuldaskil félaganna.

Síðasta Alþingi veitti heimild til að verja allt að 90 þús. kr. af ónotuðu fé og ónotaðri lántökuheimild skuldaskilasjóðs vélbátæigenda, til að ná fullnaðarsamningum um greiðslu á fjárkröfum á hendur félagsmönnum fiskveiðasamvinnufélaga samkvæmt framansögðu.

Nú hefir atvinnu- og samgöngumálaráðherra Vor þegnlega tjáð Oss, að ekki hafi tekist að ná samningum við kröfuhafa um greiðslu á ábyrgðarkröfum þessum, og hætta sé á, að skuldaskil þau, sem vélbátæigendur í fiskveiðasamvinnufélögum hafa fengið, verði þeim gagnslaus af þeim ástæðum, að þeir verði krafðir um greiðslu á eftirstöðvum af skuldum félaganna, vegna hinnar sameiginlegu ábyrgðar og þyki því óhjákvæmilegt að sett verði lög um viðauka við skuldaskilasjóðslögin, þar sem ákveðið verði, að félagsmenn í fiskveiðasamvinnufélögum fái lán úr sjóðnum til greiðslu á skuldbindingum sínum á sama hátt og aðrir vélbátæigendur fengu á sínum tíma. En þar sem þessi lagsætning mundi geta orðið um seinan, ef beðið væri næsta Alþingis með hana, teljum Vér brýna nauðsyn bera til þess að setja samkvæmt 23. gr. stjórnarskrárinnar bráðabirgðalög um framangreint efni.

Fyrir því hjóðum Vér og skipum:

1. gr.

Atvinnumálaráðherra er heimilt að skipa þriggja manna skuldaskilaneftnd, til að annast fullnaðarsamninga um greiðslur og eftirgjafir á fjárkröfum á félagsmenn fiskveiðasamvinnufélaga, sem fengið hafa lán úr skuldaskilasjóði vélbátæigenda, þar á meðal á ábyrgðarkröfum þeirra vegna félaganna frá því áður en þau voru gerð upp af skuldaskilasjóði. Skal nefnd þessi skipuð einum manni tilnefndum af Landsbankanum og Útvegsbankanum, en hina tvo skipar ráðherra án tilnefningar. Tilnefni bankarnir ekki mann í nefndina, skipar ráðherra alla nefndarmennina án tilnefningar.

Til að ná þessum samningum má skuldaskilaneftnd verja til útlána allt að 90 þús. kr. af ónotuðu fé og ónotaðri lántökuheimild skuldaskilasjóðs vélbátæigenda samkvæmt heimild í 22. gr. XXVIII. lið fjárlaga fyrir árið 1939. Skuldaskilum og lánveitingum samkvæmt lögum þessum skal lokið fyrir 1. júlí 1939.

2. gr.

Hver sá, sem verið hefir félagsmaður í fiskveiðasamvinnufélagi, sem fengið hefir lán úr skuldaskilasjóði vélbátæigenda fyrir þann tíma, er félagið fékk lánið, og sem ber enn ábyrgð á þáverandi skuldum félagsins, getur innan 4 vikna frá gildistöku laga þessara sótt um aðstoð skuldaskilaneftndar og lán úr skuldaskilasjóði vélbátæigenda samkvæmt 1. gr. Umsókninni skal fylgja staðfest eftirrit af seinustu skattskýrslu lánbeiðanda og sundurliðuð skrá yfir eignir hans, skuldir og ábyrgðir, ásamt drengskaparyfirlýsingu um, að allar upplýsingar séu gefnar eftir beztu vitund. Ennfremur er skuldaskilaneftnd heimilt að krefja lánbeiðendur um allar þær upplýsingar, sem hún telur við þurfa.

3. gr.

Þegar skuldaskilaneftnd hefir borizt lánbeiðni samkvæmt 2. gr., skal hún, ef hún eftir bráðabirgðaathugun á lánbeiðninni telur geta komið til greina að veita lánbeið-

anda lán, láta birta þrisvar í röð í lögbirtingablaðinu áskorun til allra þeirra, er telja sig hafa fjárkröfur á hendur honum, þar með taldar ábyrgðir, um að lýsa kröfum sínum fyrir nefndinni innan 6 vikna frá síðustu birtingu auglýsingarinnar. Skal taka fram í auglýsingunni, að allar ótryggar kröfur, sem ekki er lýst innan hins tiltekna frests, falli niður ógildar gagnvart lánbeiðanda. Þó er nefndinni heimilt að taka kröfufýsingu, er síðar kemur fram, gilda, þegar svo stendur á, sem segir í 14. gr. 4. málsl. skuldaskilasjóðslaga 3. maí 1935. 109
14. nóv.

4. gr.

Að liðnum innköllunarfresti skal skuldaskilaneftnd, svo fljótt sem unnt er, taka ákvörðun um, hvort hún telur fært að veita lánbeiðanda lán úr skuldaskilasjóði samkvæmt lögum þessum. Telji hún, að lánbeiðandi geti komið til greina, skal honum þegar í stað tilkynnt það, annaðhvort bréflaga eða með símskeyti.

5. gr.

Nú telur skuldaskilaneftnd, að lánbeiðandi uppfylli þau skilyrði, sem lög þessi setja fyrir lánveitingu, og skal hún þá, svo fljótt sem auðið er, semja tillögur til skuldaskila fyrir hann, ef hún telur, að hann þurfi að fá eftirgjöf á skuldum eða samninga við kröfuhafa, þar með við þá, sem hann telst standa í ábyrgðarskuldum við. Í tillögunum skulu taldar sér í flokki þær skuldir, er samningum er eigi ætlað að ná til, og í öðrum flokki þær skuldir, sem ætlað er til, að samið sé um. Þá skal og skilmerkilega getið, hve háan hundraðshluta lántakanda er ætlað að greiða af skuldum þeim, er samningar ná til.

Skuldaskilaneftnd skal semja tillögur sínar með tilliti til þess, að lánbeiðendum verði skuldaskilin að liði, og leitast við að ná samkomulagi við kröfuhafa um nægilegan afslátt á kröfum þeirra til þess.

Við samning tillagna sinna ber skuldaskilaneftnd, áður en hún gengur endanlega frá þeim, að gera sér grein fyrir því, með tilliti til allra framkominna lánbeiðna, hversu mikinn hluta af þeim 90000 krónum, sem til umráða eru til lánveitinga samkvæmt lögum þessum, skuli verja til lánveitinga handa félagsmönnum hvers fiskveiðasamvinnufélags, sem hlut á að máli, út af fyrir sig, og miða síðan lánveitingar til hinna einstöku lánbeiðenda úr hverju félagi við það, að þær fari eigi samtals fram úr því, sem nefndin þannig hefir talið hæfilegan hluta handa félagsmönnum þess félags.

Við lánveitingar skal skuldaskilaneftnd taka tillit til efnahags lánbeiðenda og greiðslugetu og skulu lán þau, sem veitt kunna að verða samkvæmt lögum þessum, að jafnaði ekki vera hærri en svo, að eftirstöðvar skulda lánbeiðanda, að láninu viðbættu, fari ekki fram úr verðmæti eigna hans, samkvæmt því, sem fyrir liggur um það.

6. gr.

Skuldaskilabeiðandi skal setja þá tryggingu fyrir láni því, sem honum verður veitt samkvæmt lögum þessum, sem skuldaskilaneftnd tekur gilda. Ákvæði 8. og 9. gr. skuldaskilasjóðslaganna gilda einnig um lán samkvæmt lögum þessum.

7. gr.

Eftir að skuldaskilaneftnd hefir samið tillögur þær, sem um ræðir í 5. gr., skal hún með ábyrgðarbréfi eða símskeyti tilkynna það öllum, sem lýst hafa kröfum á lánbeiðanda. Skal jafnframt boða þá á fund með hæfilegum fyrirvara.

Samtímis skal nefndin skýra lánbeiðendum frá tillögunum, og skulu þeir innan tíu daga frá því er tilkynning um tillögurnar barst þeim í hendur segja til um

- 109 það, hvort þeir treystist til að greiða svo sem þar er tilskilið. Verði svörin þannig,
14. nóv. að skuldaskilaneftnd telji gagnslaust að reyna samninga við skuldheimtumenn, afboðar hún í tæka tíð fund þann, er hún hafði boðað þá á. Tillögur nefndarinnar skulu liggja til sýnis á skrifstofu hennar, þangað til fundur hefir verið haldinn eða afboðaður.

8. gr.

Á skuldheimtumannafundi þeim, er um getur í 7. gr., skal skuldaskilaneftnd leggja fram tillögur sínar. Skuldheimtumenn eiga heimtingu á að fá sérhverjar upplýsingar um hag lánbeiðenda, er nefndin getur látið í té. Þeim er og heimilt að bera fram breytingartillögur við tillögurnar og skulu þær ræddar og bornar undir atkvæði sérstaklega. Verði þær samþykktar hefir skuldaskilaneftnd heimild til að taka tillögur sínar aftur, ef hún telur breytingartillögurnar verulegu máli skipta. Að öðrum kosti ber skuldaskilaneftnd tillögur sínar undir atkvæði skuldheimtumanna, þegar að loknum umræðum og atkvæðagreiðslum um breytingartillögur.

9. gr.

Hljóti tillögur skuldaskilaneftndar atkvæði svo margra skuldheimtumanna eða umboðsmanna þeirra, að þeir ráði yfir meira en helmingi samanlagðra kröfuupphæða mættra skuldheimtumanna, þeirra er samningum er ætlað að ná til, hefir nefndin heimild til að staðfesta þær sem samning milli aðilja, og eru þær þá bindandi einnig fyrir þá skuldheimtumenn, er greitt hafa atkvæði á móti þeim, eða eigi hafa mætt á fundi. Leysa þær þá skuldunauta undan skyldu til að greiða þann hundradshluta hverrar samningskröfu, sem undan er skilin í samningnum, bæði gagnvart skuldheimtumönnum sjálfum, ábyrgðarmönnum og öðrum, er annars hefðu átt endurgjaldskröfu á hendur þeim fyrir greiðslu skuldarinnar.

10. gr.

Þegar eftir að samningur er staðfestur, skal skuldaskilaneftnd ganga frá lánskjöllum og sjá um, að formlega sé gengið frá öllu því, sem samningurinn kveður á um. Skal hún síðan greiða kröfuhöfum umsaminn hluta af kröfum þeirra.

Samningurinn haggar ekki heimild kröfuhafa lánbeiðanda til að ganga að tryggingu eða ábyrgð, sem þriðji maður hefir sett fyrir kröfum á lánbeiðanda.

11. gr.

Samningurinn hefir engin áhrif á kröfur þær, sem um ræðir í 22. gr. skuldaskilasjóðslaganna.

12. gr.

Frá því að lánbeiðandi hefir sent lánbeiðni til skuldaskilaneftndar og þangað til samningsumleitunum er lokið, má hann ekki selja eignir sínar umfram venjulega afurðasölu, og ekki veðsetja þær, nema fyrir nauðsynlegum rekstrarlánnum, og yfirleitt ekki gera neinar þær ráðstafanir, er veruleg áhrif geti haft á efnahag hans. Komí í ljós eftir að samningur hefir verið staðfestur, að lánbeiðandi hafi brotið ákvæði greinar þessarar, er nefndinni heimilt að ógilda samninginn gagnvart honum og endurheimta lánið án fyrirvara, ef útborgað hefir verið. Það fé, er skuldheimtumenn hafa þegar tekið á móti, verður eigi endurheimt.

13. gr.

Jafnskjótt sem skuldaskilaneftnd hefir tekið við lánbeiðni skal það tilkynnt skiptaráðanda og er þá hverskonar aðför vegna skuldbindinga lánbeiðanda óheimil á hendur honum og ábyrgðarmönnum hans, þangað til samningaumleitunum er

lokið. Eigi verður bú hans heldur tekið til gjaldprotaskipta frá sama tíma. Nú **109**
takast eigi samningar og bú lánbeiðanda er tekið til gjaldprotaskipta, áður en sex 14. nóv.
mánuðir eru liðnir frá því er samningaumleitunum lauk, og við skiptin kemur
í ljós, að hann hefir brotið gegn ákvæðum 11. gr. og má þá með málssókn rifta
þeim samningum og greiðslum, er ólöglega hafa farið fram samkvæmt reglum gjald-
protaskiptalaga, enda sé málssókn hafin innan sex vikna frá því er búskipti byrja.
Tímabilið frá því er skuldaskilaneftnd hefir tekið við lánbeiðni og þangað til samn-
ingaumleitunum er lokið, telst ekki með fyrningartíma ábyrgðarskuldarinnar né
neinna réttargerða út af henni, sem fram kunna að hafa farið, áður en lánbeiðnin
barst nefndinni í hendur.

14. gr.

Nánari ákvæði um framkvæmd laga þessara getur atvinnumálaráðuneytið, ef
þörf þykir, sett með reglugerð.

15. gr.

Um lán samkvæmt lögum þessum gilda ákvæði 27. gr. skuldaskilasjóðslag-
anna sem um önnur útlán sjóðsins.

16. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Fredensborgarhöll, 14. nóvember 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Skúli Guðmundsson.

KONUNGLEG AUGLÝSING

um að ríkisstjórn sé falin á hendur ríkisarfa í fjarvist konungs.

110

6. des.

Vér **Christian hinn Tíundi**, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og
Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenberg og
Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Það Vér höfum í hyggju að ferðast til útlanda, viljum
Vér samkvæmt lögum 11. febrúar 1871, sbr. 3. gr. dansk-íslenzkra sambands-
laga 30. nóvember 1918, að ríkisstjórn í fjarvist Vorri sé falin á hendur ríkis-
arfanum.

Því birtum Vér hér með Vorum kærni og trúu þegnum, að hans konung-
lega tign krónprins **Christian Frederik Franz Michael Carl Valdemar Georg**
tekur við ríkisstjórn í Voru nafni frá þessum degi þangað til Vér komum
heim aftur.

Gjört á Fredensborgarhöll, 6. desember 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

111

10. des.

KONUNGLEG AUGLÝSING**um að konungur sé kominn heim aftur og tekinn við ríkisstjórn.**

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Eftir að Vér erum aftur heim kominn úr ferð Vorri til útlanda kunngjörum Vér hér með Vorum kæru og trúu þegnum, að Vér höfum í dag sjálfur tekið við ríkisstjórninni, sem Vér 6. þ. m., samkvæmt lögum 11. febrúar 1871, sbr. 3. gr. dansk-íslenzkra sambandslaga 30. nóvember 1918, höfðum falið á hendur í fjarvist Vorri hans konunglegu tign krónprins Christian Frederik Franz Michael Carl Valdemar Georg.

Gjört á Fredensborgarhöll, 10. desember 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.
(L. S.)

Hermann Jónasson.

TILSKIPUN

um gerð og afgreiðslu sérlyfja.

112

20. ágúst

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Heilbrigðismálaráðherra Vor hefir tjáð Oss að nauðsynlegt sé að setja fyrirmæli um gerð og afgreiðslu sérlyfja. Fyrir því bjóðum Vér og skipum:

1. gr.

Sérlyf (patentlyf) er lyf, samsett eða ósamsett, sem gefið er sérnafn, og er gerð þess, samsetning eða nafn ekki í samræmi við hina löggiltu lyfjaskrá eða þekkt lyfseðlasafn, sem vitnað er til, og allir geta átt aðgang að.

2. gr.

Á umbúðum sérlyfs skal standa nafn og heimilisfang framleiðanda og innflytjanda, ef sérlyfið er erlent, nafn sérlyfsins, nafn virkra efna, sem það inniheldur, og hve mikið af hverju.

3. gr.

Gerð sérlyfja er bönnuð á Íslandi, nema löggilding ráðherra komi til um samsetningu, gerð, heiti og söluform hvers sérlyfs. Ennfremur getur ráðherra takmarkað og bannað innflutning og sölu erlendra sérlyfja:

- a) ef sérlyf svarar ekki að efni og samsetningu til áritana á umbúðum eða fylgiskjali,
- b) ef samsetning sérlyfs er breytileg, eða efni þess ófullnægjandi að gæðum og hreinleika að dómi ráðherra,
- c) ef sérlyf er óhæfilega dýrt með tilliti til verðlags á efnum, er það inniheldur og framleiðslukostnaður,
- d) ef ráðherra telur, að fengnum tillögum landlæknis, að sérlyf hafi ekki þær verkanir, sem það er talið hafa, eða muni hafa í för með sér heilsuspillandi verkanir,
- e) ef sérlyf á annan hátt fullnægir ekki þeim skilyrðum, sem gilda um gerð innlendra sérlyfja,
- f) ef framleiðandi eða innflytjandi neitar að gefa fullnægjandi upplýsingar um sérlyf.

Upplýsingar um sérlyf, sem heilbrigðisstjórn eru gefnar, ber öllum hlutaðeigandi að varðveita sem embættisleyndarmál.

4. gr.

Ráðherra leyfir ekki gerð sérlyfs, sem að samsetningu og gerð er svo líkt löggiltu lyfi eða lyfi, sem talið er í þekktu lyfseðlasafni eða áður löggiltu innlendu sérlyfi, að það, sem skilur, getur ekki haft verulega þýðingu.

5. gr.

Ráðherra staðfestir ekki heiti sérlyfs, sem líklegt er til að geta valdið ruglingi við aðgreiningu sérlyfs frá löggiltum lyfjum, lyfjum, sem talin eru í þekktum lyfseðlasöfnum eða áður löggiltum sérlyfjum, né heldur heiti, sem líklegt er til að

- 112 20. ágúst vekja rangar hugmyndir um innihald þess eða verkanir. Leitast skal við að velja öllum löggiltum sérlyfjum heiti, er séu í sem beztu samræmi við innihald lyfjanna og skyldleika þeirra hvers við annað. Heiti sérlyfs má ekki gefa til kynna, að það eigi að nota við ákveðnum sjúkdómi.

6. gr.

Birta skal í Lögbirtingablaðinu heiti hvers sérlyfs, sem leyft hefir verið, og skal greina efnafræðisheiti og magn hinna verkandi efna, en lyfsölum og læknum gerður greiður aðgangur að nákvæmri fyrirsögn um samsetningu þess og gerð.

7. gr.

Í lyfjagjaldsskrá skal greina útsöluverð allra löggiltra sérlyfja.

8. gr.

Ráðherra getur bannað gerð og sölu löggilts sérlyfs, ef það uppfyllir ekki lengur skilyrði 3. gr. a, b, c og d.

9. gr.

Heimilt skal lyfsölum og öðrum þeim, er ráðherra veitir til þess sérstakt leyfi, að gera löggilt sérlyf og selja það undir hinu löggilta nafni að viðbættu skammstöfuðu heiti lyfjabúðarinnar, eða framleiðanda, er hlut á að máli. Nú hefir lyf verið selt með sérnafni áður en tilskipun þessi gengur í gildi, og skal þá allt að einu sækja um leyfi ráðherra, sbr. 3. gr. Sé áður skrásett lyf leyft, heldur leyfshafi þeim rétti, sem skráning vörumerkja veitir, tímabilið á enda, en ekki skal endurnýja slíka skrásetningu né skrásetja ný lyf undir sérstökum vörumerkjum, eftir að tilskipun þessi hefir gengið í gildi, nema fullnægt hafi verið ákvæðum tilskipunarinnar, og þegar um erlent sérlyf er að ræða, að sérstök heimild ráðherra hafi komið til.

10. gr.

Lyfsölum og læknum, sem hafa lyfjasölu á hendi, skal skylt, að svo miklu leyti, sem framkvæmanlegt er, að láta jafnan úti gegn ávísun á sérlyf samsvarandi lyf sérlyfinu eftir fyrirsögn hinna opinberu lyfjaskrár eða viðurkenndu lyfseðlasafni, nema læknir hafi getið þess á lyfseðlinum að hann óski sérstaklega eftir því, að sjálft sérlyfið sé afgreitt og þá með því að rita orðið „original“ eða skammstöfun þess orðs aftan við lyfjaheitið.

Samsvarandi lyf sérlyfi skal telja það lyf, sem hefir sömu efnasamsetningu og sérlyfið, að því er snertir hin verkandi efni þess, enda sé það sem líkast því að útliti og bragði.

Nú er sérlyf sett þannig saman, að engin samsvarandi samsetning er greind í hinni opinberu lyfjaskrá eða viðurkenndu lyfseðlasafni, og skal þá skylt að setja lyfið saman úr samsvarandi efnum, enda séu þau greind í hinni opinberu lyfjaskrá eða í viðurkenndu lyfseðlasafni.

Ráðherra gefur út skrá yfir þau lyf, sem afgreiða skal í stað sérlyfja.

Sérlyf er þó jafnan leyfilegt að afgreiða, ef verð þess er ekki hærra en verð samsvarandi lyfs samkvæmt lyfjaskrá eða viðurkenndu lyfseðlasafni.

11. gr.

Tilskipun þessi gengur í gildi 1. október 1938.

Gjört á Marselisborg, 20. ágúst 1938.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Skúli Guðmundsson.